

СТУДИЈА ЗА ОЦЕНКА НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЖИВОТНАТА
СРЕДИНА НА ПРОЕКТ ЗА “Изградба на инсталација за
интензивно живинарство – одгледување на бројлери на
територијата на Општина Врапчиште

ЕкоМозаик
... идеја до идеј

Јули 2022

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Нарачател: “ИНТЕРНАЦИОНАЛ ФАРМ” ДОО експорт-импорт, Мала Речица, Тетово

Одговорно лице: Аљибер Ибраими

Позиција: Управител

Назив на документот:

СТУДИЈА ЗА ОЦЕНКА НА ВЛИЈАНИЕ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА ПРОЕКТ:

“Проект за изградба на инсталација за интензивно живинарство-одгледување на
бројлери на територијата на Општина Врапчиште”

Изработувач:

Друштво за технички консултантски услуги

„ЕкоМозаик“ ДООЕЛ Скопје

ул. Бриселска бр. 4

Скопје

Потписник на Студијата:

М-р Славјанка Пејчиновска – Андонова, инж. за животна средина

Овластен експерт за ОВЖС

Експертски тим:

М-р Славјанка Пејчиновска – Андонова, инж. за животна средина, Овластен експерт за
ОВЖС

Јасмина Петешева, дипл. инж. геолог, Овластен експерт за ОВЖС

Тања Николовска, дипл. инж. за животна средина, Овластен експерт за ОВЖС

Марија Николоска, дипл. инж. за животна средина, Овластен експерт за ОВЖС

Јелена Секуловска, дипл.еколог

Период на изработка:

Јануари - Јули 2022

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

ПОТВРДА

за положен стручен испит за стекнување на статус експерт за оцена на влијанието
на проектите врз животната средина

ПЕЈЧИНОВСКА-АНДОНОВА Петар СЛАВЈАНКА

дипломиран инженер технолог од Скопје, родена на 15.02.1963 година, во Скопје, Република Македонија, на ден 01.06.2009 година, го положи **стручниот испит за стекнување на професионално знаење за оцена на влијанието на проектите врз животната средина**, пред Комисијата за полагање на стручен испит за оцена на влијанието на проекти врз животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање, и се стекна со **статус на експерт за оцена на влијанието на проектите врз животната средина** и ги исполнува условите утврдени во член 85 став 2 од Законот за животна средина, со тоа се стекнува со право да биде **вклучен** во Листата на експерти за оцена на влијанието на проектите врз животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава врз основа на член 85 од Законот за животната средина (“Службен весник на Република Македонија” број 53/05, 81/05, 24/07 и 159/08).

Министерство за животна средина
и просторно планирање

Министер,
Др. Неџати Јакупи

Број 07-2038/79
29.07.2009 година

Комисија за полагање на стручен испит за
оцена на влијанието на проекти врз животна
средина

Претседател,
М-р Јадранка Иванова

Кратенки

АИЕД	А-Интегрирана Еколошка Дозвола
АПРЗ	Агенција за Поттикнување на Развојот на Земјоделството
АХВ	Агенција за Храна и Ветеринарство
БЗР	Безбедност и Здравје при Работа
ГВЕ	Гранични Вредности на Емисии
ДБЖС	Директива за Бучава во Животната Средина
ДИЕ	Директива за Индустриска Емисија
ДОО	Друштво со Ограничена Одговорност
ЕБ	Експлоатационен Бунар
ЕУ	Европска Унија
ЗОЛ	Значителен Орнитолошки Локалитет
ЗПП	Значајно Подрачје за Птици
ЗПР	Значајно Подрачје за Растенијата
ИЗИИС	Институт за Земјотресно Инженерство и Инженерска Сеизмологија
КО	Катастарска Општина
КП	Катастарска Парцела
КПГ	Компримиран Природен Гас
МЖСПП	Министерство за Животна Средина и Просторно Планирање
МРС	Мерно Редукциска Станица
НДТ	Најдобри Достапни Техники
НП	Национален Парк
НПУПЕУ	Национална програма за усвојување на правото на Европската унија
ОВЖС	Оценка на Влијание врз Животната Средина
ОГ	Одобрение за Градба
ПВЗС	План за Вклучување на Засегнати Страни
ПСОВ	Пречистителна Станица за Отпадни Води

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

ПУХС	План за Управување со Хранливи Состојки
РСМ	Република Северна Македонија
ТНГ	Течен Нафтен Гас
ТС	Трафостаница

СОДРЖИНА

1	ВОВЕД	11
1.1	Основни податоци за инвеститорот и намера за спроведување на проектот.....	11
1.2	Потреба од подготовка на студија за оцена на влијанието на проектот врз животната средина	11
1.3	Цел на Студијата	12
2	НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАВСТВО	15
2.1	Анализа на националното законодавство и соодветни Директиви на ЕУ	15
2.2	Соодветни меѓународни конвенции и договори	16
2.3	Меѓународно законодавство/регулатива на ЕУ релевантна за проектот	17
2.4	Релевантни барања на националното законодавство	21
2.5	Постапка за оцена на влијанието на проектот врз животната средина	34
3	ОПИС И КАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОЕКТОТ	40
3.1	Општи податоци за проектот	40
3.2	Локација на проектот.....	40
3.3	Населени места во пошироката област и пристап до локацијата	41
3.4	Значење на проектот.....	44
3.5	Постапка за избор на локација и технологија	44
3.6	Технички карактеристики на проектот.....	50
3.7	Опис на технолошкиот процес	75
3.8	Суровини помошни материјали, готов производ.....	79
4	ОПИС НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА ПОДРАЧЈЕТО НА ПРОЕКТОТ	86
4.1	Географска положба на локацијата	86
4.2	Природни карактеристики и состојба на медиумите на животната средина на подрачјето на проектот.....	87
4.3	Управување со отпад	99
4.4	Квалитет на амбиентниот воздух во подрачјето.....	99

4.5	Бучава	101
4.6	Биолошка разновидност и карактеристики на предел.....	101
4.7	Социо - економски карактеристики	104
5	ИДЕНТИФИКАЦИЈА И ОЦЕНКА НА МОЖНИТЕ ВЛИЈАНИЈА НА ПРОЕКТОТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА.....	108
5.1	Идентификација на влијанијата во различни фази на проектот	108
5.2	Оценка на влијанието на проектот врз животната средина и социјално – економските аспекти	123
5.3	Влијанија врз квалитетот на воздухот	124
5.4	Влијанија врз квалитетот на водите	128
5.5	Создавање на различни видови на отпад	130
5.6	Бучава и вибрации	135
5.7	Влијанија врз почва	138
5.8	Влијанија врз постоечката инфраструктура	140
5.9	Визуелни аспекти и влијанија врз пределот	141
5.10	Влијанија врз биолошката разновидност	142
5.11	Безбедносни аспекти	143
5.12	Кумулативни ефекти	143
6	МЕРКИ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА НА ПРОЕКТОТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	146
6.1	Мерки за спречување и ублажување на негативните влијанија од проектот.....	147
6.2	Квалитет на воздух.....	149
6.3	Води.....	153
6.4	Управување со отпад	155
6.5	Бучава и вибрации	157
6.6	Почва.....	160
6.7	Постоечка инфраструктура.....	161
6.8	Биолошка разновидност	162

6.9	Безбедносни аспекти	163
7	ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ	188
8	АНАЛИЗА НА ТЕХНИЧКИ НЕДОСТАТОЦИ И ПОТРЕБИ ЗА АЖУРИРАЊЕ НА СТУДИЈАТА.....	196
9	ОПРАВДАНОСТ НА ПРОЕКТОТ И ЗАКЛУЧОК.....	198
10	НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ	200
11	РЕФЕРЕНЦИ.....	237
12	ПРИЛОЗИ.....	240

СЛИКИ

Слика 1	Главна цел и придобивки од спроведувањето на постапка за ОВЖС	34
Слика 2	Постапка за ОВЖС во Република Северна Македонија	35
Слика 3	Национална постапка за оценка на влијанието на проектите врз животната средина - ОВЖС	37
Слика 4	Учество на јавноста во изработка на Студијата за ОВЖС	38
Слика 5	Местоположба на Општина Врапчиште	41
Слика 6	Населени места опфатени со проектот.....	42
Слика 7	Микролокација на проектот	43
Слика 8	Постојна состојба на предметната локација	43
Слика 9	Алтернатива 1	47
Слика 10	Алтернатива 2	48
Слика 11	Алтернатива 3	49
Слика 12	Диспозиција на објекти на градежна парцела	52
Слика 13	Контролна просторија	53
Слика 14	Детал од темел на објект	54
Слика 15	Детал од канал за вентилација поставено на кров	54
Слика 16	Детал од подвижен изолациски панел за отворање на странични вентилатори	55
Слика 17	Основа на објект за засолнување на луѓе.....	56
Слика 18	Основа на котлара.....	57
Слика 19	Конструкција на бунар.....	58
Слика 20	Основа на бунарска куќичка со хлоринатор	59
Слика 21	Пресек Резервоар за вода	59
Слика 22	Пресек на конусна пречистителна станица.....	61
Слика 23	Систем за греење во објекти за одгледување на бројлери	62
Слика 24	Кровни вентилатори	63
Слика 25	Пресек на челни вентилатори во одгледувалиште за бројлери	64
Слика 26	Странични клапни.....	65
Слика 27	Пресек на тунелски отвор	65
Слика 28	Комби тунелска вентилација	67
Слика 29	FlexLED HO осветлување во објекти за одгледување на бројлери	67
Слика 30	Систем за хранење.....	68

Слика 31 Шематски приказ на инсталација за компримиран природен гас	72
Слика 32 Сместување на пилиња во одгледувалиште	77
Слика 33 Технолошки процес во одгледувалиште на бројлери	79
Слика 34 Локација на Општина Врапчиште во однос на останатите општини во РСМ и населените места во општината	86
Слика 35 Местоположба на проектната локација – локалитет “Кликово” КП 823, КО Зубовце 1... ..	87
Слика 36 Геотектонски региони во Република Северна Македонија (Извор “Ге Општи геоморфолошки карактеристики за Р. Македонија”- И.Милевски)	90
Слика 37 Дел од основните геолошки единици во склоп на Западно-македонската зона	90
Слика 38 Сеизмичка карта на СЗ дел на Р. Северна Македонија со максимални очекувани магнитуди и интензитет на земјотреси (Извор ИЗИИС, 2009)	92
Слика 39 Почвени слоеви на предметната локација	93
Слика 40 Геолошка карта	94
Слика 41 Хидрогеолошка карта	95
Слика 42 Местоположба на проектната локација во однос на Зубовска река и Дебрешка река ...	97
Слика 43 Мапа на локацијата на проектот во однос на хидрографската мрежа	98
Слика 44 Концентрации на на РМ10 на мерно место Гостивар	100
Слика 45 Индекс за квалитет на воздух Општина Тетово	101
Слика 46 Зонирање на НП Шар Планина	103
Слика 47 ЗРП и ЗОЛ во пошироката околина на предметната локација	103
Слика 48 Постојна вегетација на предметната локација (теренски фотографии, 4.10.2019г.)	104
Слика 49 Патна мрежа во регионот	106

ТАБЕЛИ

Табела 1 ЕУ Директиви релевантни за проектот	18
Табела 2 Национално законодавство релевантно за проектот	22
Табела 3 Проектирани димензии	53
Табела 4 Димензии на објектот	55
Табела 5 Технички карактеристики на линија за хранење на живина	68
Табела 6 Можни комбинации за состав на храната за бројлери	78
Табела 7 Проектирани перформанси на бројлерски тип на живина	78
Табела 8 Предвидена градежна опрема и механизација	79
Табела 9 Градежни материјали и нивно складирање во градежна фаза	81
Табела 10 Количини на суровини и нивно складирање	82
Табела 11 Очекувано годишно производство на бројлери	83
Табела 12 Приближен состав на екскрет од живина според НДТ Интензивно одгледување на живина	83
Табела 13 Количина на екскрет од еден турнус од едно одгледувалиште	84
Табела 14 Просечни месечни и средно годишни температури на воздухот за метеоролошката станица Полог за период од 2006-2009 година (податоци на РХМЗ-Скопје)	88
Табела 15 Максимални дневни количини на врнежи (mm) за период 2006-2009 година (по податоци од РХМЗ Скопје)	89
Табела 16 Средно месечни и средно годишна влажност на воздухот за мерните станици Дебар, Лазарополе и Попова Шапка	89
Табела 17 Податоци од Државниот завод за статистика на РСМ од 2021г	105
Табела 18 Леополд матрица – Идентификација на потенцијалните интеракции помеѓу проектните активности/ефекти и елементите на животната средина (фаза на проектирање, фаза на градба, оперативна фаза, хаварија, фаза на престанок со работа)	109
Табела 19 Леополд матрица – Идентификација на социокономски аспекти	111
Табела 20 Критериуми за оценка на потенцијалните влијанија	114

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Табела 21 Оценка на влијанијата на живинарската фарма врз различните елементи на животната средина и социо – економските елементи во фаза на проектирање	117
Табела 22 Оценка на влијанијата на живинарската фарма врз различните елементи на животната средина и социо – економските елементи во фаза на градба.....	118
Табела 23 Оценка на влијанијата на живинарската фарма врз различните елементи на животната средина и социо – економските елементи во фаза на употреба/експлоатација	119
Табела 24 Оценка на влијанијата на живинарската фарма врз различните елементи на животната средина и социо – економските елементи во фаза на престанок со работа	120
Табела 25 Оценка на влијанијата на живинарската фарма врз различните елементи на животната средина и социо – економските елементи во фаза на хаварија	121
Табела 26 Регулативата на европската комисија (ЕС) 543/2008.	126
Табела 27 Фосфор што се излучува според НДТ	126
Табела 28 Гранични вредности на загадувачки материи во воздух	127
Табела 29 Листа на видови отпад кои се очекуваат во фазата на градба.....	131
Табела 30 Листа на видови отпад кои се очекуваат во оперативна фаза	134
Табела 31 Листа на машини и нивни нивоата на бучава при користење.....	136
Табела 32 Нивоа на бучава од градилиште (15 m од изворот)	137
Табела 33 Мерки за ублажување на влијанијата на проектот врз животната средина	165
Табела 34 План за мониторинг.....	188

ПРИЛОЗИ

Прилог 1 Тековна состојба на Инвеститорот.....	240
Прилог 2 Имотен лист.....	244
Прилог 3 Договор за закуп на земјоделско земјиште	245
Прилог 4 Решение од МЖСПП за спроведување на постапка за ОВЖС и одредување на обем на студијата за ОВЖС	246
Прилог 5 Објава на Решение за спроведување на постапка за ОВЖС и одредување на обем на студијата за ОВЖС во дневен весник Нова Македонија и КОХА.....	251
Прилог 6 Извештај од тестирање на здравствена безбедност на вода за пиење од експлоатационен бунар ЕБ-2 (со бр.1357/2019), с. Зубовце, извршен од ЈЗУ Центар за јавно здравје Тетово, на ден 14.10.2019	253

ПОГЛАВЈЕ 1

Вовед

Претставени се општите информации за проектот, потребата од подготовка на Студија за ОВЖС и целите и содржината на Студијата.

1 ВОВЕД

1.1 ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА ИНВЕСТИТОРОТ И НАМЕРА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОЕКТОТ

Друштво за производство, трговија и услуги “ИНТЕРНАЦИОНАЛ ФАРМ” ДОО експорт-импорт, Мала Речица, Тетово е основано во 2018 година со приоритетна дејност одгледување на живина. Во 2019 година компанијата склучи договор за закуп на земјоделско земјиште во државна сопственост со Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Северна Македонија за КП 823 и КП 826/1 КО Зубовце м.в Кликово со површина од 11 ha,33 ари 73 m².

На предметната локација Инвеститорот има намера да изгради нов земјоделски објект за интензивно живинарство фарма за одгледување на бројлери. Целта на оваа инвестиција е да се обезбедат дополнителни количини на пилешко месо за домашниот пазар имајќи во предвид дека во моментот во Република Северна Македонија нема доволно домашно производство на пилешко месо, покрај домашната побарувачката на пазарот, бројлерскиот потсектор, сепак, не доживеа раст во текот на изминатата деценија и учествува со помалку од еден процент на пазарот. Сегашната и проектираната големина на домашниот пазар за пилешко месо бара инвестиции од јавниот и приватниот сектор во развојот на здрава бројлерска индустрија, што ќе им овозможи на домашните засегнати страни во бројлерската индустрија да се натпреваруваат и да влезат на домашниот пазар презаситен од увозна храна.

Во прва фаза е планирано одгледувалиштето да работи со проектиран капацитет од 101.196 бројлери во еден турнус на КП 823. Во втора фаза е планирано проширување на капацитетите на КП 826/1.

За реализација на предложениот проект Инвеститорот изработи инвестиционо-техничка документација/основен проект. Основниот проект е со тех.бр. Р-06/19 изработен од “ПИКА АРХИТЕКТ” довел Тетово.

1.2 ПОТРЕБА ОД ПОДГОТОВКА НА СТУДИЈА ЗА ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЕТО НА ПРОЕКТОТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Законот за животната средина („Сл. Весник на РСМ“ бр.53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18), во кој се транспонирани и барањата на Директивата на ЕУ за ОВЖС (85/337/ЕЕК) и измените со Директивите 97/11/ЕЕС и 2003/35/ЕЕС, ја дефинира постапката за оценка на влијанијата врз животната средина за одредени проекти. Проектите кои може да имаат значително влијание врз животната средина поради нивниот карактер, обем или локација се предмет на постапката за оценка на влијание врз животната средина (ОВЖС). Оценувањето на проектите се врши преку идентификација, опис и оценка на влијанието врз животната средина за време на изградба, работење и престанок со работа.

Согласно Уредбата за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оценка на влијанијата врз животната средина“ („Службен Весник на РМ“ бр. 74/05, 109/09, 164/12, 202/16), Проектниот предлог е даден во Анексот I од Уредбата за определување на проектите и критериумите врз основа на кои се утврдува потребата од спроведување на оценка на влијанието врз животната точка 14 *Инсталации за интензивно живинарство или свињарство со повеќе од 40.000 места за живина.*

За овој тип на дејност, потребно е започнување на постапка за ОВЖС која вклучува и подготовка на Писмо за известување за намера за изведување на проект од страна на Инвеститорот. ОВЖС задолжително се спроведува од овластени експерти, во согласност со воспоставената методологија, структура на известување и потребни документи. Во текот на целиот процес учеството на јавноста е задолжително. Активностите за започнување со реализација на проектот инвеститорот ги започна со подготовка на Основен проект и придружна документација како и поднесување на Известување за намера за спроведување на проект “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери” КП 823 КО Зубовце-Вон Г.Р. Општина Врапчиште, прва фаза.

Известувањето за намера беше поднесено на 03.12.2019. Како составен дел на Известувањето беше и Листата на проверка за определување на обемот на Студијата за оценка на влијанието на проектот врз животната средина.

Во месец Мај 19.05.2021 од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање доставено е Решение со кое се утврдува потребата од оценка на влијанието од спроведување на проектот “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери” на територијата на општина Врапчиште како и обемот на Студијата за оценка на влијанието на проектот врз животната средина. Во делот прилози е дадена копија од Решението (Прилог 4).

Консултантскиот тим на Друштвото за технички консултантски услуги „ЕкоМозаик“ на барање на Инвеститорот, пристапи кон подготовка на Студија за оценка на влијанијата врз животната средина од спроведување на проектот “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери” КП 823 КО Зубовце - Вон Г.Р Општина Врапчиште, прва фаза, согласно законските барања од Законот за животна средина и согласно законските барања, добрите земјоделски практики и НДТ за сектор живинарство.

1.3 ЦЕЛ НА СТУДИЈАТА

Целта на Студијата за ОВЖС е да се утврдат и оценат позитивните и негативните влијанија кои можат да произлезат од реализацијата на проектот врз животната средина и социјалните аспекти на локално, регионално и национално ниво. Главната цел на оваа Студија е да обезбеди проектните активности во сите фази на проектот да се извршуваат на начин кој е прифатлив за заштита на животната средина и за социјалните аспекти, а се во согласност со националното законодавство и најдобрите меѓународни практики.

Студијата за ОВЖС ги идентификува можните негативни влијанија, кои произлегуваат од реализацијата на планираните проектни активности. Врз основа на идентификацијата на сегашната состојба со животната средина на планскиот опфат каде се предвидува реализација на проектните активности, оценети се потенцијалните влијанија согласно нивниот интензитет и времетраење, како и другите потенцијални појави, кои се со одреден ризик по животната средина и се предлагаат мерки за спречување или ублажување на негативните влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето.

Во ОВЖС Студијата се предлагаат мерки за спречување, намалување или компензација на влијанијата врз животната средина и здравјето на луѓето за секоја од фазите на реализација на проектните активности и животниот циклус на проектот и се одредуваат одговорни лица за нивна имплементација. Во фазата на подготовка на проектната документација се практикува воведување и примена на најдобро достапните техники од секторот интензивно живинарство и стандарди за заштита на животната средина и

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

здравјето на луѓето, а кои се наведени во Планот со мерки, кој е составен дел на Студијата.

Спроведување на постапка за ОВЖС го усогласува проектот со пропишаните стандарди за заштита на животната средина и здравјето на луѓето, кои се опфатени со техничките – технолошки решенија во проектната документација, а се во функција на предвидување на мерки и активности за заштита на животната средина и здравјето на луѓето. Во таа насока, ОВЖС постапката и добивањето на позитивно решение за нејзино одобрување од надлежниот орган на управата е предуслов за добивање на одобрението за градба односно за спроведување на проектот.

ПОГЛАВЈЕ 2

Релевантно национално законодавство

Ова поглавје дава преглед на националната политика на животната средина и социо-економските аспекти, законодавството и стандардите релевантни за проектот на национално и на ниво на ЕУ, како и конвенции потпишани /ратификувани од страна на Република Македонија.

2 НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАВСТВО

2.1 АНАЛИЗА НА НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАВСТВО И СООДВЕТНИ ДИРЕКТИВИ НА ЕУ

Обезбедување на одржливост на животната средина е високо на дневниот ред на Република Северна Македонија која интензивно во последните дваесетина години ги прифати глобалните стратегии и политики во поглед на заштита на животната средина преку ратификација на најзначајните меѓународни конвенции и протоколи, а истовремено ја изрази и својата подготвеност за пристапување кон ЕУ преку развивање на односите со ЕУ и добивање на кандидатски статус. Република Северна Македонија има потпишано голем број на меѓународни конвенции, протоколи и билатерални договори на глобално ниво и има добиено статус на земја кандидат за прием во ЕУ. Владата на РСМ ја потврди својата подготвеност за пристапување кон ЕУ преку развивање на односите со ЕУ и со поставување на членството во ЕУ како национална цел со највисок приоритет. Во 1995 год. Република Северна Македонија воспостави дипломатски односи со ЕУ, а во 2001 год. беше потпишана Спогодба за стабилизација и асоцијација меѓу ЕУ и Република Северна Македонија. Во 2004 год. Владата на Република Северна Македонија ја поднесе апликацијата за целосно членство во Европската унија и во 2005 год и беше даден статус на земја кандидат. Начелото на партнерство беше легализирано со Одлука на ЕУ во 2006 год. Со цел да се исполнат критериумите за целосно членство, Република Северна Македонија во април 2007 година усвои Национална програма за усвојување на правото на Европската унија (НПУПЕУ II). НПУПЕУ ги содржи и плановите за хармонизација на националното законодавство со она на ЕУ, неопходната динамика на институционално зајакнување за имплементација на законодавството, потребните ресурси за реализација и Акционен план. Република Северна Македонија усвои неколку политички стратешки документи во повеќе сектори во животната средина, каде Владината политика кон подобрување на животната средина е јасно дефинирана (Национална стратегија за европска интеграција, Национален еколошки акционен план II, Национална стратегија за управување со отпад, Национален План за управување со отпад, Национална стратегија за управување со води, Национален план за заштита на амбиентниот воздух итн.). Од 2005 година во РСМ започнат е процесот на апроксимација на ЕУ законодавството од областа на животната средина преку транспонирање на ЕУ Директивите во сите сектори на животната средина (отпад, вода, воздух, бучава, хемикалии, индустриска контрола од загадувањето, природа, хоризонтално законодавство), а во период 2006-2008 е подготвена Национална стратегија за апроксимација на ЕУ законодавството во националната регулатива. Овој процес се одвива континуирано во поглед на донесените закони (Закон за животна средина, Закон за квалитет на амбиентален воздух, Закон за отпад, Закон за води, Закон за заштита на природата, Закон за бучава, Закон за хемикалии, Закон за минерални суровини, Закон за концесии и јавно приватно партнерство, Закон за просторно и урбанистичко планирање (со нивните измени и дополнувања во овој период), додека процесот на усогласување на техничките барања дадени во анексите на ЕУ Директивите во форма на подзаконски акти е во напредна фаза, а во некои сектори е и скоро завршен (оценка на влијание врз животната средина, стратешка оценка на влијание врз животната средина, интегрирано спречување и контрола на загадувањето, квалитет на воздух). Но, исто така дел од секторите не е усогласен целосно со техничките стандарди на ЕУ Директивите (на пр. Емисиите и граничните вредности на загадувачи во отпадните води, емисии во воздух од стационарни извори, хемикалии и др.) и се очекува заокружување на овој процес во

наредниот период. Во текот на 2015/2016 година започнати се неколку проекти финансирани преку ЕУ ИПА фондовите, кои имаат за цел да ги подобрат состојбите на национално ниво односно да се донесе правна рамка и институционално да се зајакне секторот води и отпад, како и да се подготви техничка документација од областа на водите и пречистителни станици.

Подготвен е нацрт нов Национален План за управување со отпад (2020 – 2026), а ќе продолжи и донесувањето подзаконски акти кои произлегуваат од Законот за водите, со што ќе се обезбеди понатамошно усогласување со соодветните правни акти на ЕУ во областа на водите. Во наредниот период, земјата ќе продолжи со процесот на усогласување на националното законодавство со правото на ЕУ за животна средина и климатски промени, како и со негово спроведување. Статусот на апроксимација се следи секоја година преку програм мониторингот и преку НПУПЕУ Република Северна Македонија е должна да реферира за статусот на транспонирање на ЕУ законодавството.

Во продолжение ќе биде даден осврт на меѓународните договори и конвенции, ратификувани од страна на РСМ и претставуваат дел од националното законодавство како и статусот на правна транспонираност на ЕУ Директивите кои се релевантни за проектот.

2.2 СООДВЕТНИ МЕЃУНАРОДНИ КОНВЕНЦИИ И ДОГОВОРИ

Република Северна Македонија паралелно со транспонирањето на законодавството на ЕУ, има ратификувано и голем број на меѓународни конвенции и договори. При подготовка на Студијата за ОВЖС беа земени во предвид барањата на следните меѓународни договори и конвенции ратификувани од РСМ:

- Конвенција за пристап до информации, учество на јавноста во одлучувањето и пристап до правдата за прашања поврзани со животната средина. Донесена на 25 јуни 1998 година (Архуска конвенција);
- Протокол од Кјото за климатски промени (Кјото, декември 1997). Ратификувана од страна на Македонија на 18 ноември 2004 година (стапување на сила на 16 февруари 2005); • Базелска конвенција во врска со контролата врз прекуграничните загадувачи со опасен отпад и неговото депонирање (Базел, 1995), ратификувана 1997;
- Конвенција за заштита на биолошката разновидност (Рио де Жанеиро, 1992), ратификувана 1998;
- Конвенција за заштита на дивиот растителен свет и природните живеалишта во Европа, Берн, 1972 (Службен Весник на РМ бр. 49/97);
- Конвенција за заштита на миграторни видови диви животни, Бон, 1979 (Службен Весник на РМ бр. 38/99);
- Конвенција за мочуришта од меѓународно значење, особено како водни живеалишта (Рамсар, 1971), ратификувана во 1977;
- Габични видови кои се заштитени со Европската црвена листа на габи (Ing 1978);

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

- Габични видови предложени за заштита од страна на Европскиот совет за заштита на габи (33 европски габични видови кандидати за додавање во Анекс 1 од Бернската конвенција, август 2003);
- Договор за заштита на лилјаците во Европа (Лондон, 1991), ратификуван 1999 година (Амандман на Договорот ратификуван 2002 година);
- Рамковна конвенција на Обединетите нации за климатски промени (Њујорк, 9 мај 1992). Ратификувана од страна на Македонија на 28 јануари 1998 година (стапување на сила на 28 април 1998);
- Конвенцијата за влијанието врз животната средина во прекуграничен контекст (ЕСПОО, февруари 1991)
- Европска конвенција за предел (Фиренца, 2000), ратификувана 2003 година.

2.3 МЕЃУНАРОДНО ЗАКОНОДАВСТВО/РЕГУЛАТИВА НА ЕУ РЕЛЕВАНТНА ЗА ПРОЕКТОТ

Директивите кои се транспонирани во националното законодавство, а се во директна корелација со проектот “Изградба на живинарска фарма – бројлери” КП 823 КО Зубовце место викано Кликово Општина Врапчиште “кој е предмет на анализа на Студијата за ОВЖС се следните:

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Табела 1 ЕУ Директиви релевантни за проектот

Директива	Краток опис
Директива за ОВЖС (Директива 2011/92/ЕУ за оценка на ефектите на одредени јавни и приватни проекти врз животната средина и измените со Директивата 2014/52/ЕУ)	Директивата за ОВЖС опфаќа широк спектар на проекти, од индустриски до инфраструктурни проекти, и ги одредува правилата за оценка на потенцијалните ефекти на овие проекти врз животната средина. Ги дефинира процедуралните елементи што треба да се следат, како што се обезбедување на Извештај за влијанието врз животната средина и консултации со јавноста и надлежните органи за животна средина во рамки на развивањето процедури на согласност за опфатените активности. ОВЖС треба да ги идентификува директните и индиректните ефекти на проектот во однос на следните фактори: флората, фауната, почвата, водите, воздухот, климата, пејзажот, материјалните средства и културното наследство, како и интеракцијата помеѓу овие различни елементи. Сите проекти наведени во Прилог I на Директивата се смета дека имаат значителни ефекти врз животната средина.
Директиви за пристап до информации и учество на јавноста	Директива за пристап до информации за животната средина (2003/4/ЕС); Директива за учество на јавноста во поглед на изготвувањето на одредени планови и програми кои се однесуваат на животната средина и дополнување во однос на учеството на јавноста и пристап до правдата Директивите на Советот 85/337/ЕЕС и 96/61/ЕС (2003/35/ЕС)
Директива 91/271/ЕЕС за третман на урбаните отпадни води	Целта на Директивата е да ја заштити животната средина од негативните ефекти од испуштањата на урбаните отпадни води и испуштањата од одредени индустриски сектори (наведени во Прилог III на Директивата) и се однесува на собирањето, третманот и испуштањето на отпадни води од домаќинствата, мешавина од отпадни води и отпадни води од одредени индустриски сектори. Конкретно, Директивата подразбира: (а) секундарен третман на сите испуштања од агломерации над 2000 PE и понапреден третман за агломерации над 10 000 PE во назначените чувствителни области и нивни сливови; (б) претходно овластување за сите испуштања на урбани отпадни води, испуштања од индустријата за преработка на храна и индустриски испуштања во системите за собирање на урбани отпадни води; (в) следење на работата на станиците за собирање и пречистување на водите; (г) контрола на отстранувањето и повторната употреба на тињата од отпадните води, како и повторната употреба на отпадните води каде што е соодветно
Директива 86/278/ЕЕС за заштита на животната средина, а особено на	Оваа Директива го регулира користењето на тињата од отпадните води во земјоделството на начин што ќе ги спречи штетните ефекти врз почвата, вегетацијата, животните и човекот, со што ќе се поттикне правилна употреба на тињата. За таа цел, се забранува користење на нетретирана тиња на земјоделско

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Директива	Краток опис
почвата, при користење на тиња во земјоделството.	земјиште, освен ако истата не е инјектирана или вградена во почвата. Директивата поставува барања за водење детална евиденција на количините на произведена тиња, количините кои се користат во земјоделството, составот и својствата на тињата, видот на третман и локациите каде што се користи тињата.
Рамковна директива за отпад 2006/12/ЕС дополнета со Директивата на ЕУ 2008/98/ЕС за управување со отпад	Оваа Директива ги поставува основните концепти и дефиниции поврзани со управувањето со отпадот, како што се дефинициите за отпад, рециклирање, обновување. Во неа се утврдени одредени основни принципи на управување со отпад: отпадот мора да се управува без да се загрози човековото здравје и без да ѝ се наштети на животната средина. Во законодавството и политиката за отпад на земјите членки на ЕУ треба да се применува како приоритетна цел следната хиерархија за управување со отпадот: превенција, подготовка за повторна употреба, рециклирање, обновување, отстранување, при што отстранувањето (депонирањето) е најмалку повољна опција и треба да се ограничи на неопходниот минимум. Директивата вклучува одредби за опасен отпад и отпадни масла. Таа бара земјите-членки да усвојат планови за управување со отпад и програми за превенција на отпад. Дополнително, земјите-членки мора да побараат од секоја установа или претпријатие кое има намера да изврши третман на отпадот да добие дозвола од надлежните органи. Може да се постават стандарди за технички минимум за активностите на третман на отпад кои бараат дозвола доколку се утврди постоењето на придобивки во смисла на заштита на човековото здравје и животната средина што би се добиле од таквите минимални стандарди. Покрај оваа Директива, Одлуката 2000/532/ЕС за утврдување листа на отпад го дефинира системот за класификација на отпадот, вклучувајќи и разлика помеѓу опасниот и неопасниот отпад. Таа е тесно поврзана со листата на основните карактеристики што го сочинуваат опасниот отпад дадена во Прилог III на Директивата
Директива ДИЕ (Директива 2010/75/ЕУ за индустриска емисија	Директивата ДИЕ ги регулира загадувачките емисии од индустриските објекти и ги утврдува правилата за интегрирана превенција и контрола на загадувањето, како и барањето според кое ниту еден објект не може да се користи без дозвола. Исто така, ги утврдува правилата за спречување или, онаму каде што тоа не е применливо, за намалување на емисиите во воздухот, водата и земјиштето, како и за спречување на создавањето на отпад. Примена на референтни документи кои се однесуваат на индустријата за храна, Најдобри достапни техники (НДТ) за храна, пијалоци и индустрија за млеко (Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Food, Drink and Milk Industries
Директива 2002/49/ЕС во врска со оценувањето и управувањето со	Директивата во врска со оценувањето и управувањето со бучавата во животната средина (Директивата за бучава во животната средина – ДБЖС) е главен инструмент на ЕУ за идентификување на нивоата на

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Директива	Краток опис
бучавата во животната средина – Декларација на Парламентот и Советот на ЕУ за Директивата во врска со оценувањето и управувањето со бучавата во животната средина	изложеност на бучава и за активирање на неопходните активности, и на ниво на земјите членки и на ниво на ЕУ. За да ги оствари наведените цели, ДБЖС се фокусира на три области на дејствување: утврдување на изложеноста на бучава во животната средина, обезбедување информации кои се достапни за јавноста во однос на бучавата во животната средина и нејзините влијанија, како и спречување и намалување на бучавата во животната средина, каде што е потребно, и зачувување на квалитетот на бучавата, онаму каде што е соодветен. Директивата се однесува на бучавата во животната средина на која се изложени луѓето, особено во изградените области, во јавните паркови или други тивки области во агломерација, во тивки области во природа, близу училишта, болници и други објекти и области чувствителни на бучава.
Директиви за емисии на загадувачки материи во води	Директива на ЕУ 2006/11/ЕС за загадувањето предизвикано од одредени опасни супстанции испуштени во водната средина Директива за испуштањето на опасни супстанции во водата (76/464/ЕЕС), како законодавство ориентирано кон контролата на емисиите; Директива на ЕУ 80/68/ЕЕС за заштита на подземните води од загадување предизвикано од опасни супстанции; Директива на ЕУ 86/280/ЕЕС за гранични вредности и целите за квалитет за испуштањето на одредени опасни супстанции вклучени во Листа 1 од Анексот на Директивата 76/464/ЕЕС; Директива на ЕУ 2008/105/ЕЕС за стандард за квалитет на животната средина во делот на водите
Директива 2007/43/ ЕС за утврдување минимални правила за заштита на кокошки што се чуваат за производство на месо 2007/43/ЕС	Одредување на минимални правила за заштита на кокошките кои се чуваат за производство на месо, ги утврдува правилата за заштита на животните, со цел за рамнотежа меѓу благосостојбата на животните, здравјето, економски и социјални фактори и влијанија врз животната средина. Ова поглавје обезбедува преглед на сите можни влијанија од различни области во животната средина нивна прелиминарна оценка како резултат активностите кои ќе се одвиваат во одгледувалиштето за бројлери.
Директива (91/676/ЕЕС) за заштита на водите од загадување предизвикано од нитрати од земјоделски извори	Директивата ги дефинира мерките кои треба да се преземат за заштита на водите предизвикано од можни емисии на нитрати како резултат на земјоделски активности.
Директиви за БЗР Директивата 89/391/ЕЕС воведување на мерки за подобрување на безбедноста и здравјето	ЕУ има усвоено неколку Директиви за подобрување и обезбедување на БЗР. Директивата 89/391/ЕЕС за воведување на мерки за подобрување на безбедноста и здравјето на работниците при работа поттикнува подобрување на БЗР во сите сектори на дејствување, ги промовира правата на работниците да нудат предлози во врска со здравјето и безбедноста, да поднесуваат жалби до надлежните органи и да прекинат со работата во случај на сериозна опасност.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Директива	Краток опис
Директивата 89/654/ЕЕС за минималните барања за безбедност и здравје на работното место	Директивата 89/654/ЕЕС за Минималните барања за безбедност и здравје на работното место ги поставува минималните барања за безбедност и здравје при работа.
Директива 92/57/ЕЕС	Спроведување на минималните безбедносни и здравствени барања на привремени или мобилни градилишта ги утврдува минималните барања за безбедност и здравје на кое било градилиште каде што се одвиваат градежни или инженерски активности и има за цел да ги спречи ризиците преку воспоставување механизам на одговорност кој ги поврзува сите вклучени страни.

2.4 РЕЛЕВАНТНИ БАРАЊА НА НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАВСТВО

Република Северна Македонија во периодот 2004 – 2020 год. има донесено законски и подзаконски акти за води, за квалитет на амбиентниот воздух, за управување со отпадот, заштитени природни подрачја и биодиверзитет, бучава и вибрации, за пристап до информации за животната средина и учество на јавноста во процесот на донесување одлуки за животната средина, како и за постапка за ОВЖС, кои се релевантни за Проектот за изградба на живинарска фарма-бројлери во Општина Врапчиште и релевантноста на истите се дадени во Табела 2.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Табела 2 Национално законодавство релевантно за проектот

Аспекти на животната средина и социјални аспекти	Релевантно национално законодавство	Релевантно законодавство на ЕУ/ Најдобри практики / Искуства
Генерални барања поврзани со животна средина и социјални аспекти	<ul style="list-style-type: none"> • Устав на Република Северна Македонија (Сл. Весник бр. 52/91, 01/92, 31/98, 91/01, 84/03 и 107/05); • Закон за градење (Сл. Весник на РМ, бр.70/13.79/13.137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 226/15, 30/16, 31/16, 29/16, 71/16, 132/16, 35/18, 64/18, 168/18, 244/19 и 18/20): • Законот за градење ги дефинира следните задолжителни дозволи: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Одобрение за градба за земјоделскиот објект. ✓ Барањето за добивање на Одобрение за градба вклучува основен проект со сите потребни фази и одлука од МЖСПП за одобрена ОВЖС. ОГ важи две години, а градежните работи мора да бидат започнати во овој период. ОГ за земјоделскиот објект треба да се добие пред започнувањето на какви било градежни активности. ✓ Изработка на Проект за употреба и одржување во согласност со Законот по завршувањето на изградбата, а пред оперативната фаза. Тој содржи технички, технолошки и функционални услови на објектите; одредби за периодично следење на изградените објекти, опрема, уреди, постројки итн. ✓ По техничкиот преглед потребно е да се издаде Одобрение за употреба за да се потврди дали објектот е изграден во согласност со основниот проект или изведбениот проект (во случај на какви било промени на основниот проект во текот на изградбата). 	

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Аспекти на животната средина и социјални аспекти	Релевантно национално законодавство	Релевантно законодавство на ЕУ/ Најдобри практики / Искуства
	<ul style="list-style-type: none"> • Закон за животна средина (Сл. Весник на РСМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15 129/15, 192/15, 39/16, 99/18) <ul style="list-style-type: none"> • Уредба за определување на проектите и критериумите врз основа на која се утврдува потребата за оценка на влијанието врз животната средина (Сл. Весник на РМ бр. 74/05, 109/09, 164/12 и 202/16) • Правилник за информациите содржани во известувањето за намерата за спроведување на проектот и за постапката за утврдување на потребата од ОВЖС на проектот (Сл. Весник на РМ, бр. 33/06) • Правилник за содржината на барањата што треба да ги исполнува студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина (Сл. Весник на РМ бр. 33/06) • Уредбата за утврдување на активностите на објектите за кои е потребна дозвола за ИСКЗ (Сл.Весник на РМ, бр.89/05) го регулира издавањето на дозволата за ИСКЗ. Дозволата за ИСКЗ може да биде од "А" или "Б" тип во зависност од капацитетот/активноста на објектот за кој се бара дозвола: • Проектираниот капацитет на живинарската фарма живина во прва фаза изнесува 101.196 бројлери и во согласност со Уредбата припаѓа во Прилог 1 Активности на инсталации за кои е потребна А –интегрирана еколошка дозвола. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Во согласност со дејноста која се планира да се врши припаѓа во Дел 6 Други дејности, 6.6 Инсталации за интензивно живинарство или свињарство со повеќе од 40.000 места за живина. 	

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Аспекти на животната средина и социјални аспекти	Релевантно национално законодавство	Релевантно законодавство на ЕУ/ Најдобри практики / Искуства
Управување со води	<p>Законот за води (Сл. Весник на РСМ бр. 4/98, 87/08, 06/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 180/14, 154/15 и 52/16)):</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Со цел регулирање на правото за користење на подземна вода од бунар потребно е добивање на Дозвола за користење на вода од бунар од надлежен орган (МЖСПП). Мониторинг на фосфатите, азотот и ВОЈ од подземните води во бунарот треба да се изведува годишно, како и пред нејзина употреба. • Закон за снабдување со вода за пиење и одведување на урбани отпадни води (Сл. Весник бр.68/04, 28/06, 103/08, 17/11, 18/11, 54/11 163/13); • Уредба за класификација на водите (Сл. Весник бр.18/99); Уредба за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води (Сл. Весник бр.18/99 и 71/99); • Правилник за безбедност на водата („Службен Весник на РМ“ бр. 46/2008 • Правилник за поблиските услови за собирање, одведување и прочистување, начинот и условите за проектирање, изградба и експлоатација на системите и станици за прочистување на урбаните отпадни води, како и техничките стандарди, параметрите, стандарди на емисијата и нормите за квалитет за пред третман, отстранување и прочистување на отпадни води, имајќи го во предвид оптоварувањето и методот за прочистување на урбаните отпадни води коишто се испуштаат во подрачја чувствителни на испуштање на урбани отпадни води (Сл. Весник на РМ, бр 73/11); • Правилник за опасните и штетни материи и супстанции и нивните емисиони стандарди што може да се испуштаат во 	<p>Директивата 91/271/ЕЕС – директива за урбани отпадни води. Хармонизиран со директивата 98/83/ЕС Хармонизиран со Директивата 91/271/ЕЕС – Директива за урбани отпадни води Хармонизиран со Директивата 86/280/ЕЕС за граничните вредности и целите за квалитет за испуштања на одредени опасни супстанции вклучени во Листа 1 од анексот на Директивата 76/464/ЕЕС Хармонизиран со Директивата 91/271/ЕЕС – Директива за урбани отпадни води</p>

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Аспекти на животната средина и социјални аспекти	Релевантно национално законодавство	Релевантно законодавство на ЕУ/ Најдобри практики / Искуства
	<p>канализација или во систем за одводнување, во површински или подземни водни тела како и во крајбрежните земјишта и водни живеалишта („Службен Весник на РМ“ бр.108/2011).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Правилник за поблиските услови, начинот и максимално дозволените вредности и концентрации на параметрите на прочистените отпадни води за нивно повторно користење (Сл. Весник на РМ, бр.73/11); 	
Управување со отпад	<ul style="list-style-type: none"> • Закон за управување со отпад (Сл. Весник на РМ, бр. 216/21 Според Листата, отпадот кој се создава при интензивно живинарство припаѓа во група 02 Отпад од земјоделство, хортикултура, аквакултура, шумарство, лов и риболов, подготовка и преработка на храна. • Правилник за начинот и условите за складирање на отпадот, како и условите што треба да ги исполнат локациите на коишто се врши складирање на отпадот (Сл. Весник на РМ бр. 29/07): ✓ Согласно Правилникот, изведувачите во текот на изградбата треба да преземат соодветни мерки за привремено складирање или отстранување на материјалот од ископ, вегетацијата. Исто така, потребно е да се развие План за управување со отпад за фазата на работа на инсталацијата што ќе вклучува мерки за управување со генерираниот отпад нус производи од животинско потекло, ветеринарен отпад, течно шталско ѓубриво, како и со сите други видови генериран отпад. • Правилникот за содржината и начинот на водење на евиденцијата во Регистарот за отпад и Правилникот за формата и содржината на евиденцијата за третман на отпад, формата и содржината на обрасците за идентификација и транспортирање на отпад, како и формата 	<p>Со овој закон се врши усогласување со Директивата 2008/98/ЕС на Европскиот Парламент и на Советот од 19 Ноем-ври 2008 за отпад и укинување на одредени директиви (CELEX бр. 32008L0098).</p> <p>Со овој закон се врши усогласување со Директивата на Европскиот Парламент и на Советот од 04 јули 2012 година за отпад од електрична и електронска опрема (CELEX бр. 32012L0019), и Директива 2011/65/EУ на Европскиот Парламент и на Советот од 8 јуни 2011 година за ограничувањето на употребата на одредени опасни супстанции во електричната и во електронската опрема, (CELEX бр.32011L0065).</p> <p>Со овој закон се врши усогласување со Директивата на Европскиот Парламент и на Советот од 6 септември 2006 година (2006/66/E3) за батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори и за укинување на Директивата 91/157/EE3, (CELEX бр. 32006L0066), Директива 2013/56/E3 на Европскиот Парламент и на Советот од 20</p>

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Аспекти на животната средина и социјални аспекти	Релевантно национално законодавство	Релевантно законодавство на ЕУ/ Најдобри практики / Искусства
	<p>и содржината на годишните извештаи за управување со отпад ја опишуваат структурата и видот на податоци што треба да бидат вклучени во годишните извештаи поднесени од правни лица кои се занимаваат со отпад до МЖСПП.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Закон за управување со електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема (Сл. Весник на РМ, бр.176/21); • Закон за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори (Сл. Весник на РМ, бр.176/21); • Закон за управување со пакување и отпад од пакување (Сл. Весник на РМ, бр. 215/21); <p>Правилник за гранични вредности на емисии при горење и согорување на отпад и услови за работа на инсталациите (Сл. Весник на РМ, бр. 123/09);</p> <p>Правилник за општите правила за постапување со комуналниот и со другите видови неопасен отпад (Сл. Весник на РМ, бр. 147/07);</p> <p>Правилник за формата и содржината на барањето, формата и содржината на дозволата за собирање и за транспортирање на комунален и другите видови на неопасен отпад, како и минималните технички услови за вршење на дејноста собирање и транспортирање на комунален и други видови на неопасен отпад (Сл. Весник на РМ бр.8/06 и 133/07);</p> <p>Правилник за количеството на биоразградливи состојки во отпадот што смее да се депонира (Сл. Весник на РМ, бр. 108/09 и 142/09и 60/11).</p>	<p>ноември 2013 година за изменување на Директивата 2006/66/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот за батерии и акумулатори и за отпадни батерии и акумулатори во однос на пласирањето на пазарот на преносливи батерии и акумулатори кои содржат кадмиум и се наменети за употреба во безжични електрични алати, како и батерии во форма на копче со ниска содржина на жива и за укинување на Одлуката2009/603/ЕЗ на Комисијата (CELEX бр. 32013L0056.</p> <p>Со овој закон се врши усогласување со Директивата на Европскиот парламент и на Советот од 20 декември 1994 година (94/62/ЕЗ), за пакување и за отпад од пакување (CELEX бр.31994L0062), Директива 2004/12/ЕЗ на Европскиот Парламент и на Советот од 11 февруари 2004 година со која се изменува и се дополнува Директивата 94/62/ЕЗ за пакувања и отпад од пакувања (CELEX бр.32004L0012), „Директива 2013/2/ЕУ на Комисијата од 7 февруари 2013 година за изменување на Анекс I кон Директивата 94/62/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот за пакување и отпад од пакување(CELEX бр.32013L0002), Директива (ЕУ) 2015/720 на Европскиот Парламент и на Советот од 29 април 2015 година за изменување на Директива 94/62/ЕЗ во однос на намалување на потрошувачката на тенки</p>

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Аспекти на животната средина и социјални аспекти	Релевантно национално законодавство	Релевантно законодавство на ЕУ/ Најдобри практики / Искуства
		пластични кеси за пазарување(CELEX бр.32015L0720) и Директива (ЕУ) 2018/852 на Европскиот Парламент и на Советот од 30 мај 2018 година за изменување на Директивата 94/62/ЕЗ за пакување и отпад од пакување(CELEX бр.32018L0852).
Квалитет на воздух	<p>Закон за квалитетот на амбиенталниот воздух (Сл. Весник на РМ, бр. 67/04 со амандмани бр. 92/07, 35/10 и 47/11);</p> <p>✓ Објектите за одгледување на бројлери се поврзани со резервоарите за складирање на мил од миење и чистење на објектите кои се очекува да бидат критични извори на миризба и гасови пред се азот кои испарува во форма на амонијак кој создава N₂O кој како стакленички гас се ослободува во атмосферата. Од објектите за одгледување на бројлери се создава секрет во форма на цврсто ѓубриво кој исто така предизвикува емисија на миризба и гасови. Од овие причини Одгледувалиштето има обврска да воспостави мониторинг на емисии во воздух.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Закон за ратификација на Рамковната Конвенција на Обединетите Нации за климатските промени (Сл. Весник на РМ, бр. 61/97); • Закон за ратификација на Протоколот од Кјото кон Рамковната Конвенција на Обединетите Нации за климатски промени (Сл. Весник на РМ, бр. 49/04); • Уредба за гранични вредности за нивоа и видови на загадувачки супстанции во амбиентниот воздух и прагови на алармирање, рокови за постигнување на граничните вредности, маргини на толеранција за гранична вредност, целни вредности и долгорочни цели (Сл. Весник на РМ, бр. 50/05 и 4/13); 	<p>Рамковна директива за квалитет на амбиенталниот воздух (2008/50/EU);</p> <p>Директива за гранични вредности за бензен и јаглерод монооксид во воздухот (2000/69/EU);</p> <p>Директива 2002/3/ЕС за озон во амбиенталниот воздух;</p> <p>Директива 1999/30/ЕС за гранични вредности за сулфур диоксид, азот диоксид и азотни оксиди, суспендирани материи и олово во амбиенталниот воздух</p>

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Аспекти на животната средина и социјални аспекти	Релевантно национално законодавство	Релевантно законодавство на ЕУ/ Најдобри практики / Искуства
	<ul style="list-style-type: none"> • Правилник за количините на горните граници-плафоните на емисиите на загадувачките супстанции со цел утврдување на проекции за одреден временски период кои се однесуваат на намалувањето на количините на емисиите на загадувачките супстанции на годишно ниво (Сл. Весник на РМ, бр. 2/10, 156/11 и 111/14) • Правилник за методологијата, начините, постапките, методите и средствата за мерење на емисиите од стационарните извори (Сл. Весник на РМ, бр. 11/12); • Правилник за граничните вредности за дозволените нивоа на емисии и видови на загадувачки супстанции во отпадните гасови и пареи кои ги емитираат стационарните извори во воздухот (Сл. Весник на РМ, бр. 141/10) <p>На предметната локација како енергенс за топловодниот котел ќе се користи метан. Емисиите од согорување на метанот треба да бидат мониторирани еднаш годишно.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Листа на зони и агломерации за квалитет на амбиентниот воздух (Сл. Весник на РМ, бр. 23/09); 	
Бучава и вибрации	<ul style="list-style-type: none"> • Закон за заштита на бучава во животната средина (Сл. Весник на РМ, бр. 79/07, 124/10, 47/11 и 163/13, 146/15); • Правилникот за мерните станици и мерните места ги дефинира локациите на мерните станици и мерните места од каде ќе се следи влијанието на изворите на бучава во животната средина, во зависност од степенот на заштита од бучава, видот на активности и чувствителноста на населението: ✓ Локацијата за изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери е подрачје со III степен на заштита од бучава (60 dB во текот на денот и 55 dB во текот на ноќта). Бучавата треба 	<p>Директива 2002/49/ЕС за оценка и управување на бучавата; Директива 2000/14/ЕС за емисии на бучава од надворешна опрема.</p>

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Аспекти на животната средина и социјални аспекти	Релевантно национално законодавство	Релевантно законодавство на ЕУ/ Најдобри практики / Искуства
	<p>да се одржува во граничните вредности и соодветно да се мониторира.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Правилник за примената на индикаторите за бучава, дополнителни индикатори за бучава, начинот на мерење на бучава и методите за оценување со индикаторите за бучава во животната средина (Сл. Весник на РМ, бр. 107/08) • Правилник за гранични вредности на нивото на бучава во животната средина (Сл. Весник на РМ, бр. 147/08) • Правилник за поблиските услови во поглед на потребната опрема која треба да ја поседуваат овластени научни стручни организации и институции како и други правни и физички лица, за вршење на определени стручни работи за мониторинг на бучава (Сл. Весник на РМ, бр. 152/08); • Правилник за поблиските видови на посебните извори на бучава како и услови кои треба да ги исполнуваат постројките, опремата, инсталациите и уредите кои се употребуваат на отворен простор во поглед на емитираната бучава и стандардите за заштита од бучава (Сл. Весник на РМ, бр. 142/13); • Правилник за локациите на мерните станици и мерните места (Сл. Весник на РМ, бр.120/08); • Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава (Сл. Весник на РМ, бр. 1/09) 	
Заштитени природни области и биодиверзитет	<ul style="list-style-type: none"> • Закон за заштита на природата (Сл. Весник на РМ, бр. 67/06, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 27/14 и 41/14); • Правни акти за прогласување на заштитени подрачја во согласност со Законот за заштита на природата; 	Директива 92/43/ЕЕЗ за зачувување на природните живеалишта на дивата фауна и флора;

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Аспекти на животната средина и социјални аспекти	Релевантно национално законодавство	Релевантно законодавство на ЕУ/ Најдобри практики / Искуства
	<ul style="list-style-type: none"> Закон за ратификација на Бонската Конвенција за заштита на миграторните видови диви животни (Сл. Весник на РМ, бр. 38/99); Уредба за ратификација на Конвенцијата за заштита на водните живеалишта со меѓународно значење за заштита на водните птици (ПАМСАР) (Сл. Весник на РМ, бр. 9/77) 	Директива за зачувување на диви птици 2009/147/ЕС; Конвенција за биолошка разновидност (Рио де Жанеиро), 1992 година. Конвенција за заштита на дивиот растителен и животински свет во Европа и природните живеалишта (Берн), 1972 година
Заштита на културно наследство	<ul style="list-style-type: none"> Закон за заштита на културното наследство (Сл. Весник на РМ, бр.20/04, 71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14 и 34/14) Закон за ратификација на Рамковната Конвенција на Советот на Европа за значењето на културното наследство во општеството (Сл. Весник на РМ, бр. 25/11); Закон за ратификација на Конвенцијата за заштита на нематеријалното културно наследство (Сл. Весник на РМ, бр. 59/06) 	Конвенција за заштита на светското културно и природно наследство, УНЕСКО, 1972 година.
Здравје и безбедност при работа	<ul style="list-style-type: none"> Закон за здравствена заштита (Сл. Весник на РМ, бр. 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14 и 132/14); Закон за безбедност и здравје при работа (Сл. Весник на РМ, бр.92/07, 136/11, 23/13, 25/13, 137/13, 164/13 и 158/14); Правилник за минималните барања за безбедност и здравје на вработените во работниот простор (Сл. Весник на РМ, бр. 154/08) Правилник за личната заштитна опрема која вработените ја употребуваат при работата (Сл. Весник на РМ, бр. 116/07); Правилник за безбедност и здравје при работа на опрема за работа (Сл. Весник бр. 116/07); 	Рамковна директива за безбедност и здравје на работното место (89/391/EU) Директива 89/654/ЕЕС за минималните барања за безбедност и здравје при работа на работното место; Директива 2009/104/EU за користење на работна опрема; Директива 89/656/EU за користење на лична заштитна опрема; Директива за основните барања кои треба да ги исполнува работниот простор. (89/654/EU).
Останато релевантно национално законодавство за проектот	<ul style="list-style-type: none"> Закон за земјоделско земјиште (Службен Весник на РСМ бр. 135/07, 18/11, 148/11, 95/12, 79/13, 87/13, 106/13, 164/13, 39/14, 130/14, 166/14, 72/15, 98/15, 154/15, 215/15, 7/16 и 161/19) 	

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Аспекти на животната средина и социјални аспекти	Релевантно национално законодавство	Релевантно законодавство на ЕУ/ Најдобри практики / Искуства
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Со Законот се уредува користењето, располагањето, заштитата и пренамената на земјоделското земјиште. Сопствениците и корисниците на земјоделското земјиште се должни земјиштето да го користат согласно неговата намена, да ја одржуваат и зголемуваат неговата плодност и да спречуваат загадување или друг вид на деградација. <ul style="list-style-type: none"> • Закон за заштита и благосостојба на животните (Службен Весник на РСМ бр. 113/07): • Одредбите за проектирање на Инсталацијата за интензивно живинарство се пропишани во Правилникот за заштита и благосостојба на животните кои се држат за фармски цели (Сл.Весник на Република Северна Македонија бр. 3/17). ✓ ИСКЗ – Секторско упатство за НДТ Интензивно одгледување на живина , Зајакнување на управувањето со животната средина – Република Македонија , Скопје 2007, PM Report Ref. No. 300033-06-RP-366 ✓ Исто така при изработката на проектната документација се почитувани и препораките дадени во Водичот за достигнување на принципите за добра земјоделска и хигиенска пракса на земјоделските стопанства изготвен врз основа на член 78 став 3 од Законот за земјоделството и руралниот развој („Службен Весник на Република Македонија” бр 49/10). Целта на овој документ е подобрување на примената на Кодексот на добра земјоделска и хигиенска пракса („Службен Весник на Република Македонија” бр 112/10) на земјоделските стопанства од страна на земјоделските производители <ul style="list-style-type: none"> • Закон за идентификација и регистрација на животни (Службен Весник на РСМ бр. 95/12, 27/14, 149/15,53/16): } 	

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Аспекти на животната средина и социјални аспекти	Релевантно национално законодавство	Релевантно законодавство на ЕУ/ Најдобри практики / Искуства
	<p>Идентификацијата и регистрацијата на животните мора да се спроведува според членовите од законот</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Добитокот треба да биде поединечно идентификуван <p>Одгледувачот е одговорен за</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Навремена идентификација и регистрација на животните ✓ Водење на регистри на одгледувалиштето ✓ Доставување на податоци во Централниот регистар на одгледувалиштата на животни <ul style="list-style-type: none"> • Правилник за начинот и регистрација, формата и содржината на образецот на барање за регистрирање на одгледувалишта, формата и содржината на картата за идентификација на одгледувалиштето, начинот на пријавување и евидентирање на промените на одгледувалиштето и одгледувачот како и видовите на други животни (Службен Весник на РСМ бр.24/13). • Закон за безбедност на храна за животни (Службен Весник на РСМ бр. 145/10, 53/11, 1/12, 33/15, 149/15, 53/16) • Закон за земјоделство и рурален развој (Службен Весник на РСМ бр.49/10, 53/11, 126/12, 15/13, 69/13, 106/13, 177/14, 25/15, 73/15, 83/15, 154/15, 11/16, 53/16 ,120/16, 163/16 и 74/17,83/18, 27/19). <ul style="list-style-type: none"> - Кодекс за добра земјоделска и хигиенска пракса (Службен Весник на РСМ бр. 112/10) - Одржливо бројлерско производство - Водич за вредносен ланец на добра практика (ФАО (TCP/MCD/3605) • Закон за шуми (Службен Весник на РСМ бр. 64/09). • Закон за нус производи од животинско потекло (Службен Весник на РСМ” бр. 113/07): 	

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Аспекти на животната средина и социјални аспекти	Релевантно национално законодавство	Релевантно законодавство на ЕУ/ Најдобри практики / Искуства
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Листа на категоризирани нус производи од животинско потекло (Службен Весник на РСМ бр.53/08) ✓ Правилник за начинот на собирање, превезување и идентификување на посебните категории на нуспроизводи од животинско потекло (Службен Весник на РСМ бр.21/09) ✓ Правилник за формата и содржината на ветеринарно санитарните сертификати за нуспроизводи од животинско потекло кои се увезуваат или транзитираат во или низ Република Македонија • Закон за ѓубриња (Сл. Весник бр.110/07; 20/09; 17/11 и 148/11): Ѓубривата се употребуваат согласно правилата за добра земјоделска и хигиенска пракса, што опфаќа употреба на ѓубрива од одреден вид во количества и во согласност со потребите на растенијата и почвата 	

2.5 ПОСТАПКА ЗА ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЕТО НА ПРОЕКТОТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Надлежен орган за водење постапка за оцена на влијание на проектот врз животната средина е Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП). Во Законот за животна средина (Службен Весник на РСМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15 129/15, 192/15, 39/16, 99/18, 89/22 Глава XI/ членови 76-94) каде што се транспонирани барањата на директивите на ЕУ за ОВЖС (Директивата 85/337/ЕЕС дополнета со Директивите 97/11/ЕС, 2003/ 35/ЕС и 2009/31/ЕС), пропишана е постапката за оцена на влијанието врз животната средина. Главната цел на постапката за ОВЖС и придобивките од спроведувањето на истата се прикажани на Слика 1.

Која е главната цел на постапката за ОВЖС?

Постапката за оцена на влијанието врз животната средина претставува интердисциплинарна постапка која во неколку чекори ќе потврди дека аспектите на животната средина се земени во предвид и се вклучени во одлуките кои се однесуваат на проектот, а кои може да предизвикаат влијанија врз медиумите на животната средина.

Главната цел на постапката за ОВЖС е да ги информира засегнатите страни и јавноста за влијанијата врз животната средина од реализацијата на проектот.

Студијата за ОВЖС претставува алатка која ги идентификува, предвидува и анализира влијанијата врз животната средина, социјалните, културните и здравствените аспекти. Во секој успешен документ за ОВЖС се дадени алтернативни решенија и мерки за спречување и контрола на влијанијата врз животната средина за секој проект.

Таа има за цел да ги предвиди влијанијата врз животната средина во рана фаза на планирање и дизајнирање на проекти, да најде начини и средства за намалување на негативните влијанија, да ги обликува проектите што одговараат на локалното опкружување и да ги претстави предвидувањата и опциите пред носителите на одлуки.

Придобивки од спроведувањето на постапка за ОВЖС

- Ги истакнува проектите кои се неподобни за животната средина;
- Предлага измени во дизајнот со цел да се намали влијанието врз животната средина;
- Предлага изводливи алтернативи;
- Предвидува значајни негативни влијанија

Слика 1 Главна цел и придобивки од спроведувањето на постапка за ОВЖС

Извор Guidebook for Evaluating Mining Project EIAs, Environmental Law Alliance Worldwide (ELAW), Eugene OR 97403 / ISBN# 978-0- 9821214-36

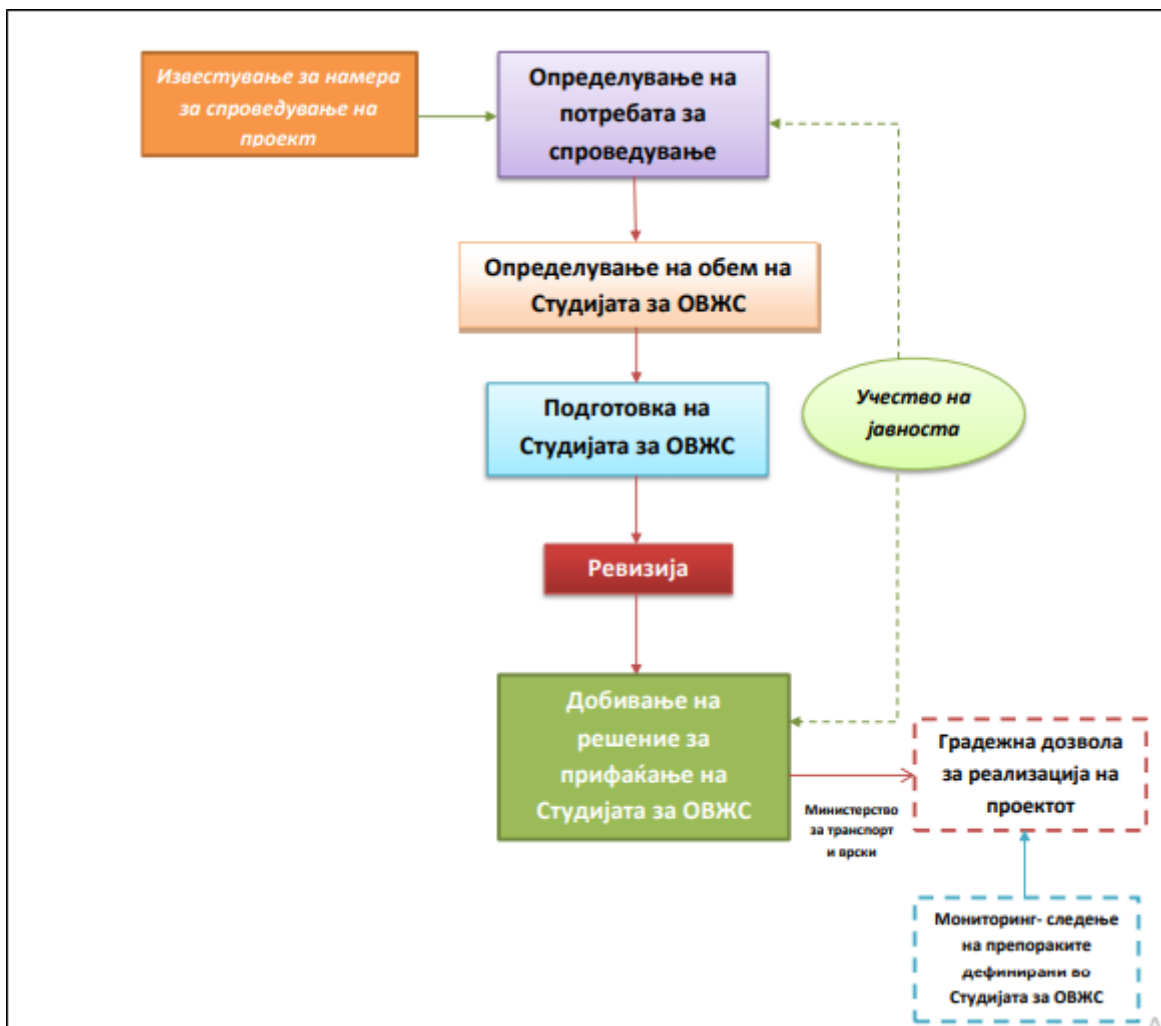
Постапката за ОВЖС (прикажана на Слика 2) започнува со поднесување на Известување за намера за изведување на проект од страна на Инвеститорот, во писмена и електронска форма до Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП - Управа за животна средина), кој е надлежен орган за целата постапка. Во согласност со националната постапка за ОВЖС, Инвеститорот “ИНТЕРНАЦИОНАЛ ФАРМ” ДОО експорт-импорт, Мала Речица, Тетово, достави Допис за известување за намера за спроведување на проект “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце,

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Општина Врапчиште“, со бр. 11-1544/2 од 02.12.2019 година до Министерството за животна средина и просторно планирање – Управа за животна средина.

Управата за животна средина е должна да го објави известувањето во најмалку еден дневен весник достапен на целата територија на Република Северна Македонија и на интернет страната на МЖСПП. Писмото за намера за изведување на проектот е објавено на веб страната на МЖСПП.

Слика 2 Постапка за ОВЖС во Република Северна Македонија

Постапката за определување на потребата од спроведување на ОВЖС (Слика 3), претставува една фаза од постапката за ОВЖС во текот на која МЖСПП одредува дали ОВЖС треба да се спроведе или не за одреден проект, во согласност со член 77 од Законот за животна средина (Службен Весник на РСМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/2009, 124/2010, 51/2011, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15 129/15, 192/15, 39/16, 99/18) и Уредбата за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина („Сл. Весник на РСМ“ бр.74/05).

Одлуката од определувањето на потребата од спроведување треба да биде објавена во најмалку еден дневен весник достапен на целата територија на РСМ и на интернет страницата, како и на огласната табла на МЖСПП. Инвеститорот, правните лица или

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

физичките лица кои се засегнати, како и невладините организации за животна средина, може да поднесат жалба против одлуката до Второстепената комисија на Владата на РСМ, одговорна за решавање на управните работи во областа на животната средина. Од страна на МЖСПП, Управа за животна средина е издадено Решение со арх.бр. 11-1544/2 од 19.05.2021 (Прилог 4), со кое се утврдува потребата од оценка на влијанието на проектот: “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“, како и обемот на Студијата за оценка на влијанието на проектот врз животната средина. Решението е објавено на веб-страницата на Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП) (дадено во Прилог 4), како и во дневните весници “Нова Македонија” и “Коха” и објавите се прикажани во Прилог 5.

По постапката за определување на потребата од спроведување на ОВЖС, МЖСПП го информира Инвеститорот за одлуката за тоа дали ОВЖС ќе се спроведе или не и врз основа на тие информации, Инвеститорот поднесува барање за мислење за опфатот на ОВЖС.

Фазата на **одредување на обемот** е постапка во текот на која МЖСПП ја утврдува содржината и обемот на работите кои треба да се опфатат со Студијата за оценка на влијанието врз животната средина. При подготвувањето на мислењето за обемот на Студијата, МЖСПП треба да ги земе предвид мислењата на инвеститорот и мислењата добиени по објавувањето на одлуката за потребата од спроведување.

По одредувањето на обемот, Инвеститорот ангажира експерт од листата на експерти за ОВЖС кој со својот тим ја изработува Студијата за ОВЖС според условите утврдени во подзаконските акти (Правилникот за содржината на барањата што треба да ги исполнува Студијата за оценка на влијанието на проектот врз животната средина (Сл. Весник на РСМ бр. 33/06) и ја доставува до МЖСПП во писмена и електронска форма.

Јавниот увид започнува кога МЖСПП ќе извести дека Студијата за ОВЖС за проектот кој е во изработка е изготвена и истата е достапна за јавноста во најмалку еден дневен весник, додека не – техничкото резиме се објавува на интернет-страницата на МЖСПП. Во оваа фаза, МЖСПП организира Јавна расправа за Студијата за ОВЖС и треба да обезбеди достапност на информациите потребни за јавноста и учеството на јавноста во јавната расправа.

Ревизијата на Студијата за ОВЖС претставува процес за проверка на соодветноста на Студијата за ОВЖС. Извештајот за соодветноста на Студијата за ОВЖС го подготвува МЖСПП или лица назначени на листата на експерти за ОВЖС. Врз основа на Студијата, Извештајот за соодветноста на Студијата за ОВЖС, јавната расправа и добиените мислења од заинтересираните страни и консултираните институции на локално и национално ниво, МЖСПП донесува **Решение** за тоа дали ќе даде или нема да даде согласност за барањето за спроведување на проектот. МЖСПП го доставува решението до Инвеститорот, до органот на државната управа надлежен за давањето одобрение или одлука/решение за спроведување на проектот и до општините каде што проектот ќе се спроведува. Решението се објавува на веб-страницата на МЖСПП.

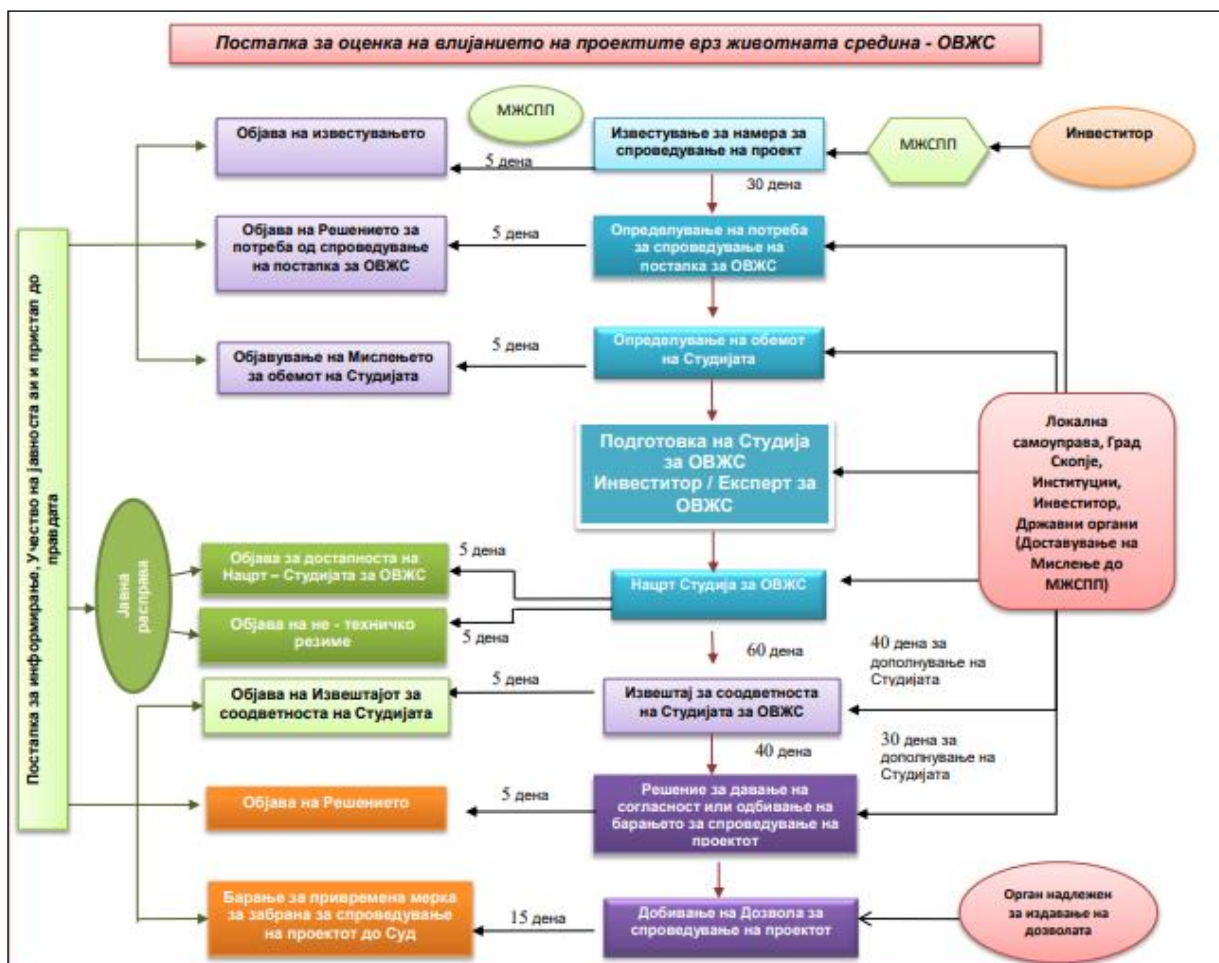
Вклучувањето на јавноста во постапката за ОВЖС и ПВЗС (План за вклучување на засегнатите страни) е регулирано со Законот за животна средина, подзаконските акти за информации од јавен карактер, за учество на јавноста и пристап до правдата и е во согласност со меѓународните конвенции потпишани и ратификувани од страна на Македонија (Архуската конвенција и Конвенција Еспоо).

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Вклучувањата на јавноста се врши преку:

- давање информации на јавноста за проектот и постапката за ОВЖС;
- нејзино учество при што таа може активно да биде вклучена во јавни дискусии и да достави писмено мислење во текот на различните фази на постапката за ОВЖС; и
- преку механизмот за пристап до правдата, при што јавноста може да влијае на донесувањето одлуки со поднесување жалби до Судот или до Второстепената комисија на Владата.

Слика 3 Национална постапка за оценка на влијанието на проектите врз животната средина - ОВЖС

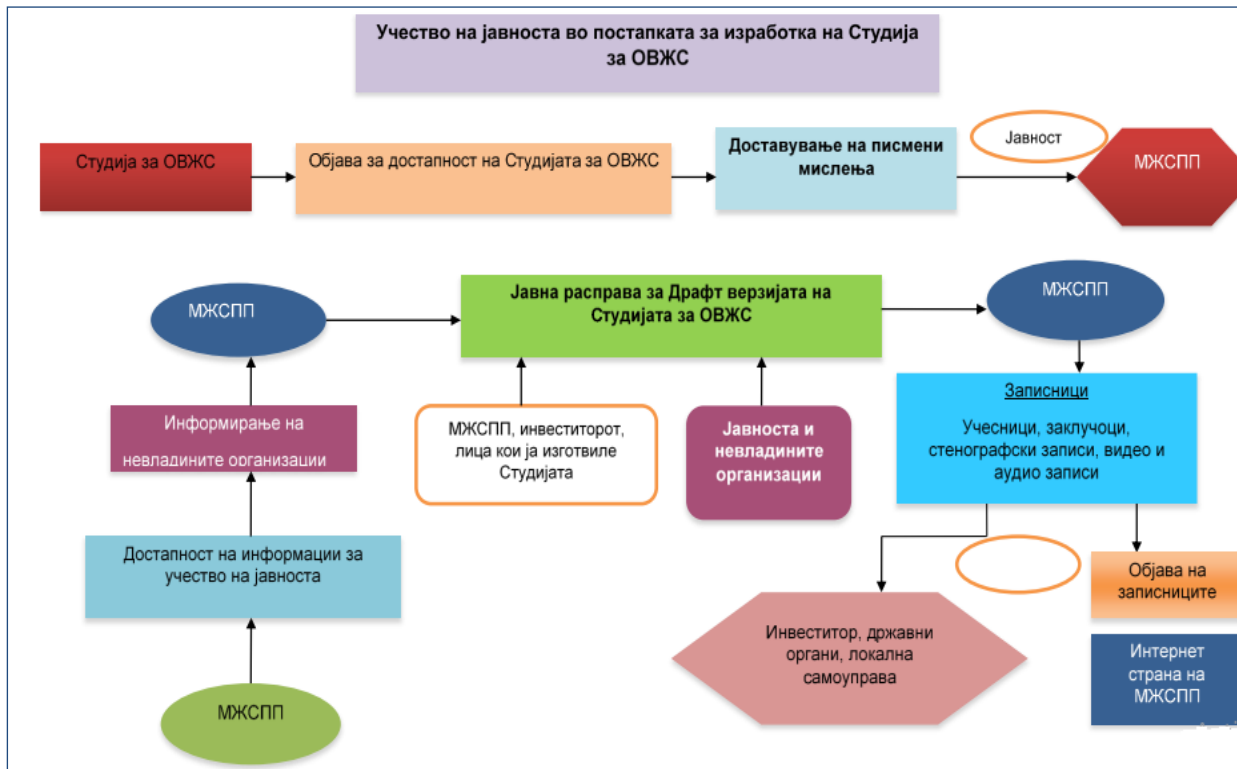
Според националното законодавство, јавноста е вклучена во секој чекор од постапката за ОВЖС. Секоја одлука донесена во текот на постапката треба да биде објавена во соодветните медиуми и таа може да ја следи и да учествува во неа со помош на следниве чекори од постапката:

1. Објавување на Известувањето за намерата за започнување на проектот;
2. Објавување на одлуката за определување на потребата за спроведување на ОВЖС и обемот на ОВЖС;
3. Објавување на достапноста на нацрт Студијата за ОВЖС и за организирање на јавна расправа;
4. Објавување на нетехничко резиме на Студијата за ОВЖС;

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

5. Објавување на Извештајот за соодветноста на Студијата за ОВЖС; и
6. Објавување на Одлуката за издавање на одобрение или за одбивање на барањето за спроведување на проектот.

Слика 4 Учество на јавноста во изработка на Студијата за ОВЖС

ПОГЛАВЈЕ 3

Опис и карактеристики на проектот

Поглавјето ги дефинира општите податоци за проектот и неговото значење и постапката за избор на локацијата. Ја опишува технологијата, техничките карактеристики на проектот во сите фази и алтернативите како и изборот на конечната алтернатива

3 ОПИС И КАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОЕКТОТ

3.1 ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ПРОЕКТОТ

Инвеститорот има намера да изгради Живинарска фарма - одгледувалиште за бројлери на територијата на Општина Врапчиште во непосредна близина на село Дебреше.

Во прва фаза е планирано одгледувалиштето да работи со проектиран капацитет од 101.196 бројлери на годишно ниво, односно изградба на четири одгледувалишта со проектиран капацитет од 25,299 бројлери во еден турнус . Целта на оваа инвестиција е Инвеститорот да се вклучи во процесот на производство на пилешко месо имајќи во предвид дека во моментот во Република Северна Македонија нема доволно количество на домашно пилешко месо.

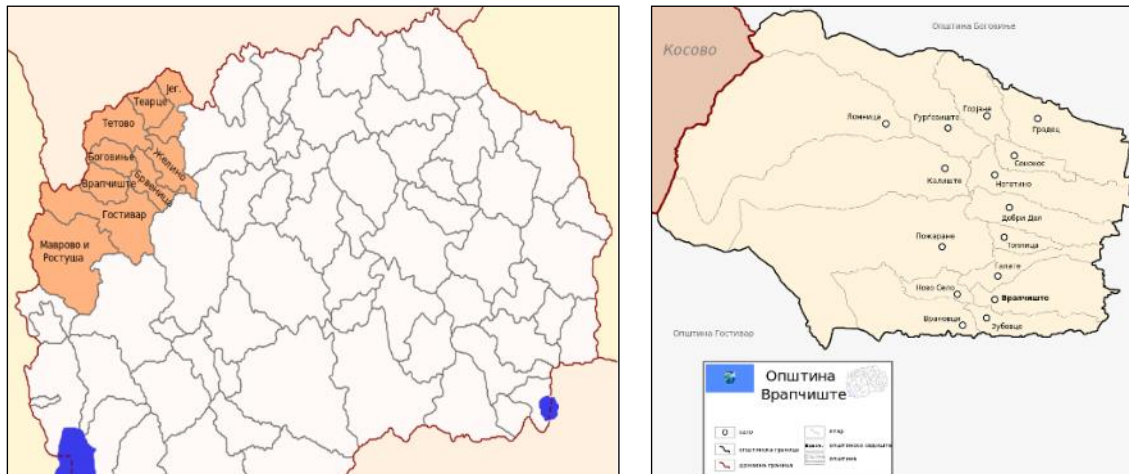
За реализација на предложениот проект Инвеститорот изработи инвестиционо-техничка документација/основен проект. Основниот проект со тех.бр. Р 06/2019 изработен од ДРУШТВО ЗА ГРАДЕЖНИШТВО И АРХИТЕКТОНСКИ УСЛУГИ (ЕКСПОРТ-ИМПОРТ) “ПИКА АРХИТЕКТ” дооел – Тетово, КП: 823 КО Зубовце Вон Г.Р. Општина Врапчиште со површина: 82.777 m².

Основниот проект е изработен во согласност со Договорот за закуп на земјоделско земјиште склучен помеѓу Република Северна Македонија и Друштво за производство, трговија и услуги “ИНТЕРНАЦИОНАЛ ФАРМ” ДОО експорт-импорт, Мала Речица Тетово.

Проектот претставува инвестиција во новопланирано одгледувалиште за интензивно живинарство т.н. green field инвестиција. Greenfield инвестиција претставува процес на вложување во нов бизнис, нов произведен процес, нов објект. Овој вид на инвестиција е исклучително важен за развој на економијата. Овој вид на инвестиции “почнуваат од 0“, односно објектот се гради на неизградено земјиште, се поставува опрема, се развива технологија, се обучуваат вработени. Основни предности на greenfield инвестициите се во тоа што Инвеститорот пренесува дел од своето знаење, позитивно влијае на платниот биланс на земјата, ангажира локална работна сила, ја зголемува конкуренцијата, соработува и се поврзува со локални компании и добавувачи. Реализацијата на проектот ќе овозможи значајни социо-економски придобивки за локалното население и поширокиот регион каде ќе се реализира проектот особено ако се има во предвид дека се работи за рурално подрачје.

3.2 ЛОКАЦИЈА НА ПРОЕКТОТ

Локацијата на проектот за изградба на инсталација за интензивно живинарство фарма за одгледување на бројлери се наоѓа во Полошкиот плански регион во Општина Врапчиште. Полошкиот плански регион се наоѓа во северозападниот дел на Република Северна Македонија (Слика 5) и зафаќа површина од 2.416 km². Ја покрива Полошката котлина, Мавровската висорамнина, планинскиот масив Бистра и долината на реката Радика.

Слика 5 Местоположба на Општина Врапчиште

3.3 НАСЕЛЕНИ МЕСТА ВО ПОШИРОКАТА ОБЛАСТ И ПРИСТАП ДО ЛОКАЦИЈАТА

Предметната локација територијално припаѓа на Општина Врапчиште но најблиско населено место е село Дебреше кое припаѓа на Општина Тетово. Предметната локација се наоѓа североисточно од село Дебреше.

Село Дебреше е сместено во подножјето на Шар Планина на допирот со низинско рамничарскиот дел на котлината Полог. Село Дебреше е село од збиен тип. Од градот Гостивар е оддалечено 4 km во северозападен правец. Надморската височина на која е расположено селото е 590 до 640 m. Атарот на селото зафаќа 10,5 km² од кои на обработливо земјиште припаѓаат 544,6ha, шумите зафаќаат 188ha а пасиштата расположени на падините на Шар Планина зафаќаат 134,7 ha.

Во непосредна близина на предметната локација се наоѓа и село Зубовце.

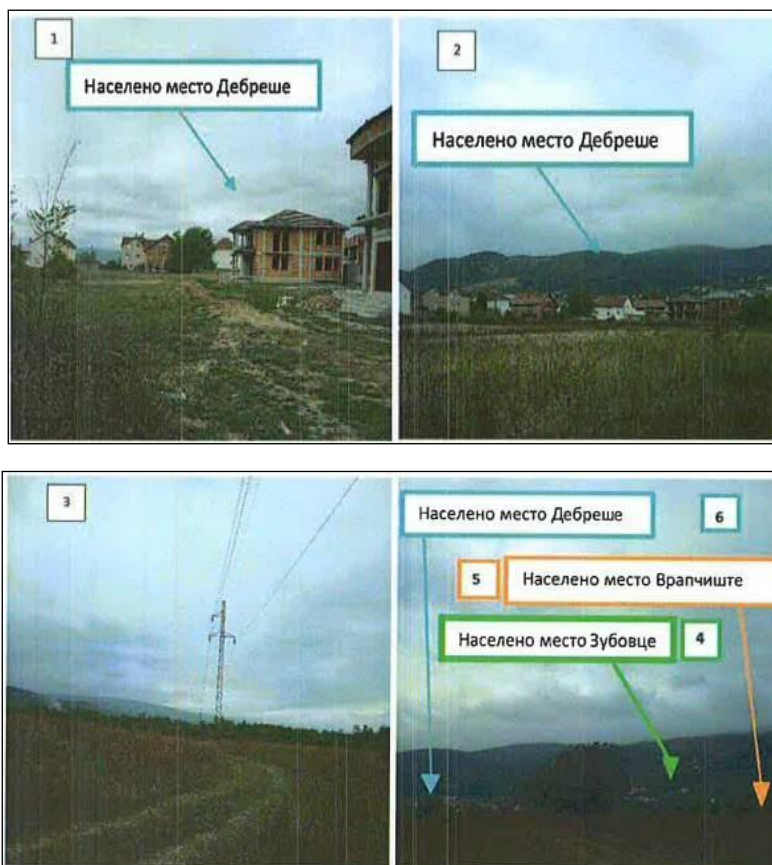
Село Зубовце се наоѓа на 5 km северно од градот Гостивар, надморската височина е околу 600 m, западно од селото се издига Шар Планина. Според последниот попис има 762 жители. Територијално припаѓа на Општина Врапчиште. Се наоѓа помеѓу селата Дебреше на југ и Врапчиште на север. Предметната локација е оддалечена околу 610 m југоисточно од село Зубовце.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Слика 7 Микролокација на проектот

На следните фотографии е прикажана моменталната состојба на двете парцели на кои се планира изградба на фармата за бројлери во непосредна близина на село Дебреше и фотографии од околните населени места и далноводот кој поминува во самата парцела.

Слика 8 Постојна состојба на предметната локација

3.4 ЗНАЧЕЊЕ НА ПРОЕКТОТ

Проектот претставува инвестиција, која ќе овозможи значајни социо-економски придобивки за локалната заедница и поширокото подрачје на проектот, особено ако се има во предвид дека се работи за рурално подрачје.

Имплементацијата на проектот придонесува кон интензивирање на економскиот развој во подрачјето и зголемување на можностите за вработување на локалното население, како на краткорочна основа во текот на фазата на изградба, така и на долгорочна основа во текот на оперативната фаза на проектот. Локалното население во околината на проектната локација се занимава претежно со земјоделство, така што самата инвестиција ќе овозможи откуп на житни култури од локалното население кои ќе се користат за исхрана на живината.

Имајќи во предвид дека согласно национално законодавство според капацитетот инсталацијата спаѓа во инсталации за кои е потребно добивање на А Интегрирана Еколошка Дозвола (АИЕД), аспектите на животната средина поврзани со сите фази на животниот циклус на проектот се целосно утврдени и земени во предвид, а проценката на влијанијата врз животната средина е базирана на ИСКЗ – Секторско упатство за НДТ Интензивно одгледување на живина РСМ (Report Ref. No. 300033-06-RP-366), Референтен документ за најдобри достапни техники во инсталации за интензивно одгледување на живина и свињи, 2017, Европска Комисија НДТ (Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs, JRC Science for Policy Report, 2017, European Commission) и Документ за Одржливо бројлерско производство во Република Северна Македонија – Водич за вредносен ланец на добра практика - FAO (TCP/MCD/3605).

Со спроведување на утврдените мерки за намалување на влијанијата, проектот нема потенцијал за значително и неповратно влијание врз природните ресурси на подрачјето од интерес. Предложената инсталација нема да предизвика значајни влијанија на еколошкиот интегритет на подрачјето.

3.5 ПОСТАПКА ЗА ИЗБОР НА ЛОКАЦИЈА И ТЕХНОЛОГИЈА

Хиерархијата за избор на локација за фарма за интензивно живинарство според НДТ е базирана на следното:

- Заштитата на површинските и подземните води и просторот за расфрлање на екскрет во околината на локацијата.
- Избегнување на појавата на непријатна миризба од живеалиштата во околината на локацијата.
- Да се обезбеди соодветна оддалеченост од чувствителни рецептори кои е потребно да се заштитат.
- Да се земат предвид доминантните климатски услови (на пр. ружа на ветрови и врнежи);
- Заштита на животната средина во случај на празнење на фармата за време на итни ситуации (пр. појава на болест).
- Управувањето со екскретот треба да се базира на материјалниот баланс на хранливите состојки во рамки на контролирана област, фарма, група на фарми или регион.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Локацијата на фармата треба да биде во близина на области за компостирање или соодветни области за расфрлање како што се области за интензивно полјоделство така што би работеле како комплементарни заради:

- Олеснување на употребата на екскретот за компостирање или негова употреба во полјоделството;
- Избегнување на создавање вишок на екскрет во регионот.
- Намалување на трошоците за транспорт.

Заради заштита на површинските и подземните води во околината на локацијата и областите за расфрлање потребно е испитување на локацијата од квалификуван хидрогеолог, со цел добивање на информации за:

- Длабочина до нивото на подземната вода (доколку е мала).
- Длабочина до карпест слој (доколку е мала) и детали за подземната карпеста формација.
- Вид на карпест и почвен слој, и квантитативна оценка за пропустливоста.
- Присуство или отсуство на карстни карактеристики – пештери, понори итн. – доколку карпестиот слој е варовник.
- Класификација на аквиферите и ранливост на подземните води.
- Приватните бунари во круг од 200 m и сите јавни бунари во круг од 1 км од локацијата и бунарите во круг од 300 m во областите за расфрлање.
- Тек на подземните води
- Базични податоци за квалитетот на површинските и подземните води.
- Да се земе предвид потенцијалниот капацитет за иден развој на фармата.
- Да се спречи загадување на водите.

Локација на сите водни текови покрај локацијата и областите за расфрлање. Фармите треба да бидат оддалечени не помалку од 400 m една од друга, и активностите треба да се одвиваат така што емисиите во воздух и миризбата нема да резултираат со значително нарушување или значително влијание врз животната средина надвор од границите на локацијата.

Од голема важност е изборот на локацијата на новата фарма да ја земе во предвид можноста за предизвикување на емисии на миризба и бучава и притоа треба да се преземат мерки за минимизирање на овие влијанија (пр. преку пејзажот, растителни бариери и придржување кон оддалеченост од населените места).

Искуството од изградбата на вакви капацитети (проширување на постојните) за интензивно одгледување на живина во однос на засегнатоста на јавноста е потенцијалот за емисии на миризба и влијание врз вредноста на имотите во близина на фармата. Фармите за одгледување на живина треба да бидат поставени на тој начин да во случај на појава на болест да постои соодветен простор за изградба на линиска јама за одложување на целокупната угината живина. Локацијата за угината живина треба да биде соодветно

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

изградена со цел избегнување на негативното влијание врз квалитетот на површинските и подземните води.

При разгледувањето на НДТ операторот треба да го земе во предвид избегнувањето на потенцијалните полутанти на животната средина а доколку превенцијата не е можна треба да се фокусира на минимизирање или нивно елиминирање. НДТ вклучува спектар на практики за управување, техники и технологии заради превенција на дисперзијата на полутантите во животната средина (пр. воздухот, почвата или водата). НДТ техниките во многу ситуации може да бидат од есенцијално значење во заштитата на животната средина.

3.5.1 АНАЛИЗА НА АЛТЕРНАТИВИ

Согласно Правилникот за содржината на барањата што треба да ги исполнува Студијата за ОВЖС („Службен Весник на РМ“ бр. 33/06), потребно е да се изврши анализа на алтернативи во однос на локацијата и технологијата, вклучувајќи ја и нултата алтернатива, односно алтернативата да не се спроведува проектот. Анализата на алтернативните решенија, кои се земени во предвид од страна на Инвеститорот вклучувајќи ја и нултата алтернатива претставува задолжителна постапка при оцена на влијанието на проектот врз животната средина.

При анализа на алтернативните локации за изградба на живинарската фарма за одгледување на бројлери од страна на Инвеститорот “ИНТЕРНАЦИОНАЛ ФАРМ” ДОО експорт-импорт, Мала Речица, Тетово е земена хиерархијата за избор на локација за фарма според НДТ и применетите техники и технологии во однос на нивната достапност и можноста за имплементација.

Локацијата е избрана како најповолна, а Инвеститорот ја изнајмува преку склучување на Договор за закуп на земјоделско земјиште во државна сопственост со Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Северна Македонија на КП 823 и КП 826 КО Зубовце м.в Кликово со површина од 11ha 33 ари 73 m².

Првата алтернатива е да не се спроведува предложениот проект т.е. алтернативата “да не се прави ништо” или „нулта алтернатива“, а останата алтернатива е разгледувана во однос на локациските улови и можноста за спроведување на проектот.

При анализа на алтернативите технолошкиот процес не е разгледуван како алтернатива, бидејќи инвеститорот планира да постави веќе утврдена технолошка линија. Проектната документација е веќе изработена и е прифатена технолошка линија која нуди комплетната опрема за хранење, напојување, сместување, греење/ладење и вентилација димензионирана во соработка со компанијата Big Dutchman. Компанијата Big Dutchman нуди опрема за најсовремен начин на производство на живина, објектите кои во целост ги исполнуваат критериумите наведени во ЕУ регулативата EC/43/2007г.

3.5.2 НУЛТА ВАРИЈАНТА – ДА НЕ СЕ ПРАВИ НИШТО (ZERO ALTERNATIVE)

Во случај да не се спроведе проектот загубите би биле следни:

- Загуба на социјални и економски придобивки, во форма на краткорочни и долгорочни вработувања и зголемување на индиректната потрошувачка во подрачјето;
- Намален откуп на земјоделски производи - житни култури од локалното население;
- Стагнација во економскиот развој на општината;

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

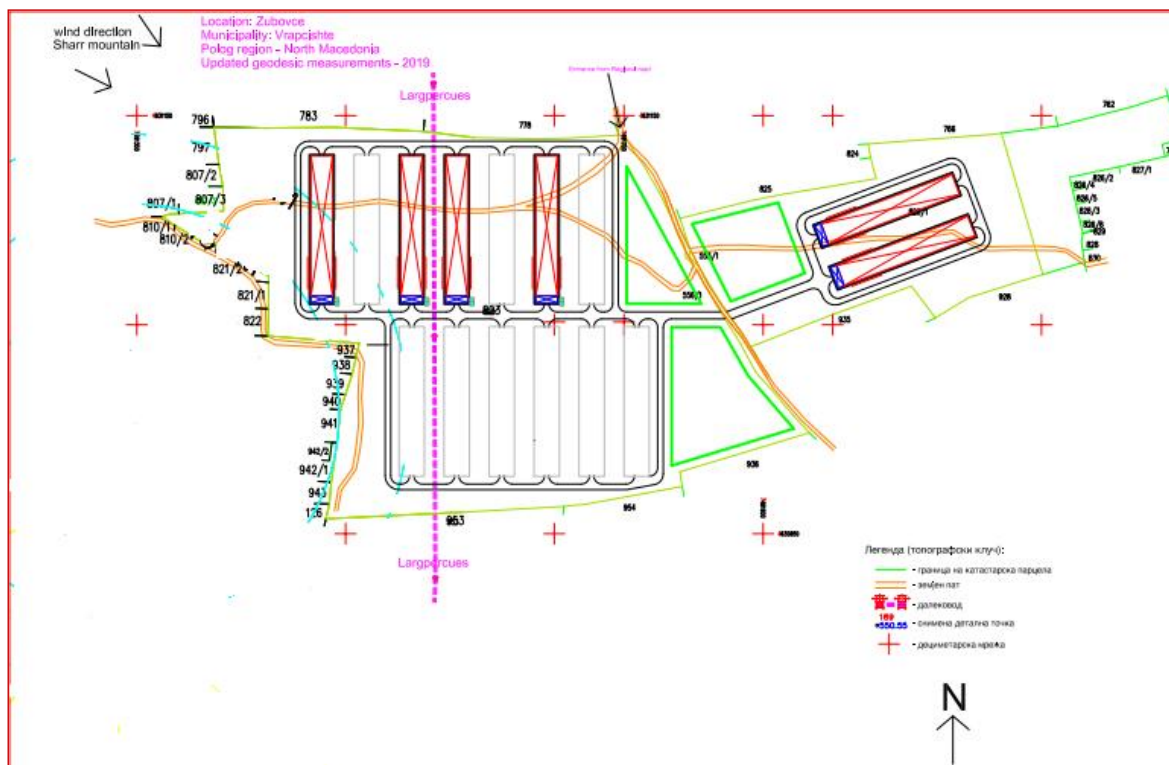
- Стагнација на животниот стандард кај локалното население;
- Намалување на интересот на инвеститорот и други потенцијални инвеститори за понатамошно инвестирање во подрачјето, со ефект на намален инвестициски циклус во поширокиот регион;
- Загуба на планирани приходи во буџетот на Република Северна Македонија и Општина Врапчиште.
- Стагнација на развојот на пазарот на пилешко месо, имајќи ја во предвид се поголемата побарувачка на пилешко месо на домашниот пазар се повеќе ќе се зголемува увозот на пилешко месо.;

Не спроведувањето на овој проект единствено ќе овозможи избегнување на негативните влијанија од градежните активности при негова изведба, како и подоцна за време на оперативната фаза, што во споредба со придобивките од негово имплементирање се занемарливи и незначителни особено долгорочно. Поради сите горенаведени причини, изборот на оваа алтернатива не е прифатлива од сите аспекти на развој на заедницата и интересот на инвеститорот.

3.5.3 АЛТЕРНАТИВИ РАЗГЛЕДУВАНИ ПРИ ПРОЕКТИРАЊЕ

При проектирањето се разгледани три алтернативи за диспозиција на објектите за одгледување на бројлери во одгледувалиштето, водејќи сметка за реализација на втората и третата фаза на проектот.

3.5.3.1 АЛТЕРНАТИВА 1

Слика 9 Алтернатива 1

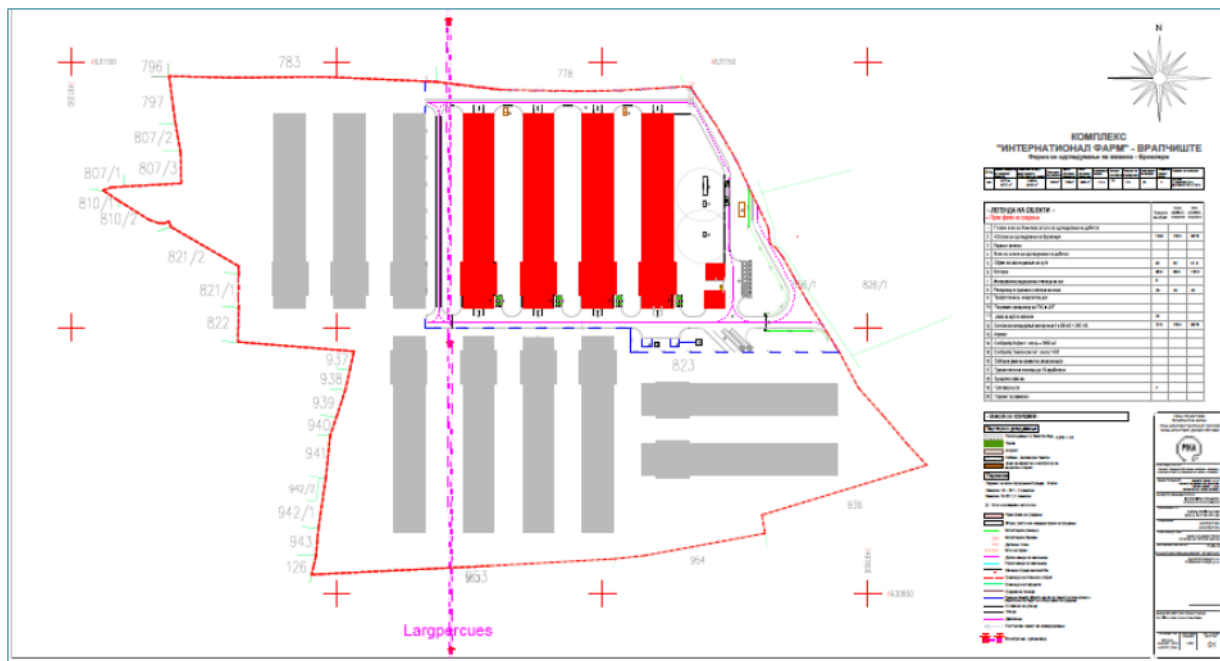
Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Првата алтернатива околу диспозиција на објектите за одгледување на бројлерите е дадена како можност во првата фаза да се изградат б одгледувалишта на две катастарски парцели од кои 4 на КП 823 и 2 на КП 826/1 КО Зубовце м.в Кликово.

3.5.3.2 АЛТЕРНАТИВА 2

Втората алтернатива е во прва фаза изградба на 4 објекти за одгледување на бројлери на КП 823. поставени во североисточниот дел на градежната парцела источно од надземниот далекувод поставени паралелно со истиот.

Слика 10 Алтернатива 2

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

инвестицискиот план одгледувалиштето ќе се гради во повеќе фази. Во прва фаза е планирана изградба на четири објекти за одгледување на бројлери, придружни објекти и комплетна дополнителна инфраструктура за одвивање на технолошките процеси сите на една катастарска парцела што значи и полесно одржување на објектите..

Алтернативата 1 распоред на одгледувалиштата на двете катастарски парцели во прва фаза би значело зголемени инвестициони трошоци за дополнителна инфраструктура и на соседната катастарска парцела.

Алтернативата 2 не е избрана со цел во прва фаза полесно да се вклопат придружните објекти и пристапните патишта и да се обезбеди соодветна заштита на надземниот енергетски кабел.

Во однос на употребата на енергенс за загревање на топлата вода која рециркулира и служи за загревање на објектите за сместување на пилињата и административните простории, избрана е алтернативата за употреба на компримиран природен гас-метан во насока на изградба на енергетски ефикасни објекти со цел минимизирање на емисиите на штетни гасови во воздухот во однос на конвенционалното снабдување со примарна енергија.

Во согласност со Законот за нус производи од животинско потекло (Сл. Весник на Република Северна Македонија бр.113/07), правните и физичките лица кои при вршењето на дејноста создаваат нуспроизводи од животинско потекло, се должни на пропишан начин да обезбедат нештетно отстранување или преработка така да не претставуваат ризик за здравјето на луѓето и животните, водата, воздухот, почвата и растенијата. Во однос на алтернативите за управување со угинати животни во првата фаза се планира времено складирање во разладни комори до преземање од овластен постапувач.

Фазната градба ќе овозможи Инвеститорот реално да го реализира проектот во согласност со инвестицискиот план и обезбедените финансиски средства.

3.6 ТЕХНИЧКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОЕКТОТ

Инвеститорот има намера да изгради живинарска фарма за одгледување на бројлери на територијата на Општина Врапчиште во непосредна близина на село Дебреше. КП 823 КО Зубовце место викано Кликово Општина Врапчиште. Од вкупниот опфат на катастарската парцела 8,28 ha во првата фаза се предвидува изградба на објекти на површина од 2.90 ha, а во втора фаза на површина од 5,38 ha. Во прва фаза е планирано одгледувалиштето да работи со проектиран капацитет од 101.196 бројлери. Во рамките на градежната парцела не постојат изградени градежни објекти и земјиштето не е уредено. Сообраќајниот пристап со основниот проект е решен како врска со локалниот пат од село Дебреше од западната страна на предметната локација. Внатрешното сообраќајно решение е во функција на непречено опслужување на сите објекти, проектирано како затворен круг на патишта околу објектите кои ќе овозможат пожарна заштита на објектите.

Живинарската фарма е проектирана со објекти кои се во функција на закржување на целокупниот процес од сместување, одгледување на бројлери и нивниот транспорт. Сместувањето на живината треба да биде на начин на кој ќе се избегне штетното влијание врз животната средина. Формата, конструкцијата и одржувањето на живеалиштата, објектите и опремата за живината мораат да бидат такви за да може да се одржуваат на лесен и хигиенски начин и да ја ограничат опасноста од појава на болести или трауматски повреди на животните како и да обезбедат соодветни безбедносни услови.

Потребни предуслови за бројлерско производство:

- Објект за одгледување на бројлери;
- Опрема за хранење, напојување, греење, осветлување и вентилација;
- Приклучок за вода и електрична енергија;
- Еднодневни пилиња;
- Храна за пилињата;
- Работна рака;
- Едукација.

Врз основа на изработениот основен проект на градежната парцела се планира во прва фаза да бидат поставени следниве објекти:

- 4 типски објекти за одгледување на бројлери;
- Објект за засолнување на луѓе;
- Помошен објект – Котлара;
- Испарувачка редуциона станица за гас;
- Резервоар и пумпна станица за вода;
- Трафостаница во бетонски столб ;
- Платформа за боци за складирање на компримиран природен гас;
- Комора за угинати животни;
- Силоси за складирање на житарици 2 по два до секое одгледувалиште;
- Електричен Агрегат;
- Собирни резервоари за течно шталско ѓубре;
- Пречистителна станица за комунални отпадни води;
- Бунари за вода 1,2,3;
- Преточувалиште за КПГ;
- Подземен инсталационен канал.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

3.6.1 ОБЈЕКТ ЗА ОДГЛЕДУВАЊЕ НА БРОЈЛЕРИ

На предметната локација се планира изградба на четири унифицирани објекти за одгледување на бројлери меѓусебно паралелни и поставени во правец север-југ секој со максимален капацитет на јато од 25.299 бројлери. Влезот во објектите е од јужната страна на објектот а излезот од северната страна.

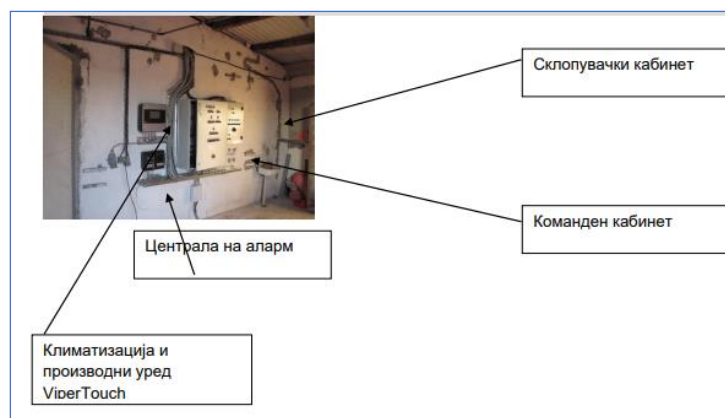
Објектите за одгледување на бројлери се приземни објекти проектирани со следниве димензии прикажани во Табела 3.

Табела 3 Проектирани димензии

Објект за одгледување на бројлери			
Приземје			
Р.бр.	Просторија	Под	Површина-м ²
1.	Одгледувалиште	Хеликоптиран бетон	1576,35
2.	Контролна просторија	Хеликоптиран бетон	93.00
Вкупна нето површина			1669,35

Должина/м´	Ширина/м´	Висина/м´	Висина на слеме/м´
107,7	15,5	3,00	4,65

Објектот се состои од контролна просторија и одгледувалиште. Контролна просторија е проектирана со димензии 15,5 x 6,05 m односно површина од 93 m², во овој објект се планира да бидат сместени технолошко командниот ормар, фармскиот калкулатор, автоматска вага за силоси, алармната централа и простор за дезинфекција пред влезот во одгледувалиштето.

Слика 13 Контролна просторија

Одгледувалиштето е со димензии 101,7 m x 15,5 корисна површина од 1576,35 m².

Планираната густина на населеност со бројлери изнесува 39 kg/m² или на површина од 1.576,35 m² внатрешен простор, со максимален капацитет од 25.299 бројлери со крајна тежина во тов до 2,43 kg.

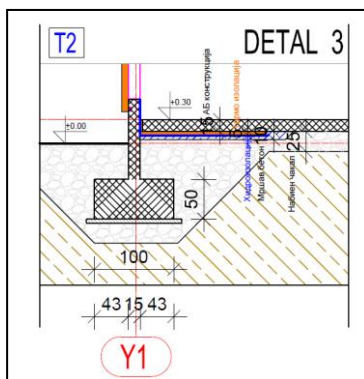
Градежно објектите се проектирани да бидат втемелени со темелна конструкција 100 cm x 50 cm, подлогата е набиен чакал 30 cm тампонски слој, мршав бетон 10 cm, хидроизолација

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

и армирано бетонска подна плоча со $d=15$ см. Подовите се проектирани да се изведат со пад од 0.5% кон каналите за одведување на отпадните води од објектот.

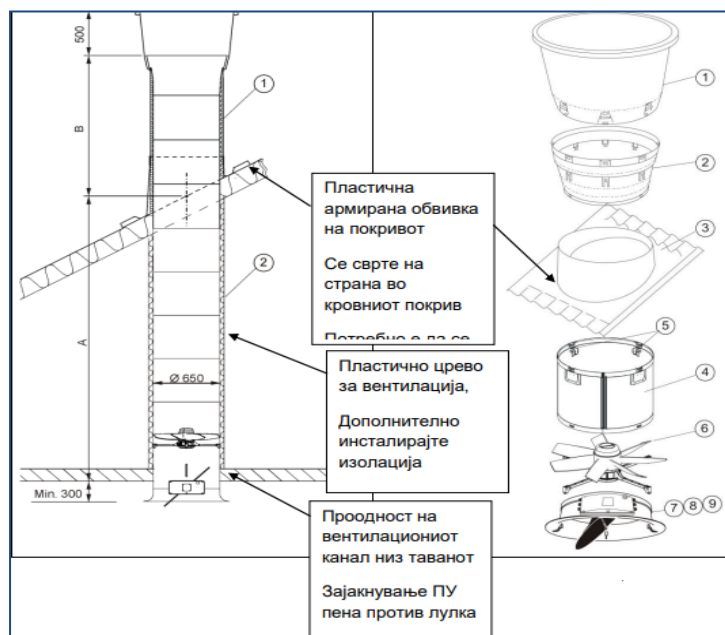
Темелењето на објектот е предвидено со темели самци поврзани со темелни врзивни греди во двата правци. Димензионирањето на темелната плоча е извршено согласно добиените податоци од геомеханичките истражувања на теренот.

Слика 14 Детал од темел на објект

Одведување на отпадните води создадени при ремонт на јатото во процесот на чистење и дезинфекција на објектите е решено со внатрешни канализациони цевки проектиран од двете страни на објектот источна и западна во должина од 1798 см ширина 120 см со дренажни решетки поставени на секои 25 м.

Објектот е направен како челична конструкција со кровна челична конструкција. Исполната на кровот е кровен панел двоводен 10x50x10 см поставен на челична конструкција. Одведувањето на атмосферските води е со олуци од кои атмосферските води се собираат во бетонски резервоари со димензии 240x50 см поставени на длабочина од 40 см. На кровниот покрив неопходно е да се обезбеди под-структура што може да ја носи целата маса на кровниот канал и вентилаторот.

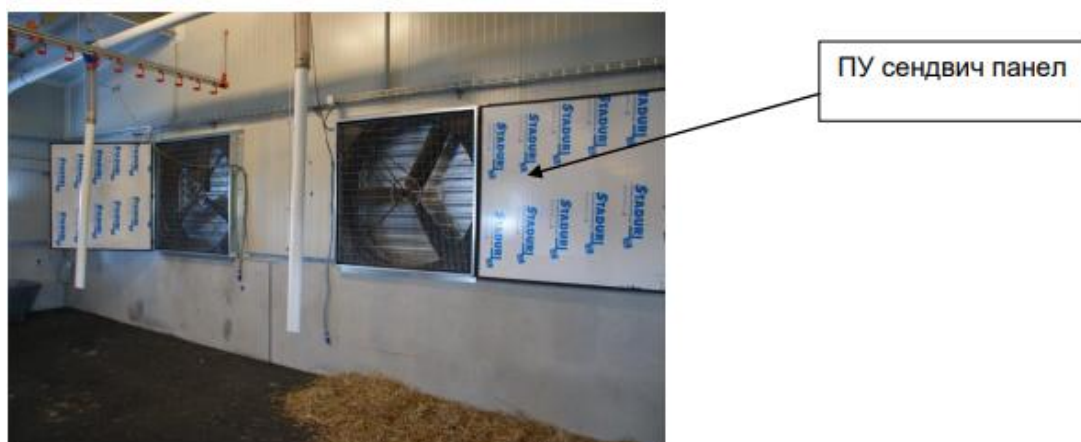

Слика 15 Детал од канал за вентилација поставено на кров

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Странично објектот ќе биде затворен со челична конструкција со надворешен парапет, зиден сендвич панел д=80 mm, под конструкција за вентилатори и внатрешен парапет од бетон д=15 cm.

Слика 16 Детал од подвижен изолациски панел за отворање на странични вентилатори

3.6.2 ОБЈЕКТ ЗА ЗАСОЛНУВАЊЕ НА ЛУЃЕ

Објектот е приземен под и темелењето ќе се изведе со армирано бетонска конструкција. Вертикалната конструкција ќе се изведува со челик и изолационен панел 8 cm. На конструкцијата ќе бидат поставени хоризонтални и вертикални олуци изработени од челичен пластифициран лим. Кровот е двоводен изработен од челична конструкција со исполна од панел 10x50x10 cm.

Подовите во тоалетите, кујната ќе бидат обработени со хидроизолација од хидромал-флекс.

Прозорите ќе бидат изведени од ПВЦ шесткоморни профили застаклени со ниско емисионо термопан стакло. Влезната врата во објектот е челична сигурносна врата, внатрешните врати изработени од панел и стакло. Објектот подземно се поврзува со бетонски инсталационен канал во кои ќе бидат поставени сите потребни инсталации од водовод, електрика, и оптичката мрежа.

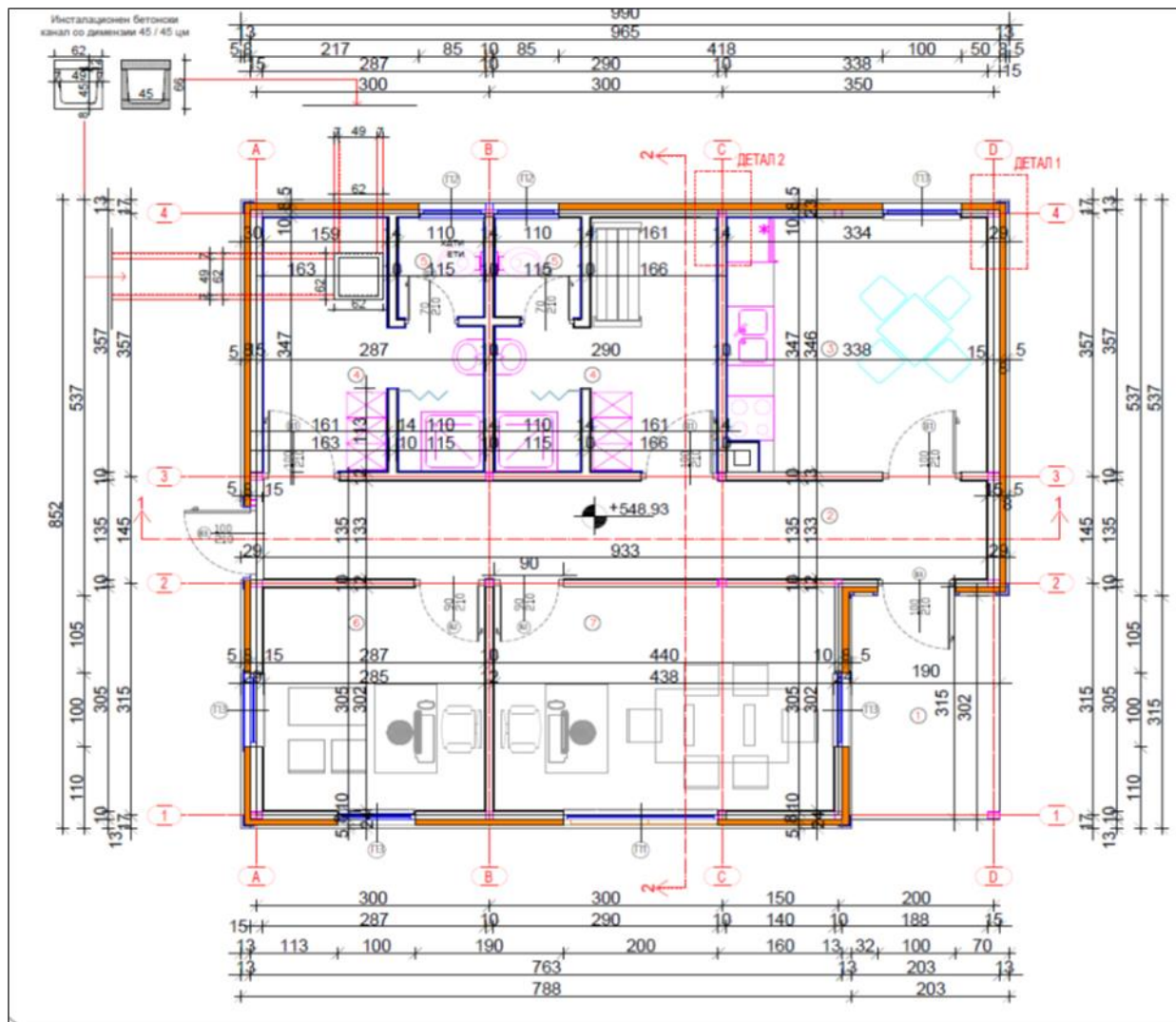
Објектот е проектиран со нето површина од 72,50 m² со следниве содржини, прикажани во Табела 4.

Табела 4 Димензии на објектот

Р.бр.	простории	m ²
1.	Пред влез во објектот	5,74
2.	Хол	12,80
3.	Чајна кујна	11,71
4.	Гардеробери машки и женски	10,00
5.	Санитарни јазли	10,00
6.	Просторија за ветеринарни инспектори	8,80
7.	Просторија за мониторинг	13,42
	Вкупно	72,50

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

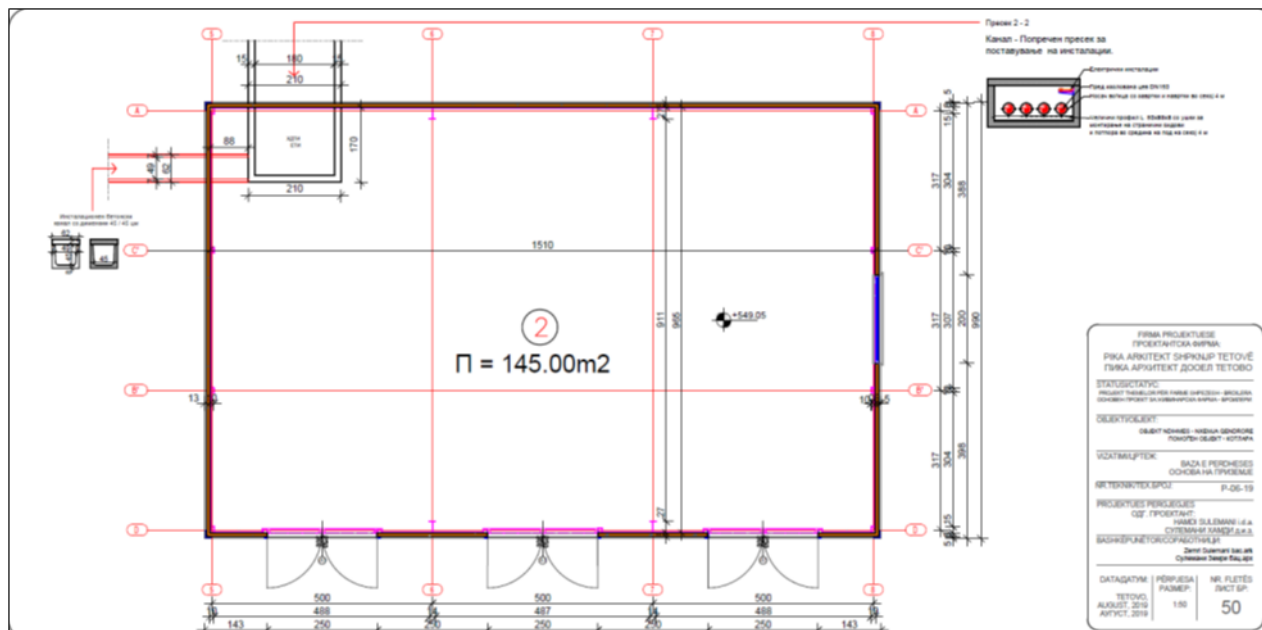
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Слика 17 Основа на објект за засолнување на луѓе

3.6.3 ПОМОШЕН ОБЈЕКТ -КОТЛАРА

Котларата е проектирана како приземен објект со димензии 1510 см x 965 см вкупна површина од 145 м². Вертикалната конструкција ќе се изведува со челик и изолационен панел 8 см. На конструкцијата ќе бидат поставени хоризонтални и вертикални олуци изработени од челичен пластифициран лим. Опремена со двокрилна влезна врата од челична конструкција со исполна од изолационен панел д=8 см. Сите потребни инсталации до котларата се поставуваат во бетонски канал.

Слика 18 Основа на котлара

3.6.4 ВОДОСНАБДУВАЊЕ И ОДВЕДУВАЊЕ НА ОТПАДНИ ВОДИ

На предметната локација и во непосредна близина нема изградено водостопански објекти кои би можеле да се искористат за водоснабдување. На почетокот на изработка на техничка документација, пристапено е кон изведба на пробно-експлоатационен бунар на самата локација, поточно во средишниот, источен дел од парцелата.

3.6.4.1 БУНАР

Експлоатациониот бунар ЕБ-2 е изведен до длабина, 91 m, пречник на дупчење $\varnothing=220$ mm и вградена бунарска конструкција полни и перфорирани ПВЦ – дебелосидни цевки пречник $\varnothing=140$ mm.

Истиот се одликува со следните хидрогеолошки параметри:

- Коефициент на филтрација $K_{sr}=5,98 \times 10^{-6}$ (m/s),
- Коефициент на трансмисибилноста $T_{sr} = 4,55 \times 10^{-4}$ (m² /s),
- Оптимална издашност $Q_{opt}=4,1$ l/s,
- Специфична издашност $q_{opt}=0,14$ (l/s/m') и
- Радиусот на влијание $R_a=67,0$ m.

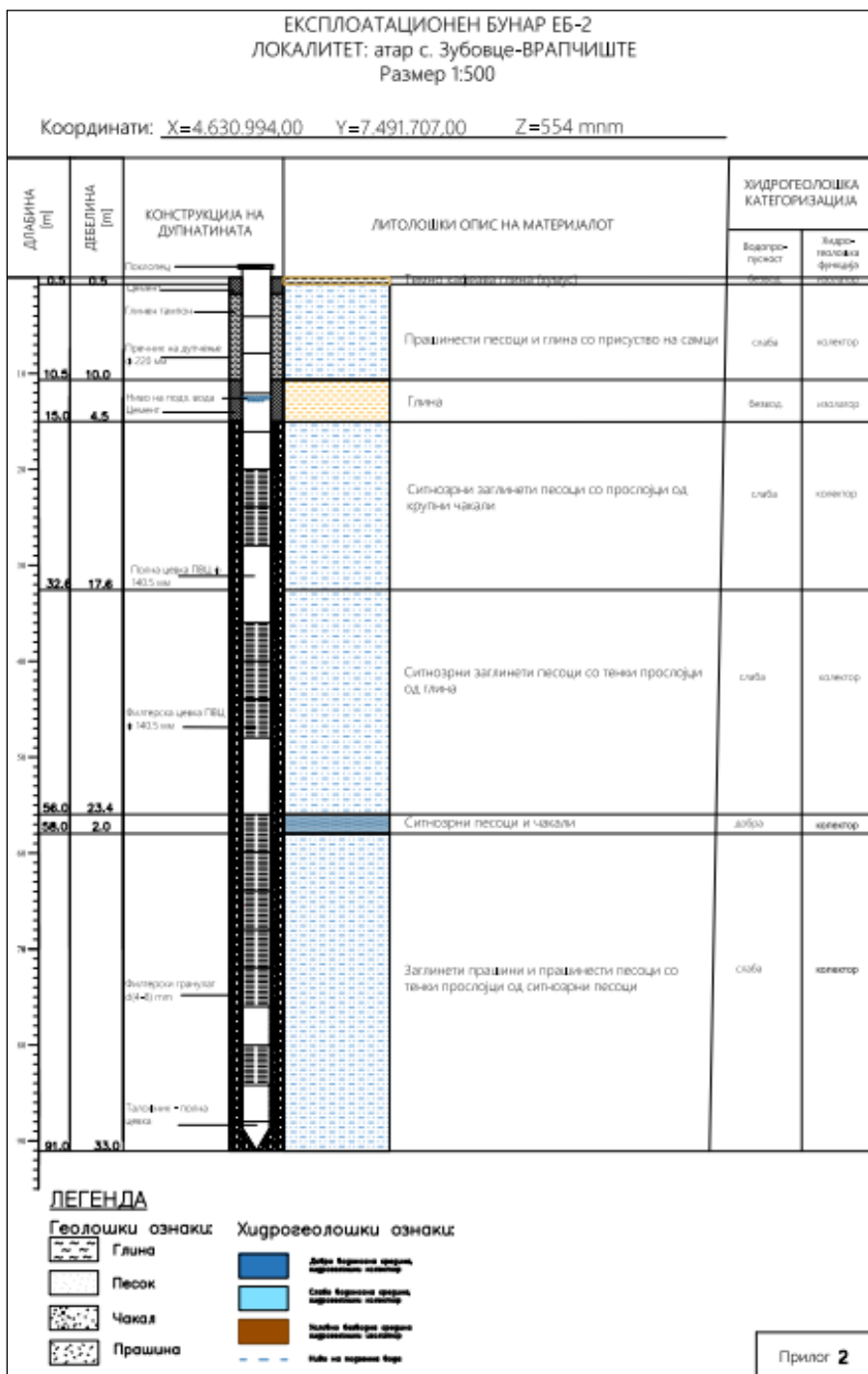
Препорачан капацитет за експлоатација на подземни води со експлоатациониот бунар ЕБ-2 е $Q_{eksp}=4,25$ l/s. Потопната пумпа тип SP-14-27, со пропратната опрема за нејзино ставање во функција.

Бунарот ќе биде заштитен со бунарска куќа, Конструкцијата е проектирана како армирано бетонска конструкција комбинирана со челична кровна конструкција (рожници) која е анкерисана во АБ-ските рамки распоредени по X-оска и Y-оска. За кровен покривач е усвоен сендвич панел, горен лим ребрест тип TR 38/158 со дебелина $d=0.6$ mm и интензитет на отпорниот момент $W=6.71$ (cm³ /m), а долен лим рамен. Покривачот се потпира на рожници.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

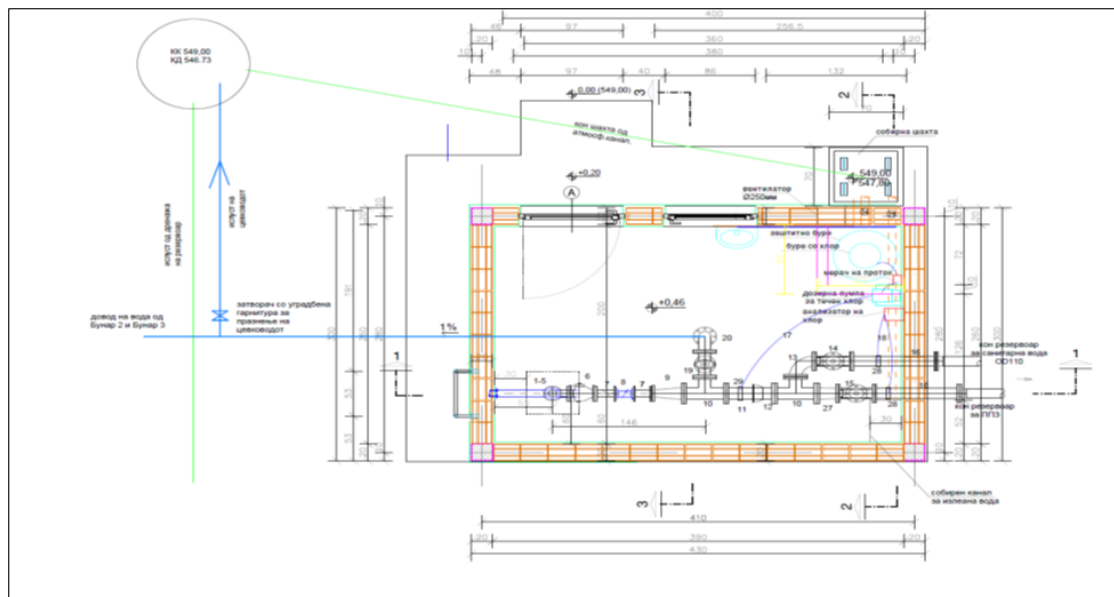
За реализација на втора фаза на проектот на предметната локација се планирани уште два експлоатациони бунари ЕБ1 И ЕБ 3.

Слика 19 Конструкција на бунар

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

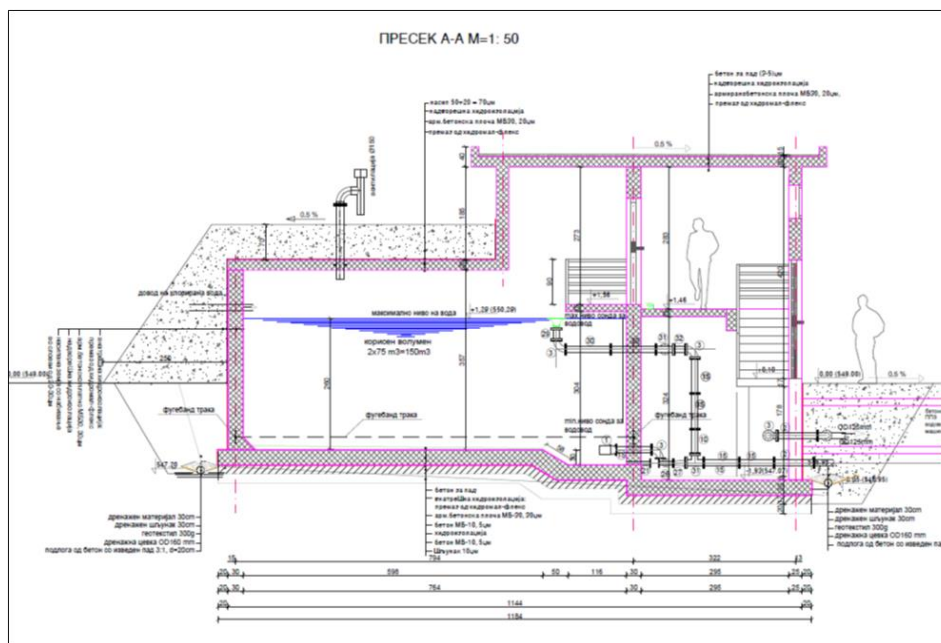
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Слика 20 Основа на бунарска куќичка со хлоринатор

3.6.4.2 РЕЗЕРВОАР ЗА ВОДА

Локацијата на резервоарот се наоѓа на околу 45 m од главниот влез во фармата, од јужната страна. До објектот е проектиран асфалтиран пристапен пат. Објектите на резервоарот и бунарска куќичка се еден до друг. Резервоарот се полни со вода од бунарите, а од него кон мрежата се потиснува со сет од пумпи. Големината на резервоарскиот простор е определена имајќи ги во предвид двете намени: да се обезбеди резерва од вода за гасење на пожар, и да се обезбеди резерва на вода за водоснабдување. Волуменот на резервоарот е 150 m³ Резервоарот претставува делумно вкопана армирано-бетонска конструкција. Се состои од две водени комори и една сува комора. Едната водена комора служи за резерва на вода за хидрантската инсталација, додека другата водена комора опфаќа резерва за санитарна вода за потребите на фармата, во првата фаза од изведба.

Слика 21 Пресек Резервоар за вода

Присуството на подземни води над темелната плоча е спречено со поставување на слој од чакал/шљунак со дебелина од $d=10$ cm по целата широчина на градежната јама и со изведба на систем од дренажни ПВЦ цевки $\varnothing 150$ mm со пад $J=2\%$, околу целиот објект. Дренажата брзо ќе ги собере инфилтрираните дождовни води и ќе ги одведе во шахта од атмосферската канализациона мрежа, која се наоѓа странично на објектот на оддалеченост од околу 5m. Висинските коти овозможуваат одводнувањето да биде гравитачно.

3.6.4.3 Отпадни води

Во оперативната фаза создаваат комунални отпадни води, атмосферски отпадни води и технолошки отпадни води.

3.6.4.3.1 Комунални отпадни води

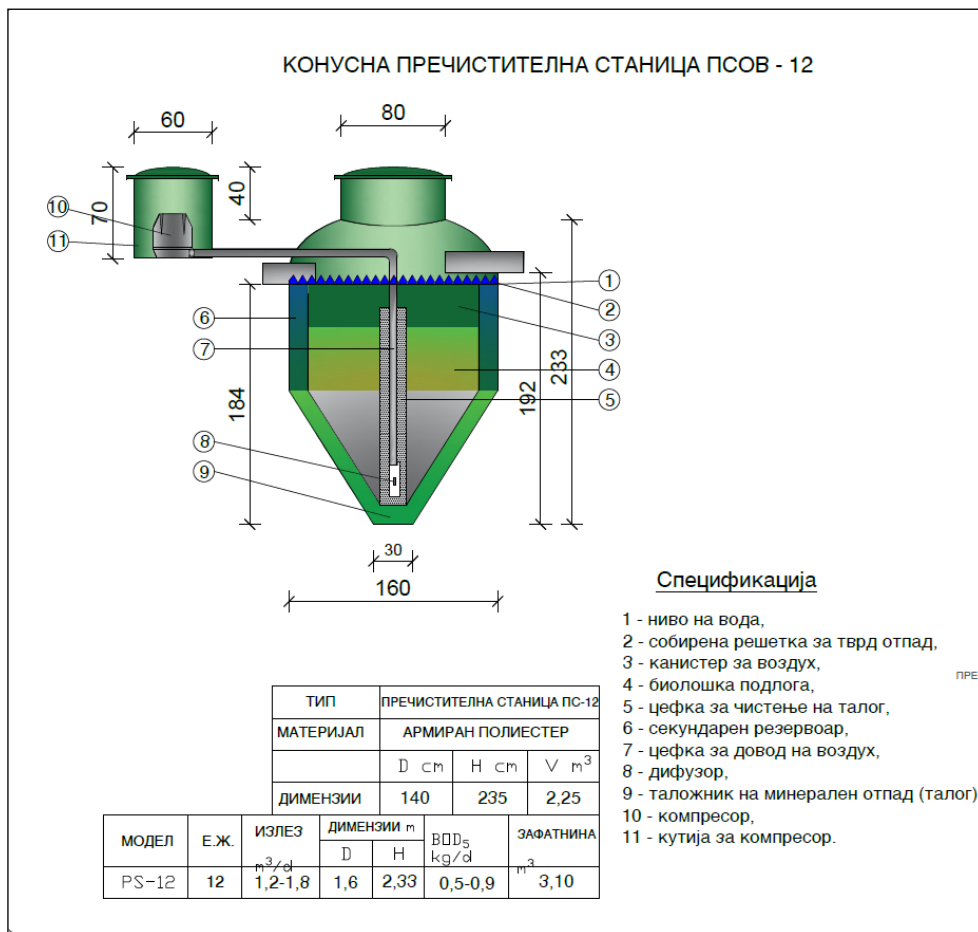
Во фекалната канализациона мрежа ќе се испуштаат санитарните отпадни води од административната зграда кои се прифаќа со ревизиони шахти пред објектот и преку надворешниот развод од фекалната канализациона мрежа се одведува до планираната пречистителна станица за отпадни води која ќе биде димензионирана за 10 еквивалент жители. Отпадните води по третманот ќе се испуштаат до најблиската шахта од атмосферската канализација и истите ќе се одведуваат до постојниот атмосферски канал. Вкупната количина на санитарни отпадни води е димензионирана на 0,84 l/s. Во пречистителната станица ќе се прифаќаат и отпадни води од сливникот поставен во котларата.

Пречистителна станица за санитарни отпадни води

Постројката во согласност со проектната документација е планирана за биолошко пречистување на комуналните отпадни води од административните простории. ПСОВ преставува конусна пречистителна станица ПСОВ 12. Од оваа опрема минералниот талог кој се издвојува треба да се отстранува на секои 90 дена и во текот на една елиминација се отстрануваат 0,8-3,75 m³. Пред инсталирањето на постројката се поставува и испуст за пречистената отпадна вода конектиран на атмосферската канализација.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Слика 22 Пресек на конусна пречистителна станица

Во примарниот процес на пречистување се отстрануваат нерастворените таложливи и пливачки материји. Со примарниот процес се отстрануваат нерастворените материји до 60% а органското загадување се намалува за 15 до 35%.

3.6.4.3.2 Атмосферски води

Атмосферските врнежи од објектот ќе се одведуваат контролирано преку систем од хоризонтални и вертикални олуци кои поради малата површина на кровот се со слободно изливање во партерниот дел од објектот и понатаму преку уличните сливници ќе се одведуваат во атмосферската канализација. За исклучување на доток на атмосферските води обогатени со талози и масла од сообраќајниците да се предвидат таложници се маслофаќачи за просечни врнежи максимум за 20% од пресметковниот проток. Атмосферските води ќе се одведуваат во постоен атмосферски канал надвор од градежната парцела.

3.6.4.3.3 Технолошки отпадни води

Технолошките отпадни води создадени при ремонт на јатото во процесот на чистење и дезинфекција на објектите од одводните канали во објектите за одгледување живина ќе се одведуваат во еднокоморен собирен водонепропусен бетонски резервоар поставени на северната страна по еден резервоар за два објекти на југозападната страна. Овие води ќе бидат одделени од фекалните отпадни води. Складирањето на технолошките отпадни води ќе биде времено до преземање од овластен постапувач со кој операторот ќе склучи договор.

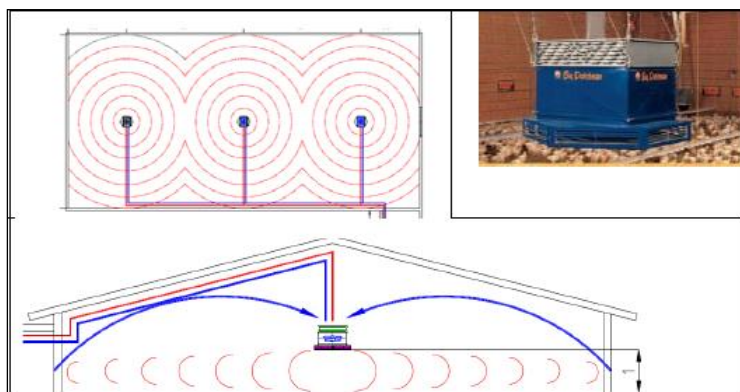
3.6.5 Дополнителни структури и објекти

Како дополнителни структури на предметната локација во основниот проект се предвидени:

- Систем за греење и рецикулација на воздухот во објектите за одгледување на бројлерите;
- Систем за греење и рецикулација на воздух;
- Систем за вентилација и влез на свеж воздух;
- Систем за ладење;
- Систем за осветлување;
- Систем за хранење;
- Систем за снабдување со вода.
- Систем на греење и рецикулација на воздухот во објектите за одгледување на бројлерите

Предвидениот систем за греење во сите четирите објекти е со топловодно калориферско греење со медиум загреан во котлара. Изворот на топлина за греење се планира со два котли за топла вода и греалки за да се обезбеди непречено и економично работење во сите временски услови на гасно гориво.

Според проектната документација потребната топлинска моќ е околу 240 kW по објект. Обезбедувањето на топла вода ќе биде преку станица за топла вода, линија за напојување и враќање на топла вода, а како грејно тело ќе се користат 4 радијатори со калорифери од типот Big Dutchman-u heatmaster 50R поставени минимум 120 cm од подот на предните ѕидови. Командниот уред ќе дава сигнал за отворање и затворање на трикратниот вентил, како и за благовремено исклучување на циркулацијата по барање во фармскиот објект.

Слика 23 Систем за греење во објекти за одгледување на бројлери

3.6.5.1.1 Систем за вентилација и влез на свеж воздух.

Во објектите за одгледување на бројлери потребно е да се обезбеди рамномерен влез и циркулација на свеж воздухот.

Комби-тунелската вентилација е комбинација на два система на вентилација во еден објект. Тоа овозможува штедење и ниска инвестиција во споредба со двата независни системи:

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

- при ниски температури вентилацијата работи во страничен режим = рамномерна температура низ шталата
- при високи температури вентилациони работи во режим на тунел = висок ефект на ладење со мала потрошувачка на енергија.

Ова решение е особено погодно за клима која се карактеризира со остри флукуации на температурата - високи температури во лето, ниски во зима или голема температурна разлика помеѓу денот и ноќта.

Двата системи за вентилација се контролирани од клима контролерот. Ова исто така вклучува и автоматско префрлување помеѓу двата системи за вентилација. Кога системот е во режим на тунел, компјутерот ја регистрира и брзината на воздухот и затоа го пресметува ефектот на ладење со ветер. Вредности и податоци зависат од архитектурата и градбата на објектот за одгледување на бројлери:

- Проток на воздух по птица: 12 m³/h
- Брзина на воздух цца.: 2.01 m/s.

3.6.5.1.2 Евакуација на воздух:

Објектот ќе биде опремен со систем за климатизација: контролирано уфрлување и исфрлување на воздух, со одржување на константен подпритисок од 15 до 35 Pa во самиот објект, одржување на потребна температура, влажност и брзина на струење на воздух. Овие услови се постигнуваат со употребата на систем за вентилација со автоматско управување преку опрема со серво-моторско отворање на клапни, вентилатори за исфрлување и внесување на воздух со додатни вентилатори за летен период за ладење и вентилација и овлажување на воздух и систем на греење за зимски период.

Значење на минимална вентилација:

- Исфрлување на продукти од физиолошки процес на живината
- Одржување на зададената температура
- Одржување на потребната влажност
- Одржување во добра состојба на постелката на под на објект.

3.6.5.1.3 Кровни вентилатори

Слика 24 Кровни вентилатори

Со проектот се планира во секој објект за одгледување на бројлери да бидат вградени 5 кровни вентилатори поставени на аеродинамички обликувани кровни канали со делот за

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

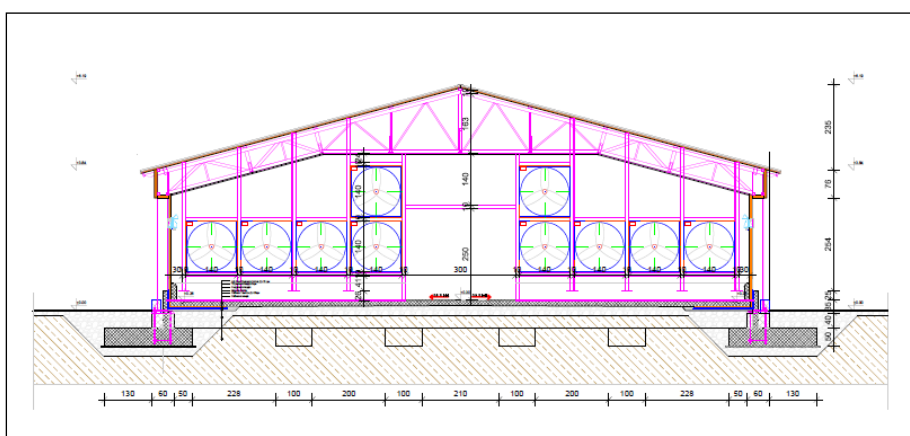
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

взмукување и дифузер со максимален капацитет од 57.500 m³/h. Вентилационите канали се опремени со пластичен сад за собирање на дождовна вода.

3.6.5.1.4 Челни вентилатори

Во случај да се појави поголема потреба од капацитет на вентилација до капацитет на кровните вентилатори од 57.500 m³/h, односно 1,85 m³/h по живина, планирано е да се вклучуваат постепено вентилатори поставени на челото на објект:

Вентилаторите се модел V130 1,50PH не’рфосувачки челик. 46.700m³, 3PH 50Hz. Максимална потрошувачка на вентилатори, при 40 Pa притисок е околу 1.650 W, а при работа на тунел на 30 Pa е 1630 W. Вентилаторите се опремени со затворачи (жалузини). За остварување на максимална странична вентилација од 354.000 m³/h се користат 10 челни вентилатори, а по потреба се користат комбинирани и како тунелски вентилатори.

Слика 25 Пресек на челни вентилатори во одгледувалиште за бројлери

3.6.5.1.5 Влез на свеж воздух:

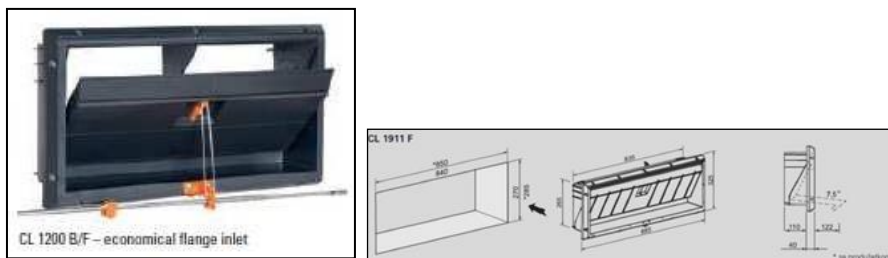
Со свежиот воздух треба да се обезбеди бараниот и рамномерно уфрлен воздух и одржување на подпритисок во објект. Во зимски режим на работа воздух се уфрлува преку влезни отвори со клапни поставени на странични ѕидови. Влезни отвори се составени од рамки со клапни кои со промена на агол го менува и пресекот за влез на воздух. Во услови на надворешна проектна температура од -18°C и кај возрасни пилиња (со перја) се затвараат страничните, а се отвори тунелскиот систем за вентилација. Воздух струи и долж објектот и ги лади пилињата со создавање на оптимална ефикасна температура, додека над 30°C мора да се примени испарувачко ладење (ладење преку тунелска вентилација со испарувачки блок на ѕид).

Во одгледувалиштата мора да бидат исполнети условите температурата да не ја надминува надворешната температура за повеќе од 3°C, кога надворешната температура мерена во сенка е 30°C. Просечната релативна влажност мерена за време од 48 часа да не надминува 70% кога надворешната температура е пониска од 10°C.

3.6.5.1.6 Странично уфрлување на свеж воздух

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

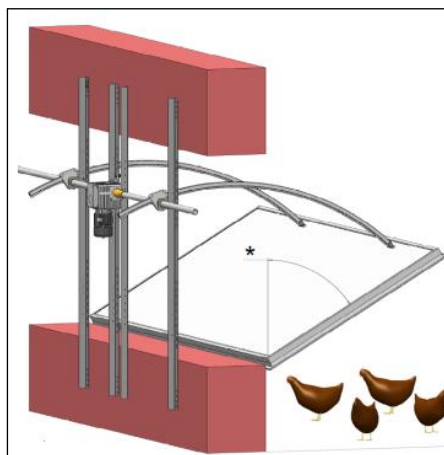
Слика 26 Странични клапни

Влезните отвори на страничните клапни се со димензии 84 x 27 cm поставени долж објект, 34 по страна на секој ѕид 3.0 m, вкупно 68 отвора.

Клапните се модел CL1900, со капацитет : 1.750 m³/h при 10 Pa, а максимално 3.550 m³/h при 40 Pa, се отвораат 5-6 mm при минимална вентилација и до 270 mm при максимална вентилација. Максимална вентилација преку страничните клапни е 225.000 m³/h, доволна за работа на 4 кровни вентилатори и 5 челни вентилатори. Со постигнување на максимален капацитет на странични клапни, клапните се затвораат и се отвораат “тунелските” отвори. Управување со клапните се одвива со помош на моторни витла CL-175-300, 24V, 2 парчиња кои добиваат команда од клима пресметувач и ги отвора клапните според дефинираните барања. Проверка на одржување на подпритисок се постигнува со мерач на подпритисок 10-600 Pa.

3.6.5.1.7 Тунелска вентилација свеж воздух:

Во летен режим кога надворешната температура се зголемува, за потребите возрасните пилиња со перја, за дотур на свеж воздух и ладење се преминува странична вентилација “тунелска” вентилација со што се постигнува ефект на ладење на живината.

Слика 27 Пресек на тунелски отвор

Воздух влегува во пред комори “коридори” на двете страни на почеток на производниот простор, низ блок панел со димензии 18 x 1.8 m, потоа се забрзува низ тунелски отвор со димензии 17.8 x 1.02 m и во облик на млаз влегува во објект така да секогаш постигнува до средина на објект, со спречување на појава на мртви зони. Максималната брзина на струење е 2.2 m/s. Брзина на струење се регулира, со контролер (пресметувач) во зависност од надворешна температура и возраста на живината. “Тунелски” отвор се отвора и затвора со помош на запчести механизам со летви со погон на моторно витло модел EWA-12 за

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

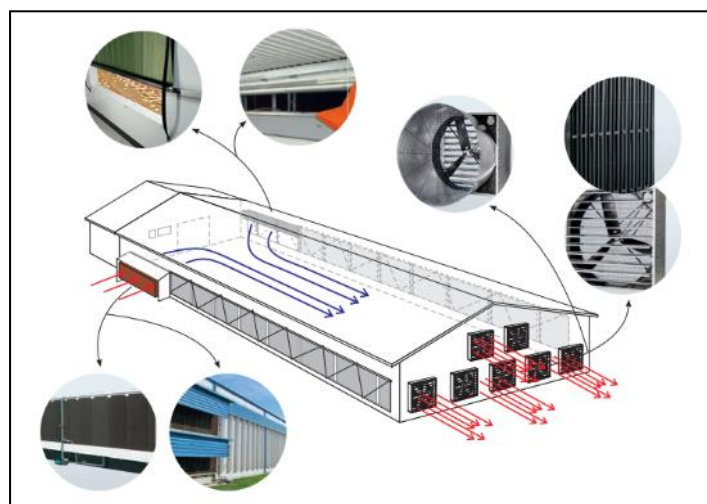
тунелски отвор и кардански механизам. Отворена и затворена положба на тунелски механизам се контролира со крајни контакти -прекинувачи.

3.6.5.1.8 Систем за ладење

Во услови на високи надворешни температури над 30°C, тунелирачкиот ефект на ладењето не е доволен поради високата температура на воздухот што влегува во објектот.

Поради тоа, објектот ќе биде опремен со коридор, на кој, од двете страни западна и источна ќе се поставени ладилници со димензии 15,0 m x 1,5 m. Предниот дел на ладилникот ќе биде изработен од целулозен материјал, со посебно обликувани канали за проточна вода и прскање на влезниот воздух, за да се создадат оптимални услови за испарување на водата. На овој начин, воздухот веднаш се лади на влезот на коридорот, а потоа се забрзува преку отворот на тунелот.

За испарување ќе се користи вода која е потопена со пумпата AV200-2DN-S 1.10kW 230/50, 6A, сместена во интегриран резервоар во рамката и пренасочен преку каналите оставени од надворешната страна. Очекувана потрошувачка на вода при максимални перформанси на системот: околу 2.100 l/h кога надворешната температура е 40°C, влажност 20%.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Слика 28 Комби тунелска вентилација

3.6.5.1.9 Систем за осветлување на објектите

Правилното осветлување на објектот за одгледување на бројлери значително влијае на намалување на стресот на бројлерите и намалување на смртноста. За време на периодите со светлина во објектите за бројлери, мерено во висина на окото на бројлерот интензитетот на светлината не треба да е понизок од 20 lux. Светлината треба да осветлува најмалку 80 % од корисната површина. (Правилник за заштита и благосостојба на животни кои се држат за фармски цели Сл. Весник на Р.С.Македонија 3/17).

Осветлувањето во објектите за одгледување на бројлери ќе биде плафонското осветлување и е проектирано со два реда водоотпорни флуоресцентни светилки секој ред со по 21 регулациона светилка. FlexLED HO 1800 48VDC 17,5W IP69K WW со можност за надградба. Осветлувањето во фармите ќе се командува и управува автоматски преку Viper Touch контролер.

Во другите помошни објекти котлара, портирница, бунарска куќичка осветлувањето е предвидено со лед светилки водонепропустливи ИП65. Сите светлосни тела да бидат 4000К. Инсталацијата е изведена со проводници NYM-J 3x1.5mm² и NYY-J 3x1.5mm².

Внатрешното осветлување во административниот објект во канцелариите е предвидено со лед панели од 50W за надградна монтажа.

Слика 29 FlexLED HO осветлување во објекти за одгледување на бројлери

3.6.5.1.10 Систем за хранење

Бројлерите треба да имаат континуиран пристап на храна или храната да им се дава во оброци. Планираниот систем за хранење е автоматски систем со команден ормар опремен со фармски калкулатор преку кои се врши автоматското дозирање на храната за бројлерите. Системот се состои од :

1. Силоси за жито 2x27тони=54тони или 83 m ³ .
2. Полжест транспортер за зрнеста храна должина 23 m
3. Бункер за храна 4 парчиња
4. Транспортна линија за поставување на хранилки четири линии секоја со по 124 ротациона хранилка или вкупно 512 ротациони хранилки.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

5. Механизам за собирање на сајлата

Слика 30 Систем за хранење

Со проектот се планира поставување на силоси за складирање на житарици по два до секој објект за одгледување на бројлери вкупно осум. Силосите ќе бидат изработени од висококвалитетен челик и ќе бидат опремени со заштитна ограда, поклопец, пневматска цевка за полнење, цевка за одишок, скалила, визура, отвор за левак и бетонска конструкција на која е поставен. GRP силосите ќе се со пневматско полнење со волумен од 27 m³, висина 7,19 m, ф2,75 m.

Дотурот на храната ќе се врши со полжест транспортер со капацитет 2.500 kg/h, должина 26,4 m, мотор 0,75-2,2kw.

Табела 5 Технички карактеристики на линија за хранење на живина

Р.бр	опис	мерка	количина
1	Линии за хранење со витло	броја	4
2	Хранилки во едно одгледувалиште FLUXX330-14	броја	512

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

3	Живина по хранилка	броја	60.97
4	Должина на линија за хранење	метри	96,00
5	Број цевки со 4-отвора	броја	124

3.6.5.1.11 Систем за снабдување со вода

Системот за снабдување со вода во објектите ќе се состои од 5 линии опремени со приклучни единици конектори со вкупно 2438 нипл поилки , или 12,8 грла/ нипли. Приклучок за вода за поење ќе се обезбедува во предпростор на припремна група со називен пречник 3/4" со филтер, затворач, испусен вентил за празнење на нечистотии, со електростатски мерач на потрошена вода, by-pass и медикатор за дозирање на лекови, регулационен вентил за притисок од влезен притисок на околу 1,5 бар со филтер.

3.6.5.1.12 Електрична опрема за одгледувалиште

Во одгледувалиштето електричната опрема ќе ја сочинува команден ормар ЕСО:

Команден ормар вклучува главни управувачки компоненти, кои се неопходни за функција на опрема , како што е:

- Хранење
- Вентилација
- Осветлување и вклучува:

Делови кои треба да бидат монтирани до ормар:

- Компјутерски систем
- 1 x Основна единица ViperTouch 2330 7" без сензори
- 1 x Алармна единица AC 3-T A-S
- 1 x Сигнална лампа 12V-DC црвена
- 1 x Сирена за предупредување. надворешна DS-12K
- 1 x Прекин на работа-принудно управување преку привремен помошен систем 378СТ
- 1 24V 4.2A температурно управувано
- Сензори
- 7 x Температурни сензори DOL-12
- 1 x Сензор за влага и температура DOL-114/M12 со приклучок
- 1 x Табла за информација BD за сензор

ViperTouch е основа за успешно и сигурно управување со климатизацијата и производниот процес во одгледувалиштето. Ги евидентира сите податоци во врска со прирастот, консумацијата на храна (вкупно по ден и поединечно), консумација на вода (вкупно по ден и по живина) и морталитетот на живината.

3.6.5.1.13 BigFarmNet

BigFarmNet Менаџер е PC програм за (MS Windows 7, 8, 10) која овозможува излистување и визуелизација на процесот и управување со климатизација и производство во одгледувалиштето и производни податоци во компјутер .

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Производните резултати лесно се анализираат. Исто така е можно да се конфигурираат и автоматски се префрлуваат за задевања (податоци) за во врска со храната, водата и осветлување на друг објект со ист начин на производство.

Новиот модул broiler овозможува прецизно документирање на курс на раст на живината. Може да се споредат повеќе турнуси еден со друг, или со помошна референтни вредности во поглед за храна и вода или дневен прираст или губитоци

3.6.6 ИНСТАЛАЦИЈА ЗА КОМПРИМИРАН ПРИРОДЕН ГАС

Инсталацијата за компримиран природен гас ќе се состои од платформа, преточувалиште, мерно редуциска станица и топловоден котел за гас.

Резервоарски простор - платформа

Подвижна батерија на транспортна и носечка платформа на која се наоѓаат батерии со боци за КПГ со капаците $Q=5.000 - 7.000 \text{ m}^3$, или 19440l

Максимален работен притисок : 300 bar Работен притисок 200 ба

Според безбедносни услови платформата е оддалечена од MPC на КПГ минимум 15 m. Платформата се поставува на армирано бетонска конструкција $D=20 \text{ cm}$, $1300 \times 800 \text{ cm}$ со влезна рампа и обезбедена со заштитна ограда.

Мобилната платформа треба да биде заземјена и тоа преку стап за заземјување. Поврзување на платформа со MPC се врши со помош на брзи спојки на високопритисни флексибилни црева.

3.6.6.1.1 Преточувалиште на гас

Преточувалиштето е посебно опремено место со уреди за преточување (прием) на компримиран природен гас од платформа до MPC (мерно редуциска станица). Поврзување на преточувалиштето со складиштето ќе се врши со помош на високо притисни флексибилни црева со брзи спојки. Пред влезна рампа во преточувалиштето ќе се поставува знак „STOP“ кој забранува неовластените лица да имаат пристап. За пристап на транспортери, камиони до преточувалиштето и нивно напуштање се предвидени пристапни сообраќајници во круг на објект. Минимални димензии на бетонската основа за преточувалиштето се $8 \times 13 \text{ m}$.

Заштитна зона на преточувалиштето е појас со ширина најмалку од 7,5 m, мерено од габарит на приклучна цистерна.

3.6.6.1.2 Мерно редуциска станица

Станицата е конципирана со дволиниска регулациона линија со еден затоплувач на гас. Редуција на притисок се врши во регулациона линија опремена со регулатор на висок и среден притисок, блокаден вентил на висок и низок притисок и сигурносни вентили после секој степен на редуција ,со што целокупна постројка се заштитува од прекумерен пораст на притисок што овозможува безбедна работа на MPC.

Доводот на гас до MPC-КПГ се врши со разлика на притисоци, на високопритисен гасовод, со соодветна манипулација на цревни затворачи. Во MP-КПГ . двостепена редуција од 200 бари на предвиден работен притисок 0 до 200 mbar и се догрева да не дојде до замрзнување на инсталациите.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Мерно регулациона станица се поставува во куќичка од челичен лим со дим ја $2,2 \times 1,2$ m, прописно заземјување и антикорозивна заштита со основна и со два премази со боја. На куќичка се поставуваат жалузинаи во долна и горна зона странично на ѕидовите за добра циркулација на воздух за вентилација за да не дојде до таложење на гас и за создавање на запалива смеса во куќичката.

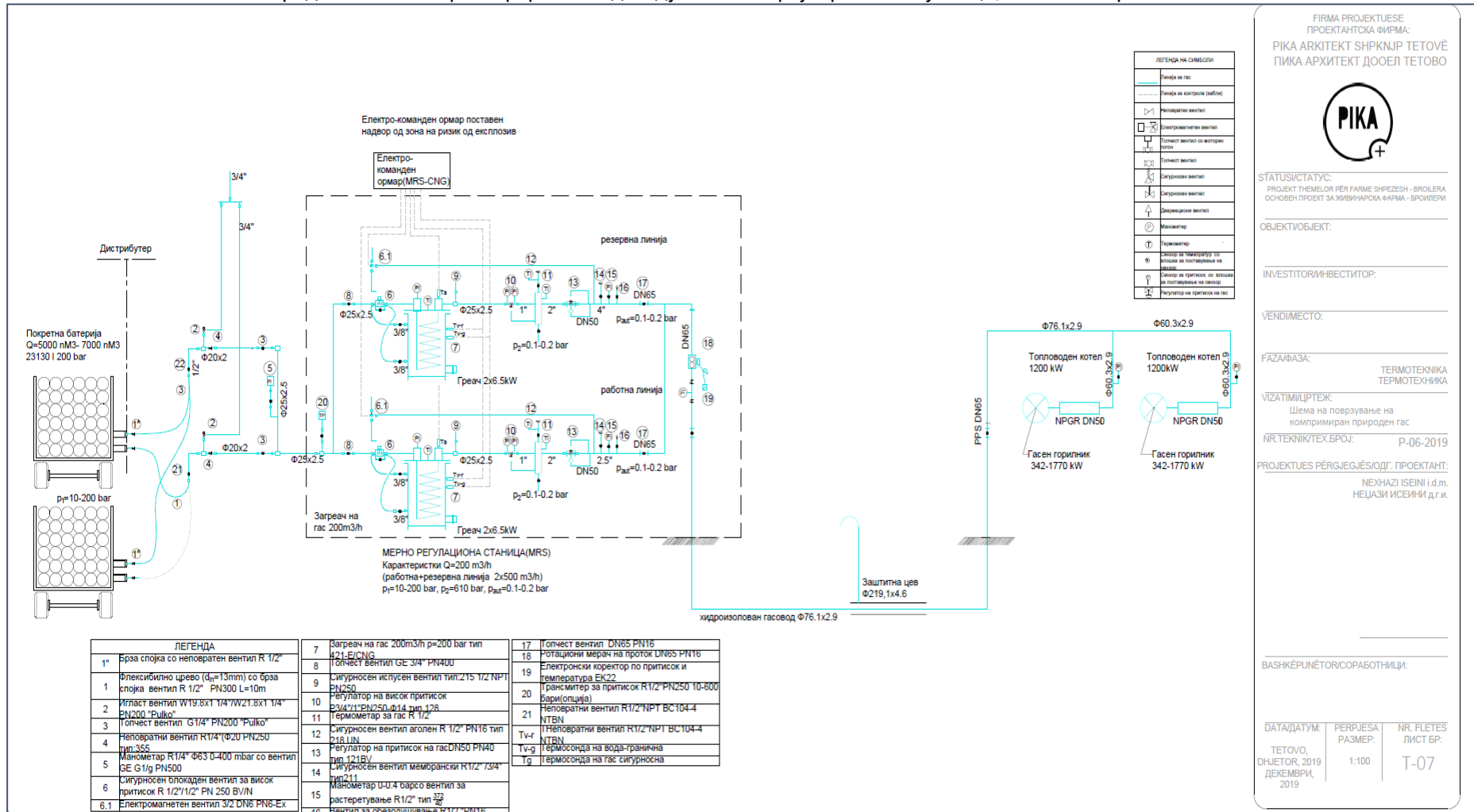
Гасот од МРС до котларата ќе се транспортира со челичен подземен цевковод.

Околу инсталацијата на КПГ се поставува заштитна жичана ограда со дим $16,1 \times 16,4$ m со височина 1,5 m. На оградата е предвидена двокрилен врата од 4 m. Гасовод помеѓу платформа и МРС (најчест е $\phi 18 - 20$ mm), е составен од два дела. Од еластични црева за висок притисок и стабилни челични инсталации.

3.6.6.1.3 Котлара

Топловоден котел на гас со следни карактеристики: Трократен систем на циркулација на гасови за горење. Номинален топлински капацитет $Q_{nom}=640$ kW (со опсег на топлотен капацитет од 300-800 kW), средна работна температура 80/60°C, Максимална температура: 110°C, Работен притисок 3 бари, Максимален притисок 6 бари, Количина на вода во котел $Q_w=1410$ l. Приклучок за оцак со следни карактеристики: Челичен лим од дебелина 3 mm, во цилиндрична форма со $\Phi 300$, должина 1000 mm со изолација 100 mm тервол и алуминиумски плех со дебелина 0.5 mm со сите фасонски делови. Горилник за гас двостепен со модулација со електронско управување Минимален топлински капацитет 280Kw-875Kw, минимална потрошувачка на гас $28 \text{Nm}^3/\text{h} - 80 \text{Nm}^3/\text{h}$, циркулациона пумпа за топла вода со електронска регулација DN 65, $Q=28 \text{m}^3/\text{h}$, $H=8$ m, $P_m=1.0$ Kw.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Слика 31 Шематски приказ на инсталација за компримиран природен гас

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

3.6.7 ИНФРАСТРУКТУРА

Изведбата на внатрешните патишта во рамки на проектната локација опфаќа: исколчување на трасата, изработка на долен и горен строј на улицата. На предметната локација се проектирани пет внатрешни сообраќајници во должина од 730 m со ширина на коловоз 9 m до 4 m зависно од местоположбата.

Р.бр	Опис	Должина (m)	Ширина (m)
1	Ул. бр.1	241,60	9,0
2	Ул. бр.2	120,00	4,0
3	Ул. бр.3	160,00	7,0
4	Ул. бр.4	134,25	6,5
5	Ул. бр.5	73,00	6,5

3.6.7.1.1 Исколчување на трасата

Пред почетокот на работите ќе се извршат сите геодетски мерења во врска со пренесувањето на податоците од проектот на терен, или од теренот во цртежите и одржување на исколчените ознаки на теренот во целиот период.

3.6.7.1.2 Изработка на долен строј на улицата опфаќа:

Откоп на хумус: Површинскиот откоп на хумусот се врши во широк откоп на трасата како и под насипите со различни дебелини и негово префрлување и транспорт во постојана или привремена депонија. Работите мора да бидат изведени во согласност со проектот.

Широки откопи: Оваа работа ги опфаќа сите широки откопи, за сите видови земјан материјал, кои се предвидени со проектот заедно со одвоз, односно туркање на ископаниот материјал во времени одлагалишта за разни потреби, според намената доколку материјалот се употребува при изведување на работите.

Изработка на подтло: Работата опфаќа набивање, евентуално раскопување поради сушење или квасење на природната почва во дебелина која е определена со проектот, приближно околу 30 cm

Изработка на насипи: насипување, разастирањето, грубо и финото планирање, навлажнување или сушењето и збивањето на материјалот во насипот, според димензиите одредени во проектот. Целата работа мора да биде изведена во склад со проектот и овие Технички услови. Секој слој од насипот мора да биде набиеен во полна широчина со соодветните механички средства, при што збивањето во принцип треба да се изведува од ивиците кон средината. Планирањето и валирање на постелката под тампонски коловоз со модул на збиеност мин. $M_v=40-45$ Мра.

Изработката на горен строј опфаќа:

- Изработка на тампонски слој од дробеник со $d=30$ cm и гранулација на зрна од 0-60 mm и модул на стисливост мин. $M_v=50-55$ Мра
- Изработка на стабилизирана банкина со механичка стабилизација $d=20$ cm;
- Изработка на завршен слој од БНХС 16 $d=7$ cm.

Површината на која се вградува БНС мора да биде чиста, сува и Технички примена (збиеност, рамност и сл.) од страна на Надзорниот орган. Пред вградување (по потреба која ќе ја установи Надзорниот орган) сувата, чиста и збиена површина, правовремено

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

и рамномерно се прска со битуменско средство кое ќе обезбеди потребна меѓуслојна адхезиона врска. По правило битуменското средство е или: нестабилна битуменска емулзија (0,25 - 0,50 kg/m²), поретко разредени битумени. Битуменското средство за меѓуслојната адхезиона врска, непосредно пред вградување на асфалтната мешавина за БНС или БНХС, мора да биде наполно сува (испарена) и добро залепена за површина на подлогата. Забрането е нанесување на асфалтна мешавина врз недоволно сува битуменска емулзија. Вградувањето се извршува по машински пат и со финишер чиј капацитет одговара на капацитетот на асфалтната база.

-Изработка на подигнат рабник, со рабник 15/25/100 cm од MB40 поставени на бетонска подлога од MB20.

3.6.8 СНАБДУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Со оглед на реалните електроенергетски потреби напојувањето на објектот се предвидува преку столбна бетонска трафостаница ТС 20/0,4 kV (1x400 kVA) која треба да биде лоцирана во парцелата близу надземниот далекувод од 20 kV. Мерење на потрошената ел.енергија и местоположбата на мерните инструменти ќе се постават до бетонската столбна трафостаница со претходна електросогласност од страна на ЕВН Македонија. Соодветно на Трафостаницата предвидена е една Главна Нисконапонска Разводна табла ННТ.

Во случај на прекин на мрежното напојување во објектот предвидено е резервното напојување од новопредвиден дизел ел.агрегат ДЕА, PRP 320kVA-LTP 350kVA. Поради видот и намената на објектот предвидено е сите електрични потрошувачи во објектот да се напојуваат преку ДЕА.

За заштита на присутните од опасни напони на допир, во објектот ќе биде изведена инсталација за заштитно заземјување и изедначување на потенцијал. Применет е TN-C/S систем за заштита.

Громобранската инсталација во целиот комплекс ќе се реализира со раностартувачки громобрански фаќачи, кој гарантира изведба на безбеден и ефикасен систем за заштита на објекти и отворени простори од директен удар на молња. Конструиран и изработен е во четири модели со различни радиуси на заштита.

3.6.9 ИНТЕРНЕТ, КОМПЈУТЕРСКА ИНСТАЛАЦИЈА И ТЕЛЕФОНСКА ИНСТАЛАЦИЈА

Со цел добивање на дополнителна флексибилност при избор на телеком оператор од страна на Инвеститорот, предвидено е поставување на празно црево до административниот објект, каде избраниот оператор ќе може да постави своја телекомуникациска линија до главниот раќ ормар на објектот. Врската помеѓу административниот објект со четирите фарми е предвидена со поставување на оптички кабел кои ќе се водат во ПНК регали во бетонски канал кој специјално ќе се гради за поставување на инсталациите до фармите. Фибер оптички кабел од главниот раќ ормар до првата фарма и наредните фарми треба сервиски да се полага заради контрола и управување со Viper Touch I BigFarmNet. Мрежен кабел е проектирано да се постави и до котлара, портирница и резервоар за вода, бидејќи сите објекти имаат далечинска контрола и управување.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

3.7 ОПИС НА ТЕХНОЛОШКИОТ ПРОЦЕС

Процесот на производство на пилешко месо опфаќа одгледување на живина за размножување и живина за производство.

- Одгледувањето на живината за размножување опфаќа: одгледување на матични јата за репродукција, одгледување на јата несилки, инкубаторска станица како посебна единица објект во кој се инкубираат и се изведуваат јајца и кој ги задоволува потребите од еднодневни пилиња; и
- Одгледување на живина за производство на пилешко месо.

На предметната локација ќе се врши одгледување на живина за производство на пилешко месо односно одгледување на еднодневни пилиња бројлери.

3.7.1.1.1 Едукација

Одговорното лице на одгледувалиштата за бројлери треба да има завршено обука и да поседува сертификат наведен во член 13 од Законот за заштита и благосостојба на животните со кој се потврдува дека има поминато обука особено од следните области:

1. условите за одгледувалишта на бројлери и начин на постапување во услови на зголемена густина на населеност во објекти за бројлери,
2. физиологија на бројлерите особено физиолошките потреби за храна и вода, однесувањето на бројлерите како и физиологија на стресот,
3. практични аспекти за постапки со животните, заловување натовар, истовар и транспорт,
4. итна нега, хумано колење и колење од нужда и
5. превентивни и основни биосигурносни мерки.

3.7.1.1.2 Подготовка на објектот за прием на бројлери

Сите површини и опрема која доаѓа во контакт со бројлерите за време на нивното држење треба темелно да се исчистат и дезинфицираат по депопулацијата и пред населување со нови бројлери во објектите.

Пред населување на бројлерите прва постапка е перење на објектот. Целиот објект, вклучувајќи ги ѕидовите, подот, таванот, инсталациите и опремата се мијат со млазница под висок притисок. Објектот мора да се исуши и целосно да се исцеди.

Потоа следува постапка за дезинфекција, најчесто се изведува во целосно затворен објект, кои се загрева до најмалку 15°C, а потоа објектот се чува затворена најмалку 24 часа, со постојана температурата 15-20°C.

По дезинфекцијата следува проветрување на објектот и целосно исцедување на подната плоча. Пред поставување на чиста и нова простирка подот се загрева до околу 20°C за да се спречи појава на кондензација. На подготвениот под се поставува простирка со дебелина до 10 cm. Простирката може да биде дрвени струготини, сецкана слама и сличен материјал кој ги апсорбира изметот или друг материјал, кои треба да се усогласат со одредбите (суво и ронливо на површината) од Директивата 2007/43/ЕС.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Производителите треба да имаат документирана програма за терминална хигиена (чистење, миење и дезинфекција на објектите по завршување на одреден турнус. По завршувањето на чистењето и дезинфекцијата, списокот на терминална хигиена треба да се пополни и датира. Ако објектот е невселен со живина (испразнет), во период од 6 месеци или повеќе, тестирањето со брисови треба да се заврши во рок од 7 дена пред повторно вселување/ отворање. На влезот во секој објект треба да се обезбеди ефикасна мерка за контрола на хигиената вклучувајќи: обезбедување на дезинфекциска бариера (во која се стапнува при секое минување) во која се наоѓа средство за дезинфекција на обувки и се надополнува со антисептик по потреба, минимално на неделна основа. Треба да се направи дезбарриерата на поминување притоа да означува црвена и зелена површина за пристап. Специјални обувки, заштитни алишта и соодветна опрема за на глава, треба да се користат во зелената зона пред влегувањето во областа на птиците. Треба да се користат средства за дезинфекција со регулаторно одобрение во однос на видовите во согласност со упатствата на производителот.

Еден ден пред внесот на бројлерите температурата на подот мора да се зголеми на 28°C. додека температурата на воздухот да биде 32-33°C. минималната вентилација од 1 m³/kg жива маса. Водоводните и прехранбените линии се спуштаат на најниско ниво и се подготвени за употреба. Под водоводните линии се шири лента хартија над која се дистрибуира мала количина на храна.

Еднодневните пилиња се транспортираат и се сместуваат во одгледувалиштето за бројлери каде се одгледуваат до конечна тежина во тој 2,43 kg. Еден турнус трае околу 42 дена. Во добро организирано производство, се испорачуваат еднодневни пилиња и се населуваат во еден ден. На овој начин можно е да се произведат 7 турнуса годишно.

Во одгледувалиштата одгледувањето на живината е организирано во поден систем. Објектите се приземни цврста градба со добри термоизолациони својства и вентилација. Еднодневните пилиња треба да се превезуваат во: некористени, наменски дизајнирани контејнери за еднократна употреба кои потоа се уништуваат или во контејнери кои може повторно да се употребуваат доколку претходно се дезинфицирани. Контејнерите треба да: превезуваат само еднодневни пилиња од ист вид, категорија и вид на живина која доаѓа од ист објект. Транспортот треба да го вршат само одобрени транспортери и да се води евиденција за ова одобрение. Транспортното возило треба да се чисти помеѓу турите/ товарите испорачани минимум на дневна основа. Времето на испорака треба да се координира со одгледувалиштето, така што ќе има соодветна помош за сместување на еднодневните пилиња во објектот што е можно побрзо и поефикасно.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Слика 32 Сместување на пилиња во одгледувалиште

3.7.1.1.3 Системи за одгледување на бројлери

Со проектната документација е предвиден поден систем за одгледување на бројлери со површина на одгледувалиште од 1576,35 m².

Густина на населување 39 kg/m² жива маса.

Траење на периодот на гоење 38 – 42 дена.

Потребна храна по пиле околу 4 kg.

Параметрите зависат од тоа која раса се одгледува, тежината на бројлерот која сакаме да ја добиеме на крајот од одгледувањето, храната и условите на одгледување.

Услови за одгледување на бројлери:

Температура

За одржување на температурата се користи систем на греење циркулација на топла вода, радијатори и калорифери. Температурата да не ја надминува надворешната температура за повеќе од 3°C , кога надворешната температура мерена во сенка е 30°C.

Потребната температура за време на гоењето изнесува:

Р.бр.	Период	Температура °C
1.	Прва недела	32 – 35
2.	Втора недела	27 – 30
3.	Трета недела	24 -27
4.	Четврта недела, до крај	18 -23

Хранењето на бројлерите го делиме на 3 фази:

➤ I фаза (од 1. до 14. ден)

Првите денови се многу важни за развојот на кокошките бројлери. Вниманието посветено на растот во првите денови, дава резултати за остварување на потенцијалот на раст на модерните хибриди. Десет грама поголема тежина во првите седум дена доведува до тежина поголема за околу 70 gr до 42 ден. Здравјето на едnodневните

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врпчиште“

пилиња и условите при вселување се едни од важните фактори за развојот на пилињата. Но, фокусот на исхраната во првите недели, исто така многу влијаат на капацитетот на производството во следните фази.

➤ II фаза (од 14. до 28. ден) и III фаза (по 28. ден)

Во исхраната на бројлерите се користат различни типови на храна за време на гоеењето:

- Starter;
- Финишер 1;
- Финишер 2.

Составот на храната треба да ги задоволува нормативите пропишани за исхрана по категории – возраст. Исхрана во повеќе фази со формула за исхрана која е адаптирана на посебните потреби на периодот на производство.

Главните состојки вклучени во сместите за исхрана на бројлерите се: пченица, пченка, јачмен, соино ќоспе, полномасна соја (соино зрно), сончогледово ќоспе, ќоспе од маслодајна репка или канола, овес, масла и масти, креда, фосфати, сол, сода бикарбона, минерали и витамини, други адитиви како што се ензими, средства за врзување на микотоксини и др.

Во Табела 6 е прикажана една од многуте можни комбинации за состав на храната за бројлери.

Табела 6 Можни комбинации за состав на храната за бројлери

Р.бр.	Суровина	Стартер %	Финишер 1 %	Финишер 2 %
1.	Пченка	50,26	53,49	46,41
2.	Рибино брашно	9,00	7,00	2,00
3.	Соина сачма	23,22	20,39	30,88
4.	Сончогледова сачма	10,15	10,64	10,44
5.	Креда	0,71	0,65	1,09
6.	Сол	0,20	0,20	0,20
7.	Дикалциум фосфат	0,96	0,68	1,29
8.	Премикс	0,50	0,50	0,50
9.	Растително масло	5,00	6,00	7,00
	Вкупно	100	100	100

Извор Агенција за поттикнување на развојот на земјоделството (АПРЗ)

Табела 7 Проектирани перформанси на бројлерски тип на живина

Жива маса на еднодневно пиле	35.00 g
Смртност за 40 дена	5%
Консумација на храна во гојниот период	3 600.00 g
Конверзија килограм храна / килограм жива маса 2.00	2.00
Просечна жива маса на угоено пиле	2 430.00 g

Со цел да се намали вкупниот излачен азот, а со тоа и емисиите на амонијак, и притоа истовремено да се задоволат нутритивните потреби на животните, во оперативната фаза операторот има обврска да изработи План за управување со хранливите состојки. Овој План има за цел да го земе во предвид метаболизмот, протеинските, минералните и витаминските барања во поодделни фази на производниот циклус.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Последователни диети (хранење во фази) со пониско ниво на протеини заради намалување на азотот. Доколку постои можност употреба на храна со низок фосфор. Додавање контролирани количества есенцијални аминокиселини во исхрана со ниско ниво на сирови протеини. Употреба на одобрени додатоци во исхраната кои го намалуваат вкупниот азот што се излучува.

Вакцинацијата е многу важна метода во спречување на заболување на пилето, таа се спроведува според програма дадена од страна на матичните ветеринари и Агенцијата за Храна и Ветеринарство, односно службите за здравје на живината. Меѓу другото важно е да се напомене дека се вакцинираат само здрави јата, се проверува рокот на вакцината. Исто така се води евиденција (евидентен дневник) за сите вакцини и сериски броеви на истите).

Слика 33 Технолошки процес во одгледувалиште на бројлери

3.8 СУРОВИНИ ПОМОШНИ МАТЕРИЈАЛИ, ГОТОВ ПРОИЗВОД

3.8.1 ГРАДЕЖНА ФАЗА

За изградба на сите предвидени содржини во градежната парцела потребни се различни видови на материјали. Во проектната документација, прецизно се дефинирани видот и количината на материјалите кои ќе се користат во градежната фаза и изворот за снабдување. Потребата за работна сила, видот на градежна опрема и товарни возила, нивниот број, фреквенција на сообраќајот ќе биде дефинирана во План за управување со градилиште што ќе биде обврска на идниот Изведувач на работите и ќе зависи од неговите расположливи капацитети. Во согласност со достапните искуства и практики за изградба на објекти од ваков вид во следните табели се прикажани видовите на најчесто користените градежни материјали, градежната опрема, како и генерирање и управување со отпад.

Табела 8 Предвидена градежна опрема и механизација

Тип	Забелешки
Воздушен компресор	Изведувачот ќе обезбеди детални податоци за бројот на возила, работни денови/часови, фреквенција на движење и сл.
Ровокопач	
Компактор	
Мешалка за бетон	
Пумпа за бетон	

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Тип	Забелешки
Вибратор за бетон	
Фиксен кран	
Мобилен кран	
Булдожер	
Генератор	
Рамница	
Пнеуматски пиштол	
Дупчалка (импактна)	
Дупчалка (сонична)	
Пила	
Дупчалка за камен	
Валјак	
Пила	
Пнеуматски алат	
Камион	
Лопата	
Утоварувач	

3.8.1.1.1 Организација на градилиште

Во градежната фаза се предвидува градилиштето да биде оградено и организирано на начин што ќе овозможи непречено работење и безбедно изведување на сите градежни работи од почеток до завршување на градбата на објектите. Изведувачот ќе изврши исколчување и оградувањето на градежната парцела. Пристапот во градилиштето ќе биде од една страна и тоа од новопроектираната сервисна улица од западната страна на градежната парцела. Главниот влез во локацијата треба да се оформи со столпчиња и да се контролира со контролни рампи. Влезната врата од градилиштето ќе се изведе од челични поцинкувани профилни табли со челични кутијаста профили. Во рамките на организираното градилиште ќе се постават временни објекти и тоа канцеларии, магацин, пунктови за складирање на градежен материјал (граѓа) и арматура, како и мобилен санитарен јазол. Времените објекти ќе бидат лоцирани близу до влезната врата од градилиштето, односно во северозападниот дел од парцелата. Целокупните градежни активности ќе се одвиваат единствено во склоп на парцелата, каде се предвидува изградбата на објектите.

Изведувачот на градежните работи ќе користи возила и механизација која ги задоволува бараните стандарди и редовно ќе врши сервис на истата надвор од градежната парцела. Водоснабдувањето на градилиштето се предвидува да биде преку бунар кои ќе биде изведен на предметната локација.

Вода за пиење на работниците во градилиштето ќе обезбеди Изведувачот на градежните работи.

За прифаќање на отпадните комунални води ќе бидат поставени мобилни тоалети, од страна на овластена компанија со кои изведувачот ќе склучи договор за нивно одржување.

Напојувањето со електрична енергија е предвидено да се врши со новороектирана трансформаторска станица и разводна табла.

Пред почетокот со градежните активности во подготвителната фаза целокупната вегетација и површинскиот дел од почвата ќе бидат отстранети (ископани и исечени) и предадени на овластена компанија за собирање и транспортирање на неопасен отпад со кој Изведувачот на градежните работи ќе потпише договор.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врпчиште“

Градежниот отпад од самото градилиште ќе се складира во југозападниот дел на парцелата. Според динамиката на градба, истиот ќе се изнесува од кругот на градилиштето и предава на овластена компанија, по претходно склучен договор. При изведбата на градежните активности, во зависност од временските услови, редовно ќе се врши навлажнување на градежната површина и користење на соодветна нова механизација со цел да не се создава прашина или голема бучава при вршење на градежните активности.

Работниците, вклучени при градежните активности, ќе бидат обучени за работа на градилиште. При инсталирање на опремата (вклучена во технолошкиот процес) ќе се користи стручен тим од овластениот производител кој е компетентен и има познавања за приклучување на сите елементи во процесот, вклучувајќи ја и електрониката, компјутерската опрема, лабораторијата за следење на квалитетот на суровините и производот во текот на целиот процес, контролната просторија за следење на производниот процес и сл.

Табела 9 Градежни материјали и нивно складирање во градежна фаза

Тип на градежни и помошни материјали	Количина	Единица	Место за складирање	Забелешки
Тампон гранулација на зрна од 0-60мм	750+145+425 +351+180	m ³	На градежната парцела	/
Песок фракција 0-4мм	300	m ³		/
Бетон	2760	m ³	-//-	/
Асфалт битуминизиран абечки слој БНХС 16 d=7 см	2200+470+1200 +790+440	m ²	-//-	/
Арматура	575кг+1000	t	На градежна парцела	/
Сендвич панел	12.800	m ²	На градежна парцела	/
Пластифициран лим	1232	m ¹	На градежна парцела	/
Бетонски рабници 15/25/100см	245+135+160 +270+150	m ¹	На градежна парцела	/
Бекатон плочки со д=6 см	1049	m ²	На градежна парцела	/
Ризла д=5см	1049	m ²		/
ПВЦ врати и прозори застаклен со термопан стакло	179	бр	-//-	Димензии по Основен Проект
Пресуван стиропор	5154	m ²	-//-	Димензии по Основен Проект
Керамички блок	311	m ²	На градежна парцела	Димензии по Основен Проект
Керамички плочки	377	m ²	/	/
Енергетски кабли, приклучни ормари, разводни табли, електрични инсталации за осветлување, инсталации за дојава на пожар, инсталации за комуникација, заземјување и	/	/	На градежна парцела	Димензии по Основен Проект

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врпчиште“

Тип на градежни и помошни материјали	Количина	Единица	Место за складирање	Забелешки
громобранска инсталација				
Водоинсталатерски материјали(цевки, фасонски елементи)	-//-	/	-//-	Димензии по Основен Проект
Вода	-//-	m ³	-//-	Издашност на бунар 4,5l/s
Електрична енергија	-//-	kW/h	/	/

3.8.2 ОПЕРАТИВНА ФАЗА

Како влезни сировини, во производниот (технолошкиот) процес, може да ги издвоиме:

3.8.2.1.1 Храна

Составот на храната треба да ги задоволува нормативите пропишани за исхрана по категории – возраст. Исхрана во повеќе фази со формула за исхрана која е адаптирана на посебните потреби на периодот на производство.

Главните состојки вклучени во сместите за исхрана на бројлерите се: пченица, пченка, јачмен, соино коспе, полномасна соја (соино зрно), сончогледово коспе, коспе од маслодајна репка или канола, овес, масла и масти, креда, фосфати, сол, сода бикарбона, минерали и витамини, други адитиви како што се ензими, средства за врзување на микотоксини и др. Консумацијата на храна во гојниот период е просечно 3.600 g по живина.

3.8.2.1.2 Постилка

Простирката може да биде дрвени струготини, сечкана слама и сличен материјал кој ги апсорбира изметот или друг материјал, кои треба да се усогласат со одредбите (суво и ронливо на површината) од Директивата 2007/43/ЕС. На подготвениот под се поставува простирка со дебелина до 10см.

Еднодневни пилиња – бројлери

Во еден турнус за четирите одгледувалишта согласно проектираниот капацитет потребно е набавка на 101.196 броја еднодневни пилиња. За планирани седум турнуса на годишно ниво потребната количина на еднодневни пилиња изнесува 708.372 броја.

Треба да се обезбеди документација (т.е. РН-5 или еквивалентно) за да се докаже дека еднодневните пилиња биле набавени од регистрирани инкубаторски станици.

Други сировини и помошни материјали

Покрај горенаведените главни сировини за непречено одвивање на предвидените активности, дополнително ќе се користат следните сировини и помошни материјали:

Табела 10 Количини на сировини и нивно складирање

Вид на сировина	Извор/снабдувач	Количина
Вода (санитарни потреби, одржување хигиена во објектите и опремата, напојување на живина, енергенс за загревање,	Сопствен бунар	Не е дефинирано во оваа фаза

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врпчиште“

Вид на суровина	Извор/снабдувач	Количина
наводнување на дворни површини, ПП заштита)		
Електрична енергија за работа на опремата, осветлување и сл.	Електроенергетска мрежа	Не е дефинирано во оваа фаза
Резервни делови за инсталирана опрема.	Од добавувачот на постројката и други добавувачи	Не е дефинирано во оваа фаза
Компримиран природен гас - Метан	Од добавувач	28Nm ³ /h-80Nm ³ /h,
Вакцини и медикаменти	Одобрени од АХВ и ветеринарен лекар.	Не е дефинирано во оваа фаза
Детергенти, дезинфикатори	Одобрени од АХВ	Не е дефинирано во оваа фаза
Препарати за дезинсекција и дератизација на одгледувалиштата при ремонт на јатото.	Одобрени од АХВ, овластени компании со кои операторот ќе склучи договор.	Не е дефинирано во оваа фаза
Масла и масти за подмачкување на опремата	Од добавувач	Не е дефинирано во оваа фаза

3.8.2.1.3 Очекувано годишно производство

Бројлери

Проектираниот капацитет на еден објект за одгледување на бројлери е **25.299** еднодневни пилиња во еден објект или вкупно за четири објекти **101.196** бројлери во еден турнус или **708.372** бројлери на годишно ниво за седум турнуси. Проектирана стапка на смртност од 5% **35.418**, очекувано годишно производство на **672.954** бројлери со просечна жива маса од 2.43 kg.

Табела 11 Очекувано годишно производство на бројлери

Р.бр	Капацитет на едно одгледувалиште бројлери	Капацитет на четири одгледувалишта	Капацитет за седум турнуси	Стапка на смртност 5%	Очекувано годишно производство
1	25.299	101.196	708.372	35.418	672.954

3.8.2.1.4 Екскрет - Цврсто шталско ѓубриво

Табела 12 Приближен состав на екскрет од живина според НДТ Интензивно одгледување на живина

Тип на месо за живина	Приближна телесна тежина (kg)	Екскрет (л/неделно)	% сува материја во екскретот	Азот (kg/месо годишно)	Фосфор (kg/месо годишно)
Кокошки несилки	2.0	1.1	25	0.84	0.2
Бројлери	2.0	0.2	60	0.34	0.08
Мисирки	7.0	2.0	23	1.29	0.53
Патки	2.0	1.4	12	1.00	0.27

Забелешка: Оваа вредност вклучува и постилање

Еден турнус трае 42 дена. Во едно одгледувалиште со јато од 24.000 бројлери очекуваната количина на екскрет во форма на цврсто шталско ѓубриво со 60% сува

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

материја за еден турнус би изнесувала 28,8 t. Екскретот не се складира на локацијата. По депопулацијата на објектот се врши утовар во транспортни возила со помош на градежна машина боб кет и ќе се транспортира во Електро Шари како суровина за што операторот ќе склучи соодветен договор.

Очекуваното годишно производство на бројлери изнесува 672.954 бројлери. Екскрет 0,2 l/неделно или $24.000 \times 0,2 \text{ l} = 4,8 \text{ t/неделно} \times 6 \text{ недели} = 28,8 \text{ t}$ еден турнус за едно одгледувалиште или $28,8 \text{ t} \times 4 \text{ одгледувалишта} \times 7 \text{ турнуси} = 806 \text{ тони/годишно}$ со 60% сува материја. Овој екскрет се изнесува при ремонт на јатото.

Табела 13 Количина на екскрет од еден турнус од едно одгледувалиште

Р.бр	Тип на место за живина	Екскрет л/неделно	Броја	Смртност 5%	Вкупно екскрет л/неделно	Еден турнус 6 недели
1.	Бројлер	0,2	25,299	24.034	4.806	28.840

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

ПОГЛАВЈЕ 4

Опис на животната средина на
подрачјето на проектот

Поглавјето содржи податоци и информации за постојната состојба на животната средина и економските и општествените услови на локацијата и пошироко и на регионално и локално ниво

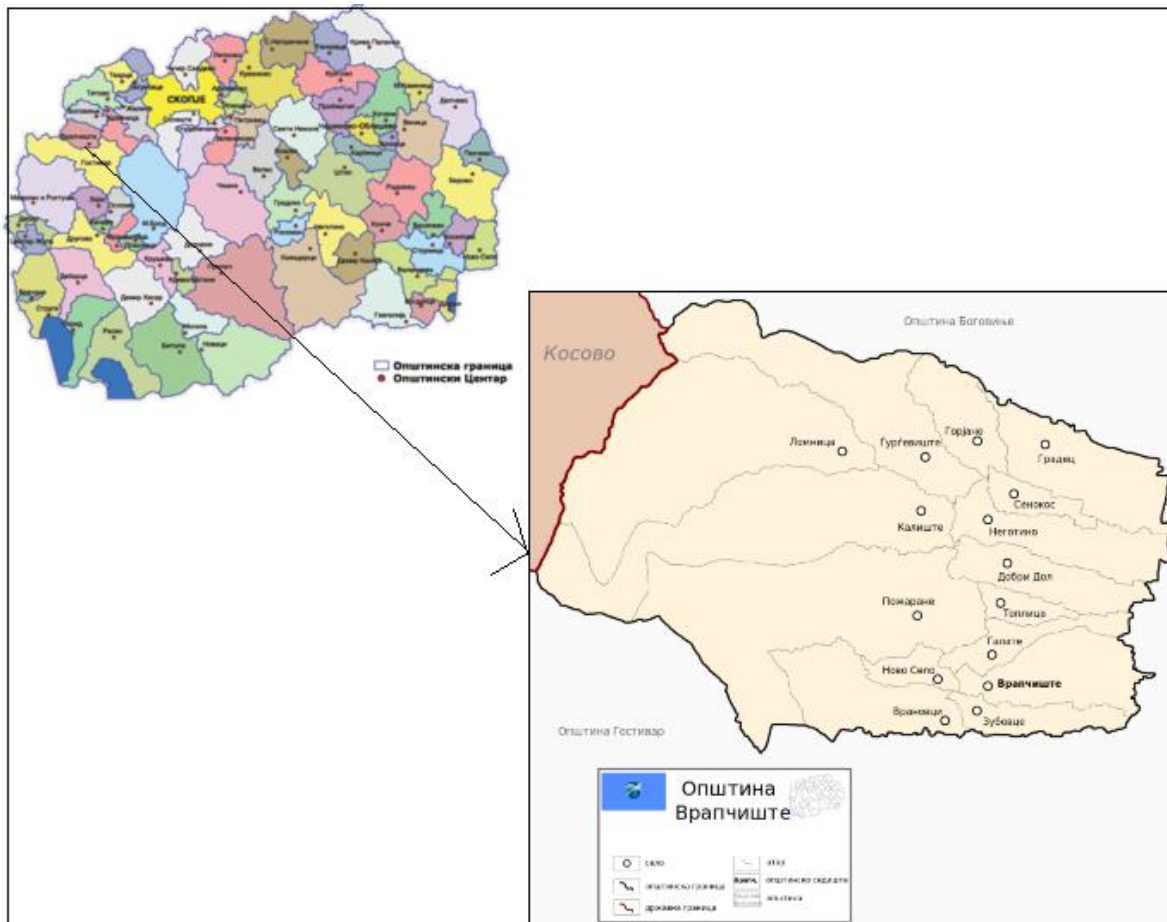
Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

4 ОПИС НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА ПОДРАЧЈЕТО НА ПРОЕКТОТ

4.1 ГЕОГРАФСКА ПОЛОЖБА НА ЛОКАЦИЈАТА

Општина Врапчиште се наоѓа во западниот дел на Република Северна Македонија, во Полошката котлина (Слика 34).

Слика 34 Локација на Општина Врапчиште во однос на останатите општини во РСМ и населените места во општината

Се граничи со општините Боговиње, Брвеница, Гостивар а на запад со Република Косово. Како рурална средина со околу 192 м², со 28.100 жители Општина Врапчиште е мултиетничка средина во која живеат Албанци, Турци, Македонци и припадници на други националности.

4.1.1 ПРОЕКТНА ЛОКАЦИЈА

Проектната локација се наоѓа на Катастарска Парцела (КП) 823 Катастарска Општина (КО Зубовце-1 вон градски реон место викано Кликово во Општина Врапчиште. Во делот Прилози е дадена копија од известување од општина Врапчиште со арх. бр. 26-1932/2 од 2019 дека парцелата е надвор од градежен реон утврден со УП за село Зубовце. Градежната парцела е со површина од 8,28 ha. Во првата фаза е планирана изградба на објекти на површина од 2,90 ha, а во втора фаза на површина од 5,38 ha.

Проектната локација територијално припаѓа во југозападниот дел на Општина Врапчиште, но најблиско населено место е село Дебреше кое припаѓа на Општина Тетово. Предметната локација се наоѓа североисточно од село Дебреше.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Пристапот до градежната парцела е од локален пат Дебреше – Врапчиште од постоен пристап од западната страна. Оддалеченост од село Дебреште е околу 500 m. Од објектите за одгледување на бројлери најблиските индивидуални објекти се наоѓаат источно на 250 m и северо источно 280 m. Се наоѓа на надморска височина од 550 m. Местоположбата на предметната локација е дадена на Слика 35.

Слика 35 Местоположба на проектната локација – локалитет “Кликово” КП 823, КО Зубовце

1

4.2 ПРИРОДНИ КАРАКТЕРИСТИКИ И СОСТОЈБА НА МЕДИУМИТЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА ПОДРАЧЈЕТО НА ПРОЕКТОТ

4.2.1 ИЗВОРИ НА ПОДАТОЦИ И ТЕРЕНСКИ ПОСТЕТИ

За потребите на изработка на оваа студија за оцена на влијание на животната средина од страна на експертскиот тим, Инвеститорот и проектантот во месец Октомври 2019г беа направени неколку теренски посети на предметната локацијата со цел запознавање на теренот, изгледот и местоположбата на истата. За време на изработката на Студијата за ОВЖС беа користени најдобрите достапни техники за изградба и одржување на објекти од ваков вид: Правилник за заштита и благосостојба на животните кои се држат за фармски цели(Сл. Весник на Р.С.Македонија бр.3/17), Одржливо

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

бројлерско производство во Северна Македонија – Водич за вредносен ланец на добра практика (Food and Agriculture Organization of the United Nations), Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs Industrial Emissions Directive 2010/75/EU Integrated Pollution Prevention and control, ИСКЗ Секторско уапство за НДТ Интензивно одгледување на живина (PM Report Ref. No. 300033-06-RP-366 од 2007г.) Основен проект (со тех. бр. P-06-19, изработен од ПИКА АРХИТЕКТ ДООЕЛ Тетово), стратешки документи за Општина Врапчиште и Гостивар, искуството на Експертите за ОБЖС. Како извори на податоци се користени и упатствата од Big Dutchman производителот на целокупната опрема за одгледување на бројлери дадени врз основа на нивните искуства при проектирање на вакви објекти согласно ЕУ стандардите.

Целта на собирањето информации од различни извори беше да се обезбедат доволно информации за моменталната состојба на животната средина околу предметната локација, социо-економскиот аспект на подрачјето како и идентификација на чувствителните рецептори кои можат да бидат засегнати од одвивањето на проектните активности. Сето ова ќе помогне во дефинирање на превентивни мерки за намалување на негативните влијанија врз животната средина.

4.2.2 КЛИМА И МЕТЕОРОЛОШКИ УСЛОВИ

Предметната локација припаѓа на рамничарски субконтинентален земјоделско-рурален предел на мешани култури т.н (Полошки предел). Значаен елемент во Полошкиот предел се коридорите од меѓни дрвја во некои делови на котлината. Од тука доаѓа и „руралната црта“ на пределот. Поширокиот опфат на предметната локација е претежно рамничарски земјоделски предел на надморска висина од 550м.

Климата во регионот е умерена континентална и се одликува со студени зими и топли и прилично дождливи лета. Средната годишна температура во Гостивар изнесува 10,6 С. Должината на траење на периодот со температури над 10 С изнесува 200 дена, а мразниот период трае просечно 162 дена. Најладен месец е јануари (-1,6 С, а најтопол е јули 21,1 С.) Зимите се прилично студени ,а летата топли со свежи летни ноќи, што е одраз на непосредното влијание на високите плански масиви на шар Планина. Температурниот од е прилично нерамномерен пратен со изразити температурни осцилации, што е обележје на влијанието на умерено континентална клима. Температурите во зима може да паднат и под - 20°C, додека летните може да се качат и до 40°C.

Просечно месечните и средно годишните температури на воздухот на м.с. Полог за период од 2006-2009 година прикажани се во табела 2. За периодот 2006-2009 година просечната годишна температура на воздухот е $t=10,4^{\circ}\text{C}$. Најстуден месец е јануари со просечна температура $-2,9^{\circ}\text{C}$, а најтопол месец е август со просечна температура на воздухот од $22,8^{\circ}\text{C}$.

Табела 14 Просечни месечни и средно годишни температури на воздухот за метеоролошката станица Полог за период од 2006-2009 година (податоци на РХМЗ-Скопје)

месец/ год.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Tsr.g.
2006	-2,9	-0,1	4,6	10,6	15,1	18,0	19,7	20,1	16,1	11,8	5,3	1,5	10,0
2007	4,7	3,6	6,7	11,7	15,4	20,3	24,0	22,5	14,8	10,0	2,6	-0,8	11,3
2008	-0,3	3,2	7,0	11,0	15,5	19,4	21,1	22,8	15,0	12,0	6,4	1,8	11,3
2009	-0,3	-0,1	4,1	11,0	15,9	18,1	21,3	20,8	16,5	10,2	7,8	3,5	10,7

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врпчиште“

месец/ год.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Tsr.g.
просек	-1,6	-0,1	4,4	10,8	15,5	18,1	20,5	20,5	16,3	11,0	6,6	2,5	10,4

Годишните атмосферски врнежи достигнуваат околу 500 mm/m² и имаат континентален режим, со максимални вредности во периодот од ноември до февруари и минимални вредности во периодот од јули до септември. Најврнежлив месец е ноември со просечно 156 mm/m² а со најмалку врнежи се одликува август.

За периодот 2006-2009 година на метеоролошката станица Полог врнежите се движат во интервал од 706,3 mm/год. воден талог во 2008 година до 1184,1 mm/год. воден талог во 2009 година, а додека пак просечните годишни врнежи за наведениот период на мерења се 1024,5 mm/год. воден талог.

Прегледот на максималните дневни количини на врнежи (mm) за период 2006-2009 година дадени се во Табела 15.

Табела 15 Максимални дневни количини на врнежи (mm) за период 2006-2009 година (по податоци од РХМЗ Скопје)

месе ц/ год.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2006	34,2	23,0	37,7	16,4	9,4	14,6	34,2	8,2	18,5	20,5	22,0	16,5
дату м	05.01. 06	25.02. 06	07.03. 06	27.04. 06	01.05. 06	02.06. 06	03.07. 06	11.08. 06	28.09. 06	09.10. 06	23.11. 06	20.12. 06
2007	35,1	12,1	25,2	17,3	14,5	17,1	0,4	36,5	23,6	33,0	35,8	12,3
дату м	25.01. 07	27.02. 07	21.03. 07	05.04. 07	21.05. 07	07.06. 07	01.07. 07	06.08. 07	20.09. 07	11.10. 07	15.11. 07	09.12. 07
2008	11,6	9,2	16,3	9,5	5,8	14,3	14,8	13,2	21,6	7,6	20,8	45,0
дату м	07.01. 08	08.02. 08	20.03. 08	15.04. 08	07.05. 08	04.06. 08	28.07. 08	29.08. 08	15.09. 08	03.10. 08	29.11. 08	18.12. 08
2009	23,2	29,6	72,3	26,3	19,6	15,7	8,1	34,2	7,9	22,4	38,1	32,9
дату м	23.01. 09	19.02. 09	21.03. 09	03.04. 09	29.05. 09	22.06. 09	08.07. 09	09.08. 09	13.09. 09	24.10. 09	07.11. 09	20.12. 09
макс	35,1	29,6	72,3	26,3	19,6	17,1	34,2	36,5	23,6	33,0	38,1	45,0
дату м	25.01. 07	19.02. 09	21.03. 09	03.04. 09	29.05. 09	07.06. 07	03.07. 06	06.08. 07	20.09. 07	11.10. 07	07.11. 09	18.12. 08

Релативната влажност на воздухот во околината се мери на м.с. Дебар, Лазарополе и Попова Шапка и истата е 73,0 %. Максимална влажност на воздухот има во зимските месеци, а додека пак минималната влажност е во летните месеци. Средномесечните и средно годишните вредности на влажноста на воздухот за наведените мерни станици дадени се во Табела 16

Табела 16 Средно месечни и средно годишна влажност на воздухот за мерните станици Дебар, Лазарополе и Попова Шапка.

м.с /месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ср.год. влажност
Дебар	83	82	76	70	69	69	67	66	71	76	80	84	74
Лазарополе	81	77	74	72	71	68	67	66	73	76	82	77	74
Попова Шапка	73	73	75	72	70	71	69	66	71	72	73	74	72

Една од поважните климатски карактеристики е и интензитетот и честината на ветровите во оваа општина. Ветровите се со различен правец, јачина и честина.

Доминантни ветрови во регионот се северните ветрови, но исто така се чести североисточниот и северозападниот ветер, како и ветровите од запад и од југ. Северните ветрови се многу чести во сите месеци од годината со просечна стапка од 220 % и просечна брзина од 1,5 m/s, односно, максимална брзина од 27 m/s.

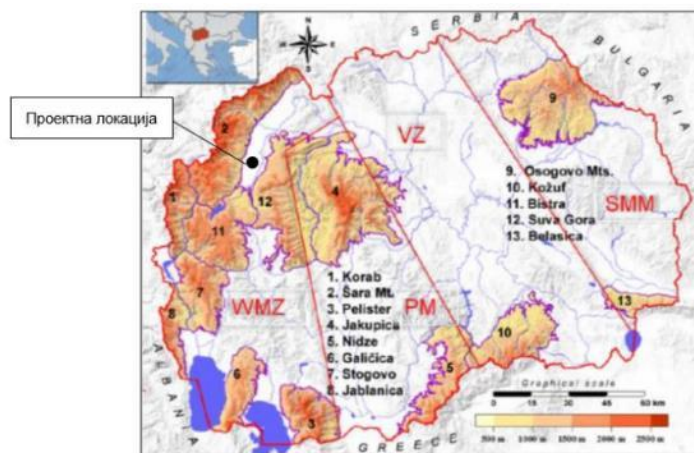
Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врпчиште“

На просторот и во неговата поширока околина доминантни се ветровите во правец СЗ, С и СИ.

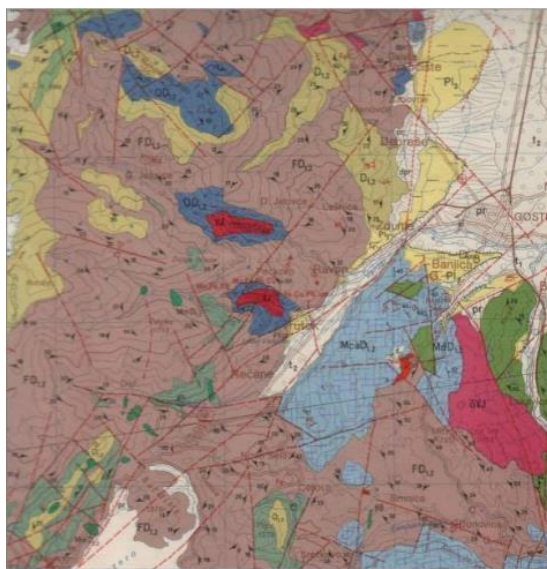
4.2.3 ГЕОЛОГИЈА И ХИДРОГЕОЛОГИЈА

Територијата на Република Северна Македонија има четири геотектонски региони или единици: Западно-македонска зона, Пелагониски масив, Вардарска зона и Српско-македонски масиф како што е дадено на сликата.

Слика 36 Геотектонски региони во Република Северна Македонија (Извор “Ге Општи геоморфолошки карактеристики за Р. Македонија”- И.Милевски)

Предметната локација и Општина Врпчиште припаѓаат на Западно – македонската зона. Во регионалната карпеста геологија на Западно-македонската зона преставува посебен сегмент, кој е изграден претежно од палеозојски филитоиден, нискометаморфен комплекс. Оваа зона на север започнува со Шарпланинскиот масив и се протега низ целата територија на Западна Македонија, вклучувајќи ги на југ планинските масиви на Баба (Пелистер).

Слика 3.6. Дел од основните геолошки единици во склоп на Западно-македонската зона: PI – плиоценски езерски седименти; FD (D_{1,2}) – палеозојски филитоиди и разни шкрилци; QD_{1,2} – кварцити; Msa D_{1,2} – девонски мермери; dyJ – гранитоиди (Извор: Основна геолошка карта на Македонија, лист Гостивар)

Слика 37 Дел од основните геолошки единици во склоп на Западно-македонската зона

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Проектниот опфат е сместен во Полошката котлина. Полог е поделен на два дела и тоа Горен Полог - Гостиварски крај и Долен полог- Тетовски крај и се протега во меридијански правец север-југ. Гостивар и Тетово се најголемите места во Полог. Од западна страна и делумно од северна страна Полог е ограден со Шар Планина, од источна страна е ограден со планините Сува Гора и Жеден, а на југ е ограден со падините на Бистра- Влаиница и Челоица. Во Полог извира реката Вардар, која протекува вдолж целата котлина со должина од 68 km. Просечната надморска височина се движи од 360 до 430 m во Долен Полог -Тетовски дел и од 430-580 m во Горен Полог - Гостиварски дел.

Речиси целиот простор на Полошката котлина е педолошки истражен. Долината се формира од младите терциерни прекинии кои се уште сеизмички активни. Највпечатливи испрекинати форми се западните Полошки прекини, кои се наоѓаат во западниот дел на долината, каде што се наоѓаат минерални извори (Лешок, Слатина, итн) и прекиниот на северо-источниот обод на долината - Источен Полошки прекин, со кој долината е спуштена во однос на Шар Планина и Жеден. Долината е исполнета со плиоцен и кватернерни езерски седименти.

Полошката котлина припаѓа на тектонската област Шар или на тектонскиот блок на западен Масив и Западен Качаник формиран од Херцин во доцната алпска орогенеза. Формирањето на Полошката котлина е резултат на големите тектонски пореметувања во текот на терциер и кватернерниот период поради одливот на езерото кој постоел во дното на долината, низ клисурата Дервен и Вардар се влевал во Егејското Море. Во оваа фаза се формира геолошкиот основен релјеф на овој дел од Балканот, а со тоа и основните релјефни форми на Полошката котлина. Во општи црти, геологијата на регионот е составена од палеозојски, пермотријасни, мезозоични, терцијарни и кватернерни карпи. Локацијата припаѓа на геотектонска единица наречена Западна македонската зона (според геотектонска регионализација на Македонија).

Во рамките на оваа геотектонска единица неколку геотектонска структури:

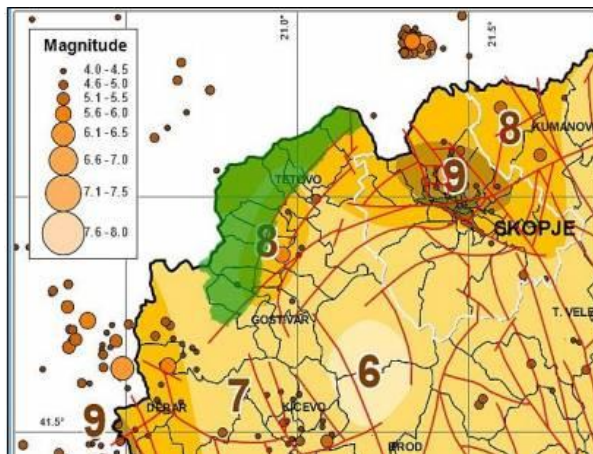
- Полошки гробен
- Јеловлјанска синклинала
- Западна Полошка долина
- Источна Полошка долина

Во регионалните сеизмолошки тектонска смисла локацијата припаѓа на Западно македонската зона, што се карактеризира со мали пликатни структури и радијална тектоника. Продолжувањето на структурите во Западна-македонска зона е СЗ-ЈИ до ССЗЈИ. Тектонскиот развој е поврзан со два големи ортогенези: Херцин и алпска орогенеза. Со херцин ортогенезата, палеозојски седименти беа регионално метаморфни и брановидни во меки синклинални и анти-синкинални структури. Алпската ортогенеза условува силна Динамо-метаморфоза, интензивно стегање на теренот и во најголем дел, обработка на структурите на Херицин. Полошката Котлина според сеизмолошките карактеристики припаѓа на зона од висок степен сеизмичка активност, која е втората зона по сеизмичност од деветтиот степен на Меркалиевата скала. Оваа област се наоѓа на 30 km западно од Скопското турсно подрачје. Според сеизмичката анализа оваа област се карактеризира со земјотреси со различна сила и насока (од хоризонтална во вертикална) и времетраењето (од краток, ударен тип, долги), од кои

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

некои се спуштаат длабоко под Земјината кора, така што фрагментирани прекини формираат сеизмички блокови кои се активни повремено. Според макросеизмичката регионализација на Републиката, територијата на Општина Врапчиште припаѓа на зоната со максимален очекуван сеизмички интензитет VIII ° по MSC.

Слика 38 Сеизмичка карта на СЗ дел на Р. Северна Македонија со максимални очекувани магнитуди и интензитет на земјотреси (Извор ИЗИИС, 2009)

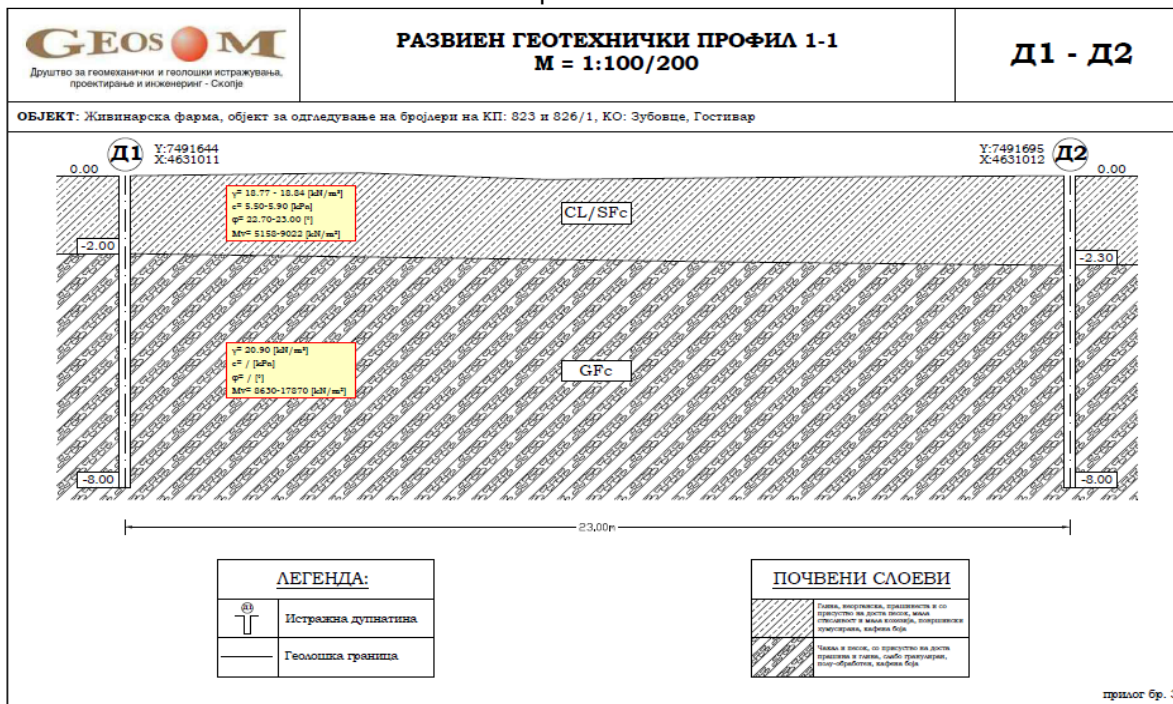
4.2.4 ПРОЕКТНА ЛОКАЦИЈА

Во геоморфолошки поглед, просторот околу предметната локација е рамничарски терен. Од геоморфолошките процеси на истражниот терен се застапени флувијалните, падинските и антропогените процеси. Флувијалните процеси се однесуваат на алувијалните наслаги кои се формираат по долината на Дебрешка и Врапчишка Река како и другите помали постојани и повремени водотеци. Непосредно просторот на локацијата е изграден од пролувијални и горно плиоценски седименти.

Во однос на литолошката градба и типовите на издани основен е збиен тип на издани. Дренањето на подземните води е преку бројни дупнатини и бунари чија издашност е околу 1.2-2 l/s. Подземните води се со слободно ниво кое е променливо и се движи од 1,5-4,00 m. Почвените слоеви на предметната локација се дадени на следнава слика

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врпчиште“

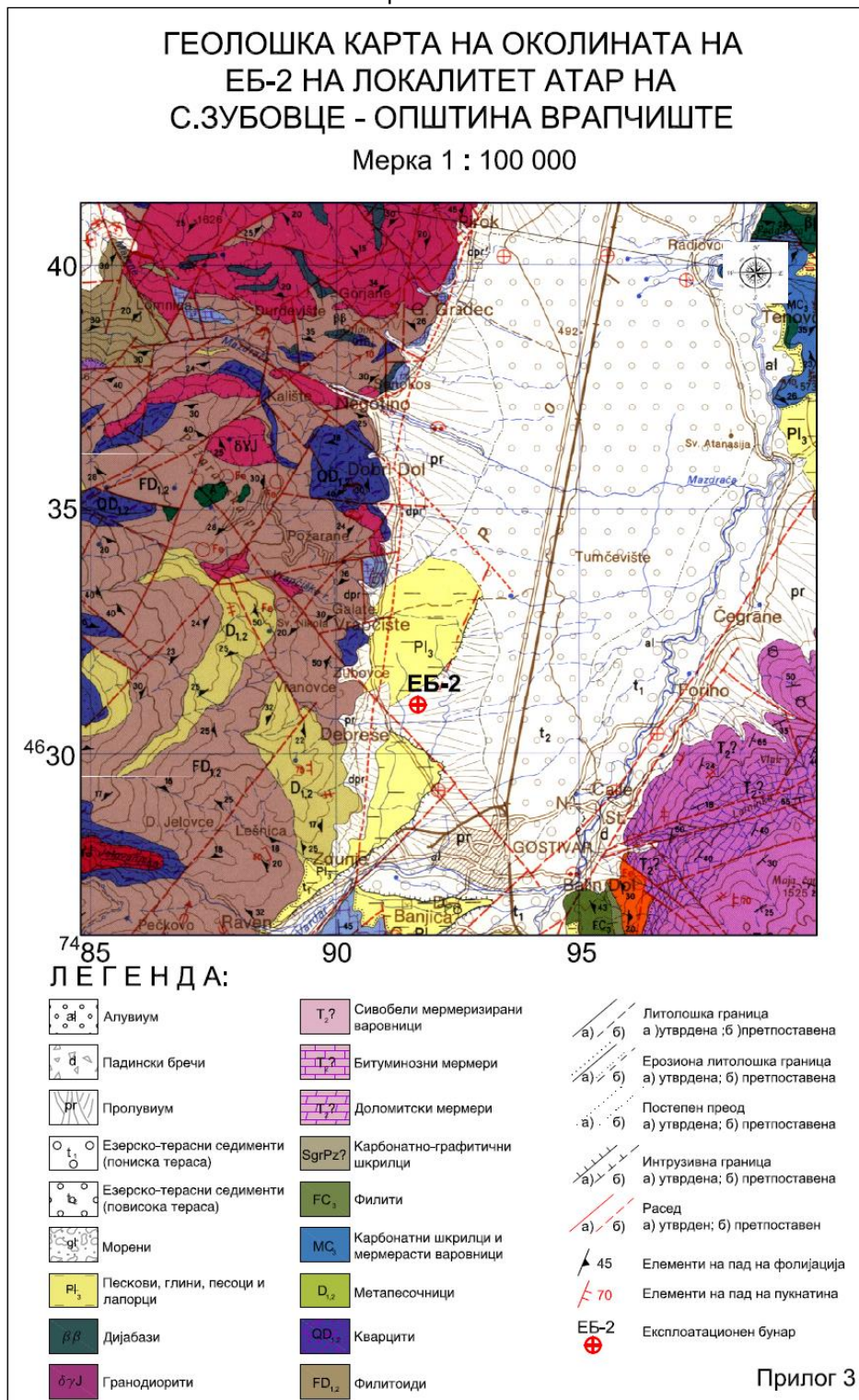
Слика 39 Почвени слоеви на предметната локација

Извор Елаборат од извршени геотехнички теренски истражни работи

Според извршените теренски истражни работи и лабораториските квалификациони и идентификациони испитувања предметната локација е застапена со следниве материјали:

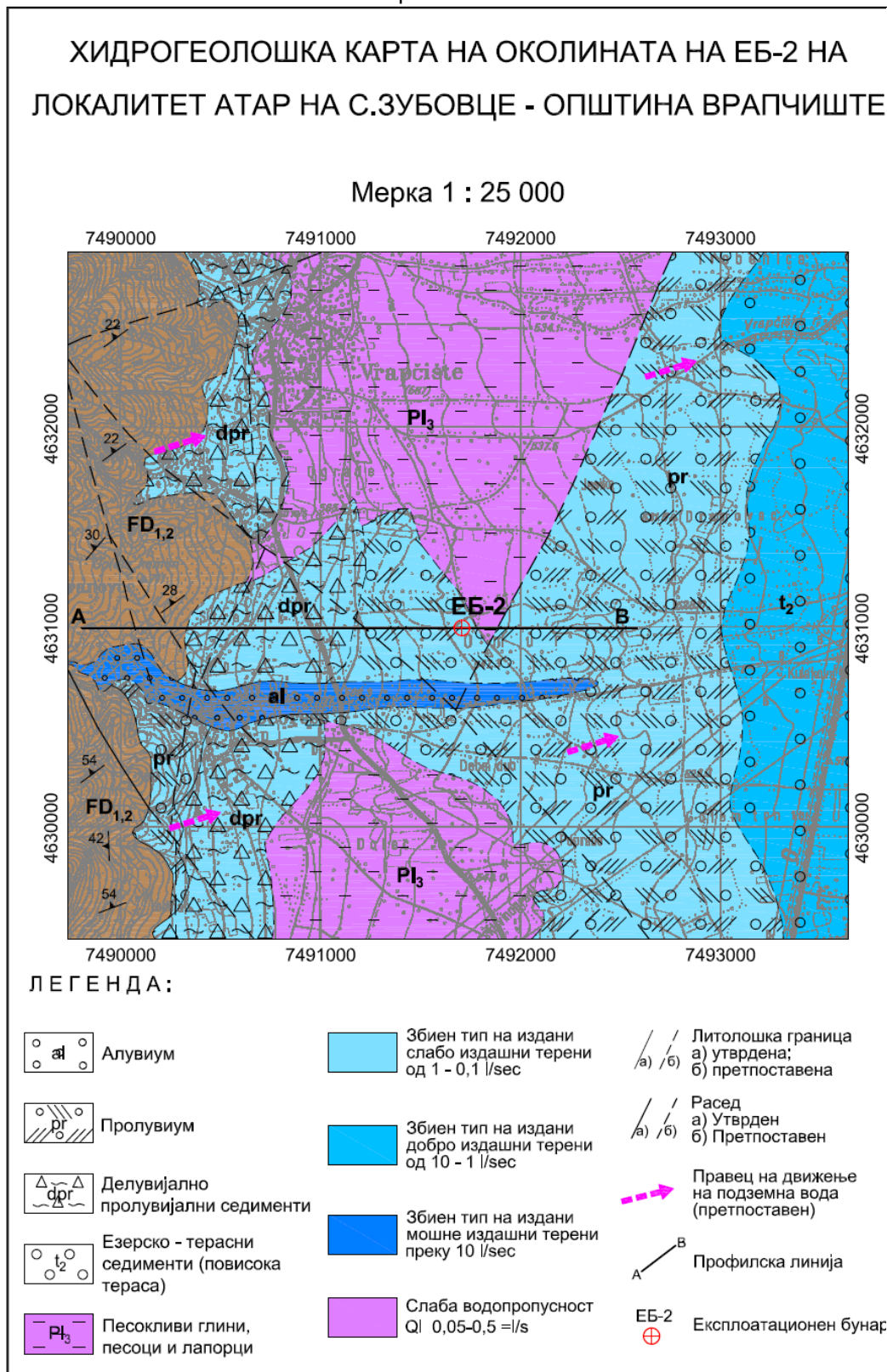
- CL/SFc – глина, неорганска, прашичеста и со присуство на доста песок, мала стисливост и мала кохезија, површински хумусирана, кафена боја;
- GFc – чакал и песок, со присуство на доста прашина и глина, слабо гранулиран, полу-обработен, кафена боја.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Вrapчиште“

Слика 40 Геолошка карта

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
 Врапчиште”

Слика 41 Хидрогеолошка карта

4.2.5 Води

4.2.5.1 ХИДРОГРАФИЈА

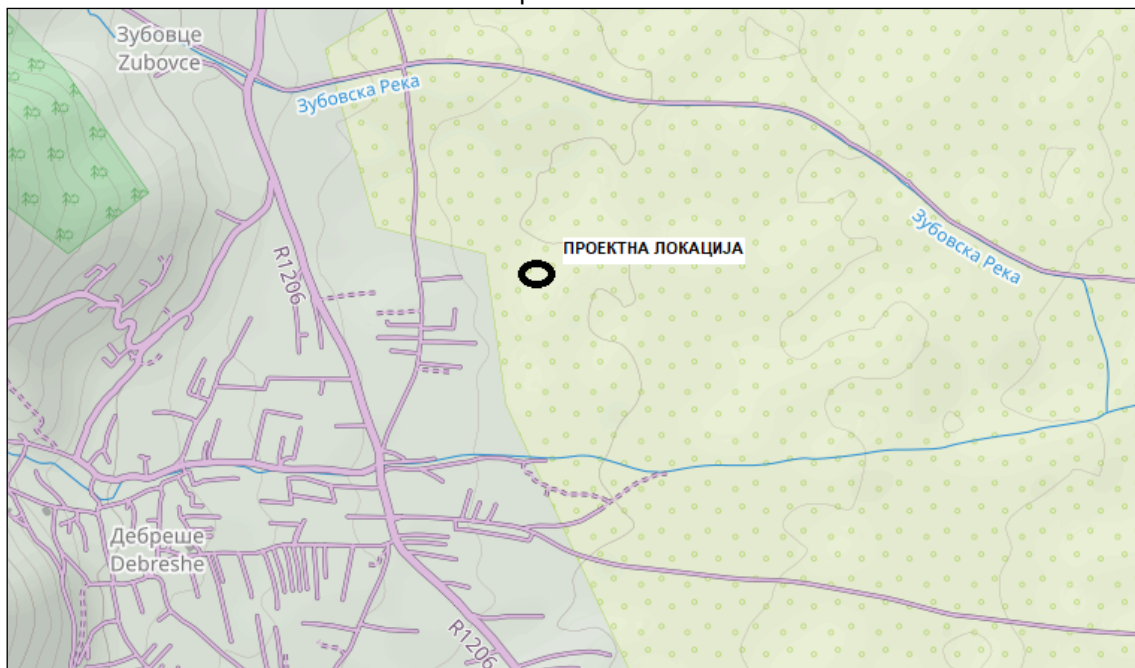
Хидрографијата на Полошката котлина е карактеристична по големиот број на водотеците и изобилство на вода. Полошката котлина е дел од сливното подрачје на реката Вардар, води кои се дел од Егејското сливно подрачје. Извориштата на повеќето поголемите водотеци допираат до голема височина, до над 2.400 m'. Поголемите притоки на Вардар, кои течат од Шар Планина се Голема Река, Топушница, Маздрача, Боговинска, Каменјанска, Улверичка, Рачичка Река, потоа реката Пена, Поројска Река, Непроштенска, Лешачка Река, Теарска Бистрица, Доброшка, Габровница, Беловишка, реката Ракита и други. Речиси сите поголеми реки до крајот од средниот тек течат низ тесни карпести корита со голем пад, при што, создаваат голем број брзаци, слапови, а на одредени потези и помали водопади. Сите тие располагаат со голема преносна сила и создале големи наноси. Ваквите речни наноси (плавини) се протегаат од Вруток сè до Јажинце. Од друга страна, со топењето на снегот во пролетта, дополнително се потхрануваат некои водотеци. Шар Планина е диференцирана со 20 поголеми речни сливови.

Во пошироката околина се наоѓа Врапчишка река северно од предметната локација поминува низ селото Врапчиште и се разводнува низ полето и при висок водостој се влева во Вардар. Сливот на Врапчишка Река се протега западно од селото Врапчиште. Со должина на водоразделна линија од 25.8 km е опфатена површина на речен слив од 22.11 km² во кој има 31 водотек. Должината на речниот слив достигнува 9,115 km. Вкупната должина на водотеците во сливот изнесува 41,029 km. Врапчишка Река извира од највисоките крајни западни делови на сливот, на ката со 2,115 m' надморска височина. Минималното растојание од изворот до вливот изнесува 8,887 km. Должината на речниот тек е 10,641 km. Сливот се карактеризира со средна височина од 1,468 m' и просечен пад на речниот тек изнесува 144 m на еден километар.

4.2.5.2 ПРОЕКТНА ЛОКАЦИЈА

Во пошироката околина на предметната локација е евидентирана Зубовска река од северната страна. Зубовска река е класифицирана во втора класа (ниско ниво на загадување-мезотрофичен статус, високо ниво на автопурификација кое може да се користи за одгледување риби, капење, спортови на вода и рекреација). <https://my.viewranger.com/route/details/Mjc0Njl1Nw>

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

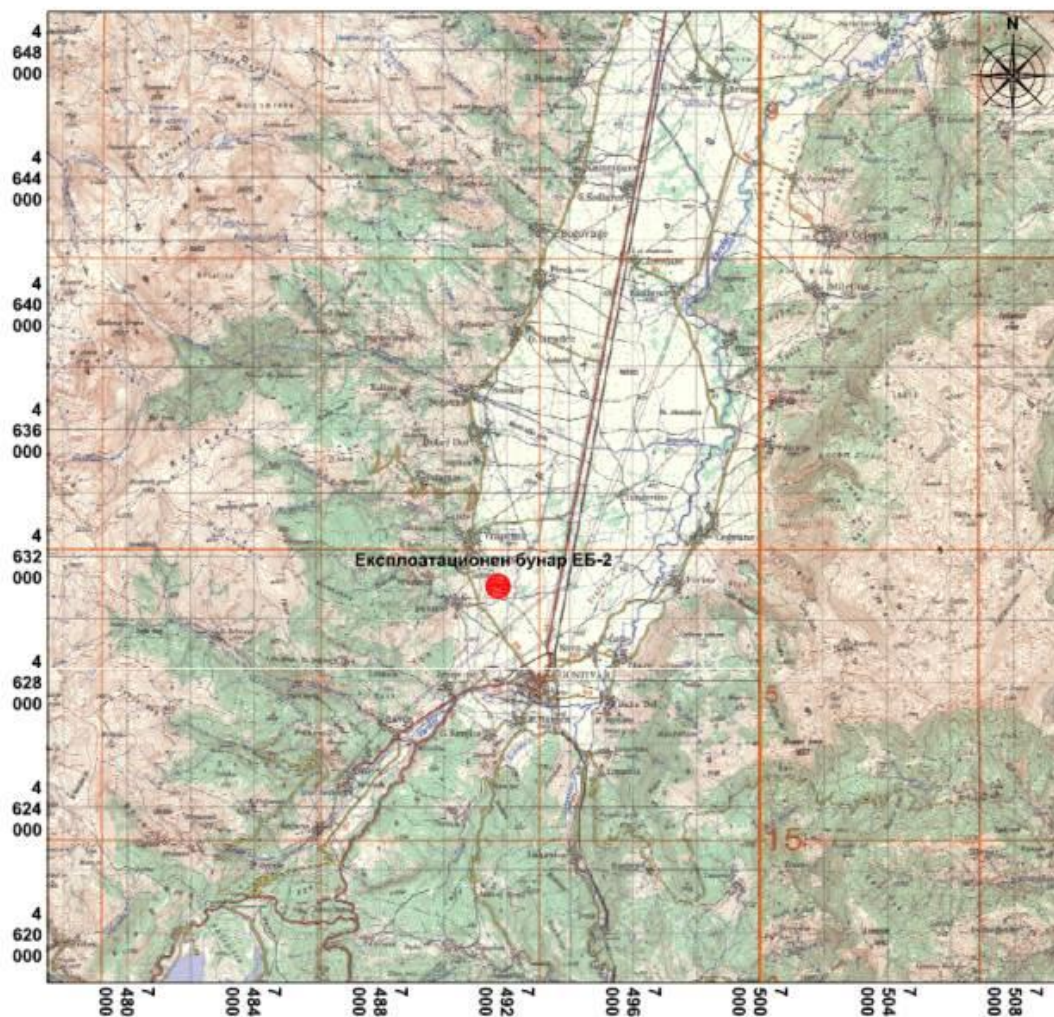

Слика 42 Местоположба на проектната локација во однос на Зубовска река и Дебрешка река

Во јужниот дел на Шар Планина, западно од село Дебреште се наоѓа сливот на Дебрешка Река. Дебрешка река на север се граничи со сливот на Врапчишка Река, на југ со сливот на Лешничка Река, додека на запад со сливот на Јеловјанска Река. Должината на речниот слив изнесува 6,259 km и има површина од 10.78 km². Сливот брои 13 водотеци со вкупна должина од 21.4 km и изразита густина на речна мрежа од 1.99 km /km². Според типологијата, се работи за слив кој има идентична широчина во сите негови делови. Речниот тек се карактеризира со висока вредност на коефициентот на развиеност која изнесува 1,241. Котата на влив е на 615 m надморска височина и се наоѓа во село Дебреште. Во сливот влегуваат село Дебреше и село Врановци.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Мерка 1 : 200 000

Слика 43 Мапа на локацијата на проектот во однос на хидрографската мрежа

4.2.5.3 СНАБДУВАЊЕ СО ВОДА ЗА ПИЕЊЕ

Јавно Претпријатие “Врапчиште” е основано во 2005 година, со спојување на две други компании од поранешната општина Неготино Полошко и поранешна Општина Врапчиште. Основна дејност на ЈП “Врапчиште” е одржување на водоснабдителните системи и снабдување со вода за пиење за жителите на општината. Седиштето на ЈП “Врапчиште” се наоѓа во селото Добридол.

Селата Врапчиште Зубовце и Галате се водоснабдуваат од заеднички водоснабдителен систем. Селото Зубовце лежи по текот на Зубовска река. Селото има три главни извори на вода Сугарски, Калапетроец и Лапнимушица.

4.2.5.4 ПРОЕКТНА ЛОКАЦИЈА

Парцелата не е приклучена на јавна водоводна мрежа. За нормално функционирање на одгледувалиштето се предвидува обезбедување на вода преку сопствен експлоатационен бунар. Водата пред да се употребува во инсталацијата ќе биде

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

подложена на соодветен третман за постигнување на бараниот квалитет согласно национално законодавство

4.2.5.5 УПРАВУВАЊЕ СО ВОДИ

Во Општина Врапчиште нема изградена канализациона мрежа во сите населени места.

4.2.5.6 ПРОЕКТНА ЛОКАЦИЈА

Предметната локација не е приклучена на јавна канализација. За пречистување на санитарните отпадни води од инсталацијата на предметната локација ќе биде поставена модуларна пречистителна станица, а пречистените води се приклучуваат на последната шахта на атмосферската канализација.

4.3 УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД

Депонирање на цврст отпад во општината е еден од најсериозните проблеми во полошкиот регион и Општина Врапчиште.

Отпадот на Општина Врапчиште се отстранува на депонијата Русино, која се наоѓа на околу 8 km јужно од Гостивар (13 km од с. Зубовце) и на надморска височина од околу 800 m на падините на планината Буковиќ. Во селото Зубовце цврстиот комунален отпад се собира и депонира од концесионер - приватна компанија, со сопствени возила.

Бидејќи нема соодветна алтернативна депонија за отстранување на отпадот од проектните активности, создадените фракции на инертен отпад треба да се отстрануваат на депонијата Русино.

4.3.1 ПРОЕКТНА ЛОКАЦИЈА

Основните фракции на отпад кои ќе се создаваат на проектната локација се очекуваат во градежната и оперативната фаза. Постапувањето со отпадот во овие две фази е опишано во поглавјата подолу.

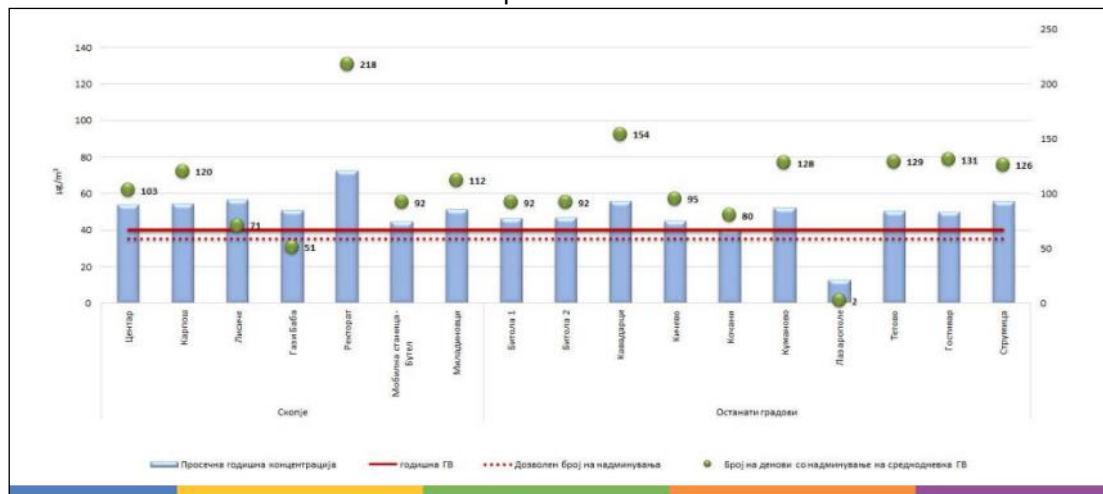
4.4 КВАЛИТЕТ НА АМБИЕНТНИОТ ВОЗДУХ ВО ПОДРАЧЈЕТО

Во Република Северна Македонија, следењето на квалитетот на амбиентниот воздух го врши Министерството за животна средина и просторно планирање, кое управува со Државниот автоматски систем за квалитет на воздухот составен од 17 мерни станици од кои 5 се наоѓаат во Скопје, а најблиската станица за мерење до локацијата на проектот е онаа во градот Гостивар, јужно од проектната локација во Општина Врапчиште. Во оваа станица за мерење на квалитетот на воздухот, мониторингот се изведува за: сулфур диоксид, азот диоксид, јаглерод моноксид, озон и суспендирани честички со големина од 10 µm (PM10).

Изворите на суспендирани честички се согорување на фосилни горива и биогорива, разни индустриски процеси, сообраќај, согорување на отпад и диви пожари. Еден од најважните извори е греењето на домовите и административните капацитети, главно поради нецелосно согорување на дрвото во старите печки.

Прагот на просечната дневна гранична вредност на PM10 на мерното место во Гостивар во 2019 беше надминат 52 дена и во 2020 година само во јануари, прагот на просечната дневна гранична вредност беше надминат 28 дена.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
 Врапчиште“

Слика 44 Концентрации на на PM10 на мерно место Гостивар

Извор https://www.moepp.gov.mk/wp-content/uploads/2014/11/2018_Vkupon.pdf

Во Република Северна Македонија, клучниот доминантен извор на сулфур оксиди во воздухот се процесите на согорување горива (јаглен и нафта). Просечните дневни концентрации на SO₂ во оваа мерна станица не го надминале прагот за 2018 и 2019 г. (до август).

Јаглерод моноксид се формира при нецелосно согорување на горивата во моторите со внатрешно согорување и на енергетските растенија, како и при разни индустриски процеси, во јавните институции и домаќинствата. Максималните дневни 8-часовни просечни вредности на концентрациите на CO во оваа мерна станица за 2018 и 2019 (до август) не ги надминале граничните вредности.

Во 2019 година не се надминати од просечните вредности за концентрацијата на озонот и едновремените просечни вредности на NO₂.

4.4.1 ИНДЕКС НА КВАЛИТЕТ НА ВОЗДУХ

Индексот за квалитет на воздух се користи за опис на квалитетот на воздухот на едноставен начин преку лесно разбирлива колор шема. Се заснова на средни часовни вредности на концентрациите на загадувачките супстанции, и дава карактеризација на квалитетот на воздухот.

Индексот ги зема во предвид концентрациите на сулфур диоксид (SO₂), азот диоксид (NO₂), суспендирани честички (PM₁₀), фини честички (PM_{2,5}), озон (O₃) и јаглерод моноксид (CO). Измерените концентрации се споредуваат со постојните упатства за квалитет на воздухот.

Овој индекс за квалитет на воздух е развиен преку Заеднички информации за воздух во Европа (CITEAIR) проекти финансирани од Европската унија (<http://www.airqualitynow.eu/index.php>)

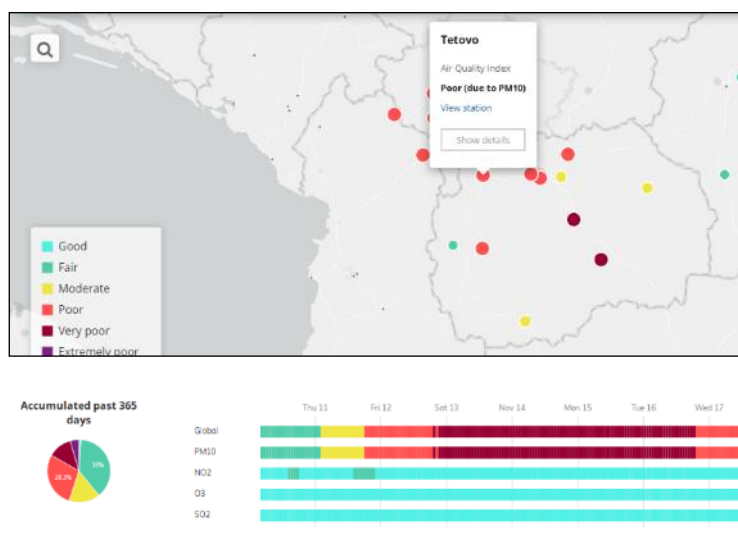
Колор шемата соодветствува со нивоата на концентрација.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Вrapчиште“

	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2.5}	O ₃	CO
Многу високо	500-	400-	180-	110-	240-	20-
Високо	350-500	200-400	90-180	55-110	180-240	10-20
Средно	100-350	100-200	50-90	30-55	120-180	7.5-10
Ниско	50-100	50-100	25-50	15-30	60-120	5-7.5
Многу ниско	0-50	0-50	0-25	0-15	0-60	0-5

Концентрациите се во $\mu\text{g}/\text{m}^3$ освен за CO каде што се во mg/m^3

Слика 45 Индекс за квалитет на воздух Општина Тетово

4.5 БУЧАВА

Во Општина Вrapчиште нема станица за мерење, затоа не се следи нивото на бучавата. Нема регистрирано поплаки за зголемено ниво на бучава на проектната локација.

4.5.1 ПРОЕКТНА ЛОКАЦИЈА

При теренската посета на предметната локација не се евидентирани извори на бучава. Бучавта во непосредното опкружување се создава од мобили извори - транспортни средства кои поминуваат на локалниот пат за село Дебреше кој се наоѓа во непосредна близина.

4.6 БИОЛОШКА РАЗНОВИДНОСТ И КАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРЕДЕЛ

Во однос на биолошката разновидност, на предметната локација не се евидентирани загрозени, значајни или ендемични растителни и животински видови заради присуство на земјоделски полиња. Најблиското заштитено подрачје, со голема вредност на биолошката разновидност е Националниот парк Шар Планина.

Во Република Северна Македонија се идентификувани 28 основни групи екосистеми, вклучувајќи ги екосистемите со антропогено потекло. Шар Планина се одликува со висок диверзитет на екосистеми се среќаваат 24 екосистеми.

Следниве заштитени подрачја се наоѓаат во поширокото опкружување на проектната локација во Општина Вrapчиште: 1) Значајно подрачје за растенија (ЗПР) „Шар Планина“ (лоцирано на околу 4 km западно од проектната локација); 2) Значајно подрачје за птици (ЗПП) „Шар Планина“ (лоцирано на околу 3,5 km западно од

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

проектната локација); и 3) локалитет „Емералд“ „Шар Планина“ (лоцирана на околу 4 km западно од проектната локација).

Флората на Шар Планина е особено богата и според сегашните податоци брои над 2000 видови васкуларни растенија, што е повеќе од половина од сите васкуларни растенија во Македонија. Шар Планина е еден од најважните балкански и европски центри на високо-планински ендемизам, кој опфаќа реликтни, ендемореликтни и ендемични видови.

Постојат околу 200 ендемични и субендемични растителни такса (видови, подвидови и сорти). Stenoendemicorophytes (планински видови): *Silene schmuckeri*, *Dianthus scardicus*, *Bornmulleradieckii* (не може да се најде на македонска територија), *Draba korabensis*, *Sedum flexuosum*, *Potentilla doerfleri*, *Crocus scardicus* u *Oxytropis korabensis*.

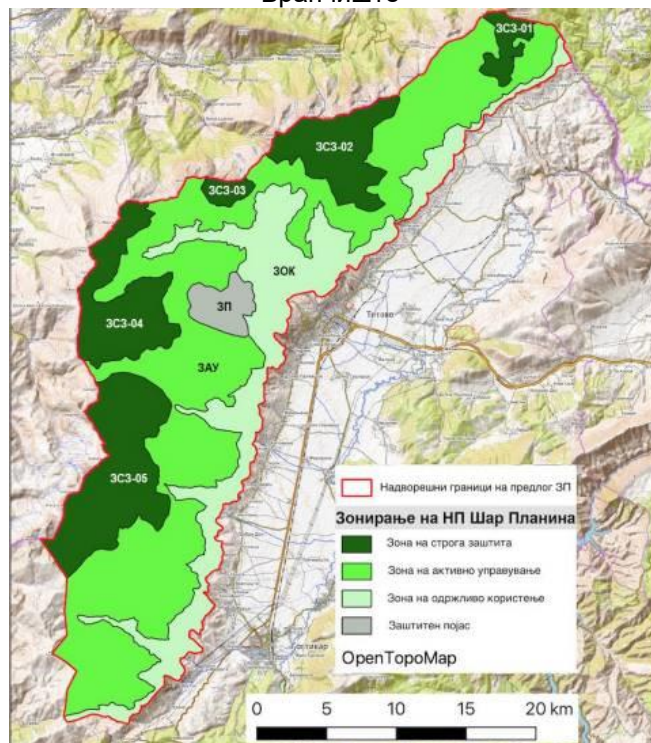
За разлика од флората, фауната на Шар Планина е малку истражена, и покрај нејзините исклучителни вредности. Постојат 167 дневни пеперутки на Шар Планина, што претставува 80% од вкупниот број дневно летачки пеперутки во С. Македонија. Рибите на Шар Планина се малку истражени. Досега, во планинските текови и реки се идентификуваат кафена пастрмка (*Salmo trut*), Средоземноморска Барбела (*Barbus meridionalispetyi*) и *Gobio gobiohave*. Шар планина е исто така богата со влекачи (herpetofauna).

Идентификувани се седумнаесет видови на влекачи, што е повеќе од половина од вкупниот број влекачи во С. Македонија. Најмалку 130 видови птици можат да се најдат на Шар Планина. Меѓу нив, најчести се гнездата-птици, додека најзначајни се птиците што можат да се најдат на високо-планинските отворени терени заради алпските видови, како што е црвената каша и маглата со жолта боја (*Pyrrhocorax pyrrhocorax* и *Pyrrhocorax graculus*), Постојат 45 видови на цицачи кои се идентификувани на Шар Планина, од вкупно 78 во Македонија. Пет од нив се наоѓаат во Црвениот список на IUCN на загрозени видови, од кои три се класифицирани како загрозени.

4.6.1 ПРОЕКТНА ЛОКАЦИЈА

При спроведената теренска посета (октомври 2019) како подрачје со висок природен потенцијал е идентификувано подрачјето на Шар Планина (лоцирано на околу 2km. воздушна линија од предметната локација) за која е донесен Закон за прогласување на дел од Шар Планина за заштитено подрачје во категорија II - Национален парк (Сл. Весник на Р. Северна Македонија 151/21). Вкупната површина на Националниот парк Шар Планина изнесува 62 705 хектари. Во Националниот парк Шар Планина се востановуваат следните зони: - зона за строга заштита, - зона за активно управување, - зона за одржливо користење и - заштитен појас. Населеното место Зубовце се наоѓа во соседството на НП Шар Планина.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
 Врапчиште“

Слика 46 Зонирање на НП Шар Планина

Во пошироката околина на предметната локација се наоѓаат:

- Локалитет „Емералд“ „Шар Планина“ (лоцирана на околу 3 km западно од проектната локација).
- Значајно растително подрачје (ЗРП) “Шар Планина” оддалечено околу 4km. западно од предметниот опфат
- Значаен Орнитолошки локалитет (ЗОЛ) “Шар Планина” оддалечено околу 3,5 km. западно од предметниот опфат

Приказ на овие две заштитени подрачја во однос на местоположбата на предметната локација е прикажан на Слика 47.

Слика 47 ЗРП и ЗОЛ во пошироката околина на предметната локација

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врпчиште“

Од вегетациски аспект при посета на предметната локација евидентирана е главно тревеста (рудерална: *Sambucus nigra*, *Cichorium intybus*) вегетација и грмушеста и нискостеблеста вегетација (најчесто лоцирана по рабовите на предметната локација *Rosa canina*, *Juglans regia* и др.).

Слика 48 Постојна вегетација на предметната локација (теренски фотографии, 4.10.2019г.)

Од претставниците на фауната при посета на локацијата беше евидентиран вид на сокол (*Falco tinnunculus*) кои спаѓа во незагрозен вид според категоризацијата на МСЗП.

4.7 СОЦИО - ЕКОНОМСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ

4.7.1 ПРИРОДНО, КУЛТУРНО И ИСТОРИСКО НАСЛЕДСТВО

Селото Зубовце е добро познато по мостовите на потокот Зубовце и фонтаната: Зуина и Рокина кои не се заштитени и не се сметаат за културно наследство и затоа не постои културно наследство во близина на проектната локација што може да биде засегнато од проектните активности. Но, не постои културно наследство во близина на проектната локација што може да биде засегнато од проектните активности.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Археолошки локалитети с. Зубовце: Пандилова Тумба - Подлак, населба од неолитското време. Пилигринци, населба од средниот век. Св. Марија, средновековна некропола. Фикуровци, средновековна некропола

Археолошки локалитети с. Дебреша: Горни Крст, средновековна црква и некропола. Горни Ропач, средновековна црква и некропола. Долни Крст, средновековна црква и некропола. Жубовски Пат, средновековна некропола. Зилбов Гроб, средновековна некропола. Кале - Каља, утврдена населба од железното и римското време. Св. Богородица, средновековна црква и некропола. Спас, средновековна црква и некропола. Средно Село, средновековна црква и некропола. Стражник, некропола од бронзеното време. Чатал - Дапче, населба од доцноантичкото време. Чифлик, некропола од доцноантичкото време (според археолошката мапа на Република Северна Македонија (II дел од 1996 г.).

4.7.2 ДЕМОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ

Според последниот попис на населението на РСМ од 2021г., во Општина Врапчиште бројот на жители, домаќинства и етничка структура на населението, се дадени во Табела 17.

Табела 17 Податоци од Државниот завод за статистика на РСМ од 2021г

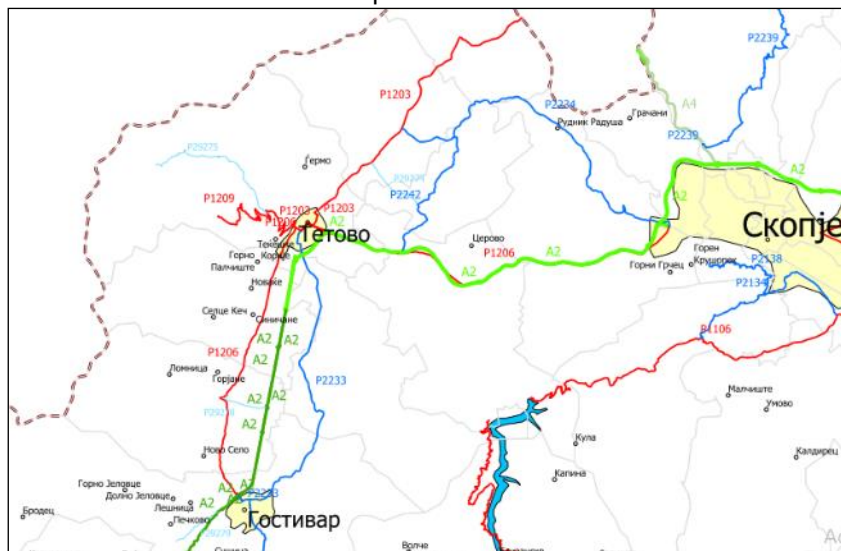
Општина	Пол	Вкупно	Македонци	Албанци	Турци	Роми
Врапчиште	Вкупно	100	4.41	76.15	15.62	0.02
	Мажи	100	4.59	76.34	15.41	0.01
	Жени	100	4.24	75.96	15.82	0.02

извор: <https://www.stat.gov.mk/pdf/2022/2.1.22.10-mk-en.pdf>

4.7.3 СООБРАЌАЈ И КОМУНИКАЦИИ

Патната инфраструктура во Полошки Регион се состои од локална, регионална и локална патна мрежа. Низ регионот поминува европскиот коридор VIII. Главниот патен правец кој што го поврзуваат овој регион со другите региони е државниот пат А2 (Скопје - Тетово - Гостивар - Кичево) и регионалниот пат Р 1202 (врска со А2 - Маврови Анови - Дебар). Патната мрежа во овој регион е добро развиена. Густината на патната мрежа во Полошкиот плански регион изнесува 0,55 и е иста како и густината на патната мрежа на ниво на Република Северна Македонија (0,55).

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Слика 49 Патна мрежа во регионот

Извор http://www.roads.org.mk/UserFiles/files/Roads/Map_state_road.pdf

Во Полошкиот плански регион постои еден гранични премин и тоа со Република Косово (Јажинце). Проектната локација е на во непосредна близина на регионалниот пат Р1206 и каде селата се карактеризираат со тоа што претставуваат специфична агломерација и во некои делови преодот од едно село во друго и не е видлив. Општина Врапчиште е поврзана со Коридорот 8 и е поврзана во комуникација директно со општина Гостивар на југ, на север со општина Боговиње, југоисточно со Брвеница и на запад со општина Рестелица која се наоѓа во територијата на Република Косово.

4.7.3.1 ПРОЕКТНА ЛОКАЦИЈА

Пристапот до локацијата е од локалниот пат Дебреше - Врапчиште. Оддалеченост од с. Дебреше е околу 500 m. Од локалниот пат е на оддалеченост од околу 200 m. Се наоѓа источно од регионалниот пат Р1206 на оддалеченост од околу 650 m. Од автопатот А2/Е-65 делница Тетово – Гостивар на околу 2 km. Во непосредна близина се наоѓа и локалниот пат го поврзува селото Зубовце и автопатот А2/Е-65 делница Тетово – Гостивар.

4.7.4 ТУРИЗАМ

Руралниот туризам е идентификуван како потенцијал за развој во сите општини од регионот, како и во Програмата на Центарот за развој на Полошкиот Плански Регион. Најголемите предности за развој на руралниот туризам се големиот број на населени места (села) низ Шар Планина, сеуште висок процент на младото население во голем дел од овие села, постоењето на патна инфраструктура и основната комунална инфраструктура, а од друга страна огромни природни потенцијали (реки, езера, водопади, пејзажи, разни видови шума, многу патеки низ природата, планински врвови и висови над 2000 m, културни обележја на регионот .

ПОГЛАВЈЕ 5

Идентификација и оценка на можните влијанија на проектот врз животната средина

Поглавјето ги идентификува и оценува потенцијалните позитивни и негативни влијанија во сите фази на проектот (фаза на проектирање, градба, оперативна фаза и престанок со работа/затварање и/или хаварија, врз животната средина

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

5 ИДЕНТИФИКАЦИЈА И ОЦЕНКА НА МОЖНИТЕ ВЛИЈАНИЈА НА ПРОЕКТОТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

5.1 ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА ВЛИЈАНИЈАТА ВО РАЗЛИЧНИ ФАЗИ НА ПРОЕКТОТ

Со цел да се идентификуваат влијанијата врз животната средина, анализирани се проектните активности во сите поединечни фази на проектот: проектирање, фаза на градба и инсталирањето на технолошките линии за одгледување на бројлери, оперативна фаза и фаза на престанок со работа/хаварија.

Идентификуваните потенцијални влијанија врз животната средина и значајноста на ефектите детално се прикажани во понатамошниот текст и истите беа разгледувани од аспект на рецептори кои би биле афектирани: 1) површински и подземни води, 2) воздух, 3) почви, 4) создавање на различни типови на отпад, 5) биодиверзитет, 6) бучава и вибрации, 7) пејзажни и визуелни аспекти, 8) природно, културно и археолошко наследство.

Покрај влијанијата врз елементите на животната средина, во ова поглавје е содржана и анализата на социо - економските аспекти од реализацијата на проектот за изградба на проектната локација, како и користење на земјиште и имот; здравје и безбедност на локалните заедници, како и при работа на работниците; влијанија врз економијата, влијанија врз вработеноста; влијанија и аспекти поврзани со работната сила, како и локалните заедници и нивниот „квалитет на живот“.

Во ова поглавје, податоците за оценката на влијанијата се подредени во под-поглавја, посебно за секој елемент/медиум на животната средина. Во секое под-поглавје, вредноста или чувствителноста на ресурсите присутни на локацијата за изградба на новата делница, најпрво се оценуваат во однос на нивната вредност или чувствителност, а потоа се определуваат можните влијанија и нивното веројатно значење. За секое идентификувано влијание предвидени се соодветни мерки кои се претставени во Поглавје 6.

Во Табела 18 и Табела 19 се дадени интеракции (можни влијанија) помеѓу проектните активности и аспектите на животната средина а воедно и на социјалните аспекти, во рамки на следните проектни фази: фаза на проектирање, фаза на градба, оперативна фаза, хаварија и фаза на престанок со работа на живинарската фарма во Општина Врапчиште.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Табела 18 Леополд матрица – Идентификација на потенцијалните интеракции помеѓу проектните активности/ефекти и елементите на животната средина (фаза на проектирање, фаза на градба, оперативна фаза, хаварија, фаза на престанок со работа)

Фази на проектот	ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ/ЕФЕКТИ	Физичка / Природна средина															
		Топографија и геологија	Подземни води	Користење на природни ресурси	Хидролошка состојба - количини, поток или нивоа на реките, мали потоци, итн	Биодиверзитет и екосистеми	Предел и визуелен аспект	Сегашна или идна употреба на земјиштето	Почви-количини, влажност, стабилност или ерозија на почвите	Квалитет на воздух	Квалитет на вода	Загадување на почви	Инертен отпад (градба)	Различни струи на отпад	Бучава и вибрации	Опасни материји	Безбедност и здравје на работниците / население
Проектирање	Проектирање на инфраструктурата, основните објекти и помошни елементи на предметниот опфат за изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери во О. Врапчиште	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Фаза на градба	Изградба на пристапни патишта и поставување на привремени кампови за работниците и опремата која ќе се користи на самото градилиште	x		x		x	x	x	x	x	x	x		x		x	
	Расчистување на трасата на предметниот опфат од постоечка тревеста вегетација, на локација каде ќе градби на живинарска фарма за одгледување на бројлери	x		x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	Градежни активности: ископ на земја, изградба на инфраструктура (канализација, водоводна мрежа и сл.), изградба на котлара, ПСОВ, изградба на објектот каде ќе се одгледуваат бројлерите и др.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Собирање и расчистување на проектната локација од генериран отпад при изградба на основните објекти и помошни елементи на живинарска фарма за одгледување на бројлери												x	x	x	x	x
	Спроведување на технички преглед на изградениот објект (живинарска фарма) и негово пуштање во употреба			x				x									x
Оперативна фаза	Употреба на сировини за одгледување на бројлери: храна, вода, електрична енергија, компримиран природен гас (метан), вакцини и медикаменти, детергенти, дезинфикатори, масла и масти за подмачкување на опремата и сл.		x	x	x		x	x	x	x	x		x	x	x	x	
	Оперативни активности на живинарската фарма: термална хигиена на објектот, прием на живина, одгледување на живина, депопулација, утовар и транспорт на бројлери, и сл.		x	x	x		x	x	x	x	x		x	x	x	x	
	Емисии на прашина (од дотур на живината), емисии на мирис и амонијак										x				x	x	
	Емисии од санитарни и технолошки отпадни води		x	x							x	x		x	x	x	

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Фази на проектот	ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ/ЕФЕКТИ	Физичка / Природна средина															
		Топографија и геологија	Подземни води	Користење на природни ресурси	Хидролошка состојба - количини, поток или нивоа на реките, мали потоци, итн	Биодиверзитет и екосистеми	Предел и визуелен аспект	Сегашна или идна употреба на земјиштето	Почви-количини, влажност, стабилност или ерозија на почвите	Квалитет на воздух	Квалитет на вода	Загадување на почви	Инертен отпад (градба)	Различни струи на отпад	Бучава и вибрации	Опасни материји	Безбедност и здравје на работниците / население
	Генерирање на фракции на отпад: животински отпад (екскрет), отпад од животински ткива, ветеринарен отпад, комунален отпад сл.									x	x		x	x	x	x	
Хаварија	Дефект на делови од инсталираната опрема и/или пожар/експлозија при палење на енергенсот /метан/														x	x	
	Хемиско и бактериолошко загадување на експлоатациониот бунар за водоснабдување (како и на површинските и подземните води), како резултат на несоодветно складирање на органичниот отпад		x					x					x		x	x	
	Можно е зголемување на бројот на угинати животни. Причинител: вирусно или епидемиолошко заболување на живината										x	x		x		x	x
	Зголемено ниво на бучава над дозволените граници како резултат на неисправна опрема (вентилатори, транспортери)														x		x
	Контаминација на почвата (како и на површинските и подземните води), поради неправилно складирање на отпадна вода од миене и чистење на објектите, како и во случај на дефект на пречистителната станица за отпадни фекални води.		x									x	x			x	
Престанок со работа	Емисии од расчистување на теренот, ископ, демонтажа на објектите и другите структури, рехабилитација на просторот, употреба на механизација, транспорт на отпад и други слични активности	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	Спроведување на Планот за престанок со работа и дислокација на постојната инфраструктура: модуларната пречистителна станица, демонтажа на бунарската опрема и соодветна заштита на постојниот бунар, демонтажа на мобилната платформа на која се наоѓаат батерии со боци за КПГ	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	Спроведување на Планот за управување со резидуи со цел соодветно постапување со сите видови отпад создадени на локацијата: селекција на употреблива и неупотреблива опрема и нејзино конзервирање до нејзина продажба или реупотреба или нејзино отстранување соодветно во отпад ако е неупотреблива.												x	x	x	x	x

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Табела 19 Леополд матрица – Идентификација на социоекономски аспекти

Фази на проектот	ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ/ЕФЕКТИ	Социјално – економски елементи										
		Раселување на население	Промена на намената на земјиштето	Безбедност на заедницата и здравствени услови	Нови вработувања	Безбедност и здравје при работа	Социјално ранливи групи	Развој на регионалната економија	Заедница/ развој на регионот	Развој на економијата/ нови инвестиции	Земјоделство /загуба на култури	Развој на МСП
Проектирање	Проектирање на инфраструктурата, основните објекти и помошни елементи на предметниот опфат за изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери во О. Врапчиште		x	x	x	x		x	x	x	x	x
Фаза на градба	Изградба на пристапни патишта и поставување на привремени кампови за работниците и опремата која ќе се користи на самото градилиште		x	x	x	x			x	x	x	x
	Расчистување на трасата на предметниот опфат од постоечка тревеста вегетација, на локација каде ќе градби на живинарска фарма за одгледување на бројлери		x	x	x	x			x	x	x	x
	Градежни активности: ископ на земја, изградба на инфраструктура (канализација, водоводна мрежа и сл.), изградба на котлара, ПСОВ, изградба на објектот каде ќе се одгледуваат бројлерите и др.		x	x	x	x			x	x	x	x
	Собирање и расчистување на проектната локација од генериран отпад при изградба на основните објекти и помошни елементи на живинарска фарма за одгледување на бројлери		x	x	x	x			x	x	x	x
	Спроведување на технички преглед на изградениот објект (живинарска фарма) и негово пуштање во употреба				x							x
Оперативна фаза	Употреба на сировини за одгледување на бројлери: храна, вода, електрична енергија, компримиран природен гас (метан), вакцини и медикаменти, детергенти, дезинфикатори, масла и масти за подмачкување на опремата и сл.		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Оперативни активности на живинарската фарма: термална хигиена на објектот, прием на живина, одгледување на живина, депопулација, утовар и транспорт на бројлери, и сл.		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Емисии на прашина (од дотур на живината), емисии на мирис и амонијак		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Емисии од санитарни и технолошки отпадни води		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Генерирање на фракции на отпад: животински отпад (екскрет), отпад од животински ткива, ветеринарен отпад, комунален отпадни сл.		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Фази на проектот	ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ/ЕФЕКТИ	Социјално – економски елементи										
		Раселување на население	Промена на намената на земјиштето	Безбедност на заедницата и здравствени услови	Нови вработувања	Безбедност и здравје при работа	Социјално ранливи групи	Развој на регионалната економија	Заедница/ развој на регионот	Развој на економијата/ нови инвестиции	Земјоделство /загуба на култури	Развој на МСП
Хаварија	Дефект на делови од инсталираната опрема и/или пожар/експлозија при палење на енергенсот /метан/	x	x	x		x	x				x	
	Хемиско и бактериолошко загадување на експлоатациониот бунар за водоснабдување (како и на површинските и подземните води), како резултат на несоодветно складирање на органскиот отпад	x	x	x		x	x				x	
	Можно е зголемување на бројот на угинати животни. Причинител: вирусно или епидемиолошко заболување на живината	x	x	x		x	x				x	
	Зголемено ниво на бучава над дозволените граници како резултат на неисправна опрема (вентилатори, транспортери)	x	x	x		x	x				x	
	Контаминација на почвата (како и на површинските и подземните води), поради неправилно складирање на отпадна вода од миење и чистење на објектите, како и во случај на дефект на пречистителната станица за отпадни фекални води.	x	x	x		x	x				x	
Престанок со работа	Емисии од расчистување на теренот, ископ, демонтажа на објектите и другите структури, рехабилитација на просторот, употреба на механизација, транспорт на отпад и други слични активности		x	x		x						x
	Спроведување на Планот за престанок со работа и дислокација на постојната инфраструктура: модуларната пречистителна станица, демонтажа на бунарската опрема и соодветна заштита на постојниот бунар, демонтажа на мобилната платформа на која се наоѓаат батерии со боци за КПГ		x	x		x						x
	Спроведување на Планот за управување со резидуи со цел соодветно постапување со сите видови отпад создадени на локацијата: селекција на употреблива и неупотреблива опрема и нејзино конзервирање до нејзина продажба или реупотреба или нејзино отстранување соодветно во отпад ако е неупотреблива.		x	x		x						x

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

5.1.1.1.1 Дефинирање на значајноста на влијанието

Квантитативна процена на значајноста на влијанијата е направена онаму каде што тоа е возможно, врз основа на споредување со одредени критериуми. Онаму, каде што ваква квантитативна процена на значајноста на влијанието не е можно да се направи, несигурноста е намалена со примена на проценка на однапред дефинирани квалитативни критериуми. Ова вклучува процена на важноста или чувствителноста на рецепторите во однос на интензитетот на очекуваното влијание.

Големината на влијанието се утврдува врз основа на комбинација на голем број на карактеристики, како што се природата, обемот, времетраењето, зачестеноста и веројатноста (за непланирани настани). Со оглед на неразделивите разлики помеѓу ресурсите/рецептори (и во многу случаи помеѓу различни типови на влијанија за даден ресурс/рецептор), дефинициите за големината (т.е. методологии кои се користат да се комбинираат различни карактеристики на влијанието) се дефинирани поинаку во согласност со ресурсот/рецепторот од видот на влијанието. Тие се базираат на професионално расудување и онаму каде што е потребно, на искуството на експертот. Процес на оцена на влијанијата Во постапката на оцена на влијанијата, за секој медиум и област усвоена е рамка, која ги вклучува следните чекори:

- собирање на податоци за состојбата во животната средина преку истражување; оценка на соодветноста и ограничувањата на методологијата за проценка;
- идентификација на ресурсите и рецепторите;
- предвидување на влијанијата;
- идентификација на ефектите;
- евалуација на интензитетот;
- идентификација на мерките за ублажување и евалуација на ефектите кои остануваат или ризиците.

Студијата за оцена на влијанијата од изградба и работа на инсталацијата за интензивно живинарство врз животната средина ги идентификува влијанијата кои произлегуваат од спроведувањето на проектот во неговите различни фази: фаза на проектирање, конструктивна фаза (оваа фаза ги опфаќа подготовката на локацијата и изградба на објектите во парцелата), оперативна фаза и фазата на престанок со работа.

Фаза на проектирање опфаќа подготовка на техничка документација за инсталацијата и планирање на уредувањето на просторот, притоа имајќи ги во предвид законските барања од аспект на заштита на животна средина, планирање и уредување на просторот, изборот и димензионирање на капацитетот на технолошките линии за одгледување на бројлери.

Градежно конструктивна фаза ги опфаќа подготовката на локацијата и изградбата на идните објекти за интензивно живинарство и неопходната инфраструктура. Влијанијата, кои можат да бидат предизвикани од страна на овие активности, се предмет на анализа во градежната фаза.

Оперативната фаза на проектот ги опфаќа активностите од одгледувањето на бројлерите, управување и одржување на инсталираната опрема. Влијанијата кои можат

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

да бидат предизвикани од овие активности се предмет на анализа во оперативната фаза.

Фаза на затворање, влијанијата врз животната средина и социјалните аспекти ќе бидат слични на оние од градежната фаза, како резултат на сличните активности, како на пример, расчистување на теренот, ископ, демонтажа на објектите и другите структури, рехабилитација на просторот, употреба на механизација, транспорт на отпад и други слични активности.

При идентификување на потенцијалните влијанија од некој нов проект, како што е предложениот проект за интензивно живинарство, влијанијата врз животната средина се оценуваат во однос на постоечките услови во животната средина и блиските рецептори, како и патеките по кои се пренесува загадувањето до главните рецептори.

Консултантот ги идентификуваше главните рецептори и елементи, како и можните и очекувани влијанија од различните проектни активности во сите фази на проектот. По направената идентификација на потенцијалните влијанија (позитивни и негативни) од сите планирани проектни активности во сите фази од реализација на проектот за изградба на инсталацијата за интензивно живинарство (фаза на проектирање, изградба, оперативна, фаза на хаварија и престанок со работа).

Експертот изврши нивно оценување во однос на дефинирани критериуми за оценка на потенцијалните влијанија прикажани на Табела 20.

Табела 20 Критериуми за оценка на потенцијалните влијанија

Критериум	Оцена	Опис на критериумот
Карактер на влијанијата	Позитивни	Влијанија за кои се смета дека ќе допринесат за подобрување на постојната состојба или ќе предизвикаат позитивни промени.
	Негативни	Влијанија за кои се смета дека предизвикуваат негативна промена на постојната состојба или ќе предизвикаат негативни промени.
Тип на влијанија	Директни	Влијанија кои произлегуваат од директна интеракција помеѓу проектната активност и ресурсот/рецепторот
	Индириектни	Влијанија кои не произлегуваат од проектните активности, туку се јавуваат како последица на проектот
	Кумулативни	Резултат се на повеќе влијанија во животната средина/социјални аспекти врз еден рецептор или ефекти кои се резултат на комбинирани ефекти и посебни развојни проекти, кои се спроведуваат во непосредна близина.
Време на појавување	Веднаш	Влијанието се појавува веднаш и ја следи проектната активност
	Одложено	Влијанието е со одложено појавување и понекогаш се појавува после проектната активност

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врпчиште“

Повратност	Повратно	Влијанието е потенцијално со времен карактер и реверзибилно/повратно
	Неповратно	Влијанието е потенцијално постојано и неповратно
Делокруг на влијание	Локално	Ефекти од влијание кои се чувствуваат во рамките или во делокруг од 1-20 km од проектното подрачје
	Регионално	Ефекти од влијание кои се чувствуваат во радиус од 20 km до 50 km од проектното подрачје
	Национално	Ефекти од влијание кои се чувствуваат во радиус поголем од 50 km од проектното подрачје
	Прекугранично	Ефекти од влијание кои се чувствуваат вон границите на државата
Времетраење	Краткорочно	Влијанија кои се предвидува да траат само за време на градежната фаза и да бидат со повремени карактер
	Среднорочно	Влијанија кои се предвидува да се јавуваат и по завршувањето на градежната фаза
	Долгорочно	Влијанија кои се предвидува да траат за време на целата оперативна фаза на проектот, како и по завршување на истата
Веројатност/можност за појавување	Мала веројатност	Влијанието е малку веројатно да се случи, но може да се случи во нормални оперативни услови
	Можно	Влијанието ќе се случи во нормални оперативни услови
	Веројатно	Влијанието е веројатно да се случи во некој период во нормални оперативни услови
	Многу веројатно/ Сигурно	Влијанието е многу веројатно да се случи во нормални оперативни услови
Интензитет/јачина	Занемарливо	Не е оценета воочлива промена на специфичната состојба
	Мало	Забележлива, но мала промена на специфичната состојба
	Средно	Забележливи промени на специфичните услови кои резултираат со нефундаментална, привремена или трајна промена
	Големо	Фундаментална промена на специфичните услови што резултира со долгорочна или трајна промена, обично е широко распространета во природата и бара значителна интервенција за враќање во првобитната состојба и ги надминува националните стандарди и ограничувања
Значајност	Занемарлива/ мала	Влијае на условите на животната средина, видовите и живеалиштата во текот на еден краток временски период, истото е локализирано и минливо. Има последици, но

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

		влијанието е прилично мало (и со преземени мерки за ублажување и без) и е во рамки на дозволените граници и стандарди или пак, рецепторите се карактеризираат со или ниска чувствителност или вредност
	Умерена	Влијае на условите на животната средина, видовите и живеалиштата во краток до среден рок. На долг рок, нема да се одрази негативно врз интегритетот на екосистемите, но ефектот веројатно ќе биде значаен и во краток или среден рок на некои видови или рецептори. Областа/регионот може да биде во можност да закрепне преку природната регенерација и обнова. Може да се карактеризира со широк спектар, чија вредност започнува од вредносниот праг малку над нивото на занемарливо влијание и завршува на ниво кое речиси ги надминува законските ограничувања. Треба да се примени мерка за ублажување, доколку е можно.
	Голема	Влијае на условите на животната средина, видовите и живеалиштата на долг рок (на пример, во текот на животот на проектот), може значително да ги смени локалните и регионалните екосистеми и природните ресурси и може да влијае на одржливоста. Регенерација кон својата првобитна состојба нема да се случи без интервенција. Влијае на условите на животната средина или медиумите во текот на долг рок, има локални и регионални последици и/или е неповратен процес
Мерки за ублажување	Да/Не	Се однесува на потребата од воведување и примена на мерки за ублажување на влијанијата.

Оценката на влијанијата е описно прикажана во следните поглавја за секој медиум поединечно во секоја фаза врз основа на наведените критериуми. Оценката на влијанието послужи како основа за дефинирање на планирани мерки кои Инвеститорот треба да ги превземе со цел да се заштити животната средина и безбедноста и здравјето на работниците и околното население, како и за благосостојба на живината во фармата.

Во Табела 21, Табела 22, Табела 23, Табела 24 и Табела 25 е дадена оценка на влијанијата на живинарската фарма врз различните елементи на животната средина и социо – економските елементи во сите проектни фази: проектирање, градба, оперативна фаза, престанок со работа или хаварија.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Табела 21 Оценка на влијанијата на живинарската фарма врз различните елементи на животната средина и социо – економските елементи во фаза на проектирање

Оценка на влијанието – Фаза на проектирање									
Елементи на животната средина	Тип на влијание	Позитивно (+) или Негативно	Јачина	Опсег / Локација каде се јавува влијанието	Време кога влијанието се јавува	Времетраење на влијанието	Повратно / неповратно	Веројатност на појавување	Значење
Физички и природни елементи на животната средина									
Топографија и геологија	директно	(-)	голема	површина	одложено	краткорочно	неповратно	можно	локално
Хидрогеологија (подземни води)	индиректно	(-)	средна	површина	одложено	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Користење на природни ресурси	директно	(-)	средна	површина	веднаш	краткорочно	неповратно	сигурно	локално
Хидролошка состојба (количини, поток или нивоа на реките, мали потоци, итн)	индиректно	(-)	средна	волумен	веднаш	долгорочно	повратно	сигурно	локално
Биодиверзитет и екосистеми	индиректно	(-)	мала	волумен	одложено	краткорочно	повратно	можно	локално
Предел и визуелен аспект	индиректно	(-)	мала	волумен	одложено	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Сегашна или идна употреба на земјиштето	директно	(-)	средна	волумен	одложено	краткорочно	повратно	можно	локално
Почви-количини, влажност, стабилност или ерозија на почвите	директно	(-)	средна	површина	веднаш	краткорочно	повратно	можно	локално
Квалитет на воздух	индиректно	(-)	средна	волумен	веднаш	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Квалитет на вода	индиректно	(-)	средна	површина	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Загадување на почви	индиректно	(-)	средна	површина	веднаш	краткорочно	повратно	можно	локално
Инертен отпад (градба)	директно	(-)	голема	површина/волумен	одложено	краткорочно	неповратно	сигурно	локално
Различни струи на отпад	директно	(-)	голема	волумен	веднаш	краткорочно	неповратно	сигурно	локално
Бучава и вибрации	индиректно	(-)	средна	волумен	веднаш	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Опасни материји	директно	(-)	мала	волумен	одложено	краткорочно	повратно	можно	локално
Природно и културно наследство	директно	(-)	голема	волумен	веднаш	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Постоечка инфраструктура	директно	(-)	средна	површина	одложено	краткорочно	повратно	можно	локално
Културно наследство	директно	(-)	голема	површина	одложено	краткорочно	повратно	можно	локално
Социјални аспекти									
Раселување на население	индиректно	(-)	мала	дисперзија	одложено	оптимална	неповратно	можно	локално
Промена на намената на земјиштето	директно	(-)	средна	дисперзија	одложено	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Безбедност на заедницата и здравствени услови	директно	(-)	средна	дисперзија	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Нови вработувања	директно	(+)	голема	дисперзија	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	регионално
Безбедност и здравје при работа	директно	(-)	голема	дисперзија	веднаш	краткорочно	неповратно	сигурно	локално
Заедница/ развој на регионот	директно	(+)	голема	дисперзија	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	регионално
Земјоделство /загуба на култури	директно	(-)	мала	дисперзија	веднаш	оптимална	неповратно	сигурно	локално
Развој на МСП	директно	(+)	голема	дисперзија	одложено	долгорочно	неповратно	сигурно	локално/регионално

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Табела 22 Оценка на влијанијата на живинарската фарма врз различните елементи на животната средина и социо – економските елементи во фаза на градба

Оценка на влијанието – Фаза на градба									
Елементи на животната средина	Тип на влијание	Позитивно (+) или Негативно (-)	Јачина	Опсег / Локација каде се јавува влијанието	Време кога влијанието се јавува	Времетраење на влијанието	Повратно / неповратно	Веројатност на појавување	Значење
Физички и природни елементи на животната средина									
Топографија и геологија	директно	(-)	голема	површина	веднаш	краткорочно	неповратно	сигурно	локално
Хидрогеологија (подземни води)	директно	(-)	средна	површина	веднаш	среднорочно	повратно	сигурно	локално
Користење на природни ресурси	директно	(-)	мала	површина	веднаш	краткорочно	неповратно	сигурно	локално
Хидролошка состојба - количини, поток или нивоа на реките, мали потоци, итн	директно	(-)	средна	волумен	веднаш	среднорочно	повратно	можно	локално
Биодиверзитет и екосистеми	индиректно	(-)	мала	волумен	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Предел и визуелен аспект	директно	(-)	голема	волумен	веднаш	краткорочно	неповратно	сигурно	локално
Сегашна или идна употреба на земјиштето	директно	(-)	средна	волумен	веднаш	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Почви-количини, влажност, стабилност или ерозија на почвите	директно	(-)	средна	површина	веднаш	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Квалитет на воздух	директно	(-)	средна	волумен	веднаш	среднорочно	повратно	сигурно	локално
Квалитет на вода	директно	(-)	средна	површина	веднаш	среднорочно	повратно	сигурно	локално
Загадување на почви	директно	(-)	голема	површина	одложено	краткорочно	повратно	можно	локално
Инертен отпад (градба)	директно	(-)	голема	површина/волумен	веднаш	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Различни струи на отпад	директно	(-)	голема	волумен	веднаш	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Бучава и вибрации	директно	(-)	средна	волумен	веднаш	краткорочно	повратно	можно	локално
Опасни материи	директно	(-)	средна	волумен	веднаш	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Природно и културно наследство	директно	(-)	голема	волумен	веднаш	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Постоечка инфраструктура	директно	(+)	средна	површина	веднаш	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Културно наследство	директно	(-)	голема	површина	веднаш	краткорочно	неповратно	можно	локално
Социјални аспекти									
Раселување на население	директно	(-)	средна	дисперзија	веднаш	краткорочно	неповратно	можно	локално
Промена на намената на земјиштето	директно	(-)	голема	дисперзија	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Безбедност на заедницата и здравствени услови	директно	(-)	голема	дисперзија	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Нови вработувања	директно	(+)	голема	дисперзија	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	регионално
Безбедност и здравје при работа	директно	(-)	голема	дисперзија	веднаш	краткорочно	неповратно	сигурно	локално
Заедница/ развој на регионот	директно	(+)	голема	дисперзија	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	регионално
Земјоделство /загуба на култури	директно	(-)	средна	дисперзија	веднаш	краткорочно	неповратно	сигурно	локално
Развој на МСП	директно	(+)	голема	дисперзија	одложено	долгорочно	неповратно	сигурно	локално/регионално

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Табела 23 Оценка на влијанијата на живинарската фарма врз различните елементи на животната средина и социо – економските елементи во фаза на употреба/експлоатација

Оценка на влијанието – Фаза на употреба/експлоатација									
Елементи на животната средина	Тип на влијание	Позитивно (+) или Негативно (-)	Јачина	Опсег / Локација каде се јавува влијанието	Време кога влијанието се јавува	Времетраење на влијанието	Повратно / неповратно	Веројатност на појавување	Значење
Физички и природни елементи на животната средина									
Топографија и геологија	индиректно	(-)	средна	површина	веднаш	долгорочно	неповратно	можно	локално
Хидрогеологија (подземни води)	директно	(-)	средна/ голема	површина	одложено	среднорочно	неповратно	можно	локално
Користење на природни ресурси	индиректно	(-)	мала	површина	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Хидролошка состојба - количини, поток или нивоа на реките, мали потоци, итн	директно	(-)	средна/ голема	волумен	веднаш	среднорочно	неповратно	можно	локално
Биодиверзитет и екосистеми	индиректно	(-)	мала	волумен	веднаш	долгорочно	повратно	сигурно	локално
Предел и визуелен аспект	директно	(-)	голема	волумен	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Сегашна или идна употреба на земјиштето	директно	(+)	голема	волумен	веднаш	долгорочно	повратно	можно	локално
Почви-количини, влажност, стабилност или ерозија на почвите	директно	(+)	голема	волумен	веднаш	долгорочно	повратно	можно	локално
Квалитет на воздух	директно	(-)	мала	волумен	веднаш	краткорочно	повратно	можно	локално
Квалитет на вода	директно	(-)	средна/ голема	површина	веднаш	среднорочно	неповратно	сигурно	локално
Загадување на почви	индиректно	(-)	средна	површина	веднаш	долгорочно	повратно	можно	локално
Инертен отпад (градба)	индиректно	(-)	мала	површина	одложено	оптимална	повратно	можно	локално
Различни струи на отпад	директно	(-)	средна	површина	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Бучава и вибрации	директно	(-)	средна	волумен	веднаш	долгорочно	повратно	можно	локално
Опасни материи	директно	(+)	голема	волумен	веднаш	долгорочно	повратно	сигурно	Регионално
Постоечка инфраструктура	директно	(+)	средна	површина	веднаш	оптимална	повратно	сигурно	локално
Културно наследство	индиректно	(-)	мала	волумен	одложено	краткорочно	повратно	можно	локално
Социјални аспекти									
Раселување на население	индиректно	(-)	мала	дисперзија	одложено	оптимална	неповратно	можно	локално
Промена на намената на земјиштето	индиректно	(-)	мала	дисперзија	одложено	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Безбедност на заедницата и здравствени услови	директно	(-)	средна	дисперзија	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Нови вработувања	директно	(+)	голема	дисперзија	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	регионално
Безбедност и здравје при работа	директно	(-)	голема	дисперзија	веднаш	краткорочно	неповратно	сигурно	локално
Заедница/ развој на регионот	директно	(+)	голема	дисперзија	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	регионално
Земјоделство /загуба на култури	индиректно	(-)	мала	дисперзија	одложено	оптимална	неповратно	сигурно	локално

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Оценка на влијанието – Фаза на употреба/експлоатација									
Елементи на животната средина	Тип на влијание	Позитивно (+) или Негативно (-)	Јачина	Опсег / Локација каде се јавува влијанието	Време кога влијанието се јавува	Времетраење на влијанието	Повратно / неповратно	Веројатност на појавување	Значење
Развој на МСП	директно	(+)	голема	дисперзија	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	локално/регионално

Табела 24 Оценка на влијанијата на живинарската фарма врз различните елементи на животната средина и социо – економските елементи во фаза на престанок со работа

Оценка на влијанието – Фаза на престанок со работа									
Елементи на животната средина	Тип на влијание	Позитивно (+) или Негативно (-)	Јачина	Опсег / Локација каде се јавува влијанието	Време кога влијанието се јавува	Времетраење на влијанието	Повратно / неповратно	Веројатност на појавување	Значење
Физички и природни елементи на животната средина									
Топографија и геологија	директно	(-)	мала	површина	веднаш	долгорочно	повратно	сигурно	локално
Хидрогеологија (подземни води)	индиректно	(-)	голема	дисперзија	одложено	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Користење на природни ресурси	директно	(-)	средна	површина	веднаш	краткорочно	неповратно	сигурно	локално
Хидролошка состојба - количини, поток или нивоа на реките, мали потоци, итн	индиректно	(-)	голема	дисперзија	веднаш	долгорочно	повратно	сигурно	локално
Биодиверзитет и екосистеми	директно	(-)	мала	волумен	одложено	краткорочно	повратно	можно	локално
Предел и визуелен аспект	директно	(-)	мала	површина	веднаш	долгорочно	повратно	сигурно	локално
Сегашна или идна употреба на земјиштето	директно	(-)	средна	волумен	одложено	краткорочно	повратно	можно	локално
Почви-количини, влажност, стабилност или ерозија на почвите	директно	(-)	средна	површина	веднаш	краткорочно	повратно	можно	локално
Квалитет на воздух	индиректно	(+)	средна	волумен	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Квалитет на вода	индиректно	(-)	мала	дисперзија	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Загадување на почви	директно	(-)	мала	површина	одложено	краткорочно	повратно	можно	локално
Инертен отпад (градба)	директно	(-)	голема	површина/волумен	веднаш	среднорочно	повратно	сигурно	локално
Различни струи на отпад	директно	(+)	средна	површина	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Бучава и вибрации	индиректно	(-)	мала	волумен	веднаш	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Постоечка инфраструктура	директно	(-)	голема	волумен	веднаш	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Културно наследство	индиректно	(-)	мала	волумен	одложено	краткорочно	повратно	можно	локално

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Оценка на влијанието – Фаза на престанок со работа									
Елементи на животната средина	Тип на влијание	Позитивно (+) или Негативно (-)	Јачина	Опсег / Локација каде се јавува влијанието	Време кога влијанието се јавува	Времетраење на влијанието	Повратно / неповратно	Веројатност на појавување	Значење
Социјални аспекти									
Раселување на население	индиректно	(-)	мала	дисперзија	веднаш	оптимална	неповратно	сигурно	локално
Промена на намената на земјиштето	директно	(-)	средна	дисперзија	одложено	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Безбедност на заедницата и здравствени услови	директно	(-)	средна	дисперзија	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Нови вработувања	директно	(-)	средна	дисперзија	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	Регионално
Безбедност и здравје при работа	директно	(-)	голема	дисперзија	веднаш	оптимална	неповратно	сигурно	локално
Заедница/ развој на регионот	директно	(-)	средна	дисперзија	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Земјоделство /загуба на култури	индиректно	(-)	мала	дисперзија	веднаш	оптимална	неповратно	сигурно	локално
Развој на МСП	директно	(-)	средна	дисперзија	одложено	долгорочно	неповратно	сигурно	локално

Табела 25 Оценка на влијанијата на живинарската фарма врз различните елементи на животната средина и социо – економските елементи во фаза на хаварија

Оценка на влијанието – Хаварија									
Елементи на животната средина	Тип на влијание	Позитивно (+) или Негативно (-)	Јачина	Опсег / Локација каде се јавува влијанието	Време кога влијанието се јавува	Времетраење на влијанието	Повратно / неповратно	Веројатност на појавување	Значење
Физички и природни елементи на животната средина									
Топографија и геологија	директно	(-)	голема	површина	веднаш	краткорочно	неповратно	можно	локално
Хидрогеологија (подземни води)	директно	(-)	средна/голема	површина	веднаш	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Користење на природни ресурси	директно	(-)	мала	површина	веднаш	краткорочно	неповратно	сигурно	локално
Хидролошка состојба - количини, поток или нивоа на реките, мали потоци, итн	директно	(-)	средна/голема	волумен	веднаш	краткорочно	повратно	можно	локално
Биодиверзитет и екосистеми	директно	(-)	средна	волумен	одложено	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Предел и визуелен аспект	индиректно	(-)	голема	волумен	одложено	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Сегашна или идна употреба на земјиштето	директно	(-)	средна	волумен	веднаш	краткорочно	повратно	сигурно	локално

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Оценка на влијанието – Хаварија									
Елементи на животната средина	Тип на влијание	Позитивно (+) или Негативно (-)	Јачина	Опсег / Локација каде се јавува влијанието	Време кога влијанието се јавува	Времетраење на влијанието	Повратно / неповратно	Веројатност на појавување	Значење
Почви-количини, влажност, стабилност или ерозија на почвите	директно	(-)	средна	површина	веднаш	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Квалитет на воздух	индиректно	(-)	средна	волумен	веднаш	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Квалитет на вода	директно	(-)	средна/голема	површина	веднаш	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Загадување на почви	директно	(-)	средна	површина	веднаш	краткорочно	повратно	можно	локално
Инертен отпад (градба)	директно	(-)	голема	површина/волумен	веднаш	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Различни струи на отпад	индиректно	(-)	средна	површина	веднаш	краткорочно	неповратно	сигурно	Локално/регионално
Бучава и вибрации	директно	(-)	средна	волумен	веднаш	краткорочно	повратно	можно	локално
Опасни материји	директно	(-)	средна	волумен	веднаш	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Постоечка инфраструктура	индиректно	(-)	голема	површина	одложено	краткорочно	повратно	сигурно	локално
Културно наследство	директно	(-)	средна	волумен	веднаш	краткорочно	неповратно	можно	локално
Социјални аспекти									
Раселување на население	директно	(-)	голема	дисперзија	веднаш	краткорочно	неповратно	сигурно	локално
Промена на намената на земјиштето	директно	(-)	голема	дисперзија	одложено	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Безбедност на заедницата и здравствени услови	директно	(-)	голема	дисперзија	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Нови вработувања	индиректно	(-)	средна	дисперзија	одложено	долгорочно	неповратно	сигурно	регионално
Безбедност и здравје при работа	директно	(-)	голема	дисперзија	веднаш	краткорочно	неповратно	сигурно	локално
Заедница/ развој на регионот	директно	(-)	голема	дисперзија	одложено	долгорочно	неповратно	сигурно	локално
Земјоделство /загуба на култури	директно	(-)	средна	дисперзија	веднаш	долгорочно	неповратно	сигурно	регионално
Развој на МСП	директно	(+)	голема	дисперзија	веднаш	краткорочно	неповратно	сигурно	локално/регионално

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

5.2 ОЦЕНКА НА ВЛИЈАНИЕТО НА ПРОЕКТОТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНО – ЕКОНОМСКИТЕ АСПЕКТИ

5.2.1 ФАЗА НА ГРАДБА

5.2.1.1.1 Социо-економски придобивки

Изградбата на инсталацијата за интензивно живинарство ќе отвори можности за нови вработувања и ангажирање на локалното население, што позитивно ќе влијае врз социоекономската состојба на населението во Општина Врапчиште.

5.2.1.1.2 Економски загуби заради градежни инциденти

Економски загуби во градежната фаза можат да се појават како резултат на пожар доколку дојде до опожарување на околното земјоделско земјиште.

Пред почетокот на изведувањето на градежните работи, инвеститорот е должен да обезбеди обележување на проектираната градба на терен, со соодветни знаци согласно законските прописи.

Изведувачот е должен градилиштето да го загради заради спречување на неконтролиран пристап во градилиштето со соодветна ограда на начин што работата во градилиштето нема да ги загрози минувачите.

Градилиштето мора да биде означено со информативна табла која задолжително треба да содржи име, односно назив на учесниците во изградбата, назив и вид на градбата која се гради, број и датум на издаденото одобрение за градење.

Изведувачот е должен да изготви План за уредување и работа на градилиштето. Во графичкиот дел од планот потребно е да се означат граници на градежната парцела, начин на просторна и техничко –технолошка организација на градилиштето, диспозиција и намена на објектите, начин на приклучување на постојната сообраќајна мрежа, комунална инфраструктура.

5.2.1.1.3 Здравје и безбедност на локалното население

Како резултат на градежните активности ќе се генерира зголемено ниво на бучава, вибрации, емисии на издувни гасови од возилата, прашина, отпадни води, отпад и др. Несоодветното управување со овие емисии може да предизвика негативни влијанија врз медиумите од животната средина, кои директно или индиректно може да го засегнат здравјето на населението.

Најблиското населено место с. Дебреше се наоѓа на оддалеченост од околу 500 m од предметната локација од овие причини потребно е да се преземат дополнителни мерки за заштита на здравјето на локалното население.

5.2.1.1.4 Зголемен обем на сообраќај

Зголеменото присуство на тешки товарни возила, како и зголемување на обемот на сообраќајот на локалните патишта може да предизвика зголемување на процентот на локални сообраќајни несреќи, особено за време на пролетната и летната сезона кога има и најголема подвижност до и од локалните полиња. Локацијата за градба ќе биде соодветно сообраќајно означена. Активностите за дотур на суровини и репроматеријали ќе се вршат само во работното време кога се изведуваат градежни активности и не се очекуваат влијанија врз безбедноста во сообраќајот и околното население.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

5.2.2 ОПЕРАТИВНА ФАЗА

5.2.2.1.1 Социоекономски придобивки

Проектот претставува инвестиција, која ќе овозможи значајни социо-економски придобивки за локалната заедница и поширокото подрачје на проектот, особено ако се има во предвид дека се работи за рурално подрачје.

Имплементацијата на проектот придонесува кон интензивирање на економскиот развој во подрачјето и зголемување на можностите за вработување на локалното население, како на краткорочна основа во текот на фазата на изградба, така и на долгорочна основа во текот на оперативната фаза на проектот. Локалното население во околината на проектната локација се занимава претежно со земјоделство, така што самата инвестиција ќе овозможи откуп на житни култури од локалното население кои ќе се користат за исхрана на живината. На овој начин, придобивките се взаемни и за Инвеститорот и за локалното население.

5.3 ВЛИЈАНИЈА ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОЗДУХОТ

Емисиите на загадувачки материи во воздухот во Општината Врапчиште потекнуваат од издувните гасови од возилата, од домаќинствата за време на грејната сезона (голем е процентот од населението кое се грее и готви на огревно дрво или други енергенси). Имајќи во предвид дека се работи за рурална општина емисии во воздух потекнуваат и од земјоделските активности со кои се занимава локалното население.

За загадувањето на воздухот придонесуваат и помалите производни деловни субјекти во кои се инсталирани котелски постројки од кои како резултат на согорување на фосилни горива се создаваат следните продукти од согорувањето SO₂, CO, NO_x, PM10 и CO₂. Во Општина Врапчиште не се врши мониторинг на квалитетот на амбиентниот воздух.

5.3.1 ФАЗА НА ПРОЕКТИРАЊЕ

При проектирањето на објектите за одгледување на бројлери планирана е соодветна диспозиција на објектите во однос на движење на ветровите. Објектите се позиционирани во правец север – југ соодветно на правецот на ветровите. Проектиран е комбиниран систем за вентилација кој овозможува влез на свеж воздух преку странични клапни и евакуација на воздухот преку странични и кровни вентилатори. Во проектната документација контролата на вентилацијата е предвидена со поставување автоматска контрола од клима контролер со што ќе се овозможи контролирана евакуација на воздухот од објектите и минимизирање на емисиите на миризба во околината на инсталацијата. На предметната локација не е планирано складирање на екскрет со што влијанијата на емисии на мириси се сведени на минимум.

Влијанијата врз квалитетот на воздухот во фазата на проектирање се оценети како индиректни, со средна јачина. Во однос на времетраењето е краткорочно, со локално значење.

5.3.2 ФАЗА НА ГРАДБА

Фазата на градба вклучува низа активности кои се извори на загадување на воздухот, како:

- Расчистување на проектната локација и подготовка за градба;

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

- Градежни активности (ископ, планирање на ровови, вградување на материјали, поставување на подземни инсталации);
- Транспорт на инертен материјал и отпад;
- Складирање и ракување со материјали и отпад (истовар, складирање, утовар и сл.).

Овие активности можат да предизвикаат:

- Зголемено ниво на прашина (од подготовка на локацијата, отстранување на површинскиот слој од почва, ископ и ракување со ископан материјал.
- останати градежни активности, движење на механизација и возила за превоз/неасфалтирани патишта итн.);
- Зголемено ниво на издувни гасови од опремата, механизацијата и возилата;
- Зголемено ниво на емисии на испарливи органски соединенија од асфалтирање на површините во рамките на проектната парцела и сл.

Прашината (PM10, PM2,5) главно ќе се создаде од изведување на земјените работи, како и од движењето на градежната механизација врз неасфалтирани површини, како и под дејство на еолска ерозија предизвикана од ветровите. На локацијата на градилиштето, можните влијанија се очекуваат на оддалеченост од ± 500 m во однос на предметната локацијата.

Појавата и значењето на генерираната прашина зависи од метеоролошките услови на подрачјето и условите во периодот кога ќе се одвиваат градежните активности. Сепак, при нормални метеоролошки услови, влијанието на прашината е ограничено во рамките на неколку десетици метри од локацијата каде што се спроведуваат градежните активности. Како резултат на работните активности, градежните машини и опремата ќе се генерираат емисии на јаглероден моноксид (CO), јаглероден диоксид (CO₂), азотни оксиди (NO_x), сулфурни оксиди (SO_x), испарливи органски соединенија (ИОС), несогорливи јагленоводороди, чад, суспендирани честици и сл. Стапката на емисија и потенцијалот на влијанијата зависат од обемот на работа, бројот на користени возила и јачината на моторите со внатрешно согорување, квалитетот на горивото и состојбата на моторите, односно нивото на нивно одржување, фреквенција на движење, број на работни часови и сл.

Се очекува дека емисиите во воздухот во оваа фаза нема да резултираат со високи концентрации кои ќе имаат значајно влијание врз животната средина во проектното опкружување и пошироко, а исто така нема значително за допринесат за климатските промени.

На проектната локација, каде ќе се изведуваат градежните активности, како чувствителни рецептори кои може да бидат засегнати од нарушениот квалитет на воздухот се: градежните работници, земјоделците, земјоделското земјиште и насадите.

Поширокото опкружување не поседува значителни растителни заедници, кои би биле засегнати од емисиите на прашина и издувни гасови.

Интензитетот на ова влијание е оценет како среден, со среднорочно времетраење, кој ќе има директно влијание од локално значење.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врпчиште“

5.3.3 ОПЕРАТИВНА ФАЗА

Нарушувања на квалитетот на амбиенталниот воздух во оперативната фаза можат да се очекуваат како резултат на процесните активности.

5.3.3.1.1 Прашина

Емисии на прашина кои произлегуваат од сместување на живината, дотур на суровини во силоси. Истите се периодични и може да се очекуваат при дотур на суровини и ремонт на јатото.

5.3.3.1.2 Мириси

Емисиите на мирис произлегуваат од објектите за одгледување на бројлери и бетонските резервоари во кои се складира течниот отпад до преземање.

5.3.3.1.3 Амонијак

Одгледувалиштата за бројлери се главен извор на емисии на амонијак во воздухот, чие депонирање е еден од главните двигатели на еутрофикација и закиселување на почвата. Амонијакот има големи ефекти на локално ниво, а областите на емисија и рецепција често се многу блиску и се наоѓаат во руралните предели и природни живеалишта.

Табела 26 Регулативата на европската комисија (ЕЗ) 543/2008.

НДТ-АЕЛ за емисии на амонијак во воздухот од одгледувалишта на животни или живина		
Параметар	Категорија на животно	НДТ-АЕЛ (1) (2) (кг излачен NH ₃ на место на животното/година)
Амонијак искажан како NH ₃	Пилиња за гоеење со финална тежина до 2.5 kg	0.01 – 0.08
<p>(1) НДТ-АЕЛ можеби не се применливи во следниве типови фарми: обемна затворени, слободни, традиционално-слободни и целосна слобода, како што е дефинирано во Регулативата (ЕЗ) 543/2008 на Комисијата.</p> <p>(2) Долниот крај на опсегот е поврзан со употреба на систем за чистење на воздух.</p>		

Табела 27 Фосфор што се излачува според НДТ

Параметар	Категорија на животно	Вкупно фосфор што се излачува според НДТ (1)(2) (кг излачен P ₂ O ₅ /место на животно/година)
Вкупен фосфор	Бројлери	0,05 – 0,25
<p>(1) Долната граница на опсегот може да се постигне со употреба на комбинација од техники.</p> <p>(2) Вкупниот фосфор што се излачува според НДТ не е применлив за пилиња или расплодна живина, за сите видови живина.</p>		

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Табела 28 Гранични вредности на загадувачки материји во воздух

Супстанца	мерка	МДК
Вкупна прашина	Mg/m ³	50
Амонијак	Ppm v/v	50
Чад (Ringlemann test)		1

За контрола на концентрациите на амонијак (NH₃) и јаглерод диоксид (CO₂) во објектите за одгледување на живина ќе биде воведена автоматска контрола на вентилацијата.

Во објектот за одгледување на бројлери неопходно е да се обезбеди максималната концентрација на амоњак (NH₃) да е 20 ppm, мерено во висина на главата на бројлерите.

Максималната концентрација на јаглерод диоксид (CO₂) да е 3000 ppm, мерено во висина на главата на бројлерите.

По завршување на турнусот цврстото шталско ѓубриво од објектот ќе се отстранува веднаш со механизација и со транспортни возила од овластени постапувачи за преземање на ваков вид на отпад. Операторот ќе случи Договор со компанијата Електро Шари за преземање на овој вид на отпад.

Милта која се создава од миење и чистење на објектот се складира времено во подземна бетонска јама до преземање од овластен постапувач.

Емисии на јаглерод моноксид, азотни оксиди се очекуваат и како резултат на работата на парниот котел кои како енергенс користи КПГ.

Имајќи во предвид дека во фазата на проектирање и изведба се земени во предвид законските барања за постигнување на емисии во воздухот под ГВЕ како и примена на НДТ техники за сектор интензивно живинарство, а се применети и мерки за ублажување на влијанијата, не се очекуваат значајни емисии на наведените загадувачки материји во воздухот во околината на инсталацијата кои ќе ги надминат ГВЕ.

Проверка на работењето на системот за прочистување на воздухот со мерење на амонијакот, мирисот и/или прашина во практични услови на фармата и согласно пропишаниот протокол за мерење и со помош на методи од EN стандардот или други методи (ISO, национални или меѓународни) со кои се обезбедуваат податоци со еквивалентен научен квалитет зачестеност еднаш годишно. Пониски емисии на гас/миризма во објектите се постигнуваат со комбинација на минимизирање на концентрациите на гасот/миризбата и степенот на вентилација. Одржувањето на квалитетот на внатрешниот воздух зависи од изведбата на објектот и стратегиите на управувањето со исхраната и екскретот.

Врз основа на предвидените активности и чувствителните рецептори (околното население и земјоделските површини), влијанието врз квалитетот на воздухот се оценува како директно, со можност за појавување веднаш и со повратен ефект и локално значење

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

5.3.4 ХАВАРИЈА

Во случај на хаварија, за да не дојде до несакани последици по безбедноста и здравјето на вработените, потребно е постапување според претходно подготвен план за реагирање во итни ситуации и соодветни упатства за одредена нестандартна ситуација. Назначеното одговорно лице/а за технолошкиот процес во услови на хаварија потребно е да ги почитува пропишаните постапки за безбедно запирање на изворот на инцидентот, за спречување на потенцијални емисии во животната средина. При појава на хаварија/инцидент во инсталацијата поради неисправност на вентилационите системи или истекување на отпадна вода од миеење и чистење на објектите како резултат на неправилно складирање на истата, можно е зголемување на концентрациите на емисии на миризба во воздухот во инсталацијата и нејзината околина.

Влијанието во случај на хаварија е оценето како индиректно, со средна јачина, а во однос на веројатност на негово појавување е сигурно и има локален карактер.

5.3.5 ФАЗА НА ПРЕСТАНОК СО РАБОТА

Емисиите во воздух кои може да се појават во фаза на претанок на работа се слични на оние во градежно-конструктивната фаза и претежно се однесуваат на емисии од расчистување на теренот, ископ, монтажа на објектите и другите структури, рехабилитација на просторот, употреба на механизација, транспорт на отпад и други слични активности.

Како резултат на работните активности, градежните машини и опремата ќе се генерираат емисии на јаглероден моноксид (CO), јаглероден диоксид (CO₂), азотни оксиди (NO_x), сулфурни оксиди (SO_x), и сл. Стапката на емисија и потенцијалот на влијанијата зависат од обемот на работа, бројот на користени возила и јачината на моторите со внатрешно согорување, квалитетот на горивото и состојбата на моторите, односно нивото на нивно одржување, фреквенција на движење, број на работни часови и сл.

Во оваа фаза, се очекуваат индиректни позитивни влијанија врз квалитетот на амбиентниот воздух, од локално значење и долготрајно времетраење.

5.4 ВЛИЈАНИЈА ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОДИТЕ

Во пошироката околина на инсталацијата не се евидентирани површински води. Подземните води се со слободно ниво кое е променливо и се движи од 1,5-4,00 m.

Од активностите кои се планирани не се очекуваат потенцијални влијанија врз квалитетот на површинските и подземните води на предметната локација, доколку се применуваат предложените мерки за ублажување на влијанијата.

5.4.1 ФАЗА НА ПРОЕКТИРАЊЕ

Пред проектирањето на техничката документација за инсталацијата на интензивно живинарство, обезбедено е известување од Општина Врапчиште дека КП 823 и 826/1 КО Зубовце заведени во имотен лист бр.101243 и 101244 се наоѓаат надвор од градежниот реон утврден со УПС за село Зубовце и нема услови за приклучување на јавен водоснабдителен систем. Од овие причини е изработен Хидрогеолошки елаборат за изведен експлоатационен бунар ЕБ-2 во КП 823, КО Зубовце Општина Врапчиште и

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Основен проект за користење на подземна вода од експлоатационен бунар ЕБ-2 во КП 823 КО Зубовце Општина Врапчиште.

Водите од овој бунар ќе се користат за севкупните потреби во инсталацијата, како и за потребите на вработените за прва фаза на изградба. Согласно местоположбата и морфологијата на теренот, соодносот на литолошките единици кои го градат теренот, реално не постои опасност од загадување на подземните води. Експлоатациониот бунар ЕБ-2 е дупчен бунар, пречник \varnothing -220 mm до длабина од 91,0 m'. Радиусот на влијание $R_a=67,0$ m.

Санитарните отпадни води е планирано да се пречистуваат во конусна пречистителна станица ПСОВ-12. За собирање на отпадните води од процесот на чистење и дезинфекција на објектите, проектирани се бетонски водонепропусен резервоар со соодветен капацитет согласно капацитетот на инсталацијата.

Зафаќањето на атмосферските води е преку посебен систем на атмосферска канализација поради карактеристиките на овие отпадни води содржината на талози и масла од сообраќајните предвидени се таложници со маслофаќачи.

Влијанијата врз површинските и подземните води од проектните активности во оваа фаза се оценуваат како негативни, индиректни, а во однос на времетраењето долгорочни, со среден интензитет.

5.4.2 ФАЗА НА ГРАДБА

Градежните активности може да резултираат со нарушување на квалитетот на површинските и подземните води, доколку истите се присутни на поголема длабочина во областа на проектното подрачје и неговата околина.

Во близина на проектното подрачје не е евидентиран површински водотек. Присуството на подземни води е променливо и се движи од 1,5-4,00 m.

Во текот на градежно-конструктивната фаза постои можност да дојде до контаминација на подземните водите како резултат на испирање на контаминирана почва или преку испуштање на загадена вода.

5.4.3 ОПЕРАТИВНА ФАЗА

За зафаќање на санитарните отпадни води е проектирана модуларна конусна пречистителна станица ПСОВ=12.

Во оперативната фаза евентуално загадување на подземните води може да дојде како резултат испирање на контаминирана почва со азот и фосфати доколку се врши неправилно складирање на екскретот.

Во објектот ќе се применува домување со неконтинуирано отстранување на екскретот. За покривање на подот се користи соодветно поставена со пилевина, сечкана слама, сечкана хартија, мов или тресет. Подот е целосно прекриен со постилка и со често додавање материјал на постилката. Постилката се одржува да биде сува со често додавање (пр. дневно) свеж материјал по потреба.

Создадениот екскрет заедно со постелката може да содржи до 70% сува материја бидејќи се применува добра изолација и вентилација. Цврстото птичјо губре се отстранува на крајот од турнусот на одгледување.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

За собирање на отпадните води од процесот на чистење и дезинфекција на објектите, проектирани се бетонски водонепропусен резервоари со соодветен капацитет согласно капацитетот на инсталацијата. Овие води ќе се преземаат од страна на компанија со која инвеститорот ќе склучи договор за преземање и истите не се очекува да претставуваат ризик за потенцијално загадување на животната средина.

Влијанијата врз водите во оперативна фаза се оценуваат како потенцијално негативни, директни, со неповратен ефект, локално значење, а во однос на времетраењето среднорочни. Во однос на интензитетот истите се оценуваат со среден до голем интензитет.

5.4.4 ХАВАРИЈА

Хаварија или инцидент во инсталацијата може да настане како резултат на дефект на делови од инсталираната опрема и/или пожар/експлозија при палење на енергенсот /метан/, кое ќе се користи во инсталацијата. Можно е и хемиско и бактериолошко загадување на експлоатациониот бунар за водоснабдување како резултат на несоодветно складирање на органскиот отпад или истекување на енергенсот кои ќе се користи во инсталацијата при инцидент/хаварија. Во зависност од големината на хаварија, покрај површинските води постои можност и подземните води да бидат изложени на загадување до степен кој ќе биде во директна зависност од хидрогеолошките карактеристики на теренот.

Влијанието во случај на хаварија се оценува како директно, негативно влијание со локално значење, а во однос на времетраењето е оценето како краткорочно со среден до голем интензитет.

5.4.5 ФАЗА НА ПРЕСТАНОК НА РАБОТА

Со престанок на работа на инсталацијата можно е да дојде до загадување на експлоатациониот бунар доколку не се изврши соодветна заштита согласно законските барања за заштитни зони на објекти за водоснабдување.

Влијанието е оценето како индиректно, негативно, долгорочно и квантифициран опсег на дисперзија.

5.5 СОЗДАВАЊЕ НА РАЗЛИЧНИ ВИДОВИ НА ОТПАД

"Отпад" е секоја супстанција, материја или предмет од категориите на отпад наведени во Листата на видови на отпад од членот 15 од Законот за управување со отпад, кои што создавачот или поседувачот ги исфрла, има намера да ги исфрли или од него се бара да ги исфрли. Генерирањето на отпад во сите фази на проектот и несоодветното управување со истиот предизвикува негативни влијанија врз медиумите на животната средина и здравјето на населението и работниците. Генерално отпадот кој се очекува да се генерира во рамките на инсталацијата е комунален отпад, мил од миене и чистење на објектите за одгледување на бројлери при ремонт на јатото, ветеринарниот отпад (отпад од вакцините, лековите и третманите).

5.5.1 ФАЗА НА ПРОЕКТИРАЊЕ

Во фазата на проектирање се земени во предвид посебните видови на отпад во фазата на градба складирање на материјали од ископ, во оперативната фаза од бројлерското производство мил од миене и чистење на објектите за одгледување на бројлери која

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

може да содржи измет, урина остатоци од храна, средства за чистење и дезинфекција. При проектирањето е земено во предвид складирањето на овој отпад и се проектирани бетонски водонепропустни резервоари за времено складирање до преземање.

Врз основа на извршената оценка на влијанијата, може да се заклучи дека влијанието ќе биде негативно од локален карактер, сигурно појавување

5.5.2 ГРАДЕЖНА ФАЗА

Изградбата на инсталацијата за интензивно живинарство вклучува низа активности при што ќе се генерираат различни фракции отпад, како на пример:

- Расчистување на локацијата и подготовка за градба;
- Земјани, бетонски, асфалтни и заварувачки работи, како и изведба на водоводна, канализациона, телефонска, електрична мрежа;
- Употреба на механизација;
- Присуство на работниците на градилиштето.

Од горенаведените активности ќе се генерираат следните категории отпад

- Мешан комунален отпад (генериран од градежните активности и работниците кои ќе ги изведуваат градежните активности);
- Биоразградливиот отпад (трева, дрвја и грмушки од чистење на локацијата);
- Инертен отпад (вишок ископана почва, отпад од бетонирање, асфалтирање и градежен шут);
- Отпад од пакување;
- Апсорбенси, филтерски материјали, платна за бришење и заштитна облека;
- Контаминирана почва при евентуално случајно истекување;
- Отпадна електрична и електронска опрема, итн.

Во Табела 29 се прикажани видовите отпад кои се очекува да бидат генерирани во фазата на градба, во согласност со Законот за управување со отпад (Сл. Весник на РСМ 216/21), и Листата на видови на отпад дефинирана во чл.15 од овој закон („Службен Весник на Република Македонија“, бр. 100/05).

Табела 29 Листа на видови отпад кои се очекуваат во фазата на градба

Број	Вид на отпад	Број од Листата на видови отпад
17 ОТПАД ОД ГРАДЕЖНИШТВО И РУШЕЊЕ (ВКЛУЧУВАЈЌИ ИСКОПАНА ПОЧВА ОД КОНТАМИНИРАНИ ЛОКАЦИИ)		
	Бетон, цигли, керамиди и керамика	17 01
1	Бетон	17 01 01
2	Смеси или посебни фракции од бетон, фракции од	17 01 07

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
 Врапчиште“

Број	Вид на отпад	Број од Листата на видови отпад
	бетон, цигли, керамиди или керамика поинакви од оние во 17 01 06	
	Дрво, стакло, пластика	17 02
1	Дрво	17 02 01
2	Стакло	17 02 02
3	Пластика	17 02 03
4	Стакло, пластика и дрво што содржат или се загадени со опасни супстанции	17 02 04*

	Земја (вклучувајќи и ископана земја од загадени локации), камења и ископана земја	17 05
1	Земја и камења неспомнати во 17 05 03	17 05 04
2	Ископана земја неспомнати во 17 05 05	17 05 06
3	Градежни материјали на база на гипс	17 08
4	Друг отпад од градење и рушење	17 09

12- ОТПАД ОД ОБЛИКУВАЊЕ И ФИЗИЧКИ И МЕХАНИЧКИ ПОВРШИНСКИ ТРЕТМАН НА МЕТАЛИ И ПЛАСТИКИ		
1	Отпад од заварување	12 01 13

15-ОТПАД ОД ПАКУВАЊЕ, АПСОРБЕНТИ, КРПИ ЗА БРИШЕЊЕ, ФИЛТЕР МАТЕРИЈАЛИ И ЗАШТИТНА ОБЛЕКА КОЈА НЕ Е ПОИНАКУ НАВЕДЕНА		
1	Пакување (вклучувајќи го и пакувањето одвоено од комуналниот отпад)	15 01
2	Апсорбенси, филтерски материјали, платна за бришење и заштитна облека	15 02

* Во зависност од составот може да се категоризира како опасен отпад

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

5.5.3 ОПЕРАТИВНА ФАЗА

Во оперативната фаза на инсталацијата ќе се генерираат различни фракции отпад кои може да се специфицираат како неопасен и биоразградлив отпад. Различните фракции отпад ќе потекнуваат од производниот процес, складирање и ракување со сировини и готов производ, одржување на опремата, третман на комунални отпадните води, одржување на зелените површини, одржување хигиена во административните простории, чистење на објектите за одгледување на живина.

5.5.3.1.1 Комуналниот отпад

Комуналниот отпад е отпад се очекува да се создава од вработените во инсталацијата. Комуналниот цврст отпад е во вид на отпадоци од храна, хартија, амбалажа (метална, хартиена, пластична) и др.

5.5.3.1.2 Отпад од пакување

Отпадот од пакување е секое пакување или материјал за пакување што се создава од влезните сировини.

- Хартиени вреќи од влезни сировини, картонска амбалажа за дотур на еднодневни пилиња.
- Пластична амбалажа од средства за дезинфекција

Течно шталско ѓубриво

Вселување на живината во објектот се врши кога објектот однапред ќе биде исчистен (суво и влажно чистење), откако е направена дезинфекција и дезинсекција. Како резултат на чистење на објектите се создава мил од миене и чистење на објектите за одгледување на живина и истата од објектите се складира во еднокоморни собирни водонепропустни бетонски резервоари поставени на северната страна на секој два објекти по еден собирен резервоар. Овде складирањето ќе биде времено до преземање од овластен постапувач со кој инвеститорот има обврска да склучи Договор.

5.5.3.1.3 Мртви животни

Мртвите животни се третираат како нуспроизводи од животинско потекло кои не се наменети за исхрана на луѓето. Нус производи од животинско потекло треба да бидат собрани, преземени идентификувани и отстранети без загрозување на здравјето на луѓето, здравствената заштита на животните и без штетни влијанија на животната средина. Операторот во одгледувалиштето ќе врши времено складирање на мртви птици во разладни комори пакувани во пластични кеси до преземање од овластен постапувач. Овој отпад треба да биде означен : „Категорија 2 - не е за консумирање од страна на животни“. Треба да се спроведат мерки за да се избегне контаминација на објектот/те при отстранување на мртви птици (на пример: Користење на систем на двојни контејнери специфични за секој посебен објект на локацијата на која се наоѓаат повеќе објекти за одгледување за отстранување на мртви птици.

5.5.3.1.4 Ветеринарен отпад

Одложување на ветеринарниот отпад (отпад од вакцините, лековите и третманите), ќе се врши во кругот на инсталацијата. Истиот ќе се собира и складира во пластични контејнери. Операторот има обврска овој отпад да го предаде на правно или физичко

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врпчиште“

лице кое поседува дозвола за постапување со овој вид отпад согласно Законот за постапување со отпад и подзаконските акти кои произлегуваат од истиот.

5.5.3.1.5 Отпад од станицата за пречистување на отпадните води

Овој отпад во форма на тврда фракција се создава при чистење на пречистителната станица за отпадни води се складира во посебен контејнер и се предава на овластен постапувач.

Табела 30 Листа на видови отпад кои се очекуваат во оперативна фаза

Број	Вид на отпад	Број од Листата на видови отпад
20-КОМУНАЛЕН ОТПАД (ОТПАД ОД ДОМАЌИНСТВА И СЛИЧЕН ОТПАД ОД КОМЕРЦИЈАЛНА, ИНДУСТРИСКА И АДМИНИСТРАТИВНА ДЕЈНОСТ) ВКЛУЧУВАЈЌИ ГИ ОДДЕЛНО СОБРАНИТЕ ТЕКОВИ		
1	Одвоено собрани фракции	20 01
2	Градинарски отпад и отпад од паркови	20 02
15-ОТПАД ОД ПАКУВАЊЕ, АПСОРБЕНТИ, КРПИ ЗА БРИШЕЊЕ, ФИЛТЕР МАТЕРИЈАЛИ И ЗАШТИТНА ОБЛЕКА КОЈА НЕ Е ПОИНАКУ НАВЕДЕНА		
1	Пакување од хартија и картон	15 01 01
2	Пакување од пластика	15 01 02
19 Отпад од станица за пречистување на отпадни води што не се поинаку специфицирани		
1	Мил од преработка на комунални отпадни води	19 08 05
02 01 Отпад од земјоделство, хортикултура, аквакултура, шумарство, ловство, рибарство, подготовка и производство на храна		
1	Животински измет, урина и ѓубриво (гној) (измешани со слама) отпадни води, посебно собрани и третирани вон од местото на создавање	02 01 06
2	Отпад од животинско ткиво	02 01 02
18 02 Отпад од здравствена заштита на луѓето или животните и или сродни истражувања (освен отпад од кујна и ресторан кој не произлегува од непосредна здравствена заштита);		
1.	Остри предмети (освен 18 02 02)	18 02 01
2.	Лекови неспомнати во 18 02 07	18 02 08

Влијанијата кои може да бидат предизвикани од несоодветно управување со генерираните различни видови на отпад, се оценуваат како негативни, директни кои може да се појават веднаш или после одреден период, со неповратен ефект. Истите се

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

оценуваат како локални, а во однос на времетраењето долгорочни. Во однос на интензитетот истите се оценуваат со среден интензитет.

5.5.4 ХАВАРИЈА

Можно е зголемување на бројот на угинати животни. Причинител: вирусно или епидемиолошко заболување на живината. Во случај на итност (пр. појава на болести), Министерството за земјоделство треба да биде известено за дијагнозата на болеста. Доколку е потребно угинатите птици може да се компостираат или спалуваат вон локацијата во согласност со Планот за управување со угината живина кој операторот треба да го изготви пред започнување на оперативната фаза.

Влијанието е оценето како индиректно негативно влијание, со среден интензитет а во однос на времетраењето е краткорочно и од локално/регионално значење.

5.5.5 ФАЗА НА ПРЕСТАНОК НА РАБОТА

Операторот има обврска да обезбеди финансиски средства и во целост да го спроведе Планот за управување со резидуи. Планот ќе предвиди начин на постапување со сите видови отпад создадени на локацијата согласно обврските како создавач на отпад, а кои произлегуваат од Законот за управување со отпад. Селекција на употреблива и неупотреблива опрема и нејзино конзервирање до нејзина продажба или реупотреба или нејзино отстранување соодветно во отпад ако е неупотреблива.

Влијанието е оценето како директно позитивно влијание со локално значење.

5.6 БУЧАВА И ВИБРАЦИИ

Поширокото опкружување на предвидената локација за изградба на живинарската фарма преставува земјоделско подрачје, што во согласност со националното законодавство за бучава (Правилник за локациите на мерните станици и мерните места („Сл. Весник“ на РСМ бр. 120/08) одговара на подрачје со III степен на заштита од бучава (подрачје каде се дозволени зафати во околината, во кое помалку ќе смета предизвикувањето на бучава, односно трговско-деловно подрачје-станбено, подрачје наменето за земјоделски дејности).

Според степенот на заштита од бучава кој според Законот за заштита од бучава се определува за различни области зависно од нивната намена и употреба, на овие рецептори им се определуваат следниве стапки на чувствителност:

- Подрачје од I степен на заштита од бучава - многу голема чувствителност;
- Подрачје од II степен на заштита од бучава - голема чувствителност;
- **Подрачје од III степен на заштита од бучава - средна чувствителност;**
- Подрачје од IV на заштита од бучава Мала чувствителност.

При подготовка на оваа оценка, определени се рецепторите на бучава и на вибрации кои можат да бидат засегнати од реализација на проектот за изградба на живинарската фарма. Локацијата на инсталацијата е опкружена со земјоделски површини и локален пат, со оддалеченост од с. Дебреше околу 500m. Од предметната локација најблиските индивидуални станбени објекти се наоѓаат источно на 270 m и северо источно 370 m ефектите од бучава и од вибрации за време на фазите на изградба и функционирање

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

на фармата, ќе бидат значајни во најблиската околина на истата и ќе бидат предложени мерки за ублажување на овие влијанија.

5.6.1 ФАЗА НА ПРОЕКТИРАЊЕ

Во фазата на планирање на постројката/фармата, се обезбедува адекватно растојание меѓу постројката/фармата и чувствителните рецептори со примена на минималните стандардни растојанија. Согласно НДТ измерената бучава на осетливите локации во близина на локацијата во случајов индивидуалните семејни објекти не треба да надминува 45dBA ноќно време и 55dBA преку ден.

Влијанието е оценето како индиректно негативно влијание, со средна јачина и локален карактер

5.6.2 ФАЗА НА ГРАДБА

За време на изведување на градежните работи ќе се користат различни видови машини и опрема, кои ќе генерираат зголемено ниво на бучава и вибрации. Големината на влијанието на бучавата и вибрациите, ќе зависат од типот и бројот на машините, возилата, превозните средства и опремата кои ќе се користат за време на градежните работи, декларираното ниво на бучава што ќе ја генерира секоја посебна машина (спецификацијата на бучавата, која ја генерира опремата треба да биде декларирана од производителот врз база на сертификат за бучава), одржувањето на опремата, локацијата каде што опремата ќе биде поставена во текот на работата, бројот на машини и возила што ќе се користи на едно место во исто време и од растојанието на местата од чувствителните рецептори.

Листа на машини, кои вообичаено се користат при изградба на ваков тип објекти и нивоата на бучава на референтна оддалеченост од 15 m од изворот, се прикажани во Табела 31. Вредностите во табелата се базирани на референтни информации

Табела 31 Листа на машини и нивни нивоата на бучава при користење

Извори на бучава при градба	Ниво на бучава (dBA) на 15 m од Изворот	Извори на бучава при градба	Ниво на бучава (dBA) на 15 m од изворот
Воздушен компресор	81	Дупчалка (импактна)	101
Ровокопач	80	Дупчалка (сонична)	96
Компактор	82	Пила	90
Мешалка за бетон	85	Дупчалка за камен	98
Пумпа за бетон	82	Валјак	74
Вибратор за бетон	76	Пила	76
Фиксен кран	88	Пнеуматски алат	85
Мобилен кран	83	Камион	88
Булдожер	85	Лопата	82
Генератор	81	Утоварувач	85
Рамница	85		
Пнеуматски пиштол	85		
Пнеуматска дупчалка	88		
Пумпа	76		

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врпчиште“

Бидејќи различна опрема се користи во различни фази од периодот на градба, USEPA ги сугерира следните вредности по фази:

Табела 32 Нивоа на бучава од градилиште (15 m од изворот)

Фаза на градбата	Бучава при едновремено користење на целата механизација	Бучава при користење на минимум механизација
Расчистување на теренот	84	84
Ископ	89	79
Поставување темели	78	78
Градба	87	75
Завршни работи	89	75

Бучавата од градежните активности ќе биде локална и временна, а нивоата ќе бидат нерамномерни и испрекинати, со максимални вредности во текот на ангажирањето на градежните машини во текот на вршење на ископи.

Градежните работи ќе се одвиваат во периодот ден, со што можноста за генерирање на бучава во текот на ноќ е елиминирана. Со оглед на тоа што најблиското населено место, селото Дебрешее е на оддалеченост од околу 500 m, се смета дека влијанијата од бучавата ќе бидат средни и со ограничено времетраење. За време на градежната фаза емисиите од бучава и вибрации од опремата и возилата ќе бидат најголеми на градежната парцела и пристапните сообраќајници.

Имајќи ја во предвид поставеноста на локацијата и краткиот временски рок на изградба на инсталацијата се смета дека влијанието од овие емисии ќе биде со средна јачина, умерена значајност и локален карактер.

5.6.3 ОПЕРАТИВНА ФАЗА

Живината не треба да се изложува на постојана или ненадејна бучава. Вентилаторите, опремата за исхрана и другата опрема треба да бидат конструирани, да функционираат и да се одржуваат на начин кој ќе предизвикува најмала можна бучава.

Извори на бучава во оперативната фаза се поврзани со домување на животните:

- опрема за греење и ладење на објектите за одгледување на бројлери (вентилатори, калорифери);
- опремата за хранење и напојување на живината;
- истовар и утовар на живината;
- работа на силоси и транспортери за храна;
транспорт на суровини и готов производ;
- бучава од работата на парниот котел.

Нивото на бучавата од инсталираната опрема е 50Hz-60Hz. Опремата која генерира бучава (вентилатори, транспортери) немаат едновремена моќност односно се контролираат автоматски и се вклучуваат по потреба. Влијанијата од бучава на осетливите места во близина на локацијата односно најблиските семејни објекти треба да бидат годишно проценети и прегледани.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Нивото на бучава во согласност со Одлуката за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава не смее да надминува 60-70 dB (A).

Транспортните возила со кои ќе се врши дотур на суровини и испорака на готов производ ќе генерираат зголемено ниво на бучава и вибрации не само на локацијата на инсталацијата туку и по пристапните сообраќајници по кои ќе се движат. Интензитетот на бучава и вибрации ќе зависи од исправноста на транспортните возила, годината на производство, фреквенцијата на движење и рутите на движење. Оваа бучава е неконтинуирана и периодична.

Влијанието во оваа фаза е директно негативно влијание со умерена значајност, средна јачина и локално значење.

5.6.4 ХАВАРИЈА

Можно е зголемено ниво на бучава над дозволените граници како резултат на неисправна опрема (вентилатори, транспортери,) што преставуваат ризик по здравјето на работниците како и добросостојбата на животните.

Влијанието во оваа фаза е директно негативно влијание со средна јачина и локално значење.

5.6.5 ФАЗА НА ПРЕСТАНОК НА РАБОТА

Операторот има обврска да изготви и целосно да го спроведе планот за престанок со работа, со вклучена демонтиража и дислокација на процесната опремата.

Влијанието во оваа фаза е индиректно со мала јачина, а во однос на времетраењето е краткорочно и локално.

5.7 ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ПОЧВА

Со реализација на проектот за изградба на инсталација за интензивно живинарство, се очекуваат влијанија врз почвата во фаза на градба, оперативна фаза, хаварија и престанок со работа.

5.7.1 ФАЗА НА ПРОЕКТИРАЊЕ

При проектирањето преземени се сите мерки за минимизирање на влијанијата на почвата преку проектирање на водонепропустни бетонски собирни резервоари за складирање на отпадна вода од миење и чистење на објектите за одгледување. Објектите за одгледување на бројлери се проектирани со водонепропустни бетонски подови заштитени со епоксиден премаз.

Во самата парцела се проектирани внатрешни сообраќајници и пешачки пристапни патеки како и хортикултурно уредување на самата парцела. Проектот дефинира сепаратно одведување на отпадните води со проектирана атмосферска канализација со цел минимизирање на испирањето на почвата.

Во оваа фаза, влијанието е оценето како индиректно влијание, со локален карактер.

5.7.2 ФАЗА НА ГРАДБА

Градежните активности може да ги нарушат геолошките карактеристики на почвата и да предизвикаат деградација и контаминација на земјиштето како резултат на:

- деградација на почвата како резултат на отстранување на хумусниот слој;
- промена на начинот на користење на земјиштето;
- набивање и намалена способност за инфилтрација на атмосферските води;
- евентуално истекување на горива и масла од градежната механизација и возилата;
- ракување и манипулација со суровини за градба, хемикалии, масла и масти и сл.;
- загадување на почвата од можно неконтролирано фрлање на отпад и градежен материјал, отпадни комунални води и води од миење на опрема или механизација и др.

Врз основа на предвидените градежни активности, сегашната состојба на почвата (земјоделско земјиште) и планираната намена на локацијата (целата површина на локацијата ќе биде покриена со објекти, сообраќајници, и зелени површини) може да се заклучи дека можните влијанија од градежната фаза врз геолошките и почвените карактеристики, доколку се исклучат инцидентните појави на несакани истекувања и несоодветен третман на отпад и отпадни води, ќе бидат занемарливи.

Влијанието е директно негативно влијание, со средна јачина кое се јавува веднаш со започнување на градежните активности и е краткорочно и од локален карактер.

5.7.3 ОПЕРАТИВНА ФАЗА

Во оперативната фаза не се очекуваат влијанија врз геолошките структури и инженерско - геолошките појави и процеси. При нормални оперативни процеси, влијанија од ваков тип не се очекуваат или ќе бидат мали, пред се заради фактот што сите мерки за намалување на емисиите или појавите ќе бидат имплементирани во градежната и оперативната фаза (внатрешни сообраќајници, магацински простор за складирање на суровините, пречистителна станица за третман на комунални отпадни води и сл.). Но, сепак за да се елиминира било какво загадување на почвите се предлагаат одредени мерки за намалување.

Влијанието врз почвата во оперативната фаза е оценето како индиректно, со средна јачина, во однос на времетраењето е долгорочно и локално.

5.7.4 ХАВАРИЈА

Можна е контаминација на почвата поради неправилно складирање на отпадна вода од миење и чистење на објектите, како и во случај на дефект на пречистителната станица за отпадни фекални води. Хаварија може да се појави и како резултат на истекување на течен нафтен гас од неисправни инсталации од платформата до котелската постројка..

Во случај на хаварија, влијанието врз почвата е директно негативно влијание, со средна јачина и локален карактер.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

5.7.5 ФАЗА НА ПРЕСТАНОК НА РАБОТА

Во фазата на престанок на работа постои можност од контаминација на почвата доколку не се преземат сите неопходни мерки за спроведување на Планот за престанок со работа, правилна дислокација на суровините и остатоците од разните фракции на отпад. Операторот има обврска локацијата да ја остави ослободена од резидуи во согласност со законските прописи.

Влијанието е директно негативно влијание, со мал јачина, кое е повратно и локално.

5.8 ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ПОСТОЕЧКАТА ИНФРАСТРУКТУРА

5.8.1 ФАЗА НА ПРОЕКТИРАЊЕ

Од објекти на предметната локација евидентиран е среднонапонски надземен кабел за кој во проектната документација е проектирана соодветна заштитна зона во согласност со законските прописи.

5.8.2 ФАЗА НА ГРАДБА

Изведувачот е должен да изготви посебен План за уредување и работа на градилиштето. Во графичкиот дел од планот потребно е да се обележи оградениот простор, влезот во локацијата, сообраќајот кој е во функција на градилиштето и местоположбата на доводот на струја и вода. Исто така, потребно е да се обележи местоположбата на противпожарните апарати, хидрантите, опремата и другите средства за заштита од пожар, експлозии и опасни материи. Да се обезбеди заштитната зона околу енергетскиот кабел согласно проектната документација.

Влијанието е директно позитивно со локално значење.

5.8.3 ОПЕРАТИВНА ФАЗА

Операторот во оперативната фаза има обврска да врши редовно одржување на постојната инфраструктура, внатрешните сообраќајници редовно да се одржуваат чисти, редовно отстранување на прашината од транспортните возила, редовна проверка на исправноста на модуларната пречистителна станица, експлоатациониот бунар и внатрешните и надворешни инсталации. Рационална употреба на вода и периодична проверка на исправноста на системот за поење на животните.

Влијанието е директно и позитивно.

5.8.4 ХАВАРИЈА

Можно е оштетување на постојната инфраструктура во случај на инцидентна појава на пожар/хаварија. Во овој случај потребно е да се спроведе План на активности за реагирање во итни ситуации заради справување со непредвидени емисии и инциденти, како пожари, оштетувања, неконтролирани истекувања на живински отпад од живинарниците, како и истекувања на нафта и масло.

Влијанието е индиректно негативно, со одложено време на појавување и локално значење.

5.8.5 ФАЗА НА ПРЕСТАНОК НА РАБОТА

Во фазата на престанок со работа операторот има обврска за спроведување на Планот за престанок со работа и дислокација на постојната инфраструктура: модуларната

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

пречистителна станица, демонтирање на бунарската опрема и соодветна заштита на постојниот бунар, демонтирање на мобилната платформа на која се наоѓаат батерии со боци за КПП.

Исто така, во оваа фаза, потребно е да се изврши:

- Комплетно чистење и дезинфекција на објектот и ставање на карантин на истиот, со цел да не дојде до појава на можна инфекција;
- Конзервација на постројките и опремата: исклучување на сета опрема на начин соодветен за заштита на животната средина, ослободување на преостанатата енергија (како што се притисок, вода, масло, електрична енергија итн);
- Обезбедување на локацијата од неовластени посетители.

5.9 ВИЗУЕЛНИ АСПЕКТИ И ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ПРЕДЕЛОТ

При спроведување на проектот, очекуваните влијанијата врз пределот ќе бидат долгорочни имајќи во предвид дека се работи за земјоделско земјиште без постојни објекти и инфраструктура.

5.9.1 ФАЗА НА ПРОЕКТИРАЊЕ

Во фазата на проектирање на инсталацијата, не се очекуваат влијанија врз визуелните аспекти на пределот на проектната локација.

5.9.2 ФАЗА НА ГРАДБА

Во фазата на изградба на инсталацијата се предвидуваат активности кои може да предизвикаат негативни влијанија врз пределот и визуелните ефекти. Влијанијата во градежната фаза главно се поврзани со присуство на тешка механизација, опрема, возила и персонал, купови од расчистена вегетацијата, ископана земја и складиран градежен материјал. Предметната локација е дел од поширок простор кој има карактеристики на земјоделско земјиште и не поседува значителни пределски карактеристики.

Во оваа фаза влијанието е директно негативно, со краткорочно времетраење, неповратно и со локално значење

5.9.3 ОПЕРАТИВНА ФАЗА

Во оперативната фаза, влијанијата врз пределот и визуелните аспекти се поврзани со присуство на објекти на локацијата. Значителен визуелен ефект се очекува на семејните објекти и земјоделското земјиште кои се наоѓаат во поширокото соседство. Во пошироката околина не се евидентирани туристички простори и значајни објекти кои би биле засегнати. Исто така и покрај фактот што во текот на оперативната фаза пределот ќе биде трајно променет, современиот изглед на постројката и хортикултурното уредување на просторот треба да даде позитивни ефекти во визуелната перцепција од страна на рецепторите (минувачи, земјоделци итн.). Постои можност од намалување на влијанието врз вредноста на имотите во близина на инсталацијата.

Влијанието е оценето како негативно директно влијание, а во однос на времетраењето е долгорочно и неповратно.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

5.9.4 ХАВАРИЈА

Во случај на хаварија се очекуваат значајни промени на визуелните аспекти кои ќе бидат од локален и привремен карактер но со позначајни последици по подземни води, почвите, воздухот и здравјето на работниците и локалното население.

Влијанието е индиректно, со одложено време на појавување и локално значење.

5.9.5 ФАЗА НА ПРЕСТАНОК НА РАБОТА

Операторот има обврска да спроведе План за дислокација на опремата и постројките. Операторот има обврска да спроведе План за ремедијација кој ќе следи по конечен престанок со работа на инсталацијата.

5.10 ВЛИЈАНИЈА ВРЗ БИОЛОШКАТА РАЗНОВИДНОСТ

5.10.1 ФАЗА НА ПРОЕКТИРАЊЕ

Во рамки на предметна локација, при фаза на проектирање, не се евидентирани значајни видови од биолошката разновидност или нивни живеалишта, загрозувани или вредни за зачувување.

Влијанието е индиректно негативно, со мала јачина и одложено време на појавување, а во однос на значењето истото има локално значење.

5.10.2 ФАЗА НА ГРАДБА

Влијанијата врз биолошката разновидност во текот на изградбата на инсталацијата се главно поврзани со активностите за подготовка на локацијата за градба, градежните активности и движење на тешка механизација, односно, расчистување на локацијата од вегетација, движење на возилата, механизацијата и работниците, генерирање и управување со отпад и сите градежни работи потребни за изградба на објектите и инфраструктурата.

Како резултат на градежните активности, најмногу изложени на негативни влијанија ќе бидат растителните и животинските видови, како и нивните живеалишта во рамките на проектната област и нејзината непосредна близина.

Негативните влијанија врз биолошката разновидност, предизвикани од градежните активности, се поврзани со губење на флора, фрагментација на живеалиштата, губење на видови (повреди/ смртност на животните), нарушување и/или преместување на животните од зоната на градежните активности итн. Присуството на работници и механизација, прашина, бучава и вибрации од градежните активности можат да предизвикаат вознемирување на одредени животински видови, времено напуштање на живеалишта или смрт.

Влијанието е оценето како индиректно, со мала јачина, долготрајно и неповерливо.

5.10.3 ОПЕРАТИВНА ФАЗА

Во оперативната фаза, при нормални оперативни услови, со примена на мерките за намалување на емисиите и влијанијата во медиумите и областите во животната средина и имплементација на најдобри достапни техники во производниот процес и сите

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

останати активности за ракување и складирање на суровини не се очекуваат влијанија врз биолошката разновидност.

Влијанието е индиректно негативно, со мала јачина и локално значење.

5.10.4 ХАВАРИЈА

Биолошката разновидност може да биде засегната во случај на несреќи и хаварији. Можно е деградација на постоечката флора, фрагментација на живеалиштата, губење на видови (повреди/ смртност на животните) и сл. Како причина може да се очекува појава на пожар.

При хаварија влијанието е директно негативно, одложено во однос на времето на појавување, со средна јачина и локално значење.

5.10.5 ФАЗА НА ПРЕСТАНОК НА РАБОТА

По престанок со работа операторот има обврска предметната локација да ја остави ослободена од резидуи со цел создавање на услови за рекултивација и ревитализација на почвата а со тоа и на флората и фауната.

5.10.6 ВЛИЈАНИЈА ВРЗ КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

Во согласност со податоците од Министерството за култура, на проектното подрачје не е евидентирано културно наследство. За време на изведба на градежните работи постои можност да се дојде до одредено неоткриено археолошко наоѓалиште. Доколку при изведувањето на земјените работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културно – историска вредност, потребно е да се постапи согласно со член 65 од Законот за заштита на културно наследство (Сл. Весник на РМ бр.20/04, бр.115/07), односно веднаш да се прекинат градежните активности и да се извести надлежната институција за заштита на културното наследство.

Влијанието е индиректно негативно, со мал интензитет и локално значење.

5.11 БЕЗБЕДНОСНИ АСПЕКТИ

Поради можна хаварија од работењето на инсталацијата, можни се влијанија врз безбедносните аспекти: работниците и локалното население.

Влијанието е директно негативно, со средна јачина, и во однос на веројатноста на појавувањето е можно.

5.12 КУМУЛАТИВНИ ЕФЕКТИ

Промените во животната средина, предизвикани од активности во комбинација со други активности од минатото, сегашноста или идни активности кои се слични со активностите планирани во рамките на набљудуваната област, се нарекуваат кумулативни влијанија. Во однос на проектираната инсталација, кумулативни ефекти можат да се јават како резултат на други постоечки или идни проекти од ист вид во непосредна близина на проектното подрачје..

Во градежната фаза вообичаено можни кумулативни влијанија се јавуваат од генерирана бучава, емисиите во воздухот, отпад, зголемена фреквенција на возила по сообраќајниците и др., од изведба на градежните активности на локацијата на

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

инсталацијата доколку градежните работи се изведуваат истовремено. Чувствителни рецептори на овие влијанија ќе бидат: земјоделските површини кои се наоѓаат во потесното опкружување, земјоделците кои ги обработуваат земјоделските површини, сообраќајниците и др.

Заради недефинираното време на изградба на инсталацијата, непостоењето на информации за фреквенцијата на возила за време на градежната фаза, како и неизвесноста дали сите земјоделски парцели во непосредното опкружување активно ќе се обработуваат во исто време, не е може точно да се определи ниту интензитетот на кумулативните влијанија во градежната фаза. Имајќи во предвид дека изведувачите имаат обврска да применуваат добра градежна пракса и да ги применат мерките, дефинирани во ОВЖС Студијата се очекува интензитетот на кумулативните влијанија да биде мал и со локален карактер.

Во оперативната фаза кумулативни влијанија се очекуваат од емисиите кои ќе се генерираат од: а) процесите кои ќе се изведуваат во стопанскиот комплекс и б) сообраќајот, кој се одвива на околната патна мрежа. При нормални оперативни процеси во постројката, кога емисиите ќе бидат контролирани и во граници на максимално дозволени вредности, не се очекуваат кумулативни влијанија.

Кумулативни влијанија се можни во случај на инцидентни состојби, несреќи и хаварии.
Влијанието е оценето како директно негативно влијание, долгорочно и од локално значење.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

ПОГЛАВЈЕ 6

Мерки за спречување, намалување и ублажување на негативните влијанија на проектот врз животната средина

Во ова поглавје дадени се предлог мерки за спречување/ублажување на негативните влијанија на проектот врз животната средина во сите негови фази

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

6 МЕРКИ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА НА ПРОЕКТОТ ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Главната цел на постапката на ОВЖС е да се идентификуваат позитивните и потенцијалните негативни влијанија при спроведување на проектот истите да се оценат и врз база на нивната значајност, интензитет и ризик врз животната средина и социоекономскиот живот на населението, да се предложат мерки за нивно спречување, намалување или ублажување.

Мерките треба навремено да бидат вклучени во сите фази на проектот фазата на проектирање, како и во останатите фази: градба, оперативната фаза, хаварија и престанок со работа.

Земајќи ги во предвид потенцијалните влијанија кои се идентификувани во претходното поглавје, предложени се мерки за спречување, намалување и ублажување на можните негативни влијанија кои се базираат на примена на најдобрите достапни техники (НДТ) во сите фази на проектот.

Мерките за ублажување се насочени кон намалување на очекуваните влијанија од поединечните активности при реализација на проектот и истите се ефективни само доколку се спроведуваат во сите фази на проектот и се следат согласно Планот за мониторинг, за да се потврди дека се спроведуваат и резултираат со планираниот ефект.

При идентификувањето на најдобри достапни техники за овој проект се земаат во предвид начинот на одгледување на живината вклучувајќи го и хранењето, избраната локација на живинарската фарма и локалните еколошки услови, генерирањето на екскрет и постапувањето со истиот.

Консултантскиот тим во детали ги проучи препораките дадени во референтниот документ за користење на најдобри достапни техники во сектор интензивно одгледување на живина и свињи (Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs, JRC Science for Policy Report, 2017, European Commission), како и Секторското упатство за НДТ за интензивно одгледување на живина од МЖСПП (PM Report Ref. No. 300033-06-RP-366, 2007) и соодветните законски прописи.

Во процесот на идентификацијата на НДТ, предност се дава на мерките кои треба да се преземат за спречување на загадувањето. НДТ е најефективната и најнапредната фаза во развојот на активностите и на методите на работа кои укажуваат на соодветност на конкретните технологии за обезбедување на емисии под граничните вредности, наменети за спречување односно за намалување на емисиите и на негативното влијание врз животната средина.

Навремено преземените мерки согласно препораките за употреба на НДТ и следење на законските барања за употреба на технички стандарди при проектирање на проектот и стандарди за квалитет на медиуми на животна средина ќе овозможат добивање на интегрирана еколошка дозвола и непречено работење на инсталацијата за интензивно живинарство.

По дефинирање на превентивните мерки и мерките за ублажување на негативните влијанија, Консултантскиот тим подготви План со мерки за ублажување на негативните

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

влијанија (Поглавје 6) и План за мониторинг со дефиниран временски период на реализација и одговорна институција (Поглавје 7) со цел да се следи напредокот за реализација на мерките, контрола и управување со истите.

6.1 МЕРКИ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И УБЛАЖУВАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ОД ПРОЕКТОТ

Мерките кои се дефинирани во следниве поглавја неопходно е да бидат спроведени од страна на инвеститорот и одгледувачот и се однесуваат за сите фази на проектот.

Во фазата на проектирање се предвидуваат мерки кои имаат за цел навремено избегнување, односно минимизирање на потенцијалните негативни влијанија и нивно ублажување преку земање во предвид на сегашната состојба на локацијата на инсталацијата и нејзината околина, техничките карактеристики на проектот, како и заштита на здравјето на работниците, околното население и заштита на животната средина.

При проектирањето на инсталацијата земена е во предвид примената на правилно димензионирање на главните и помошните објекти со цел правилно поставување на инсталацијата во однос на ружата на ветрови на подрачјето, заштита на животната средина од емисии на загадувачки материи (во води, воздух, почва). Исто така од голема важност е и изборот на самата опрема дефинирана во термо-техничкиот проект. Во проектната документација предвидено е инсталирање на опрема за хранење, напојување и осветлување на одгледувалиштата од компанијата Big Dutchman опрема која нуди современо и модерно производство на живина со примена на компјутерски управувачки компоненти на хранење на живината, осветлување, температура и влажност во одгледувалиштето.

Пред отпочнување со градежните активности, неопходно е нивно детално одредување и согледување од сите аспекти (геологија на терен, стабилност на почвата и нејзината порозност, подземни води, оддалеченост на населени места, потребно време за транспорт на сировини и материјали и локација за нивно привремено складирање, сообраќаен режим, обезбедување на заштитна опрема за работниците во согласност со нивното работно место, итн.) и нивно прецизирање во **План за управување со градежни активности** чие спроведување ќе овозможи избегнување/ намалување на влијанијата врз животната средина..

Мерки кои се предложени во оперативната фаза се со цел да овозможат ублажување/минимизирање и можно елиминирање на влијанијата врз медиумите и елементите на животната средина, функционалност на живинарската фарма како и безбедност и здравје при работа на работниците и заштита на околното население.

Мерките се дадени како преглед на генерално применливи достапни техники за инсталации за интензивно одгледување на живина и свињи (спречување/минимизирање на влијанија врз животна средина и подобрување на севкупното работење)

Најдобри генерално применливи достапни техники за инсталации за интензивно одгледување на живина и свињи (спречување/минимизирање на влијанија врз животна средина и подобрување на севкупното работење)

Соодветна локација на фармата и просторно уредување со цел

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

- Обезбедување на соодветна оддалеченост од други фарми и чувствителните рецептори;

- Земање во предвид потенцијалот за иден развој на капацитетот на фармата;

- Спречување на загадување на вода.

Подготовка на План за итни случаи за справување со неочекувани емисии и инциденти како што е загадување на водните тела.

Оваа техника вклучува:

- План на фармата што ги покажува системите за одводнување и извори на вода/ ефлуенти;

- Акциони планови за одговор на одредени потенцијални инциденти (на пр. пожари, неконтролирано истекување на складирано ѓубриво, излевање на гориво);

- достапна опрема за справување во случај на инцидентно загадување.

Редовна проверка, поправка и одржување на структурите и опрема, како што се:

- Резервоарите за складирање на мил од миење и чистење на објектите за какви било знаци на оштетување, деградација, истекување;

пумпи, миксери, сепаратори, наводнувачи;

- системи за снабдување со вода и добиточна храна;

- систем за вентилација и сензори за температура;

- силоси и опрема за транспорт (пр. вентили, цевки);

- системи за чистење на воздухот (пр. со редовни инспекции).

- систем за транспорт на гас од платформата до мерно регулационата станица

Времено складирање на мртви животни на начин кој ќе ги спречи или редуцира емисиите

6.1.1.1.1 НДТ за следење на процесните параметри во оперативната фаза:

Најдобри достапни техники за инсталации за интензивно одгледување на живина и свињи, НДТ е да се следат следните процесни параметри најмалку еднаш годишно

- Потрошувачка на вода (користење на записи (пр. соодветни мерачи или фактури). Главните процеси во кои се користи вода во оперативната фаза: напојување на живина, чистење објектите за одгледување на живина при ремонт на јатото, ладење на објектите итн.

- Потрошувачка на енергија (користење на записи (пр. соодветни мерачи или фактури). Главни процеси во оперативната фаза затоплување на објектите за одгледување на живина, вентилација, осветлување итн)

- Потрошувачка на гориво (користење на записи (пр. соодветни мерачи или фактури) Евиденција на потрошувачката на КПГ метан кои се користи во оперативната фаза за потребите на котларата.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

- Број на влезни и излезни животни, вклучувајќи раѓања и смртни случаи кога е релевантно
- Потрошувачка на храна (користење на записи (пр. соодветни мерачи или фактури).
- Генерирање на екскрет (користење на записи (пр. соодветни мерачи или фактури).

6.2 КВАЛИТЕТ НА ВОЗДУХ

За намалување односно ублажување на влијанијата врз квалитетот на воздухот и климатските промени, за време на фаза на проектирање, градежната и оперативната фаза, се препорачува примена на следните мерки:

6.2.1.1.1 Фаза на проектирање

Во фаза на проектирање на инсталацијата за интензивно живинарство се земени во предвид сите законски мерки за проектирање на ваков тип на објекти во согласност со Законот за благосостојба на животните (Сл. Весник на РМ, бр. 113/07) и Правилникот за условите и начинот на заштита на фармските животни (Сл. Весник на РМ, бр. 140/09).

- Планирање на густина на населеност со бројлери во објектите за одгледување согласно законските прописи.
- При димензионирањето на процесната опрема: инсталациите за загревањето, ладењето и вентилацијата на објектите треба да обезбедат циркулација на воздухот во објектите за одгледување на живина при што прашината, температурата, релативна влажност и концентрација на гасови ќе бидат во граници во кои ќе придонесат за зачувување на здравјето и благосостојба на фармските животни.
- При проектирање во предвид да се земат и климатските карактеристики, ружата на ветрови и количината на врнежите.
- Проектирање на објекти за складирање на мил од миене, чистење и дезинфекција на објектите за одгледување на живина да е димензиониран согласно проектираниот капацитет на одгледувалиштата.

6.2.1.1.2 Градежна фаза

- Изведувачот на градежните работи да изготви и имплементира План за организација на градилиштето и управување со градежни активности чие спроведување ќе овозможи избегнување/намалување на влијанијата врз животната средина, План за управување со прашина, План за управување со сообраќај.
- За време на градежните работи, изведувачот да имплементира добра градежна пракса за минимизирање на емисиите во медиумите на животната средина и намалување на нивото на бучава;
- Да се одреди начинот, временскиот распоред и динамиката на користење на возилата и опремата;
- Да се избегнува извршување на поправки на градежната механизација и опрема на локацијата каде ќе се извршуваат градежните работи;

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

- Утовар-истовар, пренос и ракување со материјалите треба да се извршува на минимална висина од подлогата во насока спротивно на ветерот, и задолжително да се користат системите за распрскување за сузбивање на прашина особено за време на суви периоди.
- Теренот и пристапниот пат да се одржува чист заради непречено одвивање на активностите;
- Одредување на локација за привремено чување на градежни материјали и суровини;
- Инертниот материјал да се изнесува надвор од локацијата на дневна основа;
- Инвеститорот треба да побара од Општина Врапчиште одредување на локација за депонирање на градежниот шут кој ќе се создаде во оваа фаза;
- Прскање на површините со вода за редукција на фугитивните емисии на прашина;
- Материјалите кои се складираат на отворено да се оградат, покријат или да се стабилизираат нивните површини, со цел да се спречи разнесување од ветер;
- Не е дозволено палење на растителни остатоци од чистење на локацијата;
- Изведувачот на градежните работи да имплементира мерки за управување со сообраќајот, кој ќе вклучува:
 - Намалување на брзината на возење во областите каде што има земјен пат (<20-40 km/h) за да се минимизира генерирањето на прашина;
 - Кога се вози надвор од градилиштето, камионите да бидат покриени со цел да не се емитува прашина во текот на транспортот;
 - Возилата и градежната механизација треба соодветно да се одржува и да ги исполнува релевантните стандарди за испуштање емисии;
 - Оптимално користење на товарните возила, односно ќе се ангажира минимален број на товарни возила што ќе носат максимална маса на материјали;
 - Маршрутите на товарните возила да се планираат за да се избегне времето и патиштата со густ сообраќај;
 - Гасење на моторот на возилата и механизацијата кога истите нема да се употребуваат;
 - Користење на возила со добри перформанси и нивно редовно сервисирање и поправка од овластена компанија.

6.2.1.1.3 Мерки во однос на безбедност и здравје на работниците

- Примена на општи мерки за безбедност и здравје при работа за работниците (прва помош, заштитна облека за работниците, соодветни машини и алати);
- Да се следат препораките за обезбедување на градилиштето и заштита на работниците за да се намалат ризиците од повреди;

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

- Задолжително е постојано присуство на противпожарни уреди во случај на пожар или други оштетувања;
- Неопходно е да се обучат работниците пред почетокот на изведба на градежни активности предвидени со проектот;

6.2.1.1.4 Мерки за заштита во однос на безбедност и здравје на околното население

- Поставување на знаци за забрана на пристап за неовластени лица на градилиштето и информативна табла;
- Пред започнување на градежните активности градежната парцела целосно да се огради.
- Изведување на градежните активности во периодот од 07.00 - 19.00 часот;
- Навремено информирање на локалното население за изведувањето на градежните активности преку општински гласник/Огласна табла, web страна на Општина Врапчиште, локален медиум и месна заедница за отпочнување на градежните активности и рокот за нивно завршување;
- Ограничување на брзината на возилата на локацијата каде што се гради;
- За целото времетраење на оваа фаза неопходна е примената на добра градежна практика која ќе обезбеди минимизирање на влијанијата врз животната средина.

Во периодот на спроведување на градежните активности потребно е следење на градежните активности од страна на Инспектор за животна средина од МЖСПП како и Општински инспектор за комунални работи/животна средина како претставник од локалната самоуправа на Општина Врапчиште, кои треба да го следат исполнувањето на мерките.

6.2.1.1.5 Оперативна фаза

За намалување односно ублажување на влијанијата врз квалитетот на воздухот, во оперативната фаза на инсталацијата за интензивно живинарство се препорачува примена на следните мерки:

- Складирањето на суровините и помошните материјали да се врши во согласност со пропишани процедури, во соодветни складови(силоси) и простории и овие постапки да бидат редовно контролирани;
- Инсталирање активни системи за вентилација според проектната документација и редовна контрола на оперативноста на овие системи;
- Редовна контрола на исправноста на процесната опрема (пумпи, транспортери);
- Времето на складирање на суровините потребни за производниот процес да се сведе во согласност со барањата на процесот;
- Планирање на постапките за популација и депопулација на објектите за одгледување на живина со цел минимизирање на емисии на прашина.
- Мониторинг на квалитетот на амбиентен воздух во рамките на постројката мерни места на границите на парцелата.
- Мониторинг на емисии во воздух од котлара.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

- Намалување на содржината на сурови протеини во диетата со додавање на синтетички аминокиселини, дадени во Планот за управување со Хранливите Состојки (ПУХС)
- Примена на програма за терминална хигиена (чистење, миење и дезинфекција на објектите по завршување на одреден турнус).
- Утовар и транспорт на цврстото шталско ѓубриво веднаш при ремонт на јатото без складирање на локацијата со цел минимизирање на агитацијата на екскретот.
- Примена на мерките за инцидентни ситуации.

Со цел да се намали односно минимизираат емисиите на миризба од фармата и влијанијата од истата, НДТ е да користи комбинација на некоја од техниките:

Најдобри достапни техники за инсталации за интензивно одгледување на живина и свињи (емисии на миризба)

НДТ е да користи комбинација на некоја од техниките:

- Обезбедување на соодветна оддалеченост помеѓу самите фарми и чувствителните рецептори;

- Оптимизирање на условите за испуштање на воздухот од фармата со употреба на некоја од следниве техники:

- зголемување на висината на излезот (пр. издувен воздух над ниво на покривот, пренасочување на издувниот воздух низ повисокиот наместо преку нискиот дел на ѕидовите);

- зголемување на брзината на вентилацијата на вертикалниот излез;

- поставување на ефикасни надворешни бариери за создавање турбуленции во протокот на воздух на излез (пр. садење на вегетација);

- додавање на капаци на дефлекторот во отворите на издувните гасови лоцирани во ниски делови на ѕидовите со цел да се пренасочи издувниот воздух кон земјата;

НДТ е да се користи една или комбинација на некоја од техниките за складирање на ѓубриво:

- Покривање на екскретот за време на транспорт

Најдобри достапни техники за инсталации за интензивно одгледување на живина и свињи намалување на концентрациите на амоњак (NH_3) и јаглерод диоксид (CO_2) во објектите за одгледување на живина.

Изработка и спроведување на план за управување со хранливите состојки. Овој План има за цел да го земе во предвид метаболизмот, протеинските, минералните и витаминските барања во поодделни фази на производниот циклус.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

6.3 Води

За намалување или избегнување на влијанијата врз површинските и подземните водите на предметната локација и во нејзината непосредна околина, во проектирање, градежна и оперативната фаза се препорачува примена на следните мерки:

6.3.1.1 Фаза на проектирање

При проектирање на објектите и инфраструктурата на предметната локација во предвид се земени сите можни негативни влијанија на квалитетот на подземните води.

Постојниот експлоатациониот бунар од кој ќе се користат водите за потребите на инсталацијата и резервоарот се проектирани на околу 45 m од главниот влез во фармата, од јужната страна на соодветно растојание од објектите за одгледување на живина со обезбеден соодветен радиус на влијание на подземните води надвор од проектираните објекти.

Врз основа на димензионирањето на потребите од вода во одгледувалиштето предвидени се количини на вода за технолошкиот процес, потреби на вработените и ПП хидрантска инсталација.

До бунарот е проектиран соодветен асфалтен пристапен пат.

Проектирање на водонепропустни резервоари за времено складирање на вода од миење, чистење и дезинфекција на одгледувалиштата, димензионирани согласно проектираниот капацитет на одгледувалиштата.

Опремата за храна и вода треба да биде дизајнирана, конструирана, поставена, управувана и одржувана на таков начин што:

Птиците имаат лесен и континуиран пристап до храна и вода.

Градежна фаза

- Примена на добра градежна пракса;
- Градежните активности да се изведуваат во сув период;
- Атмосферските води соодветно да се канализираат и одведат надвор од градилиштето, со цел да се избегне промивање на градежните површини и нивно загадување;
- Се забранува миење на возилата и опремата на локацијата или во околните водни тела;
- Изведувачот на градежните работи да постави мобилни тоалети, кои ќе бидат редовно одржувани од овластена компанија;
- Во случај на инцидентни истекување на масло во почвата, истото да се собере во соодветна опрема/садови за евакуација на можни истекувања и со него да се постапува како со опасен отпад;
- Целосно спроведување на Планот за управување со градилиштето, Програмата за управување со отпад, Планот за управување со опасни материи и контрола на истекувања, Планот за реагирање во итни ситуации заради справување со непредвидени емисии и инциденти.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

6.3.1.1.2 Оперативна фаза

Во рамките на инсталацијата ќе се користи вода од сопствен бунар, за кој Инвеститорот ја има обезбедено потребната техничка документација, а следен чекор е стекнување со Дозвола за користење на вода од експлоатациониот бунар – водно право кое Инвеститорот ќе го побара од Управата за животна средина – Сектор води како надлежен орган.

Дополнителни мерки на заштита на водите:

- Задолжителна контрола на хемиската и бактериолошката исправност на водата од експлоатациониот бунар со спроведен мониторинг во согласност со Правилникот за барањата за безбедност и квалитет на водата за пиење, два пати годишно.
- Преземање на соодветни мерки за рационална употреба на водата:
 - Водење евиденција за користењето на водата;
 - Откривање и поправка на дефекти што предизвикуваат протекувања на вода, редовна проверка на линијата и опремата за напојување на живина во објектите за одгледување на живина;
 - Употреба на опрема за чистење под висок притисок за чистење на објектите во кои е сместена живината;
- Редовно одржување на модуларната пречистителна станица за третман на фекални отпадни води и маслофаќачите. Проверка на ефикасноста на ПСОВ за фекални води преку контрола на квалитетот на пречистени води .
- Реупотреба на што е можно поголемо количество на вода (искористување на пречистените фекални води повторно за чистење на објектите и полевање на вегетацијата во рамките на инсталацијата)
- Редовна контрола и одржување на одводните структури и системот за заштита во случај на инцидентна состојба- надворешна хидрантска мрежа ;
- Со цел да се намали количината на генерирани отпадни води од инсталацијата, како и минимизирање на емисиите во води и почва, НДТ е да користи комбинација на некоја од техниките:

Најдобри достапни техники за инсталации за интензивно одгледување на живина и свињи (емисии од отпадни води)

Со цел да се намали количината на генерирани отпадни води, НДТ е да користи комбинација на некоја од техниките:

- Минимизирање на употребата на вода
- Одделување на не контаминирани атмосферски води од отпадните води кои треба да се третираат преку имплементација на одделно собирање во форма на соодветно проектиран и одржуван дренажен систем;

Со цел да се редуцираат емисиите во води од отпадни води, НДТ е да користи една или комбинација на некоја од техниките:

- Испуштање на технолошките отпадни води во соодветен резервоар, одделно од другите води
- Третман на отпадните води со седиментација и/или биолошки третман (применето за фекалните води од инсталацијата)
- Распрскување на отпадните води од процесот на пр. со употреба на систем за наводнување во вид на прскалка, мобилен наводнувач, и сл.
 - отпадните води пред распрскувањето треба да се чуваат на пр. во резервоари или лагуни. Наталожената цврста фракција, исто така, може да се распрска. Водата може да се испумпува од резервоарите преку цевководот што оди на пр. прскалка или мобилен наводнувач, кој ја распрснува водата. Наводнувањето може да се изврши и со употреба на опрема со контролирана примена за да се обезбеди ниска траекторија (шема на ниско ширење) и големи капки

6.4 УПРАВУВАЊЕ СО ОТПАД

Со цел минимизирање на влијанијата врз животната средина од неправилно управување со генерираните фракции на отпад, предложени се следните мерки по фазите на проектот:

6.4.1.1.1 Фаза на проектирање

Во фазата на проектирање се земени во предвид сите мерки за проектирање и соодветно димензионирање на опремата со цел избегнување и во најголема можна мера намалување на количеството на создадениот отпад, спречување на негативните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето во согласност со принципите на циркуларната економија, отстранување на отпадот на начин што е прифатлив за животната средина и заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето.

За намалување или избегнување на влијанијата кои може да бидат предизвикани од генерираниот отпад во градежната и оперативната фаза се препорачува примена на следните мерки:

6.4.1.1.2 Градежна фаза

Подготовка и имплементација на Програма за управување со отпадот во согласност со член 27 од Законот за управување со отпад, која треба да вклучува:

- Класификација на отпадот врз основа на неговите својства согласно со Листата на отпад.
- Обезбедување на услови за селектирање и управување со посебните текови на отпадот кои се дел од системот за проширена одговорност на производителот.
- Водење на редовна евиденција и склучува договори со управувачите со посебните текови на отпад во рамките на системот за проширена одговорност на производителот за управување со посебните текови на отпадот.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

- Реупотреба на неконтаминирани почви и други природни материјали ископани во текот на градежни активности, кој ќе биде користен за целите на градежништвото во неговата природна состојба на локацијата од која е ископан;
- Дефинирање на мониторинг на преземените мерки за управување со отпадот;
- Обука на вработените за правилно постапување со отпадот кој се создава;
- Имплементација на Планот за вонредни состојби.

6.4.1.1.3 Оперативна фаза

Подготовка и имплементација на Програма за управување со отпадот која ќе се создава во оперативната фаза во согласност со член 27 од Законот за управување со отпад;

- Постојни и планирани технички, организациони и други мерки (вклучувајќи и инвестициони зафати) за управување со отпадот (селектирање, третман, преработка искористување на енергијата, складирање и отстранување);
- Мерки за заштита од штетното влијание на отпадот по животната средина, животот и здравјето на луѓето;
- Минимизирање на отпадот преку контрола на влезните сировини во производните процеси, контрола на записите, технологии на рециклирање и др.
- Воведување на системи за заштита на животната средина (ISO 14001);
- Планирани активности за едукација и за обука на кадарот што управува со отпадот
- Назначување на одговорно лице за управување со отпадот

Во однос на отпадот од пакување операторот на одгледувалиштето треба да ги преземе следниве мерки:

- Крајниот корисник го собира, складира и предава на производителот, трговецот или овластениот собирач кој е дел од колективен постапувач за отпад од пакување, создадениот отпад од пакување како одделно собрана фракција од комуналниот отпад или го доставува отпадот од пакување во собирен центар или собирно место определено за таа намена.
- Крајниот корисник е должен пред да го предаде отпадот од пакување, да го собере истиот и да го чува одвоено, за да не стапи во контакт со друг вид отпад, да не се меша или на друг начин уништува или загадува со опасни или други супстанции, при што би се оневозможило неговото рециклирање или преработка.

Техники за намалување на емисиите од контејнерите со течно шталско ѓубре и од складиштата со земјен насип

Да се намали соодносот меѓу емисионата површина и волуменот на контејнерот за течно шталско ѓубре.

За правоаголници складишта, размерот меѓу висината и површината е еднаков на 1:30-50.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Цврст капак- Кров или капак којшто може да биде изработен од бетон, фиберглас панели или полиестерски плочи со рамна или конусна форма. Добро дихтува и затвора за да се сведе на минимум размената на воздух и да се спречи навлегување на дожд или снег.

Најдобри генерално применливи достапни техники за инсталации за интензивно одгледување на живина и свињи (Управување со исхраната)

Со цел да се намали вкупниот азот во екскретот и емисии на амонијак при задоволување на хранливите потреби на животните, НДТ е да се користи диетална формулација и стратегија за хранење која вклучува една или комбинација на некоја од техниките:

- Намалување на содржината на суров протеин со употреба на N
- балансирана диета заснована на потребите за енергија и разградливи аминокиселини.
- Повеќе фазно хранење со диетална формулација прилагодена на специфичните барања од периодот на производство.
- Употреба на одобрени адитиви за добиточна храна што ја намалуваат вкупната количина на азот во екскретот

Со цел да се намали вкупниот фосфор во екскретот при задоволување на хранливите потреби на животните, НДТ е да се користи диетална формулација и стратегија за хранење која вклучува една или комбинација на некоја од техниките:

- Повеќе фазно хранење со диетална формулација прилагодена на специфичните барања од периодот на производство.
- Употреба на одобрени адитиви за добиточна храна што ја намалуваат вкупната количина на фосфор во екскретот

Најдобри достапни техники за инсталации за интензивно одгледување на живина и свињи намалување на концентрациите на амоњак (NH_3) и јаглерод диоксид (CO_2) во објектите за одгледување на живина.

Изработка и спроведување на план за управување со хранливите состојки. Овој План има за цел да го земе во предвид метаболизмот, протеинските, минералните и витаминските барања во поодделни фази на производниот циклус.

6.5 БУЧАВА И ВИБРАЦИИ

Преку однапред утврден режим, динамика и период на работа на градежната оператива, можат да се ублажат влијанијата од бучава и вибрации кои би произлегле од нивното работење. Во фазата на проектирање може да се предложи режим на работа на градежната механизација и опрема при изведување на градежните активности бидејќи

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

тогаш се очекува појава на зголемена бучава и вибрации во рамки на проектната локација. Да не се практикува паралелна работа на повеќе машини кои произведуваат високо ниво на бучава, етапно извршување на проектните активности што значително ќе има влијание врз намалување на бучавата, користење на механизација и опрема која е во согласност со Правилник за поблиските видови на посебните извори на бучава како и услови кои треба да ги исполнуваат постројките, опремата, инсталациите и уредите кои се употребуваат на отворен простор во поглед на емитираната бучава и стандардите за заштита од бучава („Службен Весник“ на РМ бр.142/13).

6.5.1.1.1 Фаза на проектирање

- При изборот на машини и процесна опрема за одвивање на технолошките постапки да се предвидат такви кои не генерираат високо ниво на бучава (транспортни ленти и завојни транспортери, помпи, котел, високоефикасни вентилатори, мелница за храна, хранилки опремени со дозатор и др.) сведување на минимум на должината на цевките за дотур на храна;

Во фазата на планирање на постројката/фармата, се обезбедува адекватно растојание меѓу постројката/фармата и чувствителните рецептори со примена на минималните стандардни растојанија.

За намалување или избегнување на влијанијата од зголемено ниво на бучава и вибрации во градежната и оперативната фаза се препорачува примена на следните мерки:

6.5.1.1.2 Градежна фаза

Подготовка и имплементација на План за управување со бучава.

Пред отпочнување со градежни активности неопходно е, одредување на време за транспорт на суровини и материјали и локација за нивно привремено складирање, одредување на сообраќаен режим при реализација на градежните активности, обезбедување на заштитна опрема за работниците во согласност со нивното работно место, итн.).

Во градежна фаза мерките неопходно треба да вклучуваат - да се назначи соодветно квалификувано лице кое ќе ги следи активностите на градба на проектната локација, со цел да се обезбеди доследно спроведување на предвидените активности.

Инвеститорот и Изведувачот е потребно да ги следат следните мерки:

- Активностите да се одвиваат според важечките национални и меѓународни прописи, препораки и стандарди;
- Да се користат најдобрите достапни техники при изведување на работите;
- Да се ангажира соодветно обучен персонал за изведба на градежни активности предвидени со проектот;
- Изведувачот на градежните работи потребно е да имплементира мерки за управување со сообраќајот, како што се: фреквенција и рути на движење на сообраќајните средства за пренос на генериран отпад и градежен материјал; протоколи за одржување на машините и возилата; брзина на движење на возилата по сообраќајниците, поставување соодветна сигнализација и сл.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

- Целата градежна опрема треба да ги исполнува барањата од Директивата бр. 2000/14/EЗ на ЕУ за емисии на бучава во околината што ги создава опремата која е за надворешна употреба, како и барањата согласно Правилник за поблиските видови на посебните извори на бучава како и услови кои треба да ги исполнуваат постројките, опремата, инсталациите и уредите кои се употребуваат на отворен простор во поглед на емитираната бучава и стандардите за заштита од бучава („Службен Весник“ на РМ бр.142/13);
- Теренот и пристапниот пат да се одржува чист заради непречено одвивање на активностите;
- Градежните работи да се изведуваат во периодот од 07.00 -19.00 ч.;
- Бидејќи проектната локација за изградба на живинарската фарма се наоѓа во околината на земјоделско подрачје, што во согласност со националното законодавство за бучава (Правилник за локациите на мерните станици и мерните места („Сл. Весник“ на РМ бр. 120/08) одговара на подрачје со III степен на заштита од бучава (подрачје каде се дозволени зафати во околината, во кое помалку ќе смета предизвикувањето на бучава, односно трговско-деловно подрачје-станбено, подрачје наменето за земјоделски дејности) нивото на бучава во проектното подрачје не треба да ги надминува вредностите од 60 (д)-55(н) dB (A);
- Информирање на локалното население преку општински гласник/Огласна табла, web страна на Општина Врапчиште (<http://www.vrapciste.gov.mk/>), локален медиум и месна заедница за отпочнување на градежните активности и рокот за нивно завршување;
- Одредување на локација за привремено чување на градежни материјали и суровини;
- Одредување на локација за привремено депонирање на градежен шут и друг отпад кој ќе се генерира;
- Возилата кои се бучни поради лошото прилагодување на моторот или оштетување на опремата за прилагодување на бучавата не треба да бидат ставени во функција.
- Да се избегнува извршување на поправки на градежната механизација и опрема на локацијата каде ќе се извршуваат градежните работи;
- Опремата да содржи соодветни уреди за придушвање на бучава што ќе го намалува нивото на звук и редовно ќе биде одржувана;
- При користење на пневматска опрема, да се изберат придушени компресори или да се користи потивка хидраулична опрема;
- Ограничување на брзината на возилата во критичните подрачја (во и надвор од градилиштето).
- Изградбата на објектите да се изведува на начин што ги задоволува стандардите за заштита од бучава (вградување на соодветна звучна изолација) со цел нивото

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

на бучава што ќе се генерира во оперативната фаза да се сведе во рамките на граничните вредности.

6.5.1.1.3 Оперативна фаза

Генерални мерки за ублажување на негативните влијанија од бучава и вибрации во оперативната фаза на новата живинарска фарма се:

- Употреба на машини и процесна опрема кои не генерираат високо ниво на бучава и нивна редовна контрола (транспортни ленти и завојни транспортери, помпи, високоефикасни вентилатори, мелница за храна, хранилки опремени со дозатор и др.)
- Сведување на минимум на должината на цевките за дотур на храна;
- Изработка на протокол за спроведување мониторинг на бучавата;
- Засадување на соодветна (автохтона) вегетација околу објектот на живинарската фарма со што би се ублажиле негативните влијанија од зголемена бучава;
- Изработка на протокол за реагирање при идентификувани настани што причинуваат бучава; спроведување мониторинг на бучавата, влијанието од бучава и вибрации на осетливи места во непосредна близина на локацијата треба да бидат годишно проценети и прегледани.

6.6 Почва

Преку примена на предложените мерки за заштита на водите и воздухот ќе се спречи и индиректното загадување на почвата.

За намалување или избегнување на влијанијата врз почвата на предметната локација и во непосредната околина, во проектирање, градежна и оперативната фаза се препорачува примена на следните мерки:

6.6.1.1.1 Фаза на проектирање

- Основните проекти се изработени врз основа на геотехнички теренски истражни работи и лабораториски испитувања со цел да се дефинираат условите на теренот како природна средина, да се дефинираат почвените слоеви по длабочина на предметната локација односно да се предвидат можните интеракции помеѓу природната средина и идниот објект.
- Проектирање на објектите за одгледување на живина со водонепропусна основи како и лесен за чистење и дезинфекција помеѓу јатата/турнуси.
- Проектирање на платформа за складирање на боци со КПП метан.
- Проектирање на соодветни внатрешни сообраќајници во одгледувалиштето.
- Проектирање на сепаратни системи за зафаќање на: технолошките отпадни води, комуналните отпадни и атмосферските води. Емисии на води во почва не е дозволено.

За намалување на влијанијата на почвата, за време на градежната и оперативната фаза се препорачува примена на следните мерки:

6.6.1.1.2 Градежна фаза

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

- Примена на добра градежна практика;
- Следење на упатствата за избегнување на ризиците од несреќи и хаварии, несакани истекувања;
- Обезбедување и примена на опрема/садови за евакуација на можни истекувања на горива, масла и хемикалии;
- Во случај на контаминација на почвата со инцидентно истекување на гориво, масла или хемикалии, потребно е загадениот слој почва да се собере и со истиот да се постапува како опасен отпад;
- При фарбање или друг вид на хемиска заштита на дел од конструкциите мора да се преземат соодветни мерки за заштита, како на пример покривање на околната почва за да се спречи контаминација;
- Се забранува миеење на возилата со кои се врши транспорт на бетон, опремата и садовите на локацијата или во реките кои се наоѓаат во пошироката околина на локацијата;
- Обезбедување одводни канали и базени за зафаќање на евентуалните истекувањата надвор од градежната парцела;
- Имплементација на соодветни процедури и планови за управување и складирање на материјали, отпад и опасен отпад;
- Имплементација на мерките кои ќе произлезат од Планот за управување со опасни материји и контрола на истекување и Програмата за управување со отпад.

6.6.1.1.3 Оперативна фаза

За намалување на влијанијата врз почвите во оперативната фаза се препорачува примена на следните мерки:

- Спроведување на постапките за правилно складирање и ракување со суровини и репро материјали, вклучувајќи и процедури за постапување;
- Проверка на резервоарите за складирање на мил од чистење на објектите за присуство на знаци на оштетување, дотрајување или евентуално протекување за да се спречи неконтролирано загадување на почвата и подземните води;

6.7 ПОСТОЕЧКА ИНФРАСТРУКТУРА

За намалување на влијанијата врз пределот и визуелните ефекти во градежната фаза и оперативната фаза се препорачува примена на следните мерки:

6.7.1.1.1 Градежна фаза

- Подготовка и имплементација на Елаборат за уредување и работа на градилиштето. Во графичкиот дел од планот потребно е да се обележи оградениот простор, влезот во локацијата, сообраќајот кој е во функција на градилиштето и местоположбата на доводот на струја и вода. Исто така, потребно е да се обележи местоположбата на противпожарните апарати, хидрантите, опремата и другите средства за заштита од пожар, експлозии и опасни материји.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

- Ограничување на големината на градилиштето во рамките на градежната парцела;
- Собирање на генерираниот отпад на дневна основа, селекција на отпадот, транспорт и финално одлагање на соодветни депонии (во согласност видот на отпадот);
- Соодветно покривање на ископаниот материјал при транспорт до депонија.
- Санација на градилиштето непосредно по завршувањето на работите, што ќе опфати расчистување на купови земја, градежни материјали и други остатоци од градежните активности.

6.7.1.1.2 Оперативна фаза

- Операторот во оперативната фаза има обврска да врши редовно одржување на постојната инфраструктура, внатрешните сообраќајници редовно да се одржуваат чисти, редовно отстранување на прашината од транспортните возила, редовна проверка на исправноста на инсталираните надворешни постројки: модуларната пречистителна станица, гасната станица, експлоатациониот бунар и внатрешните и надворешни инсталации. Рационална употреба на вода и периодична проверка на исправноста на системот за напојување на животните.
- Операторот има обврска пред влезната рампа во преточувалиштето за природен гас да постави знак „STOP“ кој забранува пристап на неовластените лица. За пристап на транспортери, камиони до преточувалиштето и нивно напуштање се предвидени пристапни сообраќајници во круг на објект. Околу преточувалиштето да се обезбеди заштитна зона појас со ширна најмалку од 7,5 m, мерено од габарит на приклучна цистерна.
- Спроведување на хортикултурно уредување и одржување на зелените површини во согласност со Основниот инфраструктурен проект.
- Имплементација на Програма за управување со отпадот.
- Рационална употреба на вода и периодична проверка на исправноста на системот за напојување на живината.
- Ефикасно користење на енергијата со примена на :
- Обновливи извори на енергија употреба на сончева енергија.
- Изолација на ѕидовите, подовите и таваните на објектите во кои се одгледува живината.
- Редовно одржување на внатрешните сообраќајници

6.8 **БИОЛОШКА РАЗНОВИДНОСТ**

Во рамки на предметна локација, не се евидентирани значајни, загрозени или ендемични растителни и животински видови и нивни живеалишта, или заштитени подрачја на природата. Во непосредна близина на проектната локација се наоѓаат земјоделски површини.

6.8.1.1.1 Фаза на проектирање

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Во оваа фаза, проектантот потребно е да предвиди зафаќање на оптимална и минимална површина за градба, со што би овозможило помала загуба на земјиште и минимално уништување на околната вегетација.

6.8.1.1.2 Градежна фаза

- Користење на постојните пристапни патишта и минимизирање на реконструкција на нови;
- Се забранува вознемирување на некои видови на фауна (влечуги, птици, цицачи, а воедно се забранува и собирање на јајца од нивните гнезда од страна на ангажираните работници;
- Доколку е потребно да се изврши отстранување на грмушки и дрвја, истото треба да се спроведе во зима, вон периодот за гнездење на птиците, кој е помеѓу 1ви март и 30ти септември. По завршување на работите, треба да се ревитализираат биотопите кои биле изложени на влијанија;
- Да се одбегнува привремено заземање и/или деструкција на соседните површини. При употреба на површините кои не се вклучени во проектниот концепт мора да постои претходно одобрение од сопственикот или друг тип на дозвола.

6.8.1.1.3 Оперативна фаза

- Примена на мерките за заштита на воздухот, водата, почвата, управување со отпад и бучава;
- Не е дозволено палење на вегетација, заради заштита на живеалиштата на растителните и животинските видови;
- Имплементација на Програмата за управување со отпад, Планот за управување со опасни материи и заштита од истекувања и Планот за реагирање во итни ситуации заради справување со непредвидени емисии и инциденти.

6.9 БЕЗБЕДНОСНИ АСПЕКТИ

Заради безбедноста на работата на инсталацијата, неопходно е да се примени Добра фармерска практика која вклучува:

- Идентификација и имплементација на програми за обука на персоналот;
- Чување на записите за употреба на храна, вода и енергија, создадениот екскрет и расфрлање на екскретот;
- Поставување на план за реагирање во итни ситуации заради справување со непредвидени емисии и инциденти;
- Имплементирање на програма за одржување за да се обезбеди добра кондиција на опремата врз основа на инструкциите кои се издадени од страна на производителите/доставувачите, инсталаторите на опремата, одржување на објектите и одржувањето на чистотата на локацијата;
- Соодветно планирање на активностите на локацијата, како што се доставување на материјали и испорака на создадениот екскрет;

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

- Подготовка на план за управување со екскрет;
- Соодветно складирање и одложување на угината живина.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Табела 33 Мерки за ублажување на влијанијата на проектот врз животната средина

Потенцијално негативно влијание врз животната средина	Мерки за ублажување на влијанието	Цел	Одговорна институција	Најдобри достапни техники
ФАЗА ПРОЕКТИРАЊЕ				
Елемент на животна средина: Воздух				
Несоодветно димензионирана опрема согласно капацитетот на одгледувалиштето може да придонесе до негативно влијание врз квалитетот на воздухот со емисии на миризби, прашина и недоволени концентрации на амонијак јаглерод диоксид и висока влажност во објектите за одгледување на живина.	<p>При димензионирањето на процесната опрема: инсталациите за загревањето, ладењето и вентилацијата на објектите треба да обезбедат циркулација на воздухот во објектите за одгледување на живина при што прашината, температурата, релативна влажност и концентрација на гасови ќе бидат во граници во кои ќе придонесат за зачувување на здравјето и благосостојба на фармските животни.</p> <p>Планирање на густина на населеност со бројлери во објектите за одгледување согласно законските прописи.</p> <p>Проектирање на објекти за времено складирање на мил од миење, чистење и дезинфекција на објектите за одгледување на живина димензионирани согласно проектираниот капацитет на одгледувалиштата.</p> <p>При позиционирањето на објектите за одгледување на живина неопходно е да се земат во предвид климатските карактеристики, ружата на ветрови и количината на врнежи.</p>	Зачувување на здравјето и благосостојба на фармските животни.	-Инвеститор/ - Проектант/ - Ревизија	Оваа мерка е во согласност со ИСКЗ секторското упатство за НДТ Интензивно одгледување на живина
Елемент на животна средина: Води				
Несоодветно користење на подземните води и	Изработен е основен проект за изведба на експлоатационен бунар за водоснабдување на	Рационално користење на водите согласно добиена Дозвола за	-Инвеститор	

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Потенцијално негативно влијание врз животната средина	Мерки за ублажување на влијанието	Цел	Одговорна институција	Најдобри достапни техники
потенцијални емисии на загадувачки материји во водите.	одгледувалиштето и резервоар за обезбедување на потребните количини на вода. Операторот треба да добие Дозвола за користење на водата односно да се здобие со водно право.	експлоатација на вода од бунар, согласно национално законодавство.	- Управата за животна средина (Сектор води)	
	Опремата за храна и вода треба да биде дизајнирана, конструирана, поставена, управувана и одржувана на таков начин што: Птиците имаат лесен и континуиран пристап до храна и вода	Рационална употреба на вода Се спречува агресивно, конкурентно однесување; Се избегнува истурање на храна и вода; Се избегнува повреда на птиците.	Инвеститор/ - Проектант/ - Ревизија	Оваа мерка е во согласност со НДТ
Елемент на животна средина: Управување со отпад				
Загадување на почвата и подземните води како резултат на неправилно постапување со генерираниот отпад.	Проектирање на бетонски резервоари за безбедно складирање на отпадната вода од миенење и дезинфекција на објектот при ремонт на јатото.	Спречување на загадување на почвата и подземните води како резултат на неправилно постапување со генерираните отпадни води од процесот	Инвеститор/ - Проектант/ - Ревизија	Оваа мерка е во согласност со НДТ
Елемент на животна средина: Почва				
Контаминација на почвата со неоргански фосфор, неоргански азот, амонијак, метан.	Основните проекти да се изработат врз основа на геотехнички теренски истражни работи и лабораториски испитувања со цел да се дефинираат условите на теренот како природна средина, да се дефинираат почвените слоеви по длабочина на предметната локација односно да се предвидат можните интеракции помеѓу природната средина и идниот објект..	Спречување на загадување на почвата на предметната локација.	Инвеститор/ - Проектант/ - Ревизија	Оваа мерка е во согласност со НДТ

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Потенцијално негативно влијание врз животната средина	Мерки за ублажување на влијанието	Цел	Одговорна институција	Најдобри достапни техники
	<p>Проектирање на објектите за одгледување на живина со водонепропустни основи како и лесен за чистење и дезинфекција помеѓу јатата/турниси.</p> <p>Проектирање на платформа за складирање на боци со КПГ метан.</p> <p>Проектирање на соодветни внатрешни сообраќајници во одгледувалиштето.</p> <p>Проектирање на сепаратни системи за зафаќање на технолошките отпадни води, комуналните отпадни и атмосферските води.</p>			
Елемент на животна средина: Бучава и вибрации				
<p>Несоодветното проектирање на процесната опрема може да предизвика зголемено ниво на бучава кое влијае на благосостојбата на живината.</p>	<p>Во фазата на планирање на постројката/фармата, се обезбедува адекватно растојание меѓу постројката/фармата и чувствителните рецептори со примена на минималните стандардни растојанија;</p> <ul style="list-style-type: none"> Избор на процесна опрема и машини кои генерираат ниско ниво на бучава и вибрации; <p>Да се обезбеди соодветна заштитна зона на бунарот со резервоарот. Соодветна заштитна зона за платформата за КПГ во однос на околните објекти во одгледувалиштето.</p> <ul style="list-style-type: none"> Да се проектираат внатрешни сообраќајници со ограничена брзина на движење на возилата. Режимот на работа на градежната механизација и опрема да биде во согласност со Правилник за поблиските видови на посебните извори на бучава како и услови кои треба да ги исполнуваат постројките, опремата, инсталациите и уредите кои се употребуваат на отворен простор во поглед на 	<p>Минимизирање на бучава на предметната локација и почитување на законските прописи за ниво на бучава</p>	<p>Инвеститор/ - Проектант/ - Ревизија</p>	<p>Оваа мерка е во согласност со НДТ</p>

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Потенцијално негативно влијание врз животната средина	Мерки за ублажување на влијанието	Цел	Одговорна институција	Најдобри достапни техники
	емитираната бучава и стандардите за заштита од бучава („Службен Весник“ на РМ бр.142/13			
Елемент на животна средина: Постоечката инфраструктура				
Несоодветното проектирање може да доведе до непотребно зафаќање на поголеми површини за градба.	<p>Проектантот да предвиди зафаќање на оптимална и минимална површина за градба.</p> <p>Проектирање на заштитна зона околу постојниот енергетски кабел на предметната локација.</p>	Помала загуба на земјиште и минимално уништување на околната вегетација.	<p>- Инвеститор</p> <p>- Проектант</p> <p>- Ревизија</p>	Оваа мерка е во согласност со НДТ
ФАЗА НА ГРАДБА				
Елемент на животна средина: Квалитет на воздух				
<p>Зголемено ниво на издувни гасови од опремата, механизацијата и возилата како резултат на следниве активности</p> <p>-Чистење на локацијата и подготовка за градба;</p> <p>- Градежни активности;</p> <p>-Транспорт на материјали од ископ и отпад;</p> <p>-Складирање и ракување со материјали и отпад (истовар, утовар и сл.).</p> <p>Зголемено ниво на емисии на испарливи органски соединенија од</p>	<p>Изведувачот на градежните работи да изготви и имплементира План за организација на градилиштето и управување со градежни активности, План за управување со прашина, План за управување со сообраќај.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изведувачот да имплементира добра градежна пракса за минимизирање на емисиите во медиумите на животната средина и намалување на нивото на бучава; • Да се одреди начинот, временскиот распоред и динамиката на користење на возилата и опремата; • Да се избегнува извршување на поправки на градежната механизација и опрема на локацијата каде ќе се извршуваат градежните работи; • Утовар-истовар, пренос и ракување со материјалите треба да се извршува на минимална висина од подлогата во насока спротивно на ветерот, и задолжително да се користат системите 	Постигнување на стандарди за минимизирање на емисиите во воздух и минимизирање на влијанијата врз сензитивните рецептори.	<p>- Изведувач</p> <p>- Инвеститор</p> <p>– Надзор</p> <p>- Инспекција на Општина Врапчиште</p>	

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Потенцијално негативно влијание врз животната средина	Мерки за ублажување на влијанието	Цел	Одговорна институција	Најдобри достапни техники
асфалтирање на површините и сл	<p>за распрскување за сузбивање на прашината особено за време на суви периоди.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теренот и пристапниот пат да се одржува чист заради непречено одвивање на активностите; • Одредување на локација за привремено чување на градежни материјали и суровини; • Инертниот материјал да се изнесува надвор од локацијата на дневна основа; • Инвеститорот треба да побара од Општина Врапчиште одредување на локација за депонирање на градежниот шут кој ќе се создаде во оваа фаза; • Прскање на површините со вода за редукција на фугитивните емисии на прашина; • Материјалите кои се складираат на отворено да се оградат, покријат или да се стабилизираат нивните површини, со цел да се спречи разнесување од ветер; • Не е дозволено палење на растителни остатоци од чистење на локацијата; • Изведувачот на градежните работи да имплементира мерки за управување со сообраќајот, кој ќе вклучува: <ul style="list-style-type: none"> - Намалување на брзината на возење во областите каде што има земјен пат (<20-40 km/h) за да се минимизира генерирањето на прашина. - Кога се вози надвор од градилиштето, камионите да бидат покриени со цел да не се емитува прашина во текот на транспортот; 			

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Потенцијално негативно влијание врз животната средина	Мерки за ублажување на влијанието	Цел	Одговорна институција	Најдобри достапни техники
	<ul style="list-style-type: none"> - Возилата и градежната механизација треба соодветно да се одржува и да ги исполнува релевантните стандарди за испуштање емисии; - Оптимално користење на товарните возила, односно ќе се ангажира минимален број на товарни возила што ќе носат максимална маса на материјали; - Маршрутите на товарните возила да се планираат за да се избегне времето и патиштата со густ сообраќај; - Гасење на моторот на возилата и механизацијата кога истите нема да се употребуваат; - Користење на возила со добри перформанси и нивно редовно сервисирање и поправка од овластена компанија. 			
Елемент на животна средина: Површински и подземни води				
<p>Можност да дојде до контаминација на подземните водите како резултат на испирање на контаминирана почва или преку испуштање на загадена вода.</p>	<p>Примена на стандардите за добра градежна пракса;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Градежните активности да се изведуваат во сув период; • Атмосферските води соодветно да се канализираат и одведат надвор од градилиштето, со цел да се избегне промивање на градежните површини и нивно загадување; • Се забранува миење на возилата и опремата на локацијата или во околните водни тела; • Да се постават мобилни тоалети, кои ќе бидат соодветно управувани од овластена компанија; • Соодветно управување со генерираниот цврст и течен отпад, кој опфаќа селекција, привремено 	<p>Спречување на загадувањето на површинските и подземните води во фазата на градба преку примена на мерките за намалување на загадувањето и стандардите за добра градежна пракса</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Изведувач - Инвеститор – Надзор - Инспекција на Општина Врапчиште 	

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Потенцијално негативно влијание врз животната средина	Мерки за ублажување на влијанието	Цел	Одговорна институција	Најдобри достапни техники
	<p>складирање во соодветни садови и предавање на овластени компании кои постапуваат со отпад или отстранување на депонија;</p> <p>Во случај на инцидентни истекување на масло во почвата, истото да се собере во соодветна опрема/садови за евакуација на можни истекувања и со него да се постапува како со опасен отпад;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Целосно спроведување на Планот за управување со градилиштето, Програмата за управување со отпад, Планот за управување со опасни материи и контрола на истекувања, Планот за вонредни состојби 			
Елемент на животна средина: Создавање и управување со отпад				
<p>Изградбата на инсталацијата за интензивно живинарство вклучува низа активности при што ќе се генерираат различни фракции отпад, како на пример:</p> <p>- Расчистување на локацијата и подготовка за градба;</p> <p>- Земјани, бетонски, асфалтни и заварувачки работи, како и изведба на водоводна, канализациона, телефонска, електрична мрежа;</p>	<p>Подготовка и имплементација на Програма за управување со отпад наведена во член 27 од Законот за управување со отпад, која треба да вклучува:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Идентификација на различните видови и предвидени количини на отпад (супстанција, материја или предмет) од категориите на отпад наведени во Листата на видови на отпад од членот 15 од Законот за управување со отпад, којшто создавачот или поседувачот ги исфрла, има намера да ги исфрли или од него се бара да ги исфрли; • Селектирање и класификација на различните видови на отпад од пакување во согласност со Законот за управување со отпад од пакување и предавање на овластени постапувачи; • Времени складирање на предметната локација на неконтаминирани почви и други природни материјали ископани во текот на градежни 	<p>Минимизирање на влијанијата врз животната средина од неправилно управување со генерираните фракции на отпад во фазата на градба на инсталацијата.</p>	<p>- Изведувач - Инвеститор – Надзор - Инспекција на Општина Врапчиште</p>	<p>Оваа мерка е во согласност со ИСКЗ секторското упатство за НДТ Интензивно одгледување на живина</p>

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Потенцијално негативно влијание врз животната средина	Мерки за ублажување на влијанието	Цел	Одговорна институција	Најдобри достапни техники
<p>- Употреба на механизација;</p> <p>- Присуство на работниците на градилиштето.</p>	<p>активности, кога е сигурно дека материјалот ќе биде користен за целите на градежништвото во неговата природна состојба на локацијата од која е ископан;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Воспоставување на процедура за управување со отпадот; • Дефинирање на садови и локации за чување на отпадот; • Склучување на договори со овластени постапувачи кои поседуваат дозволи за собирање, транспортирање и третман на различни видови на отпад; • Дефинирање на времето на собирање и транспортирање на создадениот отпад од градежната локација; • Реупотреба на другите видови на отпад; • Водење на редовна евиденција за видот и количините на отпад кои ќе бидат создадени и предадени на овластени компании; • Дефинирање на мониторинг на преземените мерки за управување со отпадот; • Обука на вработените за правилно постапување со отпадот кој се создава; • Имплементација на Планот за вонредни состојби 			
Елемент на животна средина: Бучава и вибрации				
<p>За време на изведување на градежните работи ќе се користат различни видови машини и опрема,</p>	<p>Активностите да се одвиваат според важечките национални и меѓународни прописи, препораки и стандарди;</p>	<p>Постигнување на стандардите за ниво на бучава во животната средина во согласност со законските барања и</p>	<p>Изведувач - Инвеститор – Надзор</p>	<p>Директивата бр. 2000/14/ЕЗ на ЕУ за емисии на бучава во околината што ги создава</p>

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Потенцијално негативно влијание врз животната средина	Мерки за ублажување на влијанието	Цел	Одговорна институција	Најдобри достапни техники
<p>кои ќе генерираат зголемено ниво на бучава и вибрации. Големината на влијанието на бучавата и вибрациите, ќе зависат од типот и бројот на машините, возилата, превозните средства и опремата кои ќе се користат за време на градежните работи, декларираното ниво на бучава што ќе ја генерира секоја посебна машина</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Да се користат најдобрите достапни техники при изведување на работите; следејќи ги најдобрите практики за минимизирање на емисиите во медиумите на животната средина и намалување на нивото на бучава; • Да се изготви и имплементира План за управување со бучава. Да се ангажира соодветно обучен персонал за изведба на градежни активности предвидени со проектот и вибрации. • Изведувачот на градежните работи потребно е да имплементира мерки за управување со сообраќајот, како што се: фреквенција и рути на движење на сообраќајните средства за пренос на генериран отпад и градежен материјал; протоколи за одржување на машините и возилата; брзина на движење на возилата по сообраќајниците, поставување соодветна сигнализација. • Целата градежна опрема треба да ги исполнува барањата од Директивата бр. 2000/14/E3 на ЕУ за емисии на бучава во околината што ги создава опремата која е за надворешна употреба, како и барањата согласно Правилник за поблиските видови на посебните извори на бучава како и услови кои треба да ги исполнуваат постројките, опремата, инсталациите и уредите кои се употребуваат на отворен простор во поглед на емитираната бучава и стандардите за заштита од бучава („Службен Весник“ на РМ бр.142/13); • Утовар-истовар, пренос и ракување со материјалите треба да се извршува на минимална висина од подлогата во насока спротивно на ветерот, и задолжително да се користат системите 	<p>минимизирање на влијанијата врз сензитивните рецептори.</p>		<p>опремата кој генерира надворешна бучава</p>

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Потенцијално негативно влијание врз животната средина	Мерки за ублажување на влијанието	Цел	Одговорна институција	Најдобри достапни техники
	<p>за распрскување за сузбивање на прашината особено за време на суви периоди.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теренот и пристапниот пат да се одржува чист заради непречено одвивање на активностите; • Градежните работи да се изведуваат во периодот од 07.00 -19.00 ч.; • Бидејќи проектната локација за изградба на живинарската фарма се наоѓа во околината на земјоделско подрачје, што во согласност со националното законодавство за бучава (Правилник за локациите на мерните станици и мерните места („Сл. Весник“ на РМ бр. 120/08) одговара на подрачје со III степен на заштита од бучава (подрачје каде се дозволени зафати во околината, во кое помалку ќе смета предизвикувањето на бучава, односно трговско-деловно подрачје-станбено, подрачје наменето за земјоделски дејности). Затоа нивото на бучава во проектното подрачје не треба да ги надминува вредностите од 60 (д)- 55(н) dB (A); • Информирање на локалното население преку општински гласник/Огласна табла, web страна на Општина Врапчиште, локален медиум и месна заедница за отпочнување на градежните активности и рокот за нивно завршување; • Одредување на локација за привремено чување на градежни материјали и сировини; • Одредување на локација за привремено депонирање на градежен шут и друг отпад кој ќе се генерира; • Возилата кои се бучни поради лошото прилагодување на моторот или оштетување на опремата за прилагодување на бучавата не треба да 			

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Потенцијално негативно влијание врз животната средина	Мерки за ублажување на влијанието	Цел	Одговорна институција	Најдобри достапни техники
	<p>бидат ставени во функција се додека не бидат преземени мерки за нивна корекција;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да се избегнува извршување на поправки на градежната механизација и опрема на локацијата каде ќе се извршуваат градежните работи; • Опремата да содржи соодветни уреди за придушување на бучава што ќе го намалува нивото на звук и редовно ќе биде одржувана; • При користење на пневматска опрема, да се изберат придушени компресори или да се користи потивка хидраулична опрема; • Ограничување на брзината на возилата во критичните подрачја (во и надвор од градилиштето) 			
Елемент на животна средина: Почви				
<p>Градежните активности може да ги нарушат геолошките карактеристики на почвата и да предизвикаат деградација и контаминација на земјиштето како резултат на: отстранување на хумусниот слој; промена на начинот на користење на земјиштето; евентуално истекување на горива и масла од градежната механизација и возилата; ракување и манипулација со</p>	<p>Примена на добри градежни практики;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Следење на упатствата за избегнување на ризиците од несреќи и хаварии, несакани истекувања; • Обезбедување и примена на опрема/садови за евакуација на можни истекувања на горива, масла и хемикалии; • Во случај на контаминација на почвата со инцидентно истекување на гориво, масла или хемикалии, потребно е загадениот слој почва да се собере и со истиот да се постапува како опасен отпад; • При боење или друг вид на хемиска заштита на дел од конструкциите мора да се преземат соодветни 	<p>Изведување на градежните работи согласно План за управување со градежни активности. Спречување на можноста за контаминација на почвата на градилиштето и преземање на мерки за минимизирање на влијанието врз животната средина и здравјето на луѓето</p>	<p>- Изведувач -Инвеститор --Надзор -Инспекција на Општина Врапчиште</p>	

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Потенцијално негативно влијание врз животната средина	Мерки за ублажување на влијанието	Цел	Одговорна институција	Најдобри достапни техники
<p>суровини за градба, хемикалии, масла и масти и сл.; загадување на почвата од можно неконтролирано фрлање на отпад и градежен материјал, отпадни комунални води и води од миење на опрема или механизација и др</p>	<p>мерки за заштита, како на пример покривање на околната почва;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Се забранува миење на возилата со кои се врши транспорт на бетон, опремата и садовите на локацијата или во реките кои се наоѓаат во близина на локацијата; • Обезбедување одводни канали и базени за зафаќање на евентуалните истекувањата надвор од градежната парцела; • Имплементација на соодветни процедури и планови за управување и складирање на материјали, отпад и опасен отпад; • Имплементација на мерките кои ќе произлезат од Планот за управување со опасни материји и контрола на истекување, Програмата за управување со отпад 			
<p>Елемент на животна средина: Постоечка инфраструктура</p>				
<p>Несоодветното управување и користење на несоодветна механизација и транспортни средства можат да предизвикаат исекување на градежни материјали на постојниот пристапен пат кои ќе се користи за време на градба.</p>	<p>Подготовка и имплементација на Елаборат за уредување и работа на градилиштето. Во графичкиот дел од планот потребно е да се обележи оградениот простор, влезот во локацијата, сообраќајот кој е во функција на градилиштето и местоположбата на доводот на струја и вода. Исто така, потребно е да се обележи местоположбата на противпожарните апарати, хидрантите, опремата и другите средства за заштита од пожар, експлозии и опасни материји.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ограничување на големината на градилиштето во рамките на градежната парцела; 			

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Потенцијално негативно влијание врз животната средина	Мерки за ублажување на влијанието	Цел	Одговорна институција	Најдобри достапни техники
	<ul style="list-style-type: none"> Изведба на заштитна зона околу постојниот енергетски кабел на предметната локација Собирање на генерираниот отпад на дневна основа, селекција на отпадот, транспорт и финално одлагање на соодветни депонии (во согласност видот на отпадот); Соодветно покривање на ископаниот материјал при транспорт до депонија. Санација на градилиштето непосредно по завршувањето на работите, што ќе опфати расчистување на купови земја, градежни материјали и други остатоци од градежните активности. 			
Елемент на животна средина: Биолошка разновидност				
<p>Влијанијата врз биолошката разновидност во текот на изградбата на инсталацијата се главно поврзани со активностите за подготовка на локацијата за градба, градежните активности и движење на тешка механизација, односно, расчистување на локацијата од вегетација, движење на возилата, механизацијата и работниците, генерирање и управување со отпад и сите градежни работи</p>	<p>Користење на постојните пристапни патишта до предметната локација.</p> <ul style="list-style-type: none"> Се забранува вознемирување на некои видови на фауна (влечуги, птици, цицачи, а воедно се забранува и собирање на јајца од нивните гнезда од страна на ангажираните работници; Доколку е потребно да се изврши отстранување на грмушки и дрвја, истото треба да се спроведе во зима, вон периодот за гнездење на птиците, кој е помеѓу 1ви март и 30ти септември. По завршување на работите, треба да се ревитализираат биотопите кои биле изложени на влијанија; Да се одбегнува привремено заземање и/или деструкција на соседните површини. При употреба на површините кои не се вклучени во проектниот концепт мора да постои претходно одобрение од сопственикот или друг тип на дозвола. 	<p>Заштита на биолошката разновидност во рамки на проектната локација и нејзината околина</p>	<ul style="list-style-type: none"> Изведувач Инвеститор Надзор Инспекција на Општина Врапчиште 	

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Потенцијално негативно влијание врз животната средина	Мерки за ублажување на влијанието	Цел	Одговорна институција	Најдобри достапни техники
потребни за изградба на објектите и инфраструктурата.	<ul style="list-style-type: none"> • Примена на мерките за заштита на воздухот, водата, почвата, управување со отпад и бучава; • Не е дозволено палење на вегетација, заради заштита на живеалиштата на растителните и животинските видови; • Имплементација на Програмата за управување со отпад, Планот за управување со опасни материи и заштита од истекувања и Планот за вонредни состојби. 			
Елемент на животна средина: Безбедносни аспекти				
Несоодветно управување со механизацијата, опремата или појава на инциденти можат да предизвикаат загрозување на безбедност на вработен	<p>Примена на добри градежни практики;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Следење на упатствата за избегнување на ризиците од несреќи и хаварии, несакани истекувања; • Имплементација на Програмата за управување со отпад, Планот за управување со опасни материи и заштита од истекувања и Планот за вонредни состојби. • Примена на општи мерки за безбедност и здравје при работа за работниците (прва помош, заштитна облека за работниците, соодветни машини и алати); • Да се следат препораките за обезбедување на градилиштето и заштита на работниците за да се намалат ризиците од повреди; • Задолжително е постојано присуство на противпожарни уреди во случај на пожар или други оштетувања; 	Намалување на ризици по безбедноста на вработените.	<ul style="list-style-type: none"> - Изведувач - Инвеститор - Надзор 	

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Потенцијално негативно влијание врз животната средина	Мерки за ублажување на влијанието	Цел	Одговорна институција	Најдобри достапни техники
	<ul style="list-style-type: none"> • Неопходно е да се обучат работниците пред почетокот на изведба на градежни активности предвидени со проектот; 			
ОПЕРАТИВНА ФАЗА				
Елемент на животна средина: Квалитет на воздух				
	<ul style="list-style-type: none"> • Складирањето на суровините и помошните материјали да се врши во согласност со пропишани процедури, во соодветни складови (силоси) и простории и овие постапки да бидат редовно контролирани; • Инсталирање активни системи за вентилација според проектната документација и редовна контрола на оперативноста на овие системи; • Редовна контрола на процесната опрема (пумпи, транспортери); • Времето на складирање на суровините потребни за производниот процес да се сведе во согласност со барањата на процесот; • Мониторинг на квалитетот на амбиентен воздух во рамките на постројката мерни места објекти за одгледување на живина и котелски испуст (оџак) • Намалување на содржината на сурови протеини во диетата со додавање на синтетички аминокиселини, дадени во Планот за управување со Хранливите Состојки (ПУХС); • Утовар и транспорт на цврстото шталско ѓубриво веднаш при ремонт на јатото без складирање на локацијата со цел минимизирање на агитацијата на екскретот.. 	Одржување на квалитетот на воздухот во рамките на ГВЕ дефинирани во националното законодавство	Оператор -МЖСПП -Надлежните инспекциски органи	Согласно со ИСКЗ секторското упатство за НДТ Интензивно одгледување на живина, информациите кои се дадени во Делот 4.18.4

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Потенцијално негативно влијание врз животната средина	Мерки за ублажување на влијанието	Цел	Одговорна институција	Најдобри достапни техники
	<ul style="list-style-type: none"> • Спроведување на Програма за термална хигиена чистење, дезинфекција и дератизација на објектите пред вселување на ново јато и депопулација; • Примена на мерките за инцидентни ситуации 			
Елемент на животна средина: Води				
<p>Во оперативната фаза евентуално загадување на подземните води може да дојде како резултат испирање на контаминирана почва со азот и фосфати доколку се врши неправилно складирање на екскретот.</p> <p>Радиусот на влијание на подземните води од експлоатациониот бунар е Ra=104.5m.</p>	<p>Операторот има законска обврска да се стекне со Дозвола за користење на вода од експлоатациониот бунар – водно право и користење на водата согласно условите во Дозволата.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Задолжителна контрола на хемиската и бактериолошката исправност на водата од експлоатациониот бунар со спроведен мониторинг во согласност со Правилникот за барањата за безбедност и квалитет на водата за пиење, два пати годишно. • Преземање на соодветни мерки за ефикасно користење на водата: <ul style="list-style-type: none"> - Водење евиденција за користењето на водата, - Откривање и поправање на дефекти што предизвикуваат протекувања на вода, - Употреба на опрема за чистење под висок притисок за чистење на објектите за одгледување на живината - Редовна проверка на опремата за напојување на живината. • Проверка на ефикасноста на ПСОВ за фекални води преку контрола на квалитетот на пречистени води пред да бидат употребени; • Реупотреба на што е можно поголемо количество на вода (искористување на пречистените фекални води повторно за чистење на објектите и полевање на вегетацијата во рамките на инсталацијата) 	<p>Рационално искористување на подземните води; Зголемување на процентот на рециклирање на водите во процесот; Спречување на загадување на подземните води на локацијата и пошироко; Соодветен третман на отпадните фекални води пред нивно користење за други намени во рамки на инсталацијата; Постапување во согласност со национално законодавство за води</p>	<p>- Оператор -Инспекторат при МЖСПП, -Комунален инспектор</p>	<p>Согласно со ИСКЗ секторското упатство за НДТ Интензивно одгледување на живина, информациите кои се дадени во Делот 4.15.2</p>

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Потенцијално негативно влијание врз животната средина	Мерки за ублажување на влијанието	Цел	Одговорна институција	Најдобри достапни техники
	<ul style="list-style-type: none"> • Одделување на не контаминирани атмосферски води од отпадните води кои треба да се третираат преку имплементација на одделно собирање • Редовна контрола и одржување на одводните структури и системот за заштита во случај на инцидентна состојба; 			
Елемент на животна средина: Управување со отпад				
Генерирање на различни типови на отпад	<p>Подготовка и имплементација на Програма за управување со отпад наведена во член 27 од Законот за управување со отпад, која треба да вклучува:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Идентификација на различните видови и предвидени количини на отпад (супстанција, материја или предмет) од категориите на отпад наведени во Листата на видови на отпад од членот 15 од Законот за управување со отпад, којшто создавачот или поседувачот ги исфрла, има намера да ги исфрли или од него се бара да ги исфрли; • Воспоставување и следење на процедури за управување со отпадот; • Обука на вработените за правилно постапување со отпадот кој се создава; релевантни регулативи, одгледување добиток, здравје и благосостојба на животните, управување со шталското/птичјото ѓубре, безбедност на работниците; • Назначување на одговорно лице за управување со отпадот; • Сплучување договори со овластени постапувачи кои преземаат различните фракции на отпад (ова важи за предавање на отпадот кој нема да се третира во инсталацијата); • Подготовка на План за управување со екскрет; 	Управување со отпадот во согласност со законските прописи, заштита на медиумите и областите од животната средина од загадување, деградација и минимизирање на влијанијата врз сензитивните рецептори.	-Оператор - МЖСПП	Оваа мерка е во согласност со ИСКЗ секторското упатство за НДТ Интензивно одгледување на живина

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Потенцијално негативно влијание врз животната средина	Мерки за ублажување на влијанието	Цел	Одговорна институција	Најдобри достапни техники
Елемент на животна средина: Бучава				
Зголемено ниво на бучава од работа на опремата	<ul style="list-style-type: none"> Употреба на машини и процесна опрема кои не генерираат високо ниво на бучава и нивна редовна контрола (транспортни ленти и заводни транспортери, помпи, високоефикасни вентилатори, хранилки опремени со дозатор и др.) Сведување на минимум на должината на цевките за дотур на храна; Засадување на соодветна (автохтона) вегетација околу објектот на живинарската фарма со што би се ублажиле негативните влијанија од зголемена бучава; Изработка на протокол за реагирање при идентификувани настани што причинуваат бучава; спроведување мониторинг на бучавата, влијанието од бучава и вибрации на осетливи места во непосредна близина на локацијата треба да бидат годишно проценети и прегледани. 		<ul style="list-style-type: none"> - Оператор - МЖСПП 	Оваа мерка е во согласност со ИСКЗ секторското упатство за НДТ Интензивно одгледување на живина
Елемент на животна средина: Почва				
Несоодветното управување со екскретот, истекувања на резервоари за складирање на течно шталско ѓубриво, истекување на боци за метан можат да придонесат за контаминација на почвата.	<ul style="list-style-type: none"> Спроведување на постапките за правилно складирање и ракување со суровини и репро материјали, вклучувајќи и процедури за постапување; Проверка на резервоарите за складирање на мил од миене и чистење на објектите за присуство на знаци на оштетување, дотрајување или евентуално протекување за да се спречи неконтролирано загадување на почвата. 	Минимизирање на влијанието од загадување на почвите при неконтролирани излевања на предметната локација.	<ul style="list-style-type: none"> - Оператор -Инспекторат при МЖСПП, -Комунален инспектор 	Согласно со ИСКЗ секторското упатство за НДТ Интензивно одгледување на живина.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Потенцијално негативно влијание врз животната средина	Мерки за ублажување на влијанието	Цел	Одговорна институција	Најдобри достапни техники
Елемент на животна средина: Постоечка инфраструктура				
Несоодветното управување со отпад и со инсталираната опрема можат да предизвикаат директни влијанија врз постојната инфраструктура: оштетување на постојни сообраќајници, резервоари за складирање на вода.	<p>Спроведување на хортикултурно уредување и одржување на зелените површини во согласност со Основниот инфраструктурен проект.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Имплементација на Програма за управување со отпадот. • Рационална употреба на вода и периодична проверка на исправноста на системот за напојување на живината. • Ефикасно користење на енергијата со примена на : <ul style="list-style-type: none"> - Обновливи извори на енергија употреба на сончева енергија. - Изолација на ѕидовите, подовите и таваните на објектите во кои се одгледува живината. • Редовно одржување на внатрешните сообраќајници. 	Минимизирање на влијанијата на постојната инфраструктура	<p>-Оператор</p> <p>-Инспекторат при МЖСПП,</p> <p>-Комунален инспектор</p>	
Елемент на животна средина: Биолошка разновидност				
Влијание врз локалниот биодиверзитет од функционирањето на одгледувањето на бројлери	<ul style="list-style-type: none"> • Примена на мерките за заштита на воздухот, водата, почвата, управување со отпад и бучава; • Не е дозволено палење на вегетација, заради заштита на живеалиштата на растителните и животинските видови; • Имплементација на Програмата за управување со отпад, Планот за управување со опасни материи и заштита од истекувања и План з реагирање во итни ситуации. 			
Елемент на животна средина: Безбедносни аспекти				

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

<i>Потенцијално негативно влијание врз животната средина</i>	<i>Мерки за ублажување на влијанието</i>	<i>Цел</i>	<i>Одговорна институција</i>	<i>Најдобри достапни техники</i>
<p>Можни инцидентни ситуации кои можат да ја загорат безбедноста на работниците, севкупната инсталација и околната средина</p>	<p>Добра фармерска практика која вклучува:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Идентификација и имплементација на програми за обука на персоналот; • Чување на записите за употреба на храна, вода и енергија, создадениот екскрет и расфрлање на екскретот; • Постоене на план за реагирање во итни ситуации заради справување со непредвидени емисии и инциденти; • Имплементирање на програма за одржување за да се обезбеди добра кондиција на опремата врз основа на инструкциите кои се издадени од страна на производителите/доставувачите, инсталаторите на опремата , одржување на објектите и одржувањето на чистотата на локацијата; • Соодветно планирање на активностите на локацијата, како што се доставување на материјали и испорака на создадениот екскрет; • Подготовка на план за управување со екскрет; • Соодветно складирање и одложување на угината живина. 			
ПРЕСТАНОК СО РАБОТА				
Сите медиуми на животната средина				
<p>Емисиите во воздух кои може да се појават во фаза на престанок со работа се слични на оние во градежната фаза и</p>	<p>Операторот има обврска да обезбеди финансиски средства и во целост да го спроведе Планот за престанок со работа и Планот за управување со резидуи. Операторот има обврска локацијата да ја</p>	<p>Предметната локација да се доведе во состојба со која ќе се осигура дека нема да има негативни влијанија на животната средина и непосредната околина.</p>	<p>Оператор</p>	

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Потенцијално негативно влијание врз животната средина	Мерки за ублажување на влијанието	Цел	Одговорна институција	Најдобри достапни техники
<p>претежно се однесуваат на емисии од, демонтажа на објектите и другите структури, рехабилитација на просторот, употреба на механизација, транспорт на отпад и други слични активности.</p> <p>Со престанок на работа на инсталацијата можно е да дојде до загадување на експлоатациониот бунар доколку не се изврши соодветна заштита. контаминација на почвата може да се јави доколку не се преземат сите неопходни мерки за спроведување на планот за престанок со работа правилна дислокација на суровините и остатоците од разните фракции на отпад и опремата.</p>	<p>остави ослободена од резидуи во согласност со законските прописи.</p> <p>Планот ќе предвиди начин на постапување со сите видови отпад создадени на локацијата согласно обврските како создавач на отпад, а кои произлегуваат од Законот за управување со отпад.</p> <p>Планот за престанок со работа, кој вклучува демонтажа и дислокација на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - процесната опремата, - постојната инфраструктура - модуларната пречистителна станица, - демонтажа на бунарската опрема и соодветна заштита на постојниот бунар. Заштита и запечатување на експлоатациониот бунар во рамките на инсталацијата од евентуално загадување. <p>-Демонтажа и дислокација на боци за складирање на КПГ, мерно - регулациона станица и котел.</p>			
ХАВАРИЈА				
<p>Загадување на елементите на животната средина почвата, водите и воздухот како резултат на надворешни фактори (пожари, поројни дождови, поплави,</p>	<p>Да се постапи според План за реагирање во итни ситуации заради справување со непредвидени емисии и инциденти.</p> <p>Постапување според посебните упатствата за инцидентна состојба;</p>	<p>Намалување на ризикот од оштетување на воспоставените објекти и инсталирана опрема и спречување на штети врз луѓето и/или животната средина;</p>	<p>-Оператор -Државен инспекторат за животна средина</p>	

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

<i>Потенцијално негативно влијание врз животната средина</i>	<i>Мерки за ублажување на влијанието</i>	<i>Цел</i>	<i>Одговорна институција</i>	<i>Најдобри достапни техники</i>
<p>земјотреси, лизгање на земјиштето) или од неправилно одржување на опремата во инсталацијата и придружните објекти или нефункционирање на системите.</p> <p>Појава на болест на живината.</p>	<p>- заштита на имотот на населението во околината на инсталацијата;</p> <p>- испитување на квалитетот на подземните води.</p> <p>-заштита на луѓето, објектите, постројките на предметната локација.</p>			

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

ПОГЛАВЈЕ 7

План за мониторинг

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

7 ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ

За секое утврдено значајно влијание врз животната средина, утврден е параметар за мониторинг, целта на мониторингот, фреквенцијата, времето на мониторинг, начинот на следење, одговорна институција.

Целта на Мониторинг планот за животна средина е да обезбеди сите потребни мерки за ублажување да се спроведат за да ги надоместат сите неповолни влијанија врз животната средина и да се употребат засилени мерки кога тоа е технички и практично изводливо.

Табела 34 План за мониторинг

Фаза	Кој параметар ќе се следи?	Каде ќе се следи параметарот?	Како параметарот ќе се следи?	Кога параметарот ќе се следи – фреквенција	Зошто ќе се следи параметарот?	Одговорна институција
Фаза на проектирање	Климатските услови, ружа на ветрови, квалитет на воздух, биолошка разновидност на локацијата на проектот	Во поширокиот опфат на предметната локација	Постојни плански документи, мониторинг станици, проспекција на терен.	Пред почеток на проектирање	Правилна диспозиција на објектите на градежната парцела	Проектант/ Ревидент Инвеститор
	Ниво, издашност и квалитет на подземните води. Соодветна оддалеченост на бунарот од друг бунар или природен реципиент	На предметната локација	Прспекција на теренот и хидрогеолошки картирање: - избор на локација за дупчење и изведба на експлоатациониот бунар ЕБ-2; - тестирање на експлоатациониот бунар ЕБ-2; и - испитување на квалитетот на водата од експлоатациониот бунар ЕБ-2;	Пред изработка на основен проект за експлоатациониот бунар	Да се утврди дали постои можност за користење на подземните води	Проектант/ Ревидент Инвеститор
	Добиена Дозвола за користење на подземна вода од бунар	Документација за користење на вода од МЖСПП на Инвеститорот	Визуелна проверка на обезбедено водно право (Дозвола за користење на вода) на Инвеститорот за користење на вода од експлоатациониот бунар	Пред почетокот со оперативна фаза	Спроведување на национално законодавство.	Инвеститор МЖСПП/Управа за животна средина (Сектор води)

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врпчиште“

Фаза	Кој параметар ќе се следи?	Каде ќе се следи параметарот?	Како параметарот ќе се следи?	Кога параметарот ќе се следи – фреквенција	Зошто ќе се следи параметарот?	Одговорна институција
	Управување со отпадни води (сепаратно одведување на атмосферски води, комунални отпадни води и технолошки отпадни води)	Преку техничките решенија наведени во проектната документација	Соодветен дизајн на системите за прифаќање на атмосферските води; прифаќање, третман на фекалните води како и одделно собирање и складирање на води од чистење, миене и дезинфекција на објектите за одгледување на живина при ремонт на јато во водонепропусен резервоар согласно проектираниот капацитет на одгледувалиштата	Во фазата на проектирање во однос на усогласеност со условите на терен и типот на инсталација за безбедно прифаќање, третман и одведување на водите соодветно.	Спроведување на национално законодавство, минимизирање на загадувањата на почва.	Проектант/ Ревидент Инвеститор
	Оддалеченост на локацијата од сензитивни рецептори, проектирање на опрема со ниско ниво на бучава	Преку техничките решенија наведени во проектната документација	Увид на терен, увид во техничките карактеристики на предложената опрема.	Во фаза на проектирање	Минимизирање на бучавата надвор од предметната локација	Проектант/ Ревидент Инвеститор
Градежна фаза	Организација на градилиштето и имплементација на План за уредување и работа на градилиштето и примена на добра градежна пракса (Примена на мерки за безбедност и здравје при работа, Управување со сообраќајот, Обезбедено градилиште и видливи знаци за предупредување)	На предметната локација, работни простории, опрема и механизација на Изведувачот.	Преглед на подготвена документација и визуелен преглед на градилиштето. Процедури со кои се проценува ризикот од безбедност и здравје при работа План за управување со градежни активности План за безбедност и здравје при работа	Пред започнувањето на градежните активности и континуирано во градежната фаза	Спречување на ризик по здравјето и безбедноста при работа на работниците и околното население, намалување на емисиите со правилен начинот на управување со материјалите, механизацијата.	Изведувач, надзорен орган, инспекциски служби од Општина Врпчиште, Инвеститор
	Квалитет на воздух - прашина	На градежната парцела и непосредното опкружување	Визуелна проверка на работните условите, употребените градежни практики на градилиштето и емисиите на прашина и издувни гасови од механизацијата.	Континуирано во градежна фаза	Спроведување на добра градежна пракса со цел минимизирање на загадување на воздухот	Изведувач, Надзор/ Општински инспектор за животна средина

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Фаза	Кој параметар ќе се следи?	Каде ќе се следи параметарот?	Како параметарот ќе се следи?	Кога параметарот ќе се следи – фреквенција	Зошто ќе се следи параметарот?	Одговорна институција
	Квалитет на воздух - издувни гасови (PM10, NOx, SO2, CO, CO2, ИОС)	На градежната парцела и непосредното опкружување	Мерење на квалитет на воздухот на локацијата од страна на акредитирана лабораторија	Пред почеток на оперативната фаза	Да се процени квалитетот на амбиенталниот воздух во постојната состојба со цел да се утврди влијанието на инсталацијата во оперативната фаза	Оператор, Акредитирана лабораторија/ Општински инспектор за животна средина
	Бучава и вибрации	На граница на градежната парцела	Визуелна контрола на работните условите и употребените градежни практики на градилиштето опремата и механизацијата: -Проверка на редовно одржување на опремата и механизацијата на градилиштето; - Контрола на брзината на возилата согласно поставена сигнализација	Континуирано во градежна фаза	Одржување на нивото на амбиентната бучава на градилиштето согласно националното законодавство за бучава и вибрации	Инвеститор, Надзор / Општински инспектор за животна средина
	Емисии на бучава	На граница на градежната парцела	Соодветна мерна опрема	Пред почеток на оперативна фаза	Да се утврди нивото на бучава во постојна состојба, со цел во оперативната фаза да се направи проценка на придонесот на бучавата од работата на живинарската фарма.	Оператор, Акредитирана лабораторија, Општински инспектор за животна средина
	Подземни води/ почва	Сите места за складирање на суровини и хемикалии како и различни видови отпад	Визуелна контрола на примена на стандарди за добра градежна пракса - спречување на истекување на гориво и масла од градежната механизација и хемикалии.	За време на градежните работи, континуирано.	Минимизирање на загадувањето на почвата и подземните води	Изведувач, Општински инспектор за животна средина
Оперативна фаза	Управување со урбаните отпадни води.	На предметната локацијата	Визуелна контрола Поставување на мобилни тоалети за работниците на предметната локација и нивно редовно одржување од страна на овластена компанија со која изведувачот ќе склучи договор.	Континуирано за време на градежните работи.	Минимизирање на загадувањето на почвата и подземните води, заштита на здравјето на луѓето	Изведувач, Надзор Општински инспектор за животна средина

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Фаза	Кој параметар ќе се следи?	Каде ќе се следи параметарот?	Како параметарот ќе се следи?	Кога параметарот ќе се следи – фреквенција	Зошто ќе се следи параметарот?	Одговорна институција
	План за Управување со генерираниот отпад (правилна идентификација на отпадот, селектирање на опасен од неопасен отпад, правилно означување и складирање/предавање на овластени постапувачи со соодветната фракција на отпад)	На предметната локацијата	Визуелна контрола. Проверка на важноста на договори со овластени постапувачи.	Континуирано за време на градежните работи.	Спроведување на Планот за управување со отпад. Да се обезбеди соодветно и ефикасно управување со генерираниот отпад во согласност со законските обврски. Минимизирање на влијанијата врз животната средина, особено почвите и подземните води.	Изведувач, Надзор Општински инспектор за животна средина
	Спроведување на предложените мерки за управување со емисии на миризба, амоњак и јаглерод диоксид.	Во објекти за одгледување на живина.	Проверка на функционалноста на системот за контрола на влезни параметри во одгледувалиштето (сензори за температура, влажност во објектот и алармен систем)	Континуирано	Почитување на законски прописи за потребните услови за одгледување на живина.	Оператор
	Контрола на вкупна прашина, амонијак и јаглерод моноксид во амбиенталниот воздух	На границите на градежната парцела.	Акредитирана лабораторија	Во оперативната фаза најмалку еднаш годишно	Почитување на законски прописи. Контрола на граничните вредности на емисија на прашина и амонијак во амбиентниот воздух	Оператор Акредитирана лабораторија МЖСПП
	Контрола на емисии на јаглерод моноксид, азотни оксиди кои се резултат на работата на парниот котел кои како енергенс користи КПГ	Испуст од оцак	Акредитирана лабораторија	Во оперативната фаза најмалку еднаш годишно	Контрола на граничните вредности на емисија од парен котел	Оператор Акредитирана лабораторија МЖСПП
	Спроведување на мерки од План за управување со хранливи состојки (ПУХС)	Во инсталацијата живинарска фарма	Намалување на содржината на сурови протеини во диетата.	Во оперативната фаза, пред почетокот со работа а потоа на 6 месеци	Заради намалување на азотот и фосфорот во екскретот кој се генерира од живината.	Оператор АХВ
	Спроведување на мерки за управување со екскрет согласно подготвен План за управување со екскрет.	Во инсталацијата живинарска фарма	Да нема складиран екскретот на локацијата на инсталацијата.	При ремонт на јатото кога се врши утовар и транспорт на цврстото шталско ѓубриво.	Минимизирање на емисиите во воздух; почви, вода;	Оператор

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Фаза	Кој параметар ќе се следи?	Каде ќе се следи параметарот?	Како параметарот ќе се следи?	Кога параметарот ќе се следи – фреквенција	Зошто ќе се следи параметарот?	Одговорна институција
	Проверка на резервоарите за складирање на мил од миене, чистење и дезинфекција на објектите за одгледување на живина за евентуално протекнување.	Во инсталацијата	Визуелна проверка , контрола на евентуално оштетување или истекување.	Континуирано	Минимизирање на емисиите во воздух; почви, вода	Оператор
	Контрола на Хемиската и бактериолошка исправност на водата од експлоатациониот бунар	Од резервоар за складирање на чиста вода.	Акредитирана лабораторија	Во оперативната фаза најмалку двапати годишно	Заштита на здравјето на вработените и живината. Почитување на барањата од Правилникот за безбедност и квалитет на водата за пиење	Оператор АХВ
	Квалитет на пречистени фекални води (ХПК, БПК, суспендирани материи, азот, фосфор)	На излез од пречистителна станица	Акредитирана лабораторија	Еднаш годишно	Контрола на емисии од отпадна вода.	Оператор МЖСПП Акредитирана лабораторија
	Спроведување на Програма за управување со отпад, кој се генерира како резултат на производниот процес	На локација на живинарската фарма	Проверка на важност на договори со овластени постапувачи. Визуелна проверка на платоата за складирање на селектиран отпад.	Континуирано	Спроведување на законски барања. Минимизирање на емисии во почва	Оператор Овластен инспектор за ЖС
	Спроведување Програма за управување со бучава во граници на инсталацијата	На предметна локација во граници на инсталацијата	Акредитирана лабораторија	Еднаш годишно	Спроведување на законски барања	Оператор Овластен инспектор за ЖС
	Спроведување на Програма за термална хигиена на одгледувалиштата на живина.	Во објектите за одгледување на бројлери	Проверка при ремонт на јато	При ремонт на јато	Спроведување на закон за заштита и благосостојба на живината.	Оператор АХВ
	Потрошувачка на вода, електрична енергија, потрошувачка на храна, количина на создаден екскрет, број на живина, вода, природен гас.	На предметната локација на инсталацијата	Проверка на записи за потрошена вода, електрична енергија, гас, храна, број на живина, количина на екскрет.	Континуирано	Рационална употреба на ресурси, вода електрична енергија, гас, суровини.	Оператор

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Фаза	Кој параметар ќе се следи?	Каде ќе се следи параметарот?	Како параметарот ќе се следи?	Кога параметарот ќе се следи – фреквенција	Зошто ќе се следи параметарот?	Одговорна институција
	Имплементирање на програма за одржување за да се обезбеди добра кондиција на опремата врз основа на инструкциите кои се издадени од страна на производителите/доставувачите, инсталаторите на опремата , одржување на објектите и одржувањето на чистотата на локацијата.	На предметна локација на инсталацијата	Проверка на записи за периодична контрола на исправноста на инсталираната опрема	Континуирано	Минимизирање на појава на инциденти	Оператор
	Спроведување на План за ПП заштита и безбедност при работа	На предметната локација	Проверка на поставеноста и исправноста на ПП хидранти и апарати	Периодично согласно законски прописи	Почетна заштита на објектите во случај на пожар или експлозија.	Оператор
Престанок со работа	Спроведувањето на Планот за престанок со работа и управување со резидуи	На предметната локација	Визуелна проверка, проверка на реализацијата на мерките дадени во планот за престанок со работа и управување со резидуи, анализа на квалитетот на почвата од акредитирана лабораторија	По затварањето на инсталацијата	Спроведување на законски прописи, минимизирање на хавари појава на пожар, експлозија и сл.	Оператор МЗСПП
Хаварија	Спроведување на План за справување со инциденти/ хавари	Во инсталацијата	Преглед на документите, соодветни лабораториски анализи	Доколку постои индикација за неочекувани емисии и инциденти	За да се избегне ширење на загадувањето на други медиуми на животната средина, заштита на здравјето на луѓето и живината.	Оператор МЖСПП Државен инспекторат за животна средина
	Постапување со угината живина во случај на појава на заразни болести	Во објекти за одгледување на живина.	Евидентирање на смртноста на живина, лабораториски анализи	Во случај на појава на болести кај живината.	Постапување согласно законските прописи	Оператор АХВ
	Загадување на почвата	Примерок од почва од предметната локација	Лабораториска анализа од акредитирана лабораторија	Доколку се појави индикација за загадување на почвата при евентуална хаварија.	Да се спречи хаварија од поголеми размери	Оператор МЖСПП Државен инспектор за животна средина.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Фаза	Кој параметар ќе се следи?	Каде ќе се следи параметарот?	Како параметарот ќе се следи?	Кога параметарот ќе се следи – фреквенција	Зошто ќе се следи параметарот?	Одговорна институција
	Загадување на воздух	На предметна локација	Лабораториска анализа од акредитирана лабораторија	Доколку се појави индиција за неконтролирани емисии во воздух..	Да се спречи хаварија од поголеми размери.	Оператор МЖСПП Државен инспектор за животна средина.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

ПОГЛАВЈЕ 8

Анализа на технички
недостатоци и потреби од
ажурирање на Студијата

Презентирани се техничките
недостатоци со кои се соочија
експертите при подготовка на
Студијата

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

8 АНАЛИЗА НА ТЕХНИЧКИ НЕДОСТАТОЦИ И ПОТРЕБИ ЗА АЖУРИРАЊЕ НА СТУДИЈАТА

Друштво за производство, трговија и услуги “ИНТЕРНАЦИОНАЛ ФАРМ” ДОО експорт-импорт, Мала Речица, Тетово е основано во 2018г. со приоритетна дејност одгледување на живина. Во 2019 г. компанијата склучи Договор за закуп на земјоделско земјиште во државна сопственост со Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Р. Северна Македонија за КП 823 и КП 826/1 КО Зубовце м.в Кликово со површина од 11ha 33 ar 73 m².

На предметната локација инвеститорот има намера да изгради нов земјоделски објект за интензивно живинарство фарма за одгледување на бројлери.

Во прва фаза е планирано одгледувалиштето да работи со проектиран капацитет од 101.196 бројлери во еден турнус на КП 823. Во втора фаза е планирано проширување на капацитетите на КП 823 и 826/1 КО Зубовце во општина Врапчиште.

За реализација на предложениот проект, Инвеститорот изработи инестационо-техничка документација/основен проект. Основниот проект е со тех.бр. Р-06/19 изработен од “ПИКА АРХИТЕКТ” довел Тетово. Извршени се геотехнички теренски истражни работи и лабораториски испитувања со цел да се дефинираат условите на теренот како природна средина, да се дефинираат почвените слоеви по длабочина на испитуваната локација, односно да се предвидат можните интеракции помеѓу природната средина и идниот објект при што се извршени дупчења на истражни дупнатини, картирање на дупнатините, земање на оптимален број на примероци од почвениот материјал.

По детална анализа целокупната проектна документација, експертите го користеа и релевантното национално законодавство и ЕУ Директиви за сектор живинарство, за да извршат идентификување на потенцијалните влијанија врз медиумите на животната средина од реализацијата на проектот и да предложат мерки за нивно ублажување и минимизирање. Имајќи во предвид дека инсталацијата согласно национално законодавство, спаѓа во инсталации за кои е потребно добивање на А - ИЕД Дозвола, експертите ги анализираа Најдобрите достапни техники за сектор интензивно живинарство, со цел идентификување на потенцијалните влијанија од инсталацијата врз животната средина и навремено преземање на соодветни мерки за избегнување односно минимизирање на овие влијанија.

За обезбедување на потребните количини на вода за технолошкиот процес изведен е експлоатационен бунар ЕБ-2. Препорачан капацитет на црпење на подземна вода од експлоатациониот бунар ЕБ-2 е $Q_{cr}=4,25$ l/s., со цел одржување на стабилен режим (квалитет и квантитет) на подземните води во зона на истиот. За изведба на втора фаза на проектот односно изградба на нови одгледувалишта за бројлери дефинирани се уште два бунари на предметната локација кои треба да се изведат во втората фаза на проектот. Затоа идните експлоатациони бунари инвеститорот ќе треба да обезбеди соодветна проектна документација и дозвола за користење на вода согласно националното законодавство.

При анализа на документацијата констатирано е дека во нашата држава сеуште не е обезбеден соодветен третман на угината живина, односно не постои кафилерија фабрика за преработка на нус-производи од животинско потекло. Од овие причини Инвеститорот при изработка на проектна документација за втора фаза ќе подготви и проектна документација за сопствена кафилерија.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

ПОГЛАВЈЕ 9

Оправданост на проектот и
заклучок

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

9 ОПРАВДАНОСТ НА ПРОЕКТОТ И ЗАКЛУЧОК

Друштво за производство, трговија и услуги “ИНТЕРНАЦИОНАЛ ФАРМ” ДОО експорт-импорт, Мала Речица, Тетово има намера да изгради нов земјоделски објект за интензивно живинарство фарма за одгледување на бројлери на локација со површина од 11ha 33 ar 73 m², во рамки на Општина Врапчиште. Во прва фаза е планирано одгледувалиштето да работи со проектиран капацитет од 101.196 бројлери во еден турнус на КП 823. Во втора фаза е планирано проширување на капацитетите на КП 823 и 826/1 КО Зубовце во општина Врапчиште.

Проектот преставува инвестиција во новопланирано одгледувалиште за интензивно живинарство т.н. green field инвестиција. Greenfield инвестиција претставува процес на вложување во нов бизнис, нов произведен процес, нов објект. Овој вид на инвестиција е исклучително важен за развој на економијата. Овој вид на инвестиции “почнуваат од 0“, односно објектот се гради на празно градежно земјиште, се носи нова опрема, се развива технологија, се обучуваат вработени. Основни предности на greenfield инвестициите се во тоа што Инвеститорот пренесува дел од своето знаење, позитивно влијае на платниот биланс на земјата,, ангажира локална работна сила, ја зголемува конкуренцијата, соработува и се поврзува со локални компании и добавувачи.

Имплементацијата на проектот придонесува кон интензивирање на економскиот развој во подрачјето и зголемување на можностите за вработување на населението, како на краткорочна основа во текот на фазата на изградба, така и на долгорочна основа во текот на оперативната фаза на проектот.

Реализацијата на проектот ќе овозможи значајни социо-економски придобивки за локалното население и поширокиот регион каде ќе се реализира проектот особено ако се има во предвид дека се работи за рурално подрачје.

Локалното население во околината на проектната локација се занимава претежно со земјоделство, така што самата инвестиција ќе овозможи откуп на житни култури од локалното население кои ќе се користат за исхрана на живината и ќе се обезбеди екскрет од живина, кој како ѓубриво ќе се користи за потребите на локалните земјоделци.

Проектот ќе овозможи инсталација на компанијата “ИНТЕРНАЦИОНАЛ ФАРМ” ДОО експорт-импорт, Мала Речица, Тетово да работи во согласност со националното законодавство притоа задоволувајќи ги и меѓународните практики при изградба и работење/функционирање на ваков тип на објекти, како и со НДТ техники кои се применуваат во живинарски фарми ширум Европа, кои применуваат техники (мерки) за спречување на загадувањето.

Со спроведување на утврдените мерки за намалување на влијанијата, проектот нема потенцијал за значително и неповратно влијание врз природните ресурси на подрачјето од интерес. Предложената инсталација нема да предизвика значајни влијанија на еколошкиот интегритет на подрачјето.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

ПОГЛАВЈЕ 10
Нетехничко резиме

10 НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ

ВОВЕД

Друштво за производство, трговија и услуги “ИНТЕРНАЦИОНАЛ ФАРМ” ДОО експорт-импорт, Мала Речица, Тетово е основано во 2018 година со приоритетна дејност одгледување на живина. Во 2019 година компанијата склучи договор за закуп на земјоделско земјиште во државна сопственост со Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Северна Македонија за КП 823 и КП 826/1 КО Зубовце м.в Кликово со површина од 11 ha 33 aри73 m².

На предметната локација Инвеститорот има намера да изгради нов земјоделски објект за интензивно живинарство фарма за одгледување на бројлери. Целта на оваа инвестиција е да се обезбедат дополнителни количини на пилешко месо за домашниот пазар имајќи во предвид дека во моментот во Република Северна Македонија нема доволно домашно производство на пилешко месо, покрај домашната побарувачката на пазарот, бројлерскиот потсектор, сепак, не доживеа раст во текот на изминатата деценија и учествува со помалку од еден процент на пазарот. Сегашната и проектираната големина на домашниот пазар за пилешко месо бара инвестиции од јавниот и приватниот сектор во развојот на здрава бројлерска индустрија, што ќе им овозможи на домашните засегнати страни во бројлерската индустрија да се натпреваруваат и да влезат на домашниот пазар презаситен од увозна храна.

Во прва фаза е планирано одгледувалиштето да работи со *проектиран капацитет од 101.196 бројлери во еден турнус или 708.372 бројлери на годишно ниво за седум турнуса* на КП 823. Во втора фаза е планирано проширување на капацитетите на КП 826/1.

За реализација на предложениот проект Инвеститорот изработи инвентиционо-техничка документација/основен проект. Основниот проект е со тех. бр. Р-06/19 изработен од “ПИКА АРХИТЕКТ” довел Тетово.

Проектите кои може да имаат значително влијание врз животната средина поради нивниот карактер, обем или локација се предмет на постапката за оценка на влијание врз животната средина (ОВЖС). Оценувањето на проектите се врши преку идентификација, опис и оценка на влијанието врз животната средина за време на изградба, работење и престанок со работа.

Согласно Уредбата за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оценка на влијанијата врз животната средина“ („Службен Весник на РМ“ бр. 74/05, 109/09, 164/12, 202/16), Проектниот предлог е даден во Анексот I од Уредбата за определување на проектите и критериумите врз основа на кои се утврдува потребата од спроведување на оценка на влијанието врз животната точка 14 *Инсталации за интензивно живинарство или свињарство со повеќе од 40.000 места за живина.*

За овој тип на дејност, потребно е започнување на постапка за ОВЖС која вклучува и подготовка на Писмо за известување за намера за изведување на проект од страна на Инвеститорот. ОВЖС задолжително се спроведува од овластени експерти, во согласност со воспоставената методологија, структура на известување и потребни документи. Во текот на целиот процес учеството на јавноста е задолжително. Активностите за

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

започнување со реализација на проектот инвеститорот ги започна со подготовка на Основен проект и придружна документација како и поднесување на Известување за намера за спроведување на проект “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери” КП 823 КО Зубовце-Вон Г.Р. Општина Врапчиште, прва фаза.

Известувањето за намера беше поднесено на 03.12.2019г. Како составен дел на Известувањето беше и Листата на проверка за определување на обемот на Студијата за оценка на влијанието на проектот врз животната средина.

Во месец Мај 19.05.2021г. од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање доставено е Решение со кое се утврдува потребата од оценка на влијанието од спроведување на проектот “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери” на територијата на општина Врапчиште како и обемот на Студијата за оценка на влијанието на проектот врз животната средина.

Постапувајќи согласно Решението од Министерството за животна средина и просторно планирање Инвеститорот “ИНТЕРНАЦИОНАЛ ФАРМ” ДОО експорт-импорт, Мала Речица, Тетово пристапи кон подготовка на Студија за оценка на влијанијата врз животната средина од спроведување на проектот “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери” КП 823 КО Зубовце - Вон Г.Р Општина Врапчиште, прва фаза, согласно законските барања од Законот за животна средина и согласно законските барања, добрите земјоделски практики и НДТ за сектор живинарство.

ЗНАЧЕЊЕ НА ПРОЕКТОТ

Проектот преставува инвестиција во новопланирано одгледувалиште за интензивно живинарство т.н. green field инвестиција. Greenfield инвестиција претставува процес на вложување во нов бизнис, нов производен процес, нов објект. Овој вид на инвестиција е исклучително важен за развој на економијата. Овој вид на инвестиции “почнуваат од 0“, односно објектот се гради на неизградено земјиште, се поставува опрема, се развива технологија, се обучуваат вработени. Основни предности на greenfield инвестициите се во тоа што Инвеститорот пренесува дел од своето знаење, позитивно влијае на платниот биланс на земјата, ангажира локална работна сила, ја зголемува конкуренцијата, соработува и се поврзува со локални компании и добавувачи. Реализацијата на проектот ќе овозможи значајни социо-економски придобивки за локалното население и поширокиот регион каде ќе се реализира проектот особено ако се има во предвид дека се работи за рурално подрачје.

Имајќи во предвид дека согласно национално законодавство според капацитетот инсталацијата спаѓа во инсталации за кои е потребно добивање на А Интегрирана Еколошка Дозвола (АИЕД), аспектите на животната средина поврзани со сите фази на животниот циклус на проектот се целосно утврдени и земени во предвид, а проценката на влијанијата врз животната средина е базирана на ИСКЗ – Секторско упатство за НДТ Интензивно одгледување на живина РСМ (Report Ref. No. 300033-06-RP-366), Референтен документ за најдобри достапни техники во инсталации за интензивно одгледување на живина и свињи, 2017, Европска Комисија НДТ (Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs, JRC Science for Policy Report, 2017, European Commission) и Документ за Одржливо бројлерско производство во Република Северна Македонија – Водич за вредносен ланец на добра практика - FAO (TCP/MCD/3605).

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Проектот ќе овозможи инсталација на компанијата “ИНТЕРНАЦИОНАЛ ФАРМ” ДОО експорт-импорт, Мала Речица, Тетово да работи во согласност со националното законодавство притоа задоволувајќи ги и меѓународните практики при изградба и работење/функционирање на ваков тип на објекти, како и со НДТ техники кои се применуваат во живинарски фарми ширум Европа, кои применуваат техники (мерки) за спречување на загадувањето.

Со спроведување на утврдените мерки за намалување на влијанијата, проектот нема потенцијал за значително и неповратно влијание врз природните ресурси на подрачјето од интерес. Предложената инсталација нема да предизвика значајни влијанија на еколошкиот интегритет на подрачјето.

АЛТЕРНАТИВИ

При анализа на алтернативните локации за изградба на живинарската фарма за одгледување на бројлери од страна на Инвеститорот “ИНТЕРНАЦИОНАЛ ФАРМ” ДОО експорт-импорт, Мала Речица, Тетово е земена хиерархијата за избор на локација за фарма според НДТ и применетите техники и технологии во однос на нивната достапност и можноста за имплементација.

Локацијата е избрана како најповолна, а Инвеститорот ја изнајмува преку склучување на Договор за закуп на земјоделско земјиште во државна сопственост со Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Северна Македонија на КП 823 и КП 826 КО Зубовце м.в Кликово со површина од 11ha 33 ари 73 m².

Првата алтернатива е да не се спроведува предложениот проект т.е. алтернативата “да не се прави ништо” или „нулта алтернатива“, а останата алтернатива е разгледувана во однос на локациските улови и можноста за спроведување на проектот.

При анализа на алтернативите технолошкиот процес не е разгледуван како алтернатива, бидејќи Инвеститорот планира да постави веќе утврдена технолошка линија. Проектната документација е веќе изработена и е прифатена технолошка линија која нуди комплетната опрема за хранење, напојување, сместување, греење/ладење и вентилација димензионирана во соработка со компанијата Big Dutchman. Компанијата Big Dutchman нуди опрема за најсовремен начин на производство на живина, објектите кои во целост ги исполнуваат критериумите наведени во ЕУ регулативата ЕС/43/2007г.

НУЛТА АЛТЕРНАТИВА

Во случај да не се спроведе проектот загубите би биле следни:

- Загуба на социјални и економски придобивки, во форма на краткорочни и долгорочни вработувања и зголемување на индиректната потрошувачка во подрачјето;
- Намален откуп на земјоделски производи - житни култури од локалното население;
- Стагнација во економскиот развој на општината;
- Стагнација на животниот стандард кај локалното население;
- Намалување на интересот на инвеститорот и други потенцијални инвеститори за понатамошно инвестирање во подрачјето, со ефект на намален инвестициски циклус во поширокиот регион;

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

- Загуба на планирани приходи во буџетот на Република Северна Македонија и Општина Врапчиште.
- Стагнација на развојот на пазарот на пилешко месо, имајќи ја во предвид се поголемата побарувачка на пилешко месо на домашниот пазар се повеќе ќе се зголемува увозот на пилешко месо.;

Не спроведувањето на овој проект единствено ќе овозможи избегнување на негативните влијанија од градежните активности при негова изведба, како и подоцна за време на оперативната фаза, што во споредба со придобивките од негово имплементирање се занемарливи и незначителни особено долгорочно. Поради сите горенаведени причини, изборот на оваа алтернатива не е прифатлива од сите аспекти на развој на заедницата и интересот на Инвеститорот.

ИЗБРАНА АЛТЕРНАТИВА

При проектирањето се разгледани три алтернативи за диспозиција на објектите за одгледување на бројлери во одгледувалиштето, водејќи сметка за реализација на втората и третата фаза на проектот.

Во однос на диспозиција на објектите за одгледување на бројлери избрана е третата алтернатива. Основна причина за избор на оваа алтернатива е формирање на една компактна целина на одгледувалиштето со тоа што според инвестицискиот план одгледувалиштето ќе се гради во повеќе фази. Во прва фаза е планирана изградба на четири објекти за одгледување на бројлери, придружни објекти и комплетна дополнителна инфраструктура за одвивање на технолошките процеси сите на една катастарска парцела што значи и полесно одржување на објектите.

Во однос на употребата на енергенс за загревање на топлата вода која рециркулира и служи за загревање на објектите за сместување на пилињата и административните простории, избрана е алтернативата за употреба на компримиран природен гас-метан во насока на изградба на енергетски ефикасни објекти со цел минимизирање на емисиите на штетни гасови во воздухот во однос на конвенционалното снабдување со примарна енергија.

Во согласност со Законот за нус производи од животинско потекло (Сл. Весник на Република Северна Македонија бр.113/07), правните и физичките лица кои при вршењето на дејноста создаваат нуспроизводи од животинско потекло, се должни на пропишан начин да обезбедат нештетно отстранување или преработка така да не претставуваат ризик за здравјето на луѓето и животните, водата, воздухот, почвата и растенијата. Во однос на алтернативите за управување со угинати животни во првата фаза се планира времено складирање во разладни комори до преземање од овластен постапувач.

Фазната градба ќе овозможи Инвеститорот реално да го реализира проектот во согласност со инвестицискиот план и обезбедените финансиски средства.

ОПИС И КАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРОЕКТОТ

Инвеститорот има намера да изгради живинарска фарма за одгледување на бројлери на територијата на Општина Врапчиште во непосредна близина на село Дебреше. КП 823 КО Зубовце место викано Кликово Општина Врапчиште. Од вкупниот опфат на катастарската парцела 8,28 ha во првата фаза се предвидува изградба на објекти на површина од 2,90 ha, а во втора фаза на површина од 5,38 ha. Во прва фаза е планирано

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

одгледувалиштето да работи со проектиран капацитет од 101.196 бројлери во еден турнус или 708.372 бројлери на годишно ниво за седум турнуса. Во рамките на градежната парцела не постојат изградени градежни објекти и земјиштето не е уредено. Сообраќајниот пристап со основниот проект е решен како врска со локалниот пат од село Дебреше од западната страна на предметната локација. Внатрешното сообраќајно решение е во функција на непречено опслужување на сите објекти, проектирано како затворен круг на патишта околу објектите кои ќе овозможат пожарна заштита на објектите.

Проектот преставува инвестиција во новопланирано одгледувалиште за интензивно живинарство т.н. green field инвестиција. Greenfield инвестиција претставува процес на вложување во нов бизнис, нов произведен процес, нов објект. Овој вид на инвестиција е исклучително важен за развој на економијата. Овој вид на инвестиции “почнуваат од 0“, односно објектот се гради на неизградено земјиште, се поставува опрема, се развива технологија, се обучуваат вработени. Основни предности на greenfield инвестициите се во тоа што Инвеститорот пренесува дел од своето знаење, позитивно влијае на платниот биланс на земјата, ангажира локална работна сила, ја зголемува конкуренцијата, соработува и се поврзува со локални компании и добавувачи. Реализацијата на проектот ќе овозможи значајни социо-економски придобивки за локалното население и поширокиот регион каде ќе се реализира проектот особено ако се има во предвид дека се работи за рурално подрачје.

За реализација на предложениот проект, Инвеститорот изработи инвестиционо-техничка документација/Основен проект “Живинарска фарма за одгледување на бројлери, КО. ЗУБОВЦЕ – вон г.р. Општина Врапчиште”, со тех. бр. Р-06-2019 изработен од ПИКА АРХИТЕКТ дооел – Тетово.

Живинарската фарма е предвидено да биде проектирана со објекти кои се во функција на заокружување на целокупниот процес од сместување, одгледување на бројлери и нивниот транспорт. Сместувањето на живината треба да биде на начин на кој ќе се избегне штетното влијание врз животната средина. Формата, конструкцијата и одржувањето на живеалиштата, објектите и опремата за живината мораат да бидат такви за да може да се одржуваат на лесен и хигиенски начин и да ја ограничат опасноста од појава на болести или трауматски повреди на животните како и да обезбедат соодветни безбедносни услови.

Потребни предуслови за бројлерско производство:

- Објект за одгледување на бројлери;
- Опрема за хранење, напојување, греење, осветлување и вентилација;
- Приклучок за вода и електрична енергија;
- Еднодневни пилиња;
- Храна за пилињата;
- Работна рака;
- Едукација.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Врз основа на изработениот основен проект на градежната парцела се планира во прва фаза да бидат поставени следниве објекти:

- 4 типски објекти за одгледување на бројлери;
- Објект за засолнување на луѓе;
- Помошен објект – Котлара;
- Испарувачка редуциона станица за гас;
- Резервоар и пумпна станица за вода;
- Трафостаница во бетонски столб ;
- Платформа за боци за складирање на компримиран природен гас;
- Комора за угинати животни;
- Силоси за складирање на житарици 2 по два до секое одгледувалиште;
- Електричен Агрегат;
- Собирни резервоари за течно шталско ѓубре;
- Пречистителна станица за комунални отпадни води;
- Бунари за вода 1,2,3;
- Преточувалиште за КПГ;
- Подземен инсталационен канал.

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Проектната локација територијално припаѓа во југозападниот дел на Општина Врапчиште но најблиско населено место е село Дебреше кое припаѓа на Општина Тетово. Предметната локација се наоѓа североисточно од село Дебреше.

Предметниот опфат се наоѓа на Катастарска Парцела (КП) 823, Катастарска Општина (КО Зубовце-1 вон градски реон место викано Кликово во Општина Врапчиште. Во делот Прилози е дадена копија од известување од општина Врапчиште со арх. бр. 26-1932/2 од 2019 дека парцелата е надвор од градежен реон утврден со УП за село Зубовце. Градежната парцела е со површина од 8,28 ha. Во првата фаза е планирана изградба на објекти на површина од 2,90 ha, а во втора фаза на површина од 5,38 ha.

Пристапот до градежната парцела е од локалниот пат село Дебреше – село Врапчиште, од постоен пристап од западната страна. Оддалеченост на село Дебреше од предметниот опфат за живинарска фарма е околу 500 m југозападно. Од објектите за одгледување на бројлери најблиските индивидуални објекти се наоѓаат источно, на околу 250 m и североисточно на околу 280 m'. Проектната локација се наоѓа на надморска височина од 550 m н.м.в.

Клима и метеоролошки услови

Предметната локација припаѓа на рамничарски суп континентален земјоделско-рурален предел на мешани култури т.н (Полошки предел). Климата во регионот е умерена континентална и се одликува со студени зими и топли и прилично дождливи лета.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Должината на траење на периодот со температури над 10°C изнесува 200 дена, а мразниот период трае просечно 162 дена. Најладен месец е јануари (-1,6°C, а најтопол е јули 21,1°C.) Зимите се прилично студени, а летата топли со свежи летни ноќи, што е одраз на непосредното влијание на високите плански масиви на Шар Планина. Најврнежлив месец е ноември со просечно 156 mm/m² а со најмалку врнежи се одликува август. Ветровите се со различен правец, јачина и честина. Доминантни ветрови во регионот се северните ветрови, но исто така се чести североисточниот и северозападниот ветер, како и ветровите од запад и од југ. Северните ветрови се многу чести во сите месеци од годината со просечна стапка од 220 % и просечна брзина од 1,5 m/s, односно, максимална брзина од 27 m/s. На просторот и во неговата поширока околина доминантни се ветровите во правец СЗ, С и СИ.

Геологија и хидрогеологија

Предметната локација и Општина Врапчиште припаѓаат на Западно – македонската геотектонска зона. Во регионалната карпеста геологија на Западно-македонската зона преставува посебен сегмент, кој е изграден претежно од палеозојски филитоиден, нискометаморфен комплекс. Проектниот опфат е сместен во Полошката котлина. Полог е поделен на два дела и тоа Горен Полог - Гостиварски крај и Долен Полог - Тетовски крај и се протега во меридијански правец север-југ. Гостивар и Тетово се најголемите места во Полог. Од западна страна и делумно од северна страна Полог е ограден со Шар Планина, од источна страна е ограден со планините Сува Гора и Жеден, а на југ е ограден со падините на Бистра- Влаиница и Челоица. Во Полог извира реката Вардар, која протекува вдолж целата котлина со должина од 68 km. Просечната надморска височина се движи од 360 до 430 m во Долен Полог -Тетовски дел и од 430-580 m во Горен Полог - Гостиварски дел.

Во геоморфолошки поглед, просторот околу предметната локација е рамничарски терен. Од геоморфолошките процеси на истражниот терен се застапени флувијалните, падинските и антропогените процеси. Флувијалните процеси се однесуваат на алувијалните наслаги кои се формираат по долината на Дебрешка и Врапчишка Река како и другите помали постојани и повремени водотеци. Непосредно просторот на локацијата е изграден од пролувијални и горно плиоценски седименти.

Во однос на литолошката градба и типовите на издани основен е збиен тип на издани. Дренирањето на подземните води е преку бројни дупнатини и бунари чија издашност е околу 1.2-2 l/s. Подземните води се со слободно ниво кое е променливо и се движи од 1,5-4,00 m.

Води

Хидрографијата на Полошката котлина е карактеристична по големиот број на водотеците и изобилство на вода. Полошката котлина е дел од сливното подрачје на реката Вардар, води кои се дел од Егејското сливно подрачје. Извориштата на повеќето поголемите водотеци допираат до голема височина, до над 2.400 m. Поголемите притоки на Вардар, кои течат од Шар Планина се Голема Река, Топушница, Маздрача, Боговинска, Камењанска, Улверичка, Рачичка Река, потоа реката Пена, Поројска Река, Непроштенска, Лешачка Река, Теарска Бистрица, Доброшка, Габровница, Беловишка, реката Ракита и други.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Во пошироката околина на предметната локација е евидентирана Зубовска река од северната страна. Зубовска река е класифицирана во втора класа (ниско ниво на загадување-мезотрофичен статус, високо ниво на автопурификација кое може да се користи за одгледување риби, капење, спортови на вода и рекреација).

Снабдување со вода за пиење

Јавното Претпријатие “Врапчиште” има основна дејност одржување на водоснабдителните системи и снабдување со вода за пиење за жителите на општината. Седиштето на ЈП “Врапчиште” се наоѓа во селото Добридол.

Селата Врапчиште Зубовце и Галате се водоснабдуваат од заеднички водоснабдителен систем. Селото Зубовце лежи по текот на Зубовска река. Селото има три главни извори на вода Сугарски, Калапетроец и Лапнимушица.

Парцелата не е приклучена на јавна водоводна мрежа. За функционирање на одгледувалиштето се предвидува обезбедување на вода преку сопствен експлоатационен бунар. Водата пред да се употребува во инсталацијата ќе биде подложена на соодветен третман за постигнување на бараниот квалитет согласно национално законодавство.

Управување со води и мониторинг на отпадни води

Предметната локација не е приклучена на јавна канализација. За пречистување на санитарните отпадни води од инсталацијата на предметната локација ќе биде поставена модулarna пречистителна станица, а пречистените води ќе се приклучуваат на последната шахта на атмосферската канализација.

Управување со отпад

Отпадот на Општина Врапчиште се отстранува на депонијата Русино, која се наоѓа на околу 8 km јужно од Гостивар (13 km од с. Зубовце) на падините на планината Буковиќ. Во селото Зубовце цврстиот комунален отпад се собира и депонира од концесионер - приватна компанија, со сопствени возила. Бидејќи нема соодветна алтернативна депонија за отстранување на отпадот од проектните активности, создадените фракции на инертен отпад треба да се отстрануваат на депонијата Русино.

Главните фракции на отпад кои ќе се генерираат во рамки на проектната локација, ќе бидат отпад кој ќе се генерира во градежната фаза и отпад кои ќе се генерира во оперативната фаза.

Квалитет на амбиентниот воздух

Во Република Северна Македонија, следењето на квалитетот на амбиентниот воздух го врши Министерството за животна средина и просторно планирање, кое управува со Државниот автоматски систем за квалитет на воздухот составен од 17 мерни станици од кои 5 се наоѓаат во Скопје, а најблиската станица за мерење до локацијата на проектот е онаа во градот Гостивар, јужно од проектната локација во Општина Врапчиште. Во оваа станица за мерење на квалитетот на воздухот, мониторингот се изведува за: сулфур диоксид, азот диоксид, јаглерод моноксид, озон и суспендирани честички со големина од 10 µm (PM10).

Просечните дневни концентрации на SO₂ во оваа мерна станица не го надминале прагот за 2018 и 2019 г. (до август). Максималните дневни 8-часовни просечни вредности на

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

концентрациите на СО во оваа мерна станица за 2018 и 2019 (до август) не ги надминале граничните вредности. Во 2019 година не се надминати од просечните вредности за концентрацијата на озонот и едночасовните просечни вредности на NO₂. Прагот на просечната дневна гранична вредност на PM₁₀ на мерното место во Гостивар во 2019 беше надминат 52 дена и во 2020 година само во јануари, прагот на просечната дневна гранична вредност беше надминат 28 дена.

Бучава

Во Општина Врапчиште нема станица за мерење, затоа не се следи нивото на бучавата. Нема регистрирано поплаки за зголемено ниво на бучава на проектната локација. При теренската посета на предметната локација не се евидентирани извори на бучава. Бучавата во непосредното опкружување се создава од мобили извори - транспортни средства кои поминуваат на локалниот пат за село Дебреше кој се наоѓа во непосредна близина.

Биолошка разновидност и карактеристики на предел

Во однос на биолошката разновидност, на предметната локација не се евидентирани загрозени, значајни или ендемични растителни и животински видови заради присуство на земјоделски полиња. Најблиското заштитено подрачје, со голема вредност на биолошката разновидност е Националниот парк “Шар Планина”.

Следниве заштитени подрачја се наоѓаат во поширокото опкружување на проектната локација во Општина Врапчиште: 1) Значајно подрачје за растенија (ЗПР) „Шар Планина“ (лоцирано на околу 4 km западно од проектната локација); 2) Значајно подрачје за птици (ЗПП) „Шар Планина“ (лоцирано на околу 3,5 km западно од проектната локација); и 3) локалитет „Емералд“ „Шар Планина“ (лоцирана на околу 4 km западно од проектната локација).

Флората на Шар Планина е особено богата и според сегашните податоци брои над 2000 видови васкуларни растенија, што е повеќе од половина од сите васкуларни растенија во Македонија. Шар Планина е еден од најважните балкански и европски центри на високопланински ендемизам, кој опфаќа реликтни, ендемореликтни и ендемични видови. За разлика од флората, фауната на Шар Планина е малку истражена, и покрај нејзините исклучителни вредности. Постојат 167 дневни пеперутки на Шар Планина, што претставува 80% од вкупниот број дневно летачки пеперутки во С. Македонија. Рибите на Шар Планина се малку истражени. *Идентификувани се седумнаесет видови на влекачи, што е повеќе од половина од вкупниот број влекачи во С. Македонија. Најмалку 130 видови птици можат да се најдат на Шар Планина. Постојат 45 видови на цицачи кои се идентификувани на Шар Планина, од вкупно 78 во Македонија. Пет од нив се наоѓаат во Црвениот список на IUCN на загрозени видови, од кои три се класифицирани како загрозени. Не се евидентирани заштитени подрачја или локалитети од природно наследство во близина на предметната локација. Од вегетациски аспект при посета на предметната локација евидентирана е главно тревеста (рудерална: *Sambucus nigra*, *Cichorium intybus*) вегетација и грмушеста и нискостеблеста вегетација (најчесто лоцирана по рабовите на предметната локација *Rosa canina*, *Juglans regia* и др.). Од претставниците на фауната при посета на локацијата беше евидентиран вид на сокол (*Falco tinnunculus*).*

Културно и историско наследство

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Селото Зубовце е добро познато по мостовите на потокот Зубовце и фонтаната: Зуина и Рокина кои не се заштитени и не се сметаат за културно наследство и затоа не постои културно наследство во близина на проектната локација што може да биде засегнато од проектните активности.

Демографски карактеристики

Според последниот попис на населението на РСМ од 2021г., во Општина Врапчиште вкупниот број на жители изнесува 19,942 со следната етничка структура на населението: 76,15% се Албанци, Турци се 15,62% и Македонци се 4,41%, бројот на домаќинства изнесува 5155.

Сообраќај и комуникации

Општина Врапчиште е поврзана со Коридорот 8 и е поврзана во комуникација директно со Општина Гостивар на југ, на север со општина Боговиње, југоисточно со Брвеница и на запад со општина Рестелица која се наоѓа во територијата на Република Косово.

Пристапот до проектната локација е од локалниот пат Дебреште- Врапчиште. Оддалеченост од с. Дебреше е околу 500 m. Од локалниот пат е на оддалеченост од околу 200 m. Се наоѓа источно од регионалниот пат Р1206, на оддалеченост од околу 650 m, а од автопатот А2/Е-65 делница Тетово – Гостивар на околу 2 km. Во непосредна близина се наоѓа и локалниот пат го поврзува селото Зубовце и автопатот А2/Е-65 делница Тетово – Гостивар.

ПОТЕНЦИЈАЛНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Студијата за оценка на влијанијата на живинарската фарма врз животната средина ги идентификува влијанијата кои произлегуваат од спроведувањето на проектот во неговите различни фази: фаза на проектирање, конструктивна фаза (оваа фаза ги опфаќа подготовката на локацијата и изградба на објектите во парцелата), оперативна фаза, хаварија и фазата на престанок со работа.

При идентификување на потенцијалните влијанија од некој нов проект, како што е предложениот проект за интензивно живинарство, влијанијата врз животната средина се оценуваат во однос на постоечките услови во животната средина и блиските рецептори, како и патеките по кои се пренесува загадувањето до главните рецептори.

Консултантот ги идентификуваше главните рецептори и елементи, како и можните и очекувани влијанија од различните проектни активности во сите фази на проектот.

По направената идентификација на потенцијалните влијанија (позитивни и негативни) од сите планирани проектни активности во сите фази од реализација на проектот за изградба на живинарска фарма за интензивно живинарство (фаза на проектирање, изградба, оперативна, фаза на хаварија и престанок со работа), Експертот изврши нивно оценување во однос на дефинирани критериуми за оценка на потенцијалните влијанија. Оценката на влијанието послужи како основа за дефинирање на планирани мерки кои Инвеститорот треба да ги превземе со цел да се заштити животната средина и безбедноста и здравјето на работниците и околното население, како и за благосостојба на живината во фармата.

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОЗДУХОТ

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Емисиите на загадувачки материи во воздухот во Општината Врапчиште потекнуваат од издувните гасови од возилата, од домаќинствата за време на грејната сезона (голем е процентот од населението кое се грее и готви на огревно дрво или други енергенси). Имајќи во предвид дека се работи за рурална општина емисии во воздух потекнуваат и од земјоделските активности со кои се занимава локалното население.

За загадувањето на воздухот придонесуваат и помалите производни деловни субјекти во кои се инсталирани котелски постројки од кои како резултат на согорување на фосилни горива се создаваат следните продукти од согорувањето SO₂, CO, NO_x, PM₁₀ и CO₂. Во Општина Врапчиште не се врши мониторинг на квалитетот на амбиентниот воздух.

Фаза на проектирање

При проектирањето на објектите за одгледување на пилиња и кокошки несилки е планирана соодветна диспозиција на објектите во однос на движење на ветровите. Објектите се позиционирани во правец север – југ соодветно на правецот на ветровите.

Проектиран е комбиниран систем за вентилација кој овозможува влез на свеж воздух преку странични клапни и евакуација на воздухот преку странични и кровни вентилатори. Во проектната документација контролата на вентилацијата е предвидена со поставување автоматска контрола од клима контролер со што ќе се овозможи контролирана евакуација на воздухот од објектите и минимизирање на емисиите на миризба во околината на инсталацијата.

Исто така транспортот на екскретот е проектиран да се врши преку автоматски контролирана транспортна трака (внатрешни транспортери во објектите за одгледување) што исто така ќе придонесе на намалување на емисиите на миризба во објектите.

Влијанијата врз квалитетот на воздухот во фазата на проектирање се оценети како индиректни, со средна јачина. Во однос на времетраењето е краткорочно, со локално значење.

Фаза на градба

Прашината (PM₁₀, PM_{2,5}) главно ќе се создаде од изведување на земјените работи, како и од движењето на градежната механизација врз неасфалтирани површини, како и под дејство на еолска ерозија предизвикана од ветровите. На локацијата на градилиштето, можните влијанија се очекуваат на оддалеченост од ± 500 m во однос на предметната локацијата.

Појавата и значењето на генерираната прашина зависи од метеоролошките услови на подрачјето и условите во периодот кога ќе се одвиваат градежните активности. Сепак, при нормални метеоролошки услови, влијанието на прашината е ограничено во рамките на неколку десетици метри од локацијата каде што се спроведуваат градежните активности.

Како резултат на работните активности, градежните машини и опремата ќе се генерираат емисии на јаглероден моноксид (CO), јаглероден диоксид (CO₂), азотни оксиди (NO_x), сулфурни оксиди (SO_x), испарливи органски соединенија (ИОС), несогорливи јагленоводороди, чад, суспендирани честичи и сл. Стапката на емисија и потенцијалот на влијанијата зависат од обемот на работа, бројот на користени возила и јачината на моторите со внатрешно согорување, квалитетот на горивото и состојбата на моторите,

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

односно нивото на нивно одржување, фреквенција на движење, број на работни часови и сл.

На проектната локација, каде ќе се изведуваат градежните активности, како чувствителни рецептори кои може да бидат засегнати од нарушениот квалитет на воздухот се: градежните работници, земјоделците, земјоделското земјиште и насадите.

Поширокото опкружување не поседува значителни растителни заедници, кои би биле засегнати од емисиите на прашина и издувни гасови.

Интензитетот на ова влијание е оценет како среден, со среднорочно времетраење, кој ќе има директно влијание од локално значење.

Оперативна фаза

Во оперативната фаза на инсталацијата, фугитивни и потенцијални емисии во воздух се оние емисии кои се создаваат при доставувањето, складирањето и транспортот на храната, при вселувањето и иселувањето на птиците, при собирањето и складирањето на угинати птици, протекувања од објектите (врати, прозори).

Емисии од процесите на интензивно живинарство: емисии од системот за вентилација од објектите за одгледување на пилиња и кокошки несилки, од објектот за времено складирање на екскретот, емисии при собирањето, транспортот на екскретот. Емисиите на миризба се јавуваат како резултат на ослободен азот и фосфор, како и амонијак во воздухот.

Имајќи во предвид дека во фазата на проектирање и изведба се земени во предвид законските барања за постигнување на емисии во воздухот под ГВЕ како и НДТ техники за сектор интензивно живинарство, а се применети и мерки за ублажување на влијанијата, не се очекуваат значајни емисии на наведените загадувачки материји во воздухот во околината на инсталацијата кои ќе ги надминат ГВЕ.

Врз основа на предвидените активности и чувствителните рецептори (околното население и земјоделските површини), влијанието врз квалитетот на воздухот се оценува како директно, со можност за појавување веднаш и со повратен ефект и локално значење.

Хаварија

При појава на хаварија/инцидент во инсталацијата поради неисправност на вентилационите системи или истекување на екскрет како резултат на неправилно складирање на истиот, можно е зголемување на концентрациите на емисии на миризба во воздухот во инсталацијата и нејзината околина.

Влијанието во случај на хаварија е оценето како индиректно, со средна јачина, а во однос на веројатност на негово појавување е сигурно и има локален карактер.

Фаза на престанок со работа

Емисиите во воздух кои може да се појават во фаза на претанок на работа се слични на оние во градежната фаза и претежно се однесуваат на емисии од расчистување на теренот, демонтажа на објектите и другите структури, рехабилитација на просторот, употреба на механизација, транспорт на отпад и други слични активности.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Во оваа фаза, се очекуваат индиректни позитивни влијанија врз квалитетот на амбиентниот воздух, од локално значење и долготрајно времетраење.

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ КВАЛИТЕТОТ НА ВОДИТЕ

Во пошироката околина на инсталацијата не се евидентирани површински води. Подземните води се со слободно ниво кое е променливо и се движи од 1,5-4,00 m.

Од активностите кои се планирани не се очекуваат потенцијални влијанија врз квалитетот на површинските и подземните води на предметната локација, доколку се применуваат предложените мерки за ублажување на влијанијата.

Фаза на проектирање

Пред проектирањето на техничката документација за инсталацијата на интензивно живинарство, обезбедено е известување од Општина Врапчиште дека КП 823 и 826/1 КО Зубовце заведени во имотен лист бр.101243 и 101244 се наоѓаат надвор од градежниот реон утврден со УПС за село Зубовце и нема услови за приклучување на јавен водоснабдителен систем. Од овие причини е изработен Хидрогеолошки елаборат за изведен експлоатационен бунар ЕБ-2 во КП 823, КО Зубовце Општина Врапчиште и Основен проект за користење на подземна вода од експлоатационен бунар ЕБ-2 во КП 823 КО Зубовце Општина Врапчиште.

Водите од овој бунар ќе се користат за севкупните потреби во инсталацијата, како и за потребите на вработените за прва фаза на изградба. Согласно местоположбата и морфологијата на теренот, соодносот на литолошките единици кои го градат теренот, реално не постои опасност од загадување на подземните води. Експлоатациониот бунар ЕБ-2 е дупчен бунар, пречник Ø-220 mm до длабина од 91m. Радиусот на влијание $R_a=67,0$ m.

Санитарните отпадни води е планирано да се пречистуваат во конусна пречистителна станица ПСОВ-12. За собирање на отпадните води од процесот на чистење и дезинфекција на објектите, проектирани се бетонски водонепропусен резервоар со соодветен капацитет согласно капацитетот на инсталацијата.

Зафаќањето на атмосферските води е преку посебен систем на атмосферска канализација поради карактеристиките на овие отпадни води содржината на талози и масла од сообраќајните предвидени се таложници со маслофаќачи.

Влијанијата врз површинските и подземните води од проектните активности во оваа фаза се оценуваат како негативни, индиректни, а во однос на времетраењето долгорочни, со среден интензитет.

Фаза на градба

Градежните активности може да резултираат со нарушување на квалитетот на површинските и подземните води, доколку истите се присутни на поголема длабочина во областа на проектното подрачје и неговата околина.

Во близина на проектното подрачје не е евидентиран површински водотек. Присуството на подземни води е променливо и се движи од 1,5-4,00 m.

Во градежната фаза постои можност да дојде до загадување на подземните водите како резултат на испирање на контаминирана почва или преку испуштање на загадена вода.

Оперативна фаза

За зафаќање на санитарните отпадни води е проектирана модуларна конусна пречистителна станица ПСОВ=12.

Во оперативната фаза евентуално загадување на подземните води може да дојде како резултат испирање на контаминирана почва со азот и фосфати доколку се врши неправилно складирање на екскретот.

Во објектот ќе се применува домување со неконтинуирано отстранување на екскретот. За покривање на подот се користи соодветно поставена со пилевина, сечкана слама, сечкана хартија, мов или тресет. Подот е целосно прекриен со постилка и со често додавање материјал на постилката. Постилката се одржува да биде сува со често додавање (пр. дневно) свеж материјал по потреба.

Создадениот екскрет заедно со постелката може да содржи до 70% сува материја бидејќи се применува добра изолација и вентилација. Цврстото птичјо ѓубре се отстранува на крајот од турнусот на одгледување.

За собирање на отпадните води од процесот на чистење и дезинфекција на објектите, проектирани се бетонски водонепропусен резервоари со соодветен капацитет согласно капацитетот на инсталацијата. Овие води ќе се преземаат од страна на компанија со која инвеститорот ќе склучи договор за преземање и истите не се очекува да претставуваат ризик за потенцијално загадување на животната средина.

Влијанијата врз водите во оперативна фаза се оценуваат како потенцијално негативни, директни, со неповратен ефект, локално значење, а во однос на времетраењето среднорочни. Во однос на интензитетот истите се оценуваат со среден до голем интензитет.

Хаварија

Хаварија или инцидент во инсталацијата може да настане како резултат на дефект на делови од инсталираната опрема и/или пожар/експлозија при палење на горивото кое ќе се користи во инсталацијата.

Можно е и хемиско и бактериолошко загадување на експлоатациониот бунар за водоснабдување како резултат на несоодветно складирање на органскиот отпад или истекување на течно гориво кое ќе се користи во инсталацијата при инцидент/хаварија. При хаварија, покрај површинските води и подземните води ќе бидат изложени на загадување до степен кој ќе биде во директна зависност од хидрогеолошките карактеристики на теренот.

Влијанието во случај на хаварија се оценува како директно, негативно влијание со локално значење, а во однос на времетраењето е оценето како краткорочно со среден до голем интензитет.

Престанок со работа

При престанок на работа на инсталацијата можно е да дојде до загадување на експлоатациониот бунар доколку не се изврши соодветна заштита согласно законските барања за заштитни зони на објекти за водоснабдување.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Влијанието е оценето како индиректно, негативно, долгорочно и квантифициран опсег на дисперзија.

СОЗДАВАЊЕ НА РАЗЛИЧНИ ВИДОВИ НА ОТПАД

Генерирањето на отпад во сите фази на проектот и несоодветното управување со истиот предизвикува негативни влијанија врз медиумите на животната средина и здравјето на населението и работниците. Генерално отпадот кој се очекува да се генерира во рамките на инсталацијата е комунален отпад, мил од миене и чистење на објектите за одгледување на бројлери при ремонт на јатото, ветеринарниот отпад (отпад од вакцините, лековите и третманите).

Фаза на проектирање

Во фазата на проектирање се земени во предвид посебните видови на отпад во фазата на градба складирање на материјали од ископ, во оперативната фаза од бројлерското производство мил од миене и чистење на објектите за одгледување на бројлери која може да содржи измет, урина остатоци од храна, средства за чистење и дезинфекција. При проектирањето е земено во предвид складирањето на овој отпад и се проектирани бетонски водонепропустни резервоари за времено складирање до преземање.

Врз основа на извршената оценка на влијанијата, може да се заклучи дека влијанието ќе биде негативно од локален карактер, сигурно појавување.

Фаза на градба

Изградбата на инсталацијата за интензивно живинарство вклучува низа активности при што ќе се генерираат различни фракции отпад: мешан комунален отпад (генериран од градежните активности и работниците кои ќе ги изведуваат градежните активности), биоразградливиот отпад (трева, дрвја и грмушки од чистење на локацијата); инертен отпад (вишок ископана почва, отпад од бетонирање, асфалтирање и градежен шут); отпад од пакување; апсорбенси, филтерски материјали, платна за бришење и заштитна облека; контаминирана почва при евентуално случајно истекување; отпадна електрична и електронска опрема

Неправилното управување со отпадот може да има влијанија врз квалитетот на почвата, подземните води, воздухот, биолошката разновидност, здравјето на населението и работниците. Исто така, отпадот може негативно да влијае врз пределските карактеристики на подрачјето.

Влијанијата од управувањето со отпад во фазата на градба ќе бидат директни и негативни, со средна јачина и среднорочно времетраење, ќе имаат повратен ефект и локално значење.

Оперативна фаза

Во оперативната фаза на инсталацијата ќе се генерираат различни фракции отпад кои може да се специфицираат како неопасен, инертен и биоразградлив отпад. Различните фракции отпад ќе потекнуваат од производниот процес, складирање и ракување со суровини и готов производ, одржување на опремата, третман на комунални отпадните води, одржување на зелените површини, одржување хигиена во административните простории, чистење на објектите за одгледување на живина и сл.:

- Комуналниот отпад

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Комуналниот отпад е отпад кој се очекува да се создава од вработените во инсталацијата. Комуналниот цврст отпад е во вид на отпадоци од храна, хартија, амбалажа (метална, хартиена, пластична) и др.

➤ Отпад од пакување

Отпадот од пакување е секое пакување или материјал за пакување што се создава од влезните суровини.

- Хартиени вреќи од влезни суровини
- Пластична амбалажа од средства за дезинфекција
- Оштетени хартиени влошки за пакување на готовиот производ/јајца.

➤ Течно шталско ѓубриво

Вселување на живината во објектот се врши кога објектот однапред ќе биде исчистен (суво и влажно чистење), откако е направена дезинфекција и дезинсекција.

Како резултат на чистење на објектите се создава мил од миене и чистење на објектите за одгледување на пилиња и кокошки и истата од објектот се складира во еднокоморни собирни водонепропустни бетонски резервоари поставени на јужната страна на секој од објектите до преземање од овластен постапувач со кој Инвеститорот има склучено Договор.

➤ Мртви животни

Мртвите животни се третираат како нуспроизводи од животинско потекло кои не се наменети за исхрана на луѓето. Нус производи од животинско потекло треба да бидат собрани, преземени, идентификувани и отстранети без загрозување на здравјето на луѓето, здравствената заштита на животните и без штетни влијанија на животната средина. Операторот во одгледувалиштето ќе врши времено складирање на мртви птици во разладни комори пакувани во пластични кеси до преземање од овластен постапувач.

➤ Ветеринарен отпад

Одложување на ветеринарниот отпад (отпад од вакцините, лековите и третманите), ќе се врши во кругот на инсталацијата. Истиот ќе се собира и складира во пластични контејнери. Операторот има обврска овој отпад да го предаде на правно или физичко лице кое поседува дозвола за постапување со овој вид отпад согласно Законот за постапување со отпад и подзаконските акти кои произлегуваат од истиот.

➤ Отпад од станицата за пречистување на отпадните води

Овој отпад во форма на тврда фракција се создава при чистење на пречистителната станица за отпадни води се складира во посебен контејнер и се предава на овластен постапувач.

Влијанијата кои може да бидат предизвикани од несоодветно управување со генерираните различни видови на отпад во оперативна фаза, се оценуваат како негативни, директни кои може да се појават веднаш или после одреден период, со неповратен ефект. Истите се оценуваат како локални, а во однос на времетраењето долгорочни. Во однос на интензитетот истите се оценуваат со среден интензитет.

Хаварија

Можно е зголемување на бројот на угинати животни. Причинител: вирусно или епидемиолошко заболување на живината. Во случај на итност (пр. појава на болести),

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Министерството за земјоделие треба да биде известено за дијагнозата на болеста. Доколку е потребно угинатите птици може да се компостираат или спалуваат вон локацијата.

Влијанието е оценето како индиректно негативно влијание, со среден интензитет а во однос на времетраењето е среднорочно и од локално/регионално значење.

Престанок со работа

Операторот има обврска да обезбеди финансиски средства и во целост да го спроведе Планот за управување со резидуи. Планот ќе предвиди начин на постапување со сите видови отпад создадени на локацијата согласно обврските како создавач на отпад, а кои произлегуваат од Законот за управување со отпад. Селекција на употреблива и неупотреблива опрема и нејзино конзервирање до нејзина продажба или реупотреба или нејзино соодветно отстранување како отпад ако е неупотреблива.

Влијанието е оценето како директно позитивно влијание со локално значење.

БУЧАВА И ВИБРАЦИИ

Предвидената локација за изградба на живинарската фарма се наоѓа во околината на земјоделско подрачје, што во согласност со националното законодавство за бучава (Правилник за локациите на мерните станици и мерните места („Сл. Весник“ на РСМ бр. 120/08) одговара на подрачје со *III степен на заштита од бучава (подрачје каде се дозволени зафати во околината, во кое помалку ќе смета предизвикувањето на бучава, односно трговско-деловно подрачје-станбено, подрачје наменето за земјоделски дејности*. При подготовка на оваа оценка, определени се рецепторите на бучава и на вибрации кои можат да бидат засегнати од реализација на проектот за изградба на живинарската фарма. Локацијата на инсталацијата е опкружена со земјоделски површини и локален пат, оддалеченост од село Дебреше е 500 m. Од предметната локација најблиските индивидуални станбени објекти се наоѓаат источно на 270 m и североисточно на 370 m ефектите од бучава и од вибрации за време на фазите на изградба и функционирање на фармата, ќе бидат значајни во најблиската околина на истата и ќе бидат предложени мерки за ублажување на овие влијанија.

Фаза на проектирање

Во фазата на планирање на постројката/фармата, се обезбедува адекватно растојание меѓу постројката/фармата и чувствителните рецептори со примена на минималните стандардни растојанија. Согласно НДТ измерената бучава на осетливите локации во близина на локацијата во случајов индивидуалните семејни објекти не треба да надминува 45dBA ноќно време и 55dBA преку ден.

Влијанието е оценето како индиректно негативно влијание, со средна јачина и локален карактер.

Фаза на градба

За време на изведување на градежните работи ќе се користат различни видови машини и опрема, кои ќе генерираат зголемено ниво на бучава и вибрации. Големината на влијанието на бучавата и вибрациите, ќе зависат од типот и бројот на машините, возилата, превозните средства и опремата кои ќе се користат за време на градежните работи, декларираното ниво на бучава што ќе ја генерира секоја машина посебно

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

(спецификацијата на бучавата, која ја генерира опремата треба да биде декларирана од производителот врз база на сертификат за бучава), одржувањето на опремата, локацијата каде што опремата ќе биде поставена во текот на работата, бројот на машини и возила што ќе се користи на едно место во исто време и од растојанието на местата од чувствителните рецептори. Градежните работи ќе се одвиваат во периодот ден, со што можноста за генерирање на бучава во текот на ноќ е елиминирана. Со оглед на тоа што најблиското населено место, селото Дебреше е на оддалеченост од околу 500 m, се смета дека влијанијата од бучавата ќе бидат средни и со ограничено времетраење.

За време на градежната фаза емисиите од бучава и вибрации од опремата и возилата ќе бидат најголеми на градежната парцела и сообраќајниците.

Со оглед на поставеноста на локацијата, надвор од населено место и краткиот временски рок на изградба на постројката се смета дека влијанието од овие емисии ќе биде занемарливо и со локално значење.

Оперативна фаза

Извори на бучава во оперативната фаза се поврзани со домување на животните и тоа од: системот за отстранување и чување на арско губриво, опремата за контрола и одржување на внатрешна клима, опремата за хранење и поење на животните, истовар и утовар на животните, мелење и дробење на храна, транспорт на суровини и готов производ.

Нивото на бучавата од инсталираната опрема е 50Hz-60Hz. Опремата која генерира бучава (вентилатори, транспортери) немаат едновремена моќност односно се контролираат автоматски и се вклучуваат по потреба.

Влијанијата од бучава на осетливите места во близина на локацијата треба да бидат годишно проценети и прегледани. Нивото на бучава во согласност со Одлуката за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава не смее да надминува 60-70 dB (A).

Транспортните возила со кои ќе се врши дотур на суровини и испорака на готов производ ќе генерираат зголемено ниво на бучава и вибрации не само на локацијата на инсталацијата туку и по сообраќајниците по кои ќе се движат. Интензитетот на бучава и вибрации ќе зависи од исправноста на транспортните возила, годината на производство, фреквенцијата на движење и рутите на движење. Оваа бучава е неконтинуирана и периодична.

Влијанието во оваа фаза е директно негативно влијание со средна јачина и локално значење.

Хаварија

Можно е зголемено ниво на бучава над дозволените граници како резултат на неисправна опрема (вентилатори, транспортери, млин) што преставуваат ризик по здравјето на работниците како и благосостојбата на животните.

Влијанието во оваа фаза е директно негативно влијание со средна јачина и локално значење.

Престанок со работа

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Операторот има обврска да изготви и целосно да го спроведе планот за престанок со работа, со вклучена демонтажа и дислокација на процесната опремата.

Влијанието во оваа фаза е индиректно со мала јачина, а во однос на времетраењето е краткорочно и локално.

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ПОЧВА

Од реализација на проектот за изградба на живинарска фарма, се очекуваат влијанија врз почвата во фаза на градба, оперативна фаза, хаварија и престанок со работа. Почвата како медиум ќе биде директно на удар при извршување на градежните активности.

Фаза на проектирање

При проектирањето преземени се сите мерки за минимизирање на влијанијата на почвата преку проектирање на водонепропустни бетонски собирни резервоари за складирање на отпадна вода од миење и чистење на објектите за одгледување и објект за складирање на екскрет.

Во самата парцела се проектирани внатрешни сообраќајници и пешачки пристапни патеки како и хортикултурно уредување на самата парцела. Атмосферските води се конектирани во собирни шахти со цел да се минимизира испирањето на почвата.

Во оваа фаза, влијанието е оценето како индиректно влијание, со локален карактер.

Фаза на градба

Градежните активности може да ги нарушат геолошките карактеристики на почвата и да предизвикаат деградација и контаминација на земјиштето како резултат на: деградација на почвата како резултат на отстранување на хумусниот слој; промена на начинот на користење на земјиштето; набивање и намалена способност за инфилтрација на атмосферските води; евентуално истекување на горива и масла од градежната механизација и возилата; ракување и манипулација со суровини за градба, хемикалии, масла и масти и сл.; загадување на почвата од можно неконтролирано фрлање на отпад и градежен материјал, отпадни комунални води и води од миење на опрема или механизација и др.

Врз основа на предвидените градежни активности, сегашната состојба на почвата (земјоделско земјиште) и планираната намена на локацијата (целата површина на локацијата ќе биде покриена со објекти, сообраќајници, и зелени површини) може да се заклучи дека можните влијанија од градежната фаза врз геолошките и почвените карактеристики, доколку се исклучат инцидентните појави на несакани истекувања и несоодветен третман на отпад и отпадни води, ќе бидат занемарливи.

Влијанието е директно негативно влијание, со средна јачина кое се јавува веднаш со започнување на градежните активности и е од локален карактер.

Оперативна фаза

Во оперативната фаза не се очекуваат влијанија врз геолошките структури и инженерско-геолошките појави и процеси.

При нормални оперативни процеси, влијанија од ваков тип не се очекуваат или ќе бидат мали, пред се заради фактот што сите мерки за намалување на емисиите или појавите

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

ќе бидат имплементирани во градежната и оперативната фаза (внатрешни сообраќајници, магацински простор за суровините, мерки за намалување на емисиите во воздух, пречистителна станица за третман на комунални отпадни води и сл.).

Влијанието врз почвата во оперативната фаза е оценето како индиректно, со средна јачина, во однос на времетраењето е долгорочно и локално.

Хаварија

Можно е загадување на почвата поради неправилно складирање на отпадна вода од миеење и чистење на објектите, како и во случај на дефект на пречистителната станица за отпадни фекални води. Хаварија може да се појави и како резултат на истекување на течен нафтен гас од неисправни инсталации од платформата до котелската постројка.

Во случај на хаварија, влијанието врз почвата е директно негативно влијание, со средна јачина и локален карактер.

Престанок со работа

Во фазата на престанок на работа постои можност од контаминација на почвата доколку не се преземат сите неопходни мерки за спроведување на Планот за престанок со работа, правилна дислокација на суровините и остатоците од разните фракции на отпад. Операторот има обврска локацијата да ја остави ослободена од резидуи во согласност со законските прописи.

Влијанието е директно негативно влијание, со мала јачина, кое е повратно и локално.

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ПОСТОЕЧКАТА ИНФРАСТРУКТУРА

Фаза на проектирање

Од објекти на предметната локација евидентиран е среднонапонски надземен кабел за кој во проектната документација е проектирана соодветна заштитна зона во согласност со законските прописи

Фаза на градба

Изведувачот е должен да изготви посебен План за уредување и работа на градилиштето. Во графичкиот дел од планот потребно е да се обележи оградениот простор, влезот во локацијата, сообраќајот кој е во функција на градилиштето и местоположбата на доводот на струја и вода. Исто така, потребно е да се обележи местоположбата на противпожарните апарати, хидрантите, опремата и другите средства за заштита од пожар, експлозии и опасни материи.

Влијанието е директно позитивно со локално значење.

Оперативна фаза

Операторот во оперативната фаза има обврска да врши редовно одржување на постојната инфраструктура, внатрешните сообраќајници редовно да се одржуваат чисти, редовно отстранување на прашината од транспортните возила, редовна проверка на исправноста на модуларната пречистителна станица, експлоатациониот бунар и внатрешните и надворешни инсталации. Рационална употреба на вода и периодична проверка на исправноста на системот за поеење на животните.

Влијанието е директно и позитивно.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Хаварија

Можно е оштетување на постојната инфраструктура во случај на инцидентна појава на пожар/хаварија. Во овој случај потребно е да се спроведе План на активности за реагирање во итни ситуации заради справување со непредвидени емисии и инциденти, како пожари, оштетувања, неконтролирани истекувања на живински отпад од фармата, како и истекувања на нафта и масло.

Влијанието е индиректно негативно, со одложено време на појавување и локално значење.

Престанок со работа

Во фазата на престанок со работа Операторот има обврска за спроведување на Планот за престанок со работа и дислокација на постојната инфраструктура: модуларната пречистителна станица, демонтажа на бунарската опрема и соодветна заштита на постојниот бунар, демонтажа на мобилната платформа на која се наоѓаат батерии со боци за КПП.

Исто така, во оваа фаза, потребно е да се изврши:

- Комплетно чистење и дезинфекција на објектот и ставање на карантин на истиот, со цел да не дојде до појава на можна инфекција;
- Конзервација на постројките и опремата: исклучување на сета опрема на начин соодветен за заштита на животната средина, ослободување на преостанатата енергија (како што се притисок, вода, масло, електрична енергија итн);
- Обезбедување на локацијата од неовластени посетители.

ВИЗУЕЛНИ АСПЕКТИ И ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ПРЕДЕЛОТ

Фаза на проектирање

Во фазата на проектирање на инсталацијата, не се очекуваат влијанија врз визуелните аспекти на пределот на проектната локација.

Фаза на градба

Во фазата на изградба на инсталацијата се предвидуваат активности кои може да предизвикаат негативни влијанија врз пределот и визуелните ефекти. Влијанијата во градежната фаза главно се поврзани со присуство на тешка механизација, опрема, возила и персонал, купови од расчистена вегетацијата, ископана земја и складиран градежен материјал. Предметната локација е дел од поширок простор кој има карактеристики на земјоделско земјиште и не поседува значителни пределски карактеристики.

Во оваа фаза влијанието е директно негативно, со краткорочно времетраење, неповерливо и со локално значење.

Оперативна фаза

Во оперативната фаза, влијанијата врз пределот и визуелните аспекти се поврзани со присуство на објекти на локацијата. Со оглед на релативно големата оддалеченост на локацијата од најблиското населено место и непостоење на туристички простори и значајни објекти во блиското опкружување, истите ќе имаат незначителен визуелен

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

ефект. Исто така и покрај фактот што во текот на оперативната фаза пределот ќе биде трајно променет, современиот изглед на постројката и хортикултурното уредување на просторот треба да даде позитивни ефекти во визуелната перцепција од страна на рецепторите (минувачи, земјоделци итн.). Постои можност од намалување на влијанието врз вредноста на имотите во близина на инсталацијата.

Влијанието е оценето како негативно директно влијание, а во однос на времетраењето е долгорочно и неповратно.

Хаварија

Во оваа фаза ќе настанат значајни промени на визуелните аспекти кои ќе бидат од локален и привремен карактер но со позначајни последици по подземни води, почвите, воздухот и здравјето на работниците и локалното население.

Влијанието е индиректно, со одложено време на појавување и локално значење.

Престанок со работа

Операторот има обврска да спроведе План за за дислокација на опремата и постројките. Операторот има обврска да спроведе План за ремедијација кој ќе следи по конечен престанок со работа на инсталацијата.

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ БИОЛОШКАТА РАЗНОВИДНОСТ

Фаза на проектирање

Во рамки на предметна локација, при фаза на проектирање, не се евидентирани значајни видови од биолошката разновидност или нивни живеалишта, загрозувани или вредни за зачувување.

Влијанието е индиректно негативно, со мала јачина и одложено време на појавување, а во однос на значењето истото има локално значење.

Фаза на градба

Како резултат на градежните активности, најмногу изложени на негативни влијанија ќе бидат растителните и животинските видови, како и нивните живеалишта во рамките на проектната област и нејзината непосредна близина. Самата локација и нејзиното опкружување главно е земјоделско земјиште, кое што во моментот не се обработува и не поседува видови од биолошката разновидност или нивни живеалишта, загрозувани или вредни за зачувување. Негативните влијанија врз биолошката разновидност, предизвикани од градежните активности, се поврзани со губење на флора, фрагментација на живеалиштата, губење на видови (повреди/ смртност на животните), нарушување и/или преместување на животните од зоната на градежните активности итн. Присуството на работници и механизација, прашина, бучава и вибрации од градежните активности можат да предизвикаат вознемирување на одредени животински видови, времено напуштање на живеалишта или смрт.

Влијанието е оценето како индиректно, со мала јачина, долготрајно и неповратно.

Оперативна фаза

Во оперативната фаза, при нормални оперативни услови, со примена на мерките за намалување на емисиите и влијанијата во медиумите и областите во животната средина и имплементација на најдобри достапни техники во производниот процес и сите останати

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

активности за ракување и складирање на сировини и готов производ, не се очекуваат влијанија врз биолошката разновидност. Биолошката разновидност може да биде засегната во случај на несреќи и хаварији.

Влијанието е индиректно негативно, со мала јачина и локално значење.

Хаварија

Можно е деградација на постоечката флора, фрагментација на живеалиштата, губење на видови (повреди/ смртност на животните) и сл. причина: појава на пожар.

При хаварија влијанието е директно негативно, одложено во однос на времето на појавување, со мала јачина и локално значење.

Престанок со работа

По престанок со работа операторот има обврска предметната локација да ја остави ослободена од резидуи со цел создавање на услови за рекултивација и ревитализација на почвата, а со тоа и на флората и фауната.

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ КУЛТУРНИ НАСЛЕДСТВА

Во согласност со податоците од Министерството за култура, на проектното подрачје не е евидентирано културно наследство. За време на изведба на градежните работи постои можност да се дојде до одредено неоткриено археолошко наоѓалиште.

Доколку при изведувањето на земјените работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културно – историска вредност, потребно е да се постапи согласно со член 65 од Законот за заштита на културно наследство (Сл. Весник на РМ бр.20/04, бр.115/07), односно веднаш да се прекинат градежните активности и да се извести надлежната институција за заштита на културното наследство.

Влијанието е индиректно негативно, со мал интензитет и локално значење.

БЕЗБЕДНОСНИ АСПЕКТИ

Заради безбедноста на работата на инсталацијата, неопходно е да се примени Добра фармерска практика која вклучува:

- Идентификација и имплементација на програми за обука на персоналот;
- Чување на записите за употреба на храна, вода и енергија, создадениот екскрет и расфрлање на екскретот;
- Постоење на план за реагирање во итни ситуации заради справување со непредвидени емисии и инциденти;
- Имплементирање на програма за одржување за да се обезбеди добра кондиција на опремата врз основа на инструкциите кои се издадени од страна на производителите/доставувачите, инсталаторите на опремата, одржување на објектите и одржувањето на чистотата на локацијата;
- Соодветно планирање на активностите на локацијата, како што се доставување на материјали и испорака на создадениот екскрет;
- Подготовка на план за управување со екскрет;
- Соодветно складирање и одложување на угината живина.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Влијанието е директно негативно, со средна јачина, и во однос на веројатноста на појавувањето е можно.

КУМУЛАТИВНИ ЕФЕКТИ

Промените во животната средина, предизвикани од активности во комбинација со други активности од минатото, сегашноста или идни активности кои се слични со активностите планирани во рамките на набљудуваната област, се нарекуваат кумулативни влијанија. Врз основа на ова, во однос на планираната постројка, кумулативни ефекти можат да се јават како резултат на други постоечки или идни проекти од ист вид во близина на подрачјето.

Во градежната фаза на инсталацијата за интензивно живинарство можни се кумулативни влијанија од генерираната бучава, емисиите во воздухот, отпад, зголемена фреквенција на возила по сообраќајниците и др., од изведба на градежните активности на локацијата на инсталацијата доколку градежните работи се изведуваат истовремено.

Чувствителни рецептори на овие влијанија ќе бидат: земјоделските површини кои се наоѓаат во потесното опкружување, земјоделците кои ги обработуваат земјоделските површини, сообраќајниците и др.

Заради оддалеченоста на населените места, недефинираното време на изградба на идниот стопански комплекс, непостоење на информации за фреквенцијата на возила за време на градежната фаза, како и неизвесноста дали сите земјоделски парцели во непосредното опкружување активно ќе се обработуваат во исто време, не може точно да се определи ниту интензитетот на кумулативните влијанија во градежната фаза. Но, поради тоа што обврската на идните изведувачи е да користат добра градежна пракса и да ги применат мерките, дефинирани во ОВЖС Студијата, Планот за управување со животната средина и Мониторинг Програмата, што ќе овозможи намалување на емисиите во сите медиуми во животната средина, се очекува интензитетот на кумулативните влијанија да биде мал и со локален карактер.

Во оперативната фаза кумулативни влијанија се очекуваат од емисиите кои ќе се генерираат од: а) процесите кои ќе се изведуваат во стопанскиот комплекс и б) сообраќајот, кој се одвива на околната патна мрежа.

При нормални оперативни процеси во постројката, кога емисиите ќе бидат контролирани и во граници на максимално дозволени вредности, не се очекуваат кумулативни влијанија. Кумулативни влијанија се можни во случај на инцидентни состојби, несреќи и хаварии.

Влијанието е оценето како директно позитивно влијание, долгорочно и од локално/регионално значење.

СОЦИО - ЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ

Со ставање во функција на инсталацијата за интензивно живинарство ќе се отворат можности за нови вработувања, зголемени приходи во општинскиот буџет што позитивно ќе влијае врз социоекономската состојба на населението.

МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ/УБЛАЖУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЈАТА

Потенцијалните влијанија врз животната средина и социо-економски влијанија од фазата на проектирање, фаза на градба, оперативна фаза, фаза на престанок со работа и

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

хаварија се проценети во Студијата за ОВЖС и за нивно спречување или ублажување се предложени мерки. Предложените мерки за ублажување се насочени кон намалување на постоечките или очекуваните влијанија од поединечните активности и истите се ефикасни само доколку се спроведуваат во сите фази на проектот и се следат согласно планот за мониторинг, за да се потврди дека се спроведуваат и резултираат со планираниот ефект.

Мерките кои се дефинирани во следниве поглавја неопходно е да бидат спроведени од страна на инвеститорот и одгледувачот и се однесуваат за сите фази на проектот.

Во фазата на проектирање се предвидуваат мерки кои имаат за цел навремено избегнување, односно минимизирање на потенцијалните негативни влијанија и нивно ублажување преку земање во предвид на сегашната состојба на локацијата на инсталацијата и нејзината околина, техничките карактеристики на проектот, како и заштита на здравјето на работниците, околното население и заштита на животната средина.

При проектирањето на инсталацијата земена е во предвид примената на правилно димензионирање на главните и помошните објекти со цел правилно поставување на инсталацијата во однос на ружата на ветрови на подрачјето, заштита на животната средина од емисии на загадувачки материи (во води, воздух, почва). Исто така од голема важност е и изборот на самата опрема дефинирана во термо-техничкиот проект. Во проектната документација предвидено е инсталирање на опрема за хранење, напојување и осветлување на одгледувалиштата од компанијата Big Dutchman опрема која нуди современо и модерно производство на живина со примена на компјутерски управувачки компоненти на хранење на живината, осветлување, температура и влажност во одгледувалиштето.

Пред отпочнување со градежните активности, неопходно е нивно детално одредување и согледување од сите аспекти (геологија на терен, стабилност на почвата и нејзината порозност, подземни води, оддалеченост на населени места, потребно време за транспорт на суровини и материјали и локација за нивно привремено складирање, сообраќаен режим, обезбедување на заштитна опрема за работниците во согласност со нивното работно место, итн.) и нивно прецизирање во План за управување со градежни активности чие спроведување ќе овозможи избегнување/ намалување на влијанијата врз животната средина..

Мерки кои се предложени во оперативната фаза се со цел да овозможат ублажување/минимизирање и можно елиминирање на влијанијата врз медиумите и елементите на животната средина, функционалност на живинарската фарма како и безбедност и здравје при работа на работниците и заштита на околното население.

Мерките се дадени како преглед на генерално применливи достапни техники за инсталации за интензивно одгледување на живина и свињи (спречување/минимизирање на влијанија врз животна средина и подобрување на севкупното работење): соодветна локација на фармата и просторно уредување со цел обезбедување на соодветна оддалеченост од други фарми и чувствителните рецептори; земање во предвид потенцијалот за иден развој на капацитетот на фармата; спречување на загадување на вода, подготовка на План за итни случаи за справување со неочекувани емисии и инциденти како што е загадување на водните тела. Оваа техника вклучува: План на фармата што ги покажува системите за

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

одводнување и извори на вода/ ефлуенти; акциони планови за одговор на одредени потенцијални инциденти (на пр. пожари, неконтролирано истекување на складирано ѓубриво, излевање на гориво); достапна опрема за справување во случај на инцидентно загадување. Редовна проверка, поправка и одржување на структурите и опрема, како што се: резервоарите за складирање на мил од миење и чистење на објектите за какви било знаци на оштетување, деградација, истекување; пумпи, миксери, сепаратори, наводнувачи; системи за снабдување со вода и добиточна храна; систем за вентилација и сензори за температура; силоси и опрема за транспорт (пр. вентили, цевки); системи за чистење на воздухот (пр. со редовни инспекции), систем за транспорт на гас од платформата до мерно регулационата станица времено складирање на мртви животни на начин кој ќе ги спречи или редуцира емисиите.

Најдобри достапни техники за инсталации за интензивно одгледување на живина и свињи, НДТ е да се следат следните процесни параметри најмалку еднаш годишно: потрошувачка на вода (користење на записи (пр. соодветни мерачи или фактури). Главните процеси во кои се користи вода во оперативната фаза: напојување на живина, чистење објектите за одгледување на живина при ремонт на јатото, ладење на објектите итн. потрошувачка на енергија (користење на записи (пр. соодветни мерачи или фактури). Главни процеси во оперативната фаза затоплување на објектите за одгледување на живина, вентилација, осветлување итн). Потрошувачка на гориво (користење на записи (пр. соодветни мерачи или фактури), евиденција на потрошувачката на КПП метан кои се користи во оперативната фаза за потребите на котларата. Број на влезни и излезни животни, вклучувајќи раѓања и смртни случаи кога е релевантно. Потрошувачка на храна (користење на записи (пр. соодветни мерачи или фактури). Генерирање на екскрет (користење на записи (пр. соодветни мерачи или фактури).

Квалитет на воздух

За намалување односно ублажување на влијанијата врз квалитетот на воздухот и климатските промени, за време на фаза на проектирање, градежната и оперативната фаза, се препорачува примена на следните мерки:

Фаза на проектирање

Во фаза на проектирање на инсталацијата за интензивно живинарство се земени во предвид сите законски мерки за проектирање на ваков тип на објекти во согласност со Законот за благосостојба на животните (Сл. Весник на РМ, бр. 113/07) и Правилникот за условите и начинот на заштита на фармските животни (Сл. Весник на РМ, бр. 140/09). Мерките вклучуваат: планирање на густина на населеност со бројлери во објектите за одгледување согласно законските прописи, инсталациите за загревањето, ладењето и вентилацијата на објектите треба да обезбедат циркулација на воздухот во објектите за одгледување на живина при што прашината, температурата, релативна влажност и концентрација на гасови ќе бидат во граници во кои ќе придонесат за зачувување на здравјето и благосостојба на фармските животни. Земање во предвид на климатските карактеристики, ружата на ветрови и количината на врнежите. Проектираниот капацитет на одгледувалиштата да биде влезен параметар при проектирање на објекти за складирање на мил од миење, чистење и дезинфекција на објектите за одгледување на живина.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Градежна фаза

Подготовка и спроведување на План за организација на градилиштето и управување со градежни активности чие спроведување ќе овозможи избегнување/намалување на влијанијата врз животната средина, План за управување со прашина, План за управување со сообраќај од страна на Изведувачот. Спроведување на добра градежна пракса за минимизирање на емисиите во медиумите на животната средина и намалување на нивото на бучава. Утврдување на временскиот распоред и динамиката на користење на возилата и опремата. Утовар-истовар, пренос и ракување со материјалите треба да се извршува на минимална висина од подлогата во насока спротивно на ветерот, и задолжително да се користат системите за распрскување за сузбивање на прашината особено за време на суви периоди. Одредување на локација за привремено чување на градежни материјали и суровини. Инертниот материјал да се изнесува надвор од локацијата на дневна основа; Општина Врапчиште да одреди локација за депонирање на градежниот шут кој ќе се создаде во оваа фаза. Прскање на површините со вода за редукација на фугитивните емисии на прашина; Материјалите кои се складираат на отворено да се оградат, покријат или да се стабилизираат нивните површини, со цел да се спречи разнесување од ветер.

Изведувачот на градежните работи да имплементира мерки за управување со сообраќајот, кој ќе вклучува: користење на возила со добри перформанси и нивно редовно сервисирање и поправка од овластена компанија, намалување на брзината на возење во областите каде што има земјен пат (<20-40 km/h) за да се минимизира генерирањето на прашина, оптимално користење на товарните возила, маршрутите на товарните возила да се планираат за да се избегне времето и патиштата со густ сообраќај.

Мерки во однос на безбедност и здравје на работниците

Спроведување на општи мерки за безбедност и здравје при работа за работниците (прва помош, заштитна облека за работниците, соодветни машини и алати) за да се намалат ризиците од повреди; задолжителна обука на работниците пред почетокот на изведба на градежни активности предвидени со проектот.

Мерки за заштита во однос на безбедност и здравје на околното население

Целосно оградување на градежната парцела пред почеток со градежните активности, поставување на знаци за забрана на пристап за неовластени лица на градилиштето и информативна табла; изведување на градежните активности во периодот од 07.00 - 19.00 часот; навремено информирање на локалното население за изведувањето на градежните активности преку општински гласник/Огласна табла, web страна на Општина Врапчиште, локален медиум и месна заедница за отпочнување на градежните активности и рокот за нивно завршување; ограничување на брзината на возилата на локацијата каде што се гради.

Во периодот на спроведување на градежните активности потребно е следење на градежните активности од страна на Инспектор за животна средина од МЖСПП како и Општински инспектор за комунални работи/животна средина како претставник од локалната самоуправа на Општина Врапчиште, кои треба да го следат исполнувањето на мерките.

Оперативна фаза

За намалување односно ублажување на влијанијата врз квалитетот на воздухот, во оперативната фаза на инсталацијата за интензивно живинарство се препорачува примена на следните мерки: инсталирање на активни системи за вентилација според проектната документација и редовна контрола на оперативноста на овие системи редовна контрола на исправноста на процесната опрема (пумпи, транспортери); складирањето на суровините и помошните материјали да се врши во согласност со пропишани процедури, во соодветни складови (силоси) и простории и овие постапки да бидат редовно контролирани; времето на складирање на суровините потребни за производниот процес да се биде во согласност со барањата на процесот, намалување на содржината на сурови протеини во диетата со додавање на синтетички аминокиселини, дадени во Планот за управување со Хранливите Состојки (ПУХС), примена на програма за терминална хигиена (чистење, миење и дезинфекција на објектите по завршување на одреден турнус), утовар и транспорт на цврстото шталско ѓубриво веднаш при ремонт на јатото без складирање на локацијата со цел минимизирање на агитацијата на екскретот; спроведување на мониторинг на квалитетот на амбиентен воздух во рамките на постројката мерни места на границите на парцелата и мониторинг на емисии во воздух од котлара.

Со цел да се намали односно минимизираат емисиите на миризба од фармата и влијанијата од истата, НДТ е да користи комбинација на некоја од техниките: Обезбедување на соодветна оддалеченост помеѓу самите фарми и чувствителните рецептори; Оптимизирање на условите за испуштање на воздухот од фармата со употреба на некоја од следниве техники: зголемување на висината на излезот (пр. издувен воздух над ниво на покривот, пренасочување на издувниот воздух низ повисокиот наместо преку нискиот дел на ѕидовите); зголемување на брзината на вентилацијата на вертикалниот излез; поставување на ефикасни надворешни бариери за создавање турбуленции во протокот на воздух на излез (пр. садење на вегетација); додавање на капаци на дефлекторот во отворите на издувните гасови лоцирани во ниски делови на ѕидовите со цел да се пренасочи издувниот воздух кон земјата; покривање на екскретот за време на транспорт.

Најдобри достапни техники за инсталации за интензивно одгледување на живина и свињи намалување на концентрациите на амоњак (NH_3) и јаглерод диоксид (CO_2) во објектите за одгледување на живина. Изработка и спроведување на план за управување со хранливите состојки. Овој План има за цел да го земе во предвид метаболизмот, протеинските, минералните и витаминските барања во поодделни фази на производниот циклус.

Води

За намалување или избегнување на влијанијата врз површинските и подземните водите на предметната локација и во нејзината непосредна околина, во проектирање, градежна и оперативната фаза се препорачува примена на следните мерки:

Фаза на проектирање

При проектирање на објектите и инфраструктурата на предметната локација во предвид се земени сите можни негативни влијанија на квалитетот на подземните води.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Постојниот експлоатациониот бунар од кој ќе се користат водите за потребите на инсталацијата и резервоарот се проектирани на околу 45 m од главниот влез во фармата, од јужната страна на соодветно растојание од објектите за одгледување на живина со обезбеден соодветен радиус на влијание на подземните води надвор од проектираните објекти.

Врз основа на димензионирањето на потребите од вода во одгледувалиштето предвидени се количини на вода за технолошкиот процес, потреби на вработените и ПП хидрантска инсталација. До бунарот е проектиран соодветен асфалтен пристапен пат.

Проектирање на водонепропустни резервоари за времено складирање на вода од миеење, чистење и дезинфекција на одгледувалиштата, димензионирани согласно проектираниот капацитет на одгледувалиштата.

Опремата за храна и вода треба да биде дизајнирана, конструирана, поставена, управувана и одржувана на таков начин што птиците имаат лесен и континуиран пристап до храна и вода.

Градежна фаза

Во оваа фаза потребна е примена на следните мерки: примена на добра градежна пракса; градежните активности да се изведуваат во сув период; атмосферските води соодветно да се канализираат и одведат надвор од градилиштето, со цел да се избегне промивање на градежните површини и нивно загадување; забрана за миеење на возилата и опремата на локацијата или во околните водни тела; Изведувачот на градежните работи да постави мобилни тоалети, кои ќе бидат редовно одржувани од овластена компанија; при инцидентни истекување на масло во почвата, истото да се собере во соодветна опрема/садови за евакуација на можни истекувања и со него да се постапува како со опасен отпад; целосно спроведување на Планот за управување со градилиштето, Програмата за управување со отпад, Планот за управување со опасни материи и контрола на истекувања, Планот за реагирање во итни ситуации заради справување со непредвидени емисии и инциденти.

Оперативна фаза

Во рамките на инсталацијата ќе се користи вода од сопствен бунар, за кој Инвеститорот ја има обезбедено потребната техничка документација, а следен чекор е стекнување со Дозвола за користење на вода од експлоатациониот бунар – водно право кое Инвеститорот ќе го побара од Управата за животна средина – Сектор води како надлежен орган.

Дополнителни мерки на заштита на водите се: задолжителна контрола на хемиската и бактериолошката исправност на водата од експлоатациониот бунар со спроведен мониторинг во согласност со Правилникот за барањата за безбедност и квалитет на водата за пиење, два пати годишно, преземање на соодветни мерки за рационална употреба на водата: водење евиденција за користењето на водата; откривање и поправка на дефекти што предизвикуваат протекувања на вода, редовна проверка на линијата и опремата за напојување на живина во објектите за одгледување на живина; употреба на опрема за чистење под висок притисок за чистење на објектите во кои е сместена живината; редовно одржување на модуларната пречистителна станица за третман на фекални отпадни води и маслофаќачите. Проверка на ефикасноста на ПСОВ

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

за фекални води преку контрола на квалитетот на пречистени води, реупотреба на што е можно поголемо количество на вода (искористување на пречистените фекални води повторно за чистење на објектите и полевање на вегетацијата во рамките на инсталацијата), редовна контрола и одржување на одводните структури и системот за заштита во случај на инцидентна состојба- надворешна хидрантска мрежа;

Со цел да се намали количината на генерирани отпадни води од инсталацијата, како и минимизирање на емисиите во води и почва, НДТ е да користи комбинација на некоја од техниките: Минимизирање на употребата на вода; одделување на не контаминирани атмосферски води од отпадните води кои треба да се третираат преку имплементација на одделно собирање во форма на соодветно проектиран и одржуван дренажен систем; испуштање на технолошките отпадни води во соодветен резервоар, одделно од другите води, третман на отпадните води со седиментација и/или биолошки третман (применето за фекалните води од инсталацијата), распрскување на отпадните води од процесот на пр. со употреба на систем за наводнување во вид на прскалка, мобилен наводнувач, и сл. Отпадните води пред распрскувањето треба да се чуваат на пр. во резервоари или лагуни. Наталожената цврста фракција, исто така, може да се распрска. Водата може да се испумпува од резервоарите преку цевководот што оди на пр. прскалка или мобилен наводнувач, кој ја распрснува водата. Наводнувањето може да се изврши и со употреба на опрема со контролирана примена за да се обезбеди ниска траекторија (шема на ниско ширење) и големи капки

Управување со отпад

Со цел минимизирање на влијанијата врз животната средина од неправилно управување со генерираните фракции на отпад, предложени се следните мерки по фазите на проектот:

Фаза на проектирање

Во фазата на проектирање се земени во предвид сите мерки за проектирање и соодветно димензионирање на опремата со цел избегнување и во најголема можна мера намалување на количеството на создадениот отпад, спречување на негативните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето, отстранување на отпадот на начин што е прифатлив за животната средина и заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето.

За намалување или избегнување на влијанијата кои може да бидат предизвикани од генерираниот отпад во градежната и оперативната фаза се препорачува примена на следните мерки:

Градежна фаза

Подготовка и имплементација на Програма за управување со отпадот во согласност со член 27 од Законот за управување со отпад, која треба да вклучува: класификација на отпадот врз основа на неговите својства согласно со Листата на отпад, обезбедување на услови за селектирање и управување со посебните текови на отпадот кои се дел од системот за проширена одговорност на производителот, водење на редовна евиденција и склучување на Договори со компаниите кои управуваат со посебните текови на отпад во рамките на системот за проширена одговорност на производителот за управување со

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

посебните текови на отпадот, реупотреба на неконтаминирани почви и други природни материјали ископани во текот на градежни активности, кој ќе биде користен за целите на градежништвото во неговата природна состојба на локацијата од која е ископан; дефинирање на мониторинг на преземените мерки за управување со отпадот; обука на вработените за правилно постапување со отпадот кој се создава;

Оперативна фаза

Подготовка и имплементација на Програма за управување со отпадот која ќе се создава во оперативната фаза во согласност со член 27 од Законот за управување со отпад во која ќе идат опфатени: назначување на одговорно лице за управување со отпадот, постојни и планирани технички, организациони и други мерки за управување со отпадот (селектирање, третман, преработка искористување на енергијата, складирање и отстранување); мерки за заштита од штетното влијание на отпадот по животната средина, животот и здравјето на луѓето; минимизирање на отпадот преку контрола на влезните сировини во производните процеси, контрола на записите, технологии на рециклирање и др., воведување на системи за заштита на животната средина (ISO 14001); планирани активности за едукација и за обука на кадарот што управува со отпадот.

Како мерки за намалување на емисиите од контејнерите со течно шталско ѓубре и од складиштата со земјен насип потребно е спроведување на следните техники: да се намали соодносот меѓу емисионата површина и волуменот на контејнерот за течно шталско ѓубре; за правоаголни складишта размерот меѓу висината и површината е еднаков на 1:30-50. Цврст капак - кров или капак којшто може да биде изработен од бетон, фиберглас панели или полиестерски плочи со рамна или конусна форма, да се затвора добро за да се сведе на минимум размената на воздух и да се спречи навлегување на дожд или снег.

Примена на НДТ за инсталации за интензивно одгледување на живина и свињи (Управување со исхраната) со цел намалување на вкупниот азот во екскретот и емисии на амонијак при задоволување на хранливите потреби на животните опфаќаат користење на диетална формулација и стратегија за хранење која вклучува една или комбинација на некоја од техниките: Намалување на содржината на суров протеин со употреба на N, балансирана диета заснована на потребите за енергија и разградливи аминокиселини, Повеќе фазно хранење со диетална формулација прилагодена на специфичните барања од периодот на производство. Употреба на одобрени адитиви за добиточна храна што ја намалуваат вкупната количина на азот во екскретот. Најдобри достапни техники за инсталации за интензивно одгледување на живина и свињи намалување на концентрациите на амоњак (NH₃) и јаглерод диоксид (CO₂) во објектите за одгледување на живина вклучуваат подготовка и спроведување на план за управување со хранливите состојки. Овој План има за цел да го земе во предвид метаболизмот, протеинските, минералните и витаминските барања во поодделни фази на производниот циклус.

Бучава и вибрации

Преку однапред утврден режим, динамика и период на работа на градежната оператива, можат да се ублажат влијанијата од бучава и вибрации кои би произлегле од нивното работење. Во фазата на проектирање може да се предложи режим на работа на

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

градежната механизација и опрема при изведување на градежните активности бидејќи тогаш се очекува појава на зголемена бучава и вибрации во рамки на проектната локација. Да не се практикува паралелна работа на повеќе машини кои произведуваат високо ниво на бучава, етапно извршување на проектните активности што значително ќе има влијание врз намалување на бучавата, користење на механизација и опрема која е во согласност со Правилник за поблиските видови на посебните извори на бучава како и услови кои треба да ги исполнуваат постројките, опремата, инсталациите и уредите кои се употребуваат на отворен простор во поглед на емитираната бучава и стандардите за заштита од бучава („Службен Весник“ на РМ бр.142/13).

Фаза на проектирање

Во фазата на планирање на постројката/фармата, се обезбедува адекватно растојание меѓу постројката/фармата и чувствителните рецептори со примена на минималните стандардни растојанија. При изборот на машини и процесна опрема за одвивање на технолошките постапки да се предвидат такви кои не генерираат високо ниво на бучава (транспортни ленти и завојни транспортери, помпи, котел, високоефикасни вентилатори, мелница за храна, хранилки опремени со дозатор и др.) сведување на минимум на должината на цевките за дотур на храна.

За намалување или избегнување на влијанијата од зголемено ниво на бучава и вибрации во градежната и оперативната фаза се препорачува примена на следните мерки:

Градежна фаза

Подготовка и спроведување на План за управување со бучава. Пред отпочнување со градежни активности потребно е одредување на време за транспорт на сировини и материјали и локација за нивно привремено складирање, одредување на сообраќаен режим при реализација на градежните активности, обезбедување на заштитна опрема за работниците во согласност со нивното работно место, итн.).

Во градежна фаза мерките неопходно треба да вклучуваат: назначување на соодветно квалификувано лице кое ќе ги следи активностите на градба на проектната локација, со цел да се обезбеди доследно спроведување на предвидените активности, користење на најдобрите достапни техники при изведување на работите; следење на национални и меѓународни прописи, препораки и стандарди, ангажирање на соодветно обучен персонал; спроведување на мерки за управување со сообраќајот, како што се: фреквенција и рути на движење на сообраќајните средства за пренос на генериран отпад и градежен материјал; протоколи за одржување на машините и возилата; брзина на движење на возилата по сообраќајниците, поставување соодветна сигнализација и сл. градежна опрема треба да ги исполнува барањата од Директивата бр. 2000/14/E3 на ЕУ за емисии на бучава во околината што ги создава опремата која е за надворешна употреба, како и барањата согласно Правилник за поблиските видови на посебните извори на бучава како и услови кои треба да ги исполнуваат постројките, опремата, инсталациите и уредите кои се употребуваат на отворен простор во поглед на емитираната бучава и стандардите за заштита од бучава („Службен Весник“ на РМ бр.142/13).; теренот и пристапниот пат да се одржува чист заради непречено одвивање на активностите; градежните работи да се изведуваат во периодот од 07.00 -19.00 ч.; нивото на бучава во проектното подрачје не треба да ги надминува вредностите од 60 (д)- 55(н) dB (A); информирање на локалното население преку општински

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

гласник/Огласна табла, веб страна на Општина Врапчиште (<http://www.vrapciste.gov.mk/>), локален медиум и месна заедница за отпочнување на градежните активности и рокот за нивно завршување; одредување на локација за привремено чување на градежни материјали и суровини, градежен шут и друг отпад кој ќе се генерира; забрана за извршување на поправки на градежната механизација и опрема на локацијата; при користење на пневматска опрема, да се изберат придрушени компресори или да се користи потивка хидраулична опрема; ограничување на брзината на возилата во критичните подрачја (во и надвор од градилиштето), исполнување на стандардите за заштита од бучава (вградување на соодветна звучна изолација) со цел нивото на бучава што ќе се генерира во оперативната фаза да се сведе во рамките на граничните вредности.

Оперативна фаза

Генерални мерки за ублажување на негативните влијанија од бучава и вибрации во оперативната фаза на новата живинарска фарма се: користење на машини и процесна опрема кои не генерираат високо ниво на бучава и нивна редовна контрола, сведување на минимум на должината на цевките за дотур на храна; засадување на соодветна (автохтона) вегетација околу објектот на живинарската фарма со што би се ублажиле негативните влијанија од зголемена бучава; изработка на протокол за реагирање при идентификувани настани што причинуваат бучава; спроведување мониторинг на бучавата, влијанието од бучава и вибрации на осетливи места во непосредна близина на локацијата треба да бидат годишно проценети и прегледани, примена на протокол за спроведување мониторинг на бучавата.

Почва

Преку примена на предложените мерки за заштита на водите и воздухот ќе се спречи и индиректното загадување на почвата. За намалување или избегнување на влијанијата врз почвата на предметната локација и во непосредната околина, во проектирање, градежна и оперативната фаза се препорачува примена на следните мерки:

Фаза на проектирање

Изработка на основни проекти врз основа на геотехнички теренски истражни работи и лабораториски испитувања со цел да се дефинираат условите на теренот како природна средина, да се дефинираат почвените слоеви по длабочина на предметната локација односно да се предвидат можните интеракции помеѓу природната средина и идниот објект.

- Проектирање на објектите за одгледување на живина со водонепропусна основи како и лесен за чистење и дезинфекција помеѓу јатата/турнуса.
- Проектирање на платформа за складирање на боци со КПГ метан.
- Проектирање на соодветни внатрешни сообраќајници во одгледувалиштето.
- Проектирање на сепаратни системи за зафаќање на: технолошките отпадни води, комуналните отпадни и атмосферските води. Емисии на води во почва не е дозволено.

За намалување на влијанијата на почвата, за време на градежната и оперативната фаза се препорачува примена на следните мерки:

Градежна фаза

Во оваа фаза е потребно: примена на добра градежна практика; следење на упатствата за избегнување на ризиците од несреќи и хаварии, несакани истекувања; обезбедување и примена на опрема/садови за евакуација на можни истекувања на горива, масла и хемикалии; при контаминација на почвата со инцидентно истекување на гориво, масла или хемикалии, потребно е загадениот слој почва да се собере и со истиот да се постапува како опасен отпад; при фарбање или друг вид на хемиска заштита на дел од конструкциите мора да се преземат соодветни мерки за заштита, како на пример покривање на околната почва за да се спречи контаминација; забрана за миење на возилата со кои се врши транспорт на бетон, опремата и садовите на локацијата или во реките кои се наоѓаат во пошироката околина на локацијата; обезбедување одводни канали и базени за зафаќање на евентуалните истекувањата надвор од градежната парцела; спроведување на соодветни процедури и планови за управување и складирање на материјали, отпад и опасен отпад; спроведување на мерките кои ќе произлезат од Планот за управување со опасни материи и контрола на истекување и Програмата за управување со отпад.

Оперативна фаза

За намалување на влијанијата врз почвите во оперативната фаза се препорачува примена на следните мерки: имплементација на постапките за правилно складирање и ракување со суровини и репро материјали, вклучувајќи и процедури за постапување; проверка на резервоарите за складирање на мил од чистење на објектите за присуство на знаци на оштетување, дотрајување или евентуално протекување за да се спречи неконтролирано загадување на почвата и подземните води;

Постоечка инфраструктура

За намалување на влијанијата врз пределот и визуелните ефекти во градежната фаза и оперативната фаза се препорачува примена на следните мерки:

Градежна фаза

Подготовка и спроведување на Елаборат за уредување и работа на градилиштето собирање на генерираниот отпад на дневна основа, селекција на отпадот, транспорт и финално одлагање на соодветни депонии (во согласност видот на отпадот); покривање на ископаниот материјал при транспорт до депонија, санација на градилиштето по завршувањето на работите.

Оперативна фаза

- Операторот во оперативната фаза има обврска да врши редовно одржување на постојната инфраструктура, внатрешните сообраќајници редовно да се одржуваат чисти, редовно отстранување на прашината од транспортните возила, редовна проверка на исправноста на инсталираните надворешни постројки: модуларната пречистителна станица, гасната станица, експлоатациониот бунар и внатрешните и надворешни инсталации. Рационална употреба на вода и периодична проверка на исправноста на системот за напојување на животните.
- Операторот има обврска пред влезната рампа во преточувалиштето за природен гас да постави знак „STOP“ кој забранува пристап на неовластените лица. За пристап на транспортери, камиони до преточувалиштето и нивно напуштање се

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

предвидени пристапни сообраќајници во круг на објект. Околу преточувалиштето да се обезбеди заштитна зона појас со ширна најмалку од 7,5 m, мерено од габарит на приклучна цистерна.

- Редовно одржување на внатрешните сообраќајници.
- Спроведување на хортикултурно уредување и одржување на зелените површини во согласност со Основниот инфраструктурен проект.
- Имплементација на Програма за управување со отпадот.
- Рационална употреба на вода и периодична проверка на исправноста на системот за напојување на живината.
- Ефикасно користење на енергијата со примена на: обновливи извори на енергија употреба на сончева енергија, изолација на ѕидовите, подовите и таваните на објектите во кои се одгледува живината.

Биолошка разновидност

Во рамки на предметна локација, не се евидентирани значајни, загрозени или ендемични растителни и животински видови и нивни живеалишта, или заштитени подрачја на природата. Во непосредна близина на проектната локација се наоѓаат земјоделски површини.

Фаза на проектирање

Во оваа фаза, проектантот потребно е да предвиди зафаќање на оптимална и минимална површина за градба, со што би овозможило помала загуба на земјиште и минимално уништување на околната вегетација.

Градежна фаза

Во оваа фаза неопходно е: користење на постојните пристапни патишта и минимизирање на реконструкција на нови; забрана за вознемирување на некои видови на фауна (влечуги, птици, цицачи, а воедно се забранува и собирање на јајца од нивните гнезда од страна на ангажираните работници; да се одбегнува привремено заземање и/или деструкција на соседните површини (при употреба на површините кои не се вклучени во проектниот концепт мора да постои претходно одобрение од сопственикот или друг тип на дозвола), доколку е потребно да се изврши отстранување на грмушки и дрвја, истото треба да се спроведе во зима, вон периодот за гнездење на птиците, кој е помеѓу 1^{ви} март и 30^{ти} септември. По завршување на работите, треба да се ревитализираат биотопите кои биле изложени на влијанија.

Оперативна фаза

Во оперативна фаза е потребна примена на мерките за заштита на воздухот, водата, почвата, управување со отпад и бучава; спроведување на Програмата за управување со отпад, Планот за управување со опасни материи и заштита од истекувања и Планот за реагирање во итни ситуации заради справување со непредвидени емисии и инцидент. Исто така не е дозволено палење на вегетација, заради заштита на живеалиштата на растителните и животинските видови.

Безбедносни аспекти

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Заради безбедноста на работата на инсталацијата, неопходно е да се примени добра фармерска практика која вклучува: идентификација и имплементација на програми за обука на персоналот; чување на записите за употреба на храна, вода и енергија, создадениот екскрет и расфрлање на екскретот; подготвен план за реагирање во итни ситуации заради справување со непредвидени емисии и инциденти; спроведување на Програма за одржување за да се обезбеди добра кондиција на опремата врз основа на инструкциите кои се издадени од страна на производителите/доставувачите, инсталаторите на опремата, одржување на објектите и одржувањето на чистотата на локацијата; соодветно планирање на активностите на локацијата, како што се доставување на материјали и испорака на создадениот екскрет; подготовка на План за управување со екскрет; соодветно складирање и одложување на угината живина.

Со цел следење на реализацијата на предвидените мерки предложен е Мониторинг план за животна средина чија цел е да обезбеди сите потребни мерки за ублажување да се спроведат за да ги надоместат сите неповолни влијанија врз животната средина и да се употребат засилени мерки кога тоа е технички и практично изводливо.

Во мониторинг планот за секое утврдено значајно влијание врз животната средина, утврден е параметар за мониторинг, целта на мониторингот, фреквенцијата, времето на мониторинг, начинот на следење, одговорна институција.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

ПОГЛАВЈЕ 11

Референци

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

11 РЕФЕРЕНЦИ

11.1.1.1.1 Користена литература

- Основен Проект “Живинарска фарма за одгледување на бројлери, КО. ЗУБОВЦЕ – Вон Г.Р. Општина ВРАПЧИШТЕ”- фаза архитектура, со тех. бр. Р-06-2019 изработен од ПИКА АРХИТЕКТ дооел - Тетово;
- Основен Проект “Живинарска фарма за одгледување на бројлери, КО. ЗУБОВЦЕ – Вон Г.Р. Општина ВРАПЧИШТЕ”- фаза градежно - конструктивен проект, со тех. бр. Р-06-2019 изработен од ПИКА АРХИТЕКТ дооел - Тетово;
- Основен Проект “Живинарска фарма за одгледување на бројлери, КО. ЗУБОВЦЕ – Вон Г.Р. Општина ВРАПЧИШТЕ”- фаза хидротехнички инсталации, со тех. бр. Р-06-2019 изработен од ПИКА АРХИТЕКТ дооел - Тетово;
- Основен Проект “Живинарска фарма за одгледување на бројлери, КО. ЗУБОВЦЕ – Вон Г.Р. Општина ВРАПЧИШТЕ”- фаза електрика, со тех. бр. Р-06-2019 изработен од ПИКА АРХИТЕКТ дооел - Тетово;
- Основен Проект “Живинарска фарма за одгледување на бројлери, КО. ЗУБОВЦЕ – Вон Г.Р. Општина ВРАПЧИШТЕ”- фаза градежништво, со тех. бр. Р-06-2019 изработен од ПИКА АРХИТЕКТ дооел - Тетово;
- Основен Проект “Живинарска фарма за одгледување на бројлери, КО. ЗУБОВЦЕ – Вон Г.Р. Општина ВРАПЧИШТЕ”- фаза заштита од пожари експлозии и опасни материи, со тех. бр. Р-06-2019 изработен од ПИКА АРХИТЕКТ дооел - Тетово;
- Основен Проект “Живинарска фарма за одгледување на бројлери, КО. ЗУБОВЦЕ – Вон Г.Р. Општина ВРАПЧИШТЕ”- фаза заштита од пожари експлозии и опасни материи, со тех. бр. Р-06-2019 изработен од ПИКА АРХИТЕКТ дооел - Тетово;
- Хидрогеолошки елаборат за изведен експлоатационен бунар ЕБ-2 во КП 823, КО Зубовце, општина Врапчиште, Проектант “Геохидро Јованов” Дооел Скопје, октомври 2019г.;
- Основен Проект за користење на подземна техничка вода од експлоатациониот бунар ЕБ-2 во КП 823, КО Зубовце, Општина Врапчиште, проектант “Геохидро Јованов” Дооел Скопје, октомври 2019г.;
- ЕЛАБОРАТ ОД ИЗВРШЕНИ ГЕОТЕХНИЧКИ ТЕРЕНСКИ ИСТРАЖНИ РАБОТИ И ЛАБОРАТОРИСКИ ИСПИТУВАЊА ОБЈЕКТ: Живинарска фарма, објект за одгледување на бројлери на КП: 823 и 826/1, КО: Зубовце, Гостивар, проектант ГЕОС-М ДООЕЛ – СКОПЈЕ, април 2019г.
- Извештај од тестирање на здравствена безбедност на вода за пиење од експлоатационен бунар ЕБ-2 (со бр.1357/2019), с. Зубовце, извршен од ЈЗУ Центар за јавно здравје Тетово, на ден 14.10.2019
- Правилник за условите и начините на заштита на фармските животни (“Службен Весник” на РМ, бр. 140 од 20.11.2009 година)
- Најдобри достапни техники во сектор интензивно одгледување на живина и свињи (Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Rearing of Poultry or Pigs, JRC Science for Policy Report, 2017, European
Commision);

- Секторското упатство за НДТ за интензивно одгледување на живина од МЖСПП (PM Report Ref. No. 300033-06-RP-366, 2007);
- Профил на Општина Врапчиште;
- Меѓународно признаени методи за оцена на животната средина и сопствени искуства на Експертите за оцена на животната средина;
- Преглед на барањето на национално законодавство во поглед на емисии на загадувачки материји во медиумите и квалитетот на водите, воздухот, создавањето и управувањето со различните фракции на отпад, генерирање на бучава и влијанието врз околниот биодиверзитет согласно подрачјето каде се изведува проектот;
- Теренски посети на проектната локација (октомври 2019 год.) и состаноци со претставници на Инвеститорот;

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

ПОГЛАВЈЕ 12

Прилози

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

12 ПРИЛОЗИ

Прилог 1 Тековна состојба на Инвеститорот

Трговски регистар и регистар на други правни лица

www.crm.com.mk

Број: 0805-50/155020210005113
Датум и време: 27.1.2021 г. 13:21:41

Дигитално потпишан од: Sistem za e-potvrdi
Централен Регистар на Република Северна Македонија
Датум и час на потпишување: 27.01.2021 во 13:21:43
Издавач на сертификатот: KibsTrust Qualified Certificate Services
Сертификатот е валиден до: 01.05.2021
Документот е дигитално потпишан и е правно валиден

/Електронски издаден документ/

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	7293887
Целосен назив:	Друштво за производство, трговија и услуги ИНТЕРНАЦИОНАЛ ФАРМ ДОО експорт-импорт, Мала Речица, Тетово
Кратко име:	ИНТЕРНАЦИОНАЛ ФАРМ ДОО експорт-импорт, Мала Речица, Тетово
Седиште:	168 бр.34 МАЛА РЕЧИЦА, ТЕТОВО
Вид на субјект на упис:	ДОО
Датум на основање:	6.8.2018 г.
Времетраење:	неопределено
Деловен статус:	Активен
*Вид на сопственост:	Мешовита
ЕДБ:	4028018535412
Потекло на капиталот:	Мешовит
Големина на субјектот:	микро
Организационен облик:	05.3 - друштво со ограничена одговорност
Надлежен регистар:	Трговски Регистар

ОСНОВНА ГЛАВНИНА	
Паричен влог EUR:	20.000,00
Непаричен влог EUR:	0,00
Уплатен дел EUR:	20.000,00
Вкупно основна главнина EUR:	20.000,00

СОПСТВЕНИЦИ	
Име и презиме/Назив:	АЉИБЕР ИБРАИМИ
Адреса:	168 бр.34 МАЛА РЕЧИЦА, ТЕТОВО
Тип на сопственик:	Основач/сопственик

Број: 0805-50/155020210005113

Страна 1 од 4

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
 Врапчиште“

Паричен влог EUR:	3.500,00
Непаричен влог EUR:	0,00
Уплатен дел EUR:	3.500,00
Вкупен влог EUR:	3.500,00
Име и презиме/Назив:	РАНКО СТОЈАНОВИЌ
Адреса:	НАСЕЛЕНО МЕСТО БЕЗ УЛИЧЕН СИСТЕМ ПЕПЕЛИШТЕ, НЕГОТИНО
Тип на сопственик:	Основач/сопственик
Паричен влог EUR:	2.000,00
Непаричен влог EUR:	0,00
Уплатен дел EUR:	2.000,00
Вкупен влог EUR:	2.000,00
Име и презиме/Назив:	ФАТОН ШУАЈИБИ
Адреса:	101 ББ НЕГОТИНО - ПОЛОШКО, ВРАПЧИШТЕ
Тип на сопственик:	Основач/сопственик
Паричен влог EUR:	2.000,00
Непаричен влог EUR:	0,00
Уплатен дел EUR:	2.000,00
Вкупен влог EUR:	2.000,00
Име и презиме/Назив:	АРБЕН АБДРУРАХМАНИ
Адреса:	101 ТРЕБОШ, ЖЕЛИНО
Тип на сопственик:	Основач/сопственик
Паричен влог EUR:	3.500,00
Непаричен влог EUR:	0,00
Уплатен дел EUR:	3.500,00
Вкупен влог EUR:	3.500,00
Име и презиме/Назив:	ПЛЕУРАТ КУРТИШИ
Адреса:	170 бр.34 МАЛА РЕЧИЦА, ТЕТОВО
Тип на сопственик:	Основач/сопственик
Паричен влог EUR:	3.500,00
Непаричен влог EUR:	0,00
Уплатен дел EUR:	3.500,00
Вкупен влог EUR:	3.500,00
ЕМБГ/ЕМБС:	ВФ6176316
Име и презиме/Назив:	ХУЌМЕТ ДРИЗА
Адреса:	КАСТРИОТ МУЧА бр.7 ФИЕР, ФИЕР

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
 “Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
 Врапчиште“

Држава:	АЛБАНИЈА
Тип на сопственик:	Основач/сопственик
Паричен влог EUR:	2.500,00
Непаричен влог EUR:	0,00
Уплатен дел EUR:	2.500,00
Вкупен влог EUR:	2.500,00
ЕМБГ/ЕМБС:	Р01179467
Име и презиме/Назив:	БЕДРИ ЗУМБЕРИ
Адреса:	Мбретереша Теута бр.3Б/11 МИТРОВИЦА, МИТРОВИЦА
Држава:	КОСОВО
Тип на сопственик:	Основач/сопственик
Паричен влог EUR:	3.000,00
Непаричен влог EUR:	0,00
Уплатен дел EUR:	3.000,00
Вкупен влог EUR:	3.000,00

ДЕЈНОСТИ	
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	01.47 - Одгледување на живина
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС	
Евидентирани се дејности во надворешниот промет	

ОВЛАСТУВАЊА	
Управител	
Име и презиме:	АЉИБЕР ИБРАИМИ
Адреса:	168 бр.34 МАЛА РЕЧИЦА, ТЕТОВО
Овластувања:	Управител - ССС
Тип на овластување:	Неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет
Овластено лице:	Управител

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ	
КОНТАКТ	
E-mail:	internationalfarm.doo@gmail.com

Напомена:

Во тековната состојба прикажани се само оние податоци за кои има запишана вредност.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

*Видот на сопственоста се определува врз основа на својството на основачот/содружникот /сопственикот и служи исклучиво за статистички цели на Државниот завод за статистика на Република Северна Македонија

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Северна Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врпчиште“

Прилог 2 Имотен лист

ГЕОПЛАН-ЈФ

Податоци за сертификатот на АИИ на Р. Македонија
Издавач: Континентал Системс Скопје
Сервис број: 04 на 04 Н
Издание дат: 01.09.2019
Датум на издавање: 15.01.2019 во 14:36:38
Документот е дигитално потпишан и е правно валиден

ИМОТЕН ЛИСТ број: 101243 ИЗВОД
Катастарска општина: ЗУБОВЦЕ

Одделение за катастар на недвижности Гестивар

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ
1105-750/2019 од 15.01.2019 14:36:38

ЛИСТ А: ПОДАТОЦИ ЗА НОСИТЕЛОТ НА ПРАВОТО НА СОПСТВЕНОСТ							
Ред. бр.	ЕМБГ / ЕМБС	Име и презиме / Назив	Адреса / Седиште	Дел на недвижност	Правен основ на запишување	Бр. на пред. по кој е извршено запишување	Датум и час на запишување
1	000000000000001	РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	СКОПЈЕ	1/1	Постојна катастарска евиденција ПЛ бр.441 КО Зубовце.	1126-1206/2015	28.09.2015

ЛИСТ Б: ПОДАТОЦИ ЗА ЗЕМЛИШТЕТО (КАТАСТАРСКА ПАРЦЕЛА) И ЗА ПРАВОТО НА СОПСТВЕНОСТ								
Број на катастарска парцела	Викано место/улица	Катастарска			Сопственост / сопственост / заедничка сопственост	Бр. на пред. по кој е извршено запишување	Датум и час на запишување	
		култура	класа	површина во м2				
823	КЛИКОВО	33	Н	5	82777	СОПСТВЕНОСТ	1113-947/2016	03.06.2016 11:02:24

Легенда на внесени шифри и кратенки:	
Шифра	Опис
33	Плоштајна земјиште
Н	Налик

Овластено лице:
Рамиз Зулбеари
име и презиме, потпис

www.katastar.gov.mk

страна 1 од 1

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Прилог 3 Договор за закуп на земјоделско земјиште

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО

Врз основа на член 30 став 1 од Законот за земјоделското земјиште (“Службен весник на Република Македонија” бр.135/07, 18/11, 148/11, 95/12, 79/13, 87/13, 106/13, 164/13, 39/14, 130/14, 166/14, 72/15, 98/15, 154/15, 215/15, 7/16 и 39/16), а во врска со член 27-а од Законот за земјоделското земјиште, по претходно спроведена постапка по Јавен оглас бр.05/18 од 14.07.2018 година за давање во закуп на земјоделско земјиште во државна сопственост за површини над 3 хектари по пат на електронско јавно наддавање, министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство го склучува следниот

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА
Министерство за
земјоделство, шумарство и
водостопанство

Бр. 39-687/2
14.01.2019 год.

Ул. Аминта Трети бр. 2
1000 Скопје,
Република Македонија

Тел. (02) 3134 477
Факс: (02) 3134 477
Е-пошта: info@mzsv.gov.mk
Сајт: www.mzsv.gov.mk

ДОГОВОР за закуп на земјоделско земјиште

ДОГОВОРНИ СТРАНИ

1. Закуподавач: Република Македонија - Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, претставувано од министерот Љупчо Николовски (во натамошен текст: закуподавач),

2. Закупец: Друштво за производство, трговија и услуги ИНТЕРНАЦИОНАЛ ФАРМ ДОО ул.168 бр.34, Мала Речица, Тетово, ЕДБ:4028018535412, ЕМБС:7293887, застапувано од управителот Аљибер Ибраими (во натамошниот текст: закупец).

Член 1 ПРЕДМЕТ НА ДОГОВОРОТ

1. Предмет на овој договор е давање под закуп на земјоделско земјиште во државна сопственост со вкупна површина 11ха 33ар 73м² за кое закупецот е избран за најповолен понудувач за давање во закуп на земјоделско земјиште во државна сопственост за површина над 3 хектари по пат на електронско јавно наддавање за Регион Гостивар по спроведена постапка по Јавен оглас бр.05/18 и Записник од извршено јавно наддавање по Јавен оглас број 05/18 од 14.07.2018 година одржано на ден 19.12.2018 година и ден 20.12.2018 година со Арх.бр.41-219/1 од 04.01.2019 година на Комисија за давање во закуп на земјоделско земјиште во државна сопственост за површини над 3 хектари по пат на електронско јавно наддавање формирана од Владата на Република Македонија на предлог од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

2. Податоците за земјоделското земјиште од член 1 точка 1 на овој договор според постоечката катастарска евиденција се наведени во следниот табеларен преглед:

Р. бр.	Катастарска Општина	Место Викано	И.Л. бр.	К.П. бр.	Култура	КК	Површина			Површина на целина			Износ на годишна закупнина изразена во евра за целина	Намена
							ха	ар	м ²	ха	ар	м ²		
1	Зубовце	Кликово	101243	823	нива	5	8	27	77	8	27	77	521,00	Житни култури
2	Зубовце	Кликово	101244	826	нива	5	3	05	96	3	05	96	193,00	Житни култури
ВКУПНО							11	33	73	11	33	73	714,00	

СТРАНА 1

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Прилог 4 Решение од МЖСПП за спроведување на постапка за ОВЖС и одредување на обем
на студијата за ОВЖС

Република Северна Македонија Министерство за животна средина и просторно планирање		Republika e Maqedonisë së Veriut Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor
УПРАВА ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА DREJTORIA PËR MJEDIS JETËSOR		
Арх. Бр./Nr.Arh. 11-1544/2		
Дата/Data: _____ год./viti		
19. 05. 2021		
✓ ДО/DERI TE:	ИНТЕРНАЦИОНАЛ ФАРМ ДОО	
	Ул. 168 бр. 34 Мала Речица	
	Тетово	
ПРЕДМЕТ/LËNDA: Доставување на Решение		
Почитувани,		
Согласно Вашето известување за намера за изведување на проектот: Изградба на инсталација за интензивно живинарство-одгледување на бројлери на територијата на општина Врапчиште како и обемот на Студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина, со број 11-1544/2 во прилог на овој допис Ви го доставуваме Решението со кое се утврдува потреба од оцена на влијанието на проектот: Изградба на инсталација за интензивно живинарство- одгледување на бројлери на територијата на општина Врапчиште како и обемот на Студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина.		
Со почит, Me respekt,		
Управа за животна средина/Drejtoria për mjedis jetësor в.д. Директор/ u.d. Drejtor Hisen Xhemali		
		
Изработил/Përfiloi: Александар Петковски 		
Контролирал/Kontrolluan/Согласен/Miratoi: Вилјана Петковска 		
1	Министерство за животна средина и просторно планирање на Република Северна Македонија	Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit hapësinor e Republikës së Maqedonisë së Veriut +389 2 3251 403 www.mjedis.gov.mk

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Република Северна Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Mjedisit Jetësor
dhe Planifikimit Hapësinor

УПРАВА ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
DREITORIA PËR MIEDIS JETËSOR

Врз основа на член 81 став 8 од Законот за животна средина (Службен Весник на Република Македонија број 53/2005, 81/2005, 24/2007, 159/2008, 83/2009, 48/2010, 124/2010, 51/2011, 123/2012, 93/2013, 42/2014, 44/2015, 129/2015 и 39/2016), Директорот на Управата за животна средина при Министерството за животна средина и просторно планирање донесе

РЕШЕНИЕ

1. Со ова Решение се утврдува потребата од оценка на влијанието на проектот: Изградба на инсталација за интензивно живинарство-одгледување на бројлери на територијата на општина Врапчиште поднесено од страна на ИНТЕРНАЦИОНАЛ ФАРМ ДОО со седиште на ул. 168 бр. 34 Мала Речица-Тетово, како и обемот на студијата за оценка на влијанието на проектот врз животната средина.
2. Обемот на Студијата за оценка на влијанието на проектот врз животната средина е определен во Листата на проверка за определување на обемот на студијата за оценка на влијанието на проектот врз животната средина: прашања за карактеристиките на проектот, која е составен дел на ова решение.
3. Обемот на Студијата за оценка на влијанието на проектот врз животната средина покрај Листата на проверка за определување на обемот на студијата за оценка на влијанието на проектот врз животната средина: прашања за карактеристиките на проектот, треба ги опфати и прашањата кои се однесуваат на: управување со отпад, визуелни аспекти, биолошка разновидност, кумулативни влијанија и социо-економски аспекти.
4. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во најмалку еден дневен весник достапен на целата територија на Република Северна Македонија, на интернет страницата, како и на огласната табла во Министерството за животна средина и просторно планирање.

1 | Министерство за животна средина и просторно планирање
на Република Северна Македонија

Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit hapësinor
e Republikës së Maqedonisë së Veriut

+389 2 3251 403
www.moep.gov.mk

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Република Северна Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Mjedisit Jetësor
dhe Planifikimit Hapësinor

УПРАВА ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
DREJTORIA PËR MJEDIS JETËSOR

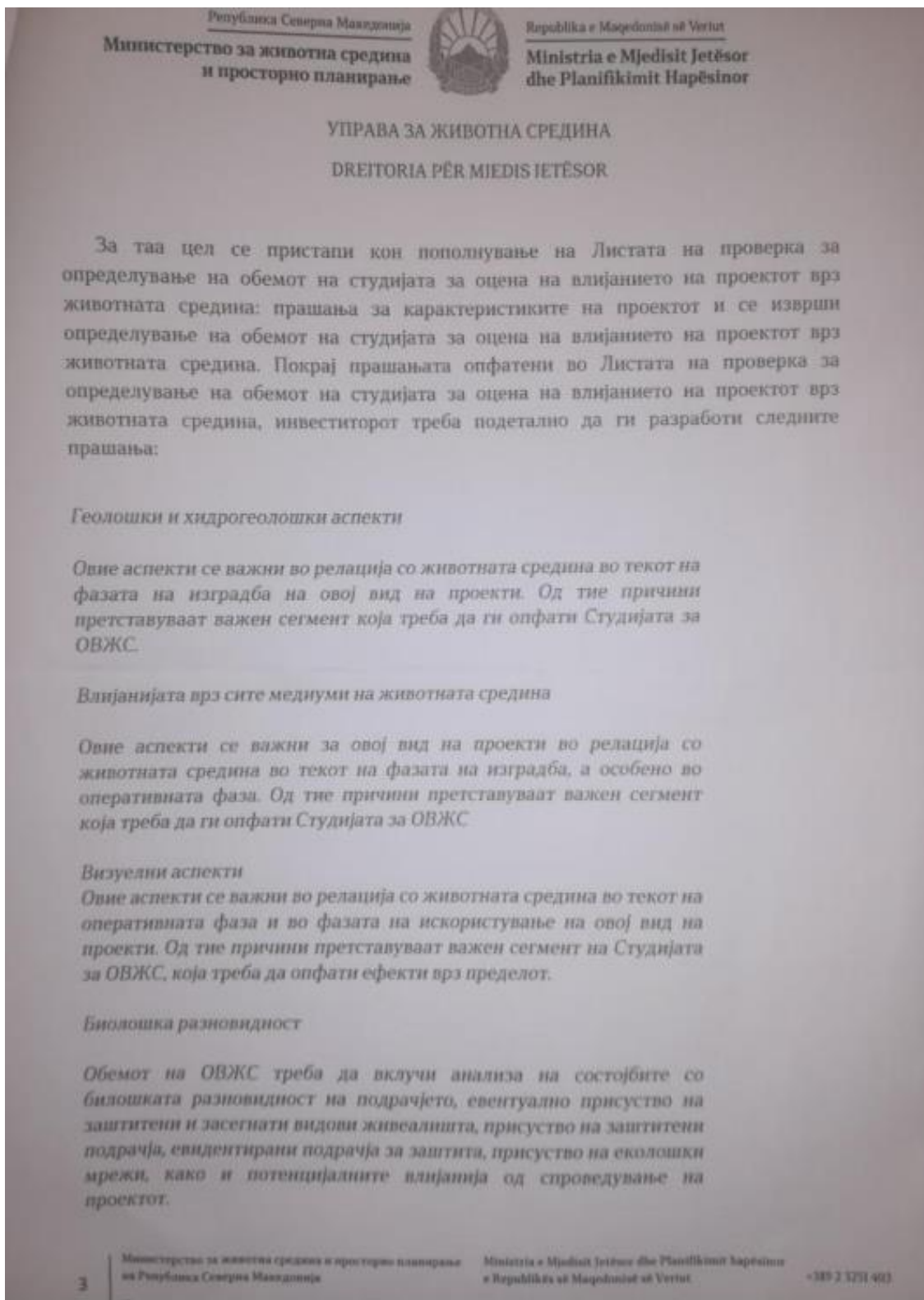
Образложение

На ден 03.12.2019 година од страна на ИНТЕРНАЦИОНАЛ ФАРМ ДОО од Мала Рекица-Тетово до Министерството за животна средина и просторно планирање е доставено известување за намера за изведување на проектот: Изградба на инсталација за интензивно живинарство-одгледување на бројлери на територијата на општина Врапчиште како и обемот на Студијата за оцена на влијанието на проектот врз животната средина.

Целта на проектот е изградба на живинарска фарма за 100.864 – бројлери на територијата на општина Врапчиште, со цел обезбедување на дополнителни количини на пилешко месо за домашниот пазар. Локацијата каде што ќе се спроведува проектот се наоѓа на КП бр.823, КО Зубовце, место викано Кликово во општина Врапчиште, а во втората фаза се предвидува проширување и на КП бр. 826/1.

Министерството за животна средина и просторно планирање, по добивање на известувањето пристапи кон разгледување на истата. Согласно член 81 од Законот за животна средина, постапката за утврдување на потребата од оцена на влијанијата на проектите врз животната средина се врши за проекти определени согласно член 77 од Законот за животната средина. Согласно Законот за животна средина (Службен Весник на Република Македонија број 53/2005, 81/2005, 24/2007, 159/2008, 83/2009, 48/2010, 124/2010, 51/2011, 123/2012, 93/2013, 42/2014, 44/2015, 129/2015 и 39/2016) и Уредбата за определување на проекти и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина (“Службен весник на Република Македонија” бр. 74/05, 109/09, 164/12 и 202/16) предложениот проект се се категоризира во групата на генерално определени проекти за кои се утврдува потребата за спроведување постапка за оцена на влијанието врз животната средина и наоѓа во Прилог 1 – точка 14. – Инсталации за интензивно живинарство или свињарство за повеќе од 40.000 места за бројлери, 20.000 места за кокошки несилки и за истиот задолжително се спроведува постапка за оцена на влијанието врз животната средина. Од страна на општина Врапчиште Министерството за животна средина и просторно планирање има добиено позитивно мислење за спроведување на ваков тип на проект (арх.бр.1544/1) од 10.03.2021 година.

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

Република Северна Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Mjedisit Jetësor
dhe Planifikimit Hapësinor

УПРАВА ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
DREJTORIA PËR MIJEDIS JETËSOR

Кумулативни влијанија

Во случај да постојат проекти/инсталации со потенцијал за слични влијанија врз животната средина во опкружувањето на предвидениот проект, Студијата за ОВЖС треба да вклучи анализа на кумулативните ефекти.

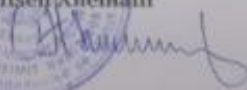

Социо-економски аспекти
Оцената на социо-економските аспекти ќе даде преглед на потенцијалните директни и индиректни ефекти од проектот врз економијата и социјалните состојби во подрачјето од спроведување на истиот.

Врз основа на горенаведеното го одлучи како во диспозитивот на ова решение.

Правна поука: Против ова решение инвеститорот, засегнатите правни или физички лица, како и здруженијата на граѓани формирани за заштита и за унапредување на животната средина, можат да поднесат жалба до Комисијата на Владата на Република Македонија за решавање на управните работи во втор степен од областа на животната средина, во рок од осум дена од денот на објавувањето на решението.

Со почит,
Me respekt,

По овластување на министер,
Управа за животна средина/Drejtoria për mjedis jetësor
и.д. Директор/ u.d. Drejtor
Hisen Xhemalli

Изработил/Регистроил: Александар Петковски

Контролирал/Kontrolluar/Сопласен/Miratos: Бишјана Петковски

4 | Министерство за животна средина и просторно планирање на Република Северна Македонија | Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor e Republikës së Maqedonisë së Veriut | +389 2 3271 403

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врапчиште“

Прилог 5 Објава на Решение за спроведување на постапка за ОВЖС и одредување на обем на студијата за ОВЖС во дневен весник *Нова Македонија* и *КОХА*

НОВА
МАКЕДОНИЈА

Комерцијален оглас

Петок, 1 октомври 2021 | 17

Република Северна Македонија
Министерство за животна средина и просторно планирање

УПРАВА ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА

Врз основа на член 81 став 8 од Законот за животна средина (“Службен весник на Република Македонија” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 42/2014, 44/2015, 129/2015 и 39/2016), Директорот на Управата за животна средина и просторно планирање донесе

РЕШЕНИЕ
за утврдување на потреба од оценка на влијание врз животната средина

1. Се утврдува потребата од оценка на влијанието врз животната средина Проектот: Изградба на живинарска фарма – бројлери на територијата на општина Врапчиште.

2. Обемот на Студијата за оценка на влијанието на проектот врз животната средина е определен во Листата на проверка за определување на обемот на студијата за оценка на влијанието на проектот врз животната средина, прашања за карактеристиките на проектот, која е составен дел на ова решение.

3. Обемот на Студијата за оценка на влијанието на проектот врз животната средина покрај определената Листата на проверка за определување на обемот на студијата за оценка на влијанието на проектот врз животната средина, прашања за карактеристиките на проектот, треба ги опфати и прашањата кои се однесуваат на: геолошки и хидрогеолошки аспекти, влијанијата врз сите медиуми на животната средина, визуелни аспекти, биолошка разновидност, акумулативни влијанија, водотечи и водостопански објекти и социо-економски аспекти.

4. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во најмалку еден дневен весник достапен на целата територија на Република Северна Македонија, на интернет страницата, како и на огласната табла во Министерството за животна средина и просторно планирање.

Комплетното решение за утврдување на потребата од спроведување на постапка за оценка на влијание врз животната средина за Проектот: Изградба на живинарска фарма – бројлери на територијата на општина Врапчиште да се види на интернет страната на Министерството за животна средина и просторно планирање: www.mpoerr.gov.mk.

Правна поука: Против ова решение инвеститорот, засегнатите правни или физички лица, како и здруженијата на граѓани формирани за заштита и за уапредување на животната средина, можат да поднесат жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, во рок од осум дена од денот на објавувањето на решението.

Врз основа на член 22 и 23 од Законот за работни односи (Службен весник на РМ бр. 62/2005...120/2018), член 60 од Законот за средното образование (Службен весник на РМ бр.44/1995...64/2018) и член 9 и 10 од Законот за наставниците и стручните соработници во основните и средните училишта (Службен весник на РМ бр. 161/2019), Државното средно училиште Регионален центар за стручно образование и обука “Ванчо Питошески”-Охрид, распишува

ЈАВЕН ОГЛАС

За пополнување на слободно работно место за библиотекар на определено работно време за учебната 2021/2022 година

Државното средно училиште Регионален центар за стручно образование и обука “Ванчо Питошески” - Охрид, има потреба од: 1. Библиотекар - еден извршител, на определено работно време со неполоно работно време од 24 работни часа до враќањето на отсутниот работник или до крајот на учебната 2021/2022 година

Кандидатот покрај општите услови утврдени со Законот за работни односи, треба да ги исполнуваат и посебните услови утврдени во член 59 од Законот за средно образование, член 3 од законот за наставниците и стручните соработници во основните и средните училишта и член 18 од Правилникот за систематизација на работните места во Училиштето.

Работното време изнесува 5 работни дена во неделата (од понеделник до петок). Работното време е во две смени и тоа: првата смена започнува во 7,30 часот и завршува во 13,30 часот, а втората смена започнува во 13,30 часот и завршува во 19,30 часот. Распоредот на работното време се врши согласно утврдениот распоред на часови на училиштето.

Основната нето плата изнесува 15.490,00 денари.

Потребни документи:

- молба

- диплома за завршено образование

- уверение за положен стручен испит

- уверение за државјанство на Република Македонија

Огласот е отворен 5 (пет) работни дена од денот на објавувањето.

Изборот ќе се изврши во рок од 15 (петнаесет) дена по истекот на рокот за поднесување на молби.

Молбите со потребните документи да се доставуваат до РЦСОО “Ванчо Питошески”-Охрид, ул “Кеј Македонија” 101, телефон 046/264-421. Лице за Контакт Душко Јаковчески.

Ненавремените и некомплетните документи нема да се земат на разгледување.

РЦСОО “Ванчо Питошески”-Охрид

И.бр.434/2021

Извршителот Советка Георгиева од Струмица врз основа на барањето за спроведување на извршување од доверителот Стопанска банка АД Скопје со седиште на Ул.11-ти Октомври бр.7, засновано на извршните исправи ОДЈУ.бр.324/06 од 11.09.2006 година, ОДЈУ.бр.228/07 од 07.06.2007 година, ОДЈУ.бр.435/07 од 28.09.2007 година, сите на Нотар Јанко Милушев од Струмица и ОДЈУ.бр.651/08 од 01.09.2008 година на Нотар Соња Божинковичева од Струмица, против должникот Ванчо Костадинов од с.Колешино, со живеалиште на с.Колешино бр. 259, за спроведување на извршување во вредност 28.644.248,00 ден. на ден 29.09.2021 година го донесува следниот:

ЗАКЛУЧОК
ЗА УСНА ЈАВНА ПРОДАЖБА
(врз основа на членовите 179 став (1), 181 став (1) и 182 став (1) од Законот за извршување)

СЕ ОПРЕДЕЛУВА продажба со усно јавно наदाвање на недвижноста означена како:
Семејна куќа, со деловен простор и магацин со дворно место означени како:

- КП.бр.2714, м.в.СЕЛЮ, катастарска култура гз-гиз, со површина од 793 м.кв.
- КП.бр.2714, м.в.СЕЛЮ, катастарска култура гз-гиз 1, со површина од 164 м.кв.
- КП.бр.2714, м.в.СЕЛЮ, катастарска култура гз-гиз 2, со површина од 211 м.кв.
- КП.бр.2714, дел 0, адреса СЕЛЮ, број на зграда 1, намена на зграда А1, влез 1, кат 1, број 2, намена на посебен/зграднички дел од зграда СТ, со површина од 15 м.кв.
- КП.бр.2714, дел 0, адреса СЕЛЮ, број на зграда 1, намена на зграда А1, влез 1, кат 1, број 2, намена на посебен/зграднички дел од зграда III, со површина од 6 м.кв.
- КП.бр.2714, дел 0, адреса СЕЛЮ, број на зграда 1, намена на зграда А1, влез 1, кат ПЮ, намена на посебен/зграднички дел од зграда II, со површина од 43 м.кв.
- КП.бр.2714, дел 0, адреса СЕЛЮ, број на зграда 1, намена на зграда А1, влез 1, кат ПР, број 1, намена на посебен/зграднички дел од зграда СТ, со површина од 77 м.кв.
- КП.бр.2714, дел 0, адреса СЕЛЮ, број на зграда 1, намена на зграда А1, влез 1, кат ПР, намена на посебен/зграднички дел од зграда ДП, со површина од 8 м.кв.
- КП.бр.2714, дел 0, адреса СЕЛЮ, број на зграда 2, намена на зграда Б4, влез 1, кат ПР, намена на посебен/зграднички дел од зграда ДП, со површина од 189 м.кв.,

запишано во Имотен лист бр.857 за КО КОЛЕШИНО, при АКН-Струмица, во владение на должникот Ванчо Костадинов од с.Колешино.

НАПОМЕНА, Недвижноста се продава во целина, со површините запишани во имотен лист и нелегалните површини, незапишани-без правен основ, утврдени како градежна вредност, а измерени на лице место и констатирани во геодетски слаборат, изработен од ДГУ ГЕО ПРЕМ ДООЕЛ Струмица.

Продажбата ќе се одржи на ден 18.10.2021 година, во 12.00 часот во просторите на Извршител Советка Георгиева од Струмица, ул.Ленинова ГТЦ бр.14/1-13.

Почетната вредност на недвижноста, утврдена со заклучок на извршителот И.бр.434/2021 од 29.09.2021 година, со сите припадници, прирастоци, доградби и надградби, изнесува 4.393.525,00 денари, под која недвижноста не може да се продаде на првото јавно надавање.

Недвижноста е оптоварена со следните товари и службености, хипотека во корист на доверителот Стопанска банка АД Скопје. Налог за извршување врз недвижноста, по чие барање се спроведува ова извршување И.бр.434/2021, Налог за извршување врз недвижноста И.бр.850/2009 на Извршител Гордан Станкович од Скопје и Налог за извршување врз недвижноста И.бр.957/2014 на Извршител Данче Чуринова од Струмица. Должникот кој како сопственик домува во продадената семејна станбена зграда или стан, не го задржува правото да домува тука и е должен зградата, односно станот да ги испразни во рок од 30 дена од денот на доставување на Заклучокот за предавање во владение на недвижноста, а ако тоа не го стори, извршителот на предлог од купувачот присилно ќе го изврши испразнувањето на зградата односно станот.

На јавното надавање можат да учествуваат само лица кои претходно положиле гаранција која изнесува 1/10 (една десеттина) од утврдената вредност на недвижноста.

Уплатата на паричните средства на име гаранција се врши на жиро сметката од извршителот со бр.30003000098247 која се води кај Комерцијална Банка АД Скопје и даночен број MKS027006113099.

На понуваците чија понуда не е прифатена, гаранцијата им се враќа веднаш по заклучувањето на јавното надавање.

Најповолниот понудувач - купувач на недвижноста е должен да ја положи вкупната цена на недвижноста, во рок од 15 дена од денот на продажбата, во спротивно ќе се определат нова продажба, а средствата од положената гаранција се сметаат за наплатени средства во извршувањето.

Овој заклучок ќе се објави во следните средства за јавно информирање, дневен весник *Нова Македонија* и електронски на веб страницата на Комората.

Заклучокот ќе се достави до странките, заложниките доверители, до учесниците во постапката, до лицата кои имаат запишано или законско право на првенство на купување и до надлежниот орган на управата.

ИЗВРШИТЕЛ
Советка Георгиева

Република Северна Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Mjedisit Jetësor
dhe Planifikimit Hapësinor

DREJTORIA PËR MJEDIS JETËSOR

Në bazë të nimit 81 paragrafi 8 i Ligjit të Mjedisit Jetësor (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” nr. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 42/2014, 44/2015, 129/2015 dhe 39/2016), Drejtori drejtorisë për Mjedis Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor solli

V E N D I M
për përcaktimin e nevojës për vlerësimin e ndikimit ndaj mjedisit jetësor

1. Përcaktohet nevoja për vlerësimin e ndikimit ndaj mjedisit jetësor Projekti: Ndërtimi i fermës së shpendëve - zogj të vegjël në territorin e komunës Vrapçishte.
2. Vëllimi i Studimit për vlerësimin e ndikimit të projektit ndaj mjedisit jetësor është i përcaktuar në Listën e kontrollit për përcaktimin e fushës së studimit për vlerësimin e ndikimit e projektit ndaj mjedisit jetësor, çështjet në lidhje me karakteristikat e projektit, i cili është pjesë përbërëse e këtij vendimi.
3. Vëllimi i Studimit për vlerësimin e ndikimit të projektit ndaj mjedisit jetësor, përveç Listën e kontrollit të specifikuar për përcaktimin e vëllimit të studimit të vlerësimit të ndikimit të projektit ndaj mjedisit jetësor, çështjet në lidhje me karakteristikat e projektit, duhet të përfshijnë gjithashtu çështje që kanë të bëjnë me: aspektet gjeologjike dhe hidrogeologjike, ndikimet ndaj të gjitha mediave të mjedisit jetësor, aspekteve vizuale, llojshmërisë biologjike, ndikimeve kumulative, rrjedhat e ujit dhe objektet për ekonomizim të ujërave dhe aspekteve socio-ekonomike.
4. Ky Vendim hyn në fuqi në ditën e sjelljes së tij, ndërsa do të botohet në të paktën në një gazetë ditore në dispozicion në të gjithë territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut, në faqen e internetit, si dhe në tabelën e shpalljes në Ministrinë e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor.

Vendimi i plotë për përcaktimin e nevojës për zbatimin e procedurës për vlerësimin e ndikimit ndaj mjedisit jetësor për Projektin: Ndërtimi i fermës së shpendëve - zogj të vegjël në territorin e komunës Vrapçishte të shikohet në faqen e internetit të Ministrisë së Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor • www.moep.gov.mk.

Këshillë juridike: Kundër këtij vendimi, investitori, personat e tanguar fizikë ose juridikë, si dhe shoqatat e qytetarëve të themeluara për mbrojtjen dhe avancimin e mjedisit jetësor, mund të paraqesin ankesë në Komisionin shtetëror për zgjidhjen e çështjeve administrative dhe procedurës së marrëdhënies së punës në shkallën e dytë, brenda tetë ditëve nga data e botimit të vendimit.

Koha
www.koha.mk • WEB FAQJA MË E VIZITUAR

Tel: 02 3179 - 904, Fax: 3118 - 060

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:

“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина Врпчиште“

Прилог 6 Извештај од тестирање на здравствена безбедност на вода за пиење од експлоатационен бунар ЕБ-2 (со бр.1357/2019), с. Зубовце, извршен од ЈЗУ Центар за јавно здравје Тетово, на ден 14.10.2019

	ЈЗУ ЦЕНТАР ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ ТЕТОВО ТЕТОВО Телефон: 044 333 499	
ИЗВЕШТАЈ ОД ТЕСТИРАЊЕ		Број : 1357/2019 Датум : 14.10.2019
<small>ЈЗУ Центар за јавно здравје на Република Македонија - Тетово е акредитиран од ИАРМ со сертификат бр. ЛТ-009/2009, според барањата од стандардот МКС EN ISO/IEC 17025 : 2006, за хемиско и микробиолошко тестирање на храна и вода. Листата на акредитираните локации и опсегот на акредитација може да се добијат на барање на странката.</small>		

Лаб. број : 1357/2019
Датум на печатење : 14.10.2019

До
ИНТЕРНАЦИОНАЛ ФАРМ ДОО
ул. 168 бр. 34 Мала Речица
ТЕТОВО

ЗДРАВСТВЕНА БЕЗБЕДНОСТ НА ВОДАТА

ПОДАТОЦИ ЗА ПРИМЕРОКОТ		
Производ : ВОДА ЗА ПИЕЊЕ		
Матичен број : 4034662911001		
Мерно место : с.Зубовце - бушен бунар Б2		
Вид водоводен објект : Бушен бунар		
Датум на земање : 04.10.2019	Датум на прием : 04.10.2019	Со писмо : по барање
Странка за наплата : ИНТЕРНАЦИОНАЛ ФАРМ ДОО		
Хигиено - технички карактеристики :		
Резидуален хлор : mg/l		
Датум на завршување на тестирањата : 14.10.2019		
Стандардна метода :		

ОСНОВЕН ПРЕГЛЕД НА ВОДА (МИКРОБИОЛОШКИ)					Датум на завршување 14.10.2019		
МИКРОБИОЛОШКА АНАЛИЗА			Резултат	Ед. мерка	U	MaxDK	Метода
	Вкупен број на колиформни бактерии во 100 ml		39	br.bakt./100 ml			МКС ISO 9308-1:2010
	Термо толерантни бактерии во 100 ml		н.д.	br.bakt./100 ml			ISO 9308-1
	Вкупен број на бактерии на 37°C во 1 ml		19	br.bakt./ml		20	ISO 6222 :1999
	Ентерококи во 100 ml		н.д.	br.bakt./100 ml			МКС EN ISO 7899-2:2009
*	Сулфито редуцирачки кластридии во 100 ml		н.д.	br.bakt./100 ml			
	Вкупен број на аеробни бактерии на 22°C во 1 ml		95	br.bakt./ml		100	ISO 6222 :1999
	Pseudomonas aeruginosa во 100 ml		н.д.	br.bakt./100 ml			МКС EN ISO 16266:2009
	E.coli		н.д.	br.bakt./100 ml			ISO 9308-1

Со (*) се означени параметрите кои не се наведени во сертификатот за акредитација на Р.Македонија ЛТ-009
Со (**) се означени параметрите кои се добиени од лабораторија подоговарач
Земањето на примероци на вода е акредитирана по стандардна метода МКС ISO 5667-5

Според испитуваните параметри, примерокот НЕ ОДГОВАРА НА :
Правилник за барања за безбедност и квалитет на водата за пиење (Сл. весник на РМ бр.183/18)

Раководител на одделение по микробиологија
Д-р. Фатима Даути
Спец. по микробиологија

ЗАКЛУЧОК :

Напомена : Резултатот се однесува исклучиво на анализираниот примерок. Резултатот може да се репродуцира исклучиво во целина. Не смее да се употребува во рекламни цели.

05.10.1, В/3

Страна 1 од 2

Студија за оценка на влијанието врз животната средина на проект:
“Изградба на живинарска фарма за одгледување на бројлери – КО Зубовце, Општина
Врапчиште“

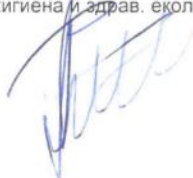
	ЈЗУ ЦЕНТАР ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ ТЕТОВО ТЕТОВО Телефон: 044 333 499	
ИЗВЕШТАЈ ОД ТЕСТИРАЊЕ		Број : 1357/2019 Датум : 14.10.2019
ЈЗУ Центар за јавно здравје на Република Македонија - Тетово е акредитиран од ИАРМ со сертификат бр. ЛТ-009/2009, според барањата од стандардот МКС EN ISO/IEC 17025 : 2006, за хемиско и микробиолошко тестирање на храна и вода. Листата на акредитираните локации и опсегот на акредитација може да се добијат на барање на странката.		

Испитаниот примерок вода за пиење НЕ ОДГОВАРА на прописите за бактериолошка анализа заради зголемен најверојатен број колиформни бактерии во 100 ml. Потребно е да се врши редовна дезинфекција на водата за да може да се употребува за пиење.

Мислењата/толкувањата, дадени во овој извештај, не се дел од опсегот на акредитација. (Правилник за употреба на знакот за акредитација, повикување на акредитацијата и повикување на статусот на ИАРМ како потписник на EA MLA договор П 05 член 17)

Раководител на одделение за сан. хигиенска
дејност со здрав. екологија

Д-р. Ратко Давидовски
Спец. по хигиена и здрав. екологија

Напомена : Резултатот се однесува исклучиво на анализираниот примерок. Резултатот може да се репродуцира исклучиво во целина. Не смее да се употребува во рекламни цели.

05.10.1, В/3

Страна 2 од 2